

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ, ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΩΝ ΜΠΑΡΡΥ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ (Α.Μ.: 6817)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΙΑ (Α.Μ.:6764)

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Προτού ξεκινήσει η παρουσίαση της εργασίας μας θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε κάποιους ανθρώπους, που χωρίς αυτούς δε θα είχε πραγματοποιηθεί.

Την εισηγήτρια μας, κυρία Γεωργιάδη η οποία μας κατεύθυνε προς το καλύτερο αποτέλεσμα της εργασίας μας και μας βοήθουσε στα προβλήματα που προέκυπταν.

Την κυρία Παπαλού, η οποία ήταν διατεθειμένη να μας βοηθήσει να κάνουμε μια επιπρόσθετη μελέτη η οποία τελικά δεν πραγματοποιήθηκε λόγω χρόνου.

Τον κύριο Πανταζόπουλο που μας παρείχε τα κύρια σχέδια της αποτύπωσης στα οποία και βασίστηκε η μελέτη μας.

Το ΚΤΕΛ Πατρών που μας επέτρεψε να κάνουμε επισκέψεις στο χώρο.

Τους ανθρώπους από την Δημοτική βιβλιοθήκη Πατρών, την βιβλιοθήκη της αρχιτεκτονικής της Πάτρας, του ΕΑΠ στην Πάτρα και της σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ οι οποίοι μας βοήθησαν με το υλικό που χρειαστήκαμε για την εργασία μας.

Δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε τον διαχειριστή της ιστοσελίδας «Παλιά Πάτρα» ο οποίος μας βοήθησε με τις φωτογραφίες παλαιότερης χρονολογίας στην Πάτρα που υπάρχουν στην εργασία μας.

Τους γονείς μας που μας στήριξαν όλα αυτά τα χρόνια.

Και φυσικά τους φίλους μας που μας βοήθησαν ο καθένας με το δικό του μοναδικό τρόπο.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι η αναβάθμιση της παραλιακής ζώνης της Πάτρας.

Η επιλογή του συγκροτήματος των σταφιδαποθηκών Μπάρρυ και των θεωρητικών κεφαλαίων όπου αποτελείται αυτή η εργασία, έγινε μετά από συζήτηση με την εισηγήτρια μας κυρία Γεωργιάδη.

Όσον αναφορά τα θεωρητικά κεφάλαια που ακολουθούν σχετίζονται με την εξέλιξη της Πάτρας και της σταφίδας μέσα στο χρόνο. Αυτά τα κεφάλαια κρίθηκαν απαραίτητα να γίνουν διότι με αυτή την ανάλυση επιτυγχάνεται μια πλήρη εικόνα και για την ιστορία των κτηρίων αλλά και για την επιλογή της νέας χρήσης τους. Τέλος, μέσω αυτής της ανάλυσης είναι εφικτό να έχουμε μια πλήρη εικόνα για την Πάτρα του «χθες» και του «σήμερα».

Όσον αφορά το πρακτικό κομμάτι της εργασίας μας αυτό περιλαμβάνει την αποτύπωση, ανακαίνιση, αποκατάσταση και επανάχρηση του βιομηχανικού συνόλου των σταφιδαποθηκών Μπάρρυ. Ως νέα χρήση επιλέξαμε την δημιουργία ενός εμπορικού κέντρου, το οποίο κρίνοντας από την μελέτη μας, θα δώσει μια νέα πνοή στο κέντρο των Πατρών και κυρίως στην τελευταία ζώνη του η οποία φαίνεται να έχει εγκαταλειφθεί με το πέρας του χρόνου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία αυτή χωρίζεται σε επτά κεφάλαια. Τα πρώτα τέσσερα αφορούν το θεωρητικό μέρος της εργασίας και τα υπόλοιπα τρία το πρακτικό.

Στο 1^ο αναλύεται η εξέλιξη της Πάτρας πολεοδομικά αλλά και πολιτιστικά μέσα στον χρόνο.

Στο 2^ο αναλύεται η βιομηχανία της Πάτρας και η εξέλιξη της σταφίδας στα χρόνια.

Στο 3^ο παρατίθενται οι τύποι των βιομηχανικών κτηρίων.

Στο 4^ο αναφέρονται συνοπτικά τα Σταφιδεργοστάσια – Σταφίδαποθήκες που συναντώνται στην Δυτική Ελλάδα.

Στο 5^ο παρατίθεται η μελέτη της αποτύπωσης των κτηρίων καθώς και τα αρχιτεκτονικά και τα φωτορεαλιστικά σχέδια αυτής.

Στο 6^ο αναγράφονται επιγραμματικά οι στόχοι και η σκοπιμότητα της επέμβασης μας.

Στο 7^ο παρατίθεται η μελέτη της επανάχρησης των κτηρίων καθώς και τα αρχιτεκτονικά και τα φωτορεαλιστικά σχέδια αυτής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	I
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	II
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	III
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	IV
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	2
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
1.2 ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ	3
1.3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	8
1.4 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	9
1.5 ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	10
1.6 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	12
2.1 ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΑ	12
2.2 ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ	14
2.3 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ	15
2.4 ΊΔΡΥΣΗ “ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ” ΚΑΙ “ΑΧΑΪΑΣ”	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	23

4.1 ΠΑΤΡΑ.....	23
4.1.1 ΤΡΙΔΥΜΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΩΝ	23
4.1.2 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ ΠΑΡΘΕΝΟΠΟΥΛΟΥ	24
4.1.3 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ Δ. Μ. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ	25
4.1.4 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΟΥΡΛΟΥΜΗΣ	26
4.1.5 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΑΝΔΡΕΑ ΔΡΟΥΛΙΑ	27
4.1.6 ΣΤΑΦΙΔΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΜΙΧΑΗΛ Δ. ΚΟΛΛΑΣ	28
4.1.7 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΙΩΑΝΝΗ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ – ΜΠΕΛΟΥΣΗ	29
4.1.8 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΑΡΜΑ	30
4.2 ΑΙΓΙΟ	32
4.2.1 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ ΤΣΙΤΣΑ	32
4.2.2 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ ΤΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	33
4.2.3 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ Τ. ΒΡΟΥΝΤΖΟΥ	34
4.2.5 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ	36
4.2.7 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΕΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ	38
4.2.8 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΕΣ ΑΝΔΡΕΑ ΔΡΟΥΛΙΑ	39
4.2.9 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΌΜΙΛΟΣ ΚΟΥΝΙΝΙΩΤΗ	40
4.3 ΠΥΡΓΟΣ	41
4.3.1 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΑΣΟ	41
4.3.2 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΕΣ ΑΣΟ (ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ)	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	43
5.1 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	43
5.1.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ	44
5.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	45
5.3 ΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	47
5.4 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	49
5.5 ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	53
5.5.1 ΦΕΡΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ	53
5.5.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ	61
5.5.3 ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ	63

5.5.5 ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ.....	69
5.6 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ.....	81
5.6.1 ΑΙΣΘΗΤΙΚΕΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ.....	81
5.6.2 ΦΕΡΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ.....	82
5.6.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ.....	85
5.6.4 ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ.....	87
5.6.5 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	88
5.6.6 ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ.....	88
ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟΤΥΠΟΣΗΣ.....	89
ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟΤΥΠΟΣΗΣ.....	143
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο.....	154
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο.....	155
7.1 ΣΤΟΧΟΙ, ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ.....	155
7.2 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.....	156
7.3 ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.....	157
7.4 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.....	159
7.5 ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.....	160
7.5.1 ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	160
7.5.2 ΦΕΡΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ.....	162
7.5.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ.....	166
7.5.4 ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ.....	168
7.5.5 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	169
7.5.6 ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ.....	170
ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ.....	172
ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ.....	205
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	230

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πτυχιακή εργασία που ακολουθεί αφορά την ανάπτυξη της αγοράς αλλά και της διασκέδασης στη πόλη της Πάτρας και συγκεκριμένα στη παραλιακή ζώνη της. Με αφορμή τα φοιτητικά χρόνια στη Πάτρα διαπιστώσαμε ότι η συγκεκριμένη περιοχή είναι αρκετά ανεκμετάλλευτη παρά την καθημερινή διέλευση επισκεπτών σε αυτή. Παλαιότερα η συγκεκριμένη ζώνη (Όθωνος Αμαλίας) ήταν η πιο ενεργή περιοχή των Πατρών, καθώς εκεί αναπτύσσονταν η βιομηχανική περιοχή της. Με το πέρας του χρόνου, τις οικονομικές και βιομηχανικές εξελίξεις στον κόσμο τα εργοστάσια άρχισαν να κλείνουν καθώς η βιομηχανία είχε πλέον άλλες ανάγκες. Μια ανάλυση για το θέμα βιομηχανία και πολεοδομία στην Πάτρα ακολουθεί στα παρακάτω κεφάλαια. Σήμερα το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών των κτηρίων παραμένει ανεκμετάλλευτο με αποτέλεσμα τα διατηρητέα βιομηχανικά κτήρια που σφύζανε κάποτε από ζωή να καταστρέφονται χρόνο με το χρόνο. Ο σκοπός λοιπόν αυτής της εργασίας είναι να ξαναδώσουμε ζωή στο συγκεκριμένο σημείο αποκαθιστώντας ένα από τα πιο ιστορικά κτήρια της, το σταφιδεργοστάσιο Μπάρρυ. Η νέα χρήση που δώσαμε στο συγκρότημα των κτηρίων είναι ως εμπορικό κέντρο, με το ένα κτήριο να παραλαμβάνει τους χώρους εστίασης και το άλλο τα καταστήματα. Ακόμα προτείναμε θεωρητικά την αποκατάσταση και του κτηρίου των Μύλων Αγίου Γεωργίου το οποίο θα περιλαμβάνει χώρους αναψυχής και χώρους διαλέξεων, όπου λείπουν από το κέντρο της πόλης ή υπάρχουν σε σημεία που δεν είναι εύκολη η πρόσβαση στους περισσότερους κατοίκους της Πάτρας. Τέλος, αναλογιζόμαστε ότι καθημερινά τα κτήρια αυτά θα δέχονται πληθώρα επισκεπτών με αποτέλεσμα να προκύπτει ανάγκη για χώρους στάθμευσης, την οποία λύσαμε με την κατασκευή ενός πολυώροφου χώρου στάθμευσης σε ένα οικόπεδο ιδιοκτησίας ΟΣΕ το οποίο παραμένει ανεκμετάλλευτο για χρόνια και είναι πλησίον των κτηρίων.

Θεωρούμε ότι η λύση που προτείνουμε είναι πραγματοποιήσιμη και εφικτή σύμφωνα με τα δεδομένα της εποχής. Με τις νέες χρήσεις που προτείνουμε η κοινωνική ζωή στην Πάτρα θα αναβαθμιστεί και η οικονομία της πόλης θα ανθίσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1⁰

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι μέχρι τώρα λειτουργίες της Πάτρας - συγκοινωνιακός κόμβος, βιομηχανικό, διοικητικό, εκπαιδευτικό κέντρο, κέντρο μεγάλης αγροτικής περιοχής - δείχνουν ότι πρέπει να χαραχθεί ένα καινούργιο αναπτυξιακό σχέδιο για το μέλλον, διότι σήμερα δεν αρκεί μόνο ένα πολεοδομικό σχέδιο και ένας καλός οικοδομικός κανονισμός. Θα πρέπει να μπορέσουν να μπουν τα θεμέλια της Πάτρας - πρωτεύουσας σε όλες τις λειτουργίες όπου απαιτεί ένας τέτοιος χαρακτηρισμός: Διοίκηση, Βιομηχανία, Εμπόριο, Τουρισμός, Εκπαίδευση, Περίθαλψη, αλλά και Ψυχαγωγία και Κουλτούρα και κυρίως Τάξη και Καθαριότητα, Πολιτισμός και Ευγένεια.¹

Εικόνα 1: Η πόλη στα χρόνια της Δικτατορίας, 1972

¹ Συναδινός Πέτρος, «Πάτρα: Πολιτισμός, Ανάπτυξη, Πολεοδομία», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα, σελ.5

1.2 ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ

Η Πάτρα αποτελεί το τρίτο σε μέγεθος πολεοδομικό συγκρότημα στην Ελλάδα μετά των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης. Επιβεβαιώνοντας την ιστορία της η Πάτρα, ως περιφερειακή πρωτεύουσα, έχει ήδη καθιερωθεί σαν το σημαντικότερο αστικό κέντρο της Δυτικής Ελλάδας και θεωρείται το κύριο επικοινωνιακό δίκτυο μεταξύ Ελλάδας και Δύσης. Η εξέλιξη της πόλης κατά την μεταπολεμική περίοδο είναι εντυπωσιακή.

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να αναφερθεί συνοπτικά η εξέλιξη της πόλης μέσα στον χρόνο ως προς την έκταση και τον πληθυσμό της, αλλά και να αναλυθούν οι βασικές πολεοδομικές επεμβάσεις της.

Για την πολεοδομική συγκρότηση του οικισμού από τους αρχαίους χρόνους μέχρι και το 1829, δεν γνωρίζουμε πολλές λεπτομέρειες. Αυτά που συνθέτουν σιγά-σιγά μια εικόνα των διαφόρων ιστορικών επιπέδων, είναι τα ευρήματα που οι αρχαιολογικές ανασκαφές φέρνουν στο φως, για την κλασική, την ελληνιστική, την ρωμαϊκή και την μετέπειτα βυζαντινή εποχή. Βασική πηγή πληροφοριών για την Ρωμαϊκή αρχαία πόλη, ο Πausanias. Για αιώνες μετά, οι πληροφορίες είναι σχεδόν ανύπαρκτες. Από τον 13ο αιώνα αρχίζουν να εμφανίζονται σποραδικές μαρτυρίες από περιηγητές της εποχής. Στοιχεία ακόμη ελάχιστα συλλέγονται από χρονικά ή διοικητικά, έγγραφα. Οι περιηγητές τού 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα, που ακολουθούν, δίνουν περισσότερα στοιχεία, όχι πάντα σωστά και αρκετά.²

Το 1829 εκπονείται από τον Σταμάτη Βούλγαρη το νέο ρυμοτομικό σχέδιο των Πατρών, το οποίο βασίζεται στις αρχές του

κλειστού αναγεννησιακού συστήματος σε συνδυασμό με την άποψη περί ελευθέρων χώρων όπως αυτοί αναφέρονται στο Μπαρόκ.

Το νεοσύστατο ελληνικό κράτος όφειλε να αναδυθεί μέσα από τα ερείπια του αγώνα (1821 – 1828), αλλά κυρίως μέσα από τα ιστορικά και πολιτιστικά ερείπια αιώνων. Σημαντικό πρόβλημα ήταν η ανοικοδόμηση των πόλεων. Ο Καποδίστριας κινητοποιήθηκε άμεσα ζητώντας, στις 29/10/1828, από τον κύριο σύμβουλό του για πολεοδομικά θέματα Βούλγαρη την σύνταξη του πολεοδομικού σχεδίου της Πάτρας. Ο Βούλγαρης ο οποίος ήρθε στην Πάτρα στις 5/12/1828 και έμεινε μέχρι τις 26/1/1829 υπέβαλε το σχέδιό του στον Κυβερνήτη και θεωρείται ο πρώτος Έλληνας πολεοδόμος της νεότερης Ελλάδας, χωρίς ωστόσο ο ίδιος να έχει την ιδιότητα του αρχιτέκτονα.³

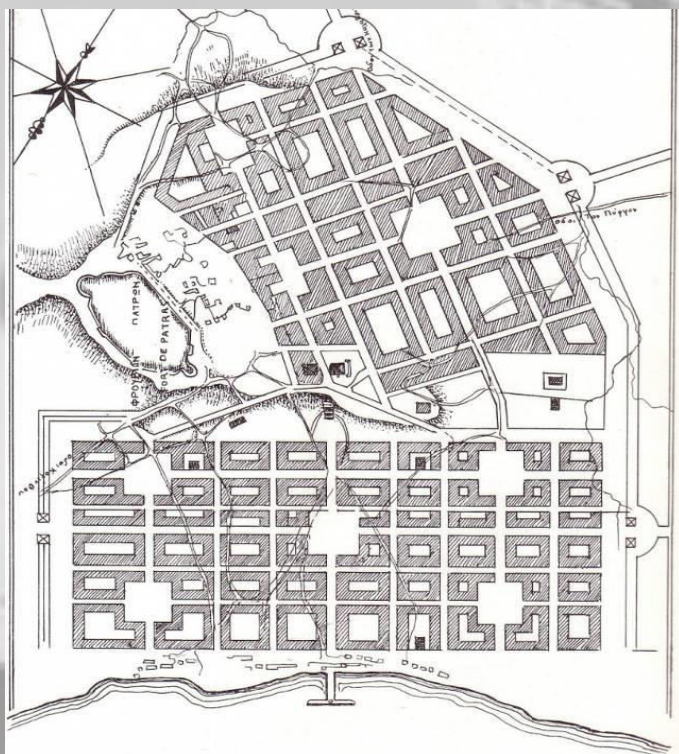
Ο Καποδίστριας κήρυξε σαν εθνικές όλες τις ιδιοκτησίες της Άνω Πόλεως. Η μελέτη την οποία ανέλαβε να κάνει ο Βούλγαρης, ήταν η πολεοδομική αναμόρφωση της Άνω Πόλεως. Εκτός όμως από αυτό αποφασίζει και προτείνει την δημιουργία ενός εντελώς νέου τμήματος στον δυτικό παραθαλάσσιο χώρο. Ο Βούλγαρης έδωσε τον καλύτερό του εαυτό στην μελέτη αυτή. Παρουσιάζει μια ολοκληρωμένη πολεοδομική σύνθεση με συγκεκριμένες απόψεις, η οποία θεωρείται επίτευγμα, εξ' αιτίας των συνθηκών κάτω από τις οποίες έγινε.

Αναλύοντας την μεθοδολογία του Βούλγαρη στην Άνω πόλη παρατηρούμε ότι διατηρούνται τρεις βασικές αρτηρίες: το Μπόλσοκακ (οδός Παντοκράτορος), η οδός Φιλελλήνων (οδός Γερμανού) και η οδός προς Ανδρίτζαιναν (οδός Μπουκαούρη). Η πυκνοκατοικημένη πλέον πόλη με όλα τα κατάλοιπα της Τουρκοκρατίας, διατηρεί το πολεοδομικό σύστημα του αρχαίου οικισμού και είχε ακριβώς την ίδια χάραξη δρόμων και τον ίδιο προσανατολισμό. Τόσο η παλαιά όσο και η νέα διάταξη του πολεοδομικού ιστού σέβεται απόλυτα την τοπογραφία της περιοχής.⁴

²Παπαδάτου Γιαννοπούλου Χαρά, «Εξέλιξη σχεδίου πόλεως Πατρών 1829 – 1940», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα 1991, σελ. 10

³Παπαδάτου Γιαννοπούλου Χαρά, «Εξέλιξη σχεδίου πόλεως Πατρών 1829 – 1940», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα 1991, σελ. 21

⁴Παπαδάτου Γιαννοπούλου Χαρά, «Εξέλιξη σχεδίου πόλεως Πατρών 1829 – 1940», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα 1991 σελ. 27

Εικόνα 2: Πολεοδομικό σχέδιο Βούλγαρη 1829

Η ίδια πολεοδομική λύση δόθηκε και στον σχεδιασμό της Κάτω Πόλης, η οποία ήταν μια πρωτοβουλία του Βούλγαρη. Ορθογωνικά τεμνόμενοι δρόμοι και συμμετρικά τοποθετημένες πλατείες. Μια σύνθεση καθαρά γεωμετρική, η οποία όμως δεν αφήνει τελικά την εντύπωση της αυστηρής και ανελαστικής γεωμετρικής μονοτονίας, από το γεγονός ότι τα δύο τμήματα τα οποία ξεχωρίζουν μεταξύ τους με μια

ευδιάκριτη ζώνη πρασίνου, δεν είναι παράλληλα, αλλά τέμνονται υπό γωνία (περίπου 70°).⁵

Όσον αφορά την κυκλοφορία, ο πολεοδομικός ιστός είναι ένας αυστηρά ορθογωνικός κάναβος. Οι πλατείες συμμετρικά τοποθετημένες, διασχίζονται όλες από πρωτεύουσες ή δευτερεύουσες αρτηρίες. Δύο βασικοί κυκλοφοριακοί άξονες διασχίζουν την πόλη, ακολουθώντας και τονίζοντας τα δυο σκέλη του.⁶

Οι αισθητικοί άξονες που θέλει να αναδείξει ο Βούλγαρης με το πολεοδομικό αυτό σχέδιο είναι αρχικά το Φρούριο, γι' αυτό άλλωστε και συνδέει τα δύο μέρη της πόλης με τέτοιο τρόπο ώστε να το προβάλλει, και έπειτα η θάλασσα, όπου προτείνει κατά μήκος της παραλιακής ζώνης ένα φυτεμένο χώρο περιπάτου για την δημιουργία του οποίου προσφέρει την αμοιβή του.⁷

Το σχέδιο Βούλγαρη όμως υπέστη αρκετές αλλοιώσεις. Παρατηρείται μείωση πλατειών και ζωνών πρασίνου, αλλαγή της πολεοδομικής μονάδας και ελάττωση των στοών. Οι πέντε πλατείες που προέβλεπε το αρχικό σχέδιο έγιναν δύο.

Το γραμμικό άλσος, το οποίο θα έκλεινε την πόλη από την πλευρά της θάλασσας οικοπεδοποιήθηκε. Αργότερα, δε στο σημείο αυτό πραγματοποιήθηκε η διέλευση της σιδηροδρομικής γραμμής. Η Πάτρα μέχρι σήμερα δεν έχει στην ουσία πρόσβαση προς την θάλασσα. Η ζώνη πρασίνου γύρω από το Φρούριο καταργείται και αυτή σιγά - σιγά. Η αδόμητη ζώνη μεταξύ των δυο σκελών του σχεδίου οικοπεδοποιείται και αυτή. Η αλλοίωση του σχεδίου στο σημείο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντική, μιας και στην περιοχή αυτή τοποθετείται το αρχαίο αμφιθέατρο (Θέατρο) των Πατρών.

Όπως το περιγράφουν με πολλές λεπτομέρειες το αρχαίο Ωδείο, η Ελληνική Αρχαιολογική Εταιρεία διαπιστώνει ότι πρόκειται για ρωμαϊκές θέρμες. Εν τω μεταξύ, μέχρις ότου πεισθεί η Αρχαιολογική

⁵ Παπαδάτου Γιαννοπούλου Χαρά, «Εξέλιξη σχεδίου πόλεως Πατρών 1829 – 1940», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα 1991 σελ. 29-30

⁶ Παπαδάτου Γιαννοπούλου Χαρά, «Εξέλιξη σχεδίου πόλεως Πατρών 1829 – 1940», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα 1991 σελ. 30-31

⁷ Παπαδάτου Γιαννοπούλου Χαρά, «Εξέλιξη σχεδίου πόλεως Πατρών 1829 – 1940», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα 1991 σελ. 32

Υπηρεσία για την ύπαρξη του Ωδείου, το μνημείο είχε καταληλατηθεί. Καταργείται ο τρόπος με τον οποίο ο Βούλγαρης προτείνει να διαμορφώνονται τα οικοδομικά τετράγωνα από οργανωμένης δόμησης σε μεμονωμένες ιδιοκτησίες. Η διάσπαση σε πολλές περιπτώσεις των αρχικών οικοδομικών τετραγώνων σε μικρότερα, η μετατροπή των εσωτερικών αυλών σε ενδιάμεσους δόμους ή - ακόμη χειρότερο - η έγκριση καταλήψεως για διάφορους λόγους (όπως αποθήκες) και οικοπεδοποιήσεως ολοκλήρου του ακαλύπτου χώρου. Τέλος, η κατάργησή των στοών σε πολλές περιπτώσεις, η οποία προωθήθηκε από το Δήμο σε διάφορες χρονικές περιόδους συντέλεσε και αυτή στην αλλοίωση του αρχικού σχεδίου του Βούλγαρη.⁸

Η διαδικασία των αποζημιώσεων και των παραχωρήσεων γης, από το δημόσιο στους ιδιώτες, διαρκεί μέχρι το τέλος του 19^{ου} αιώνα. Το σχέδιο, όπως τελικά διαμορφώθηκε το βρίσκουμε στο δήμο Πατρέων με χρονολογία 1858.⁹

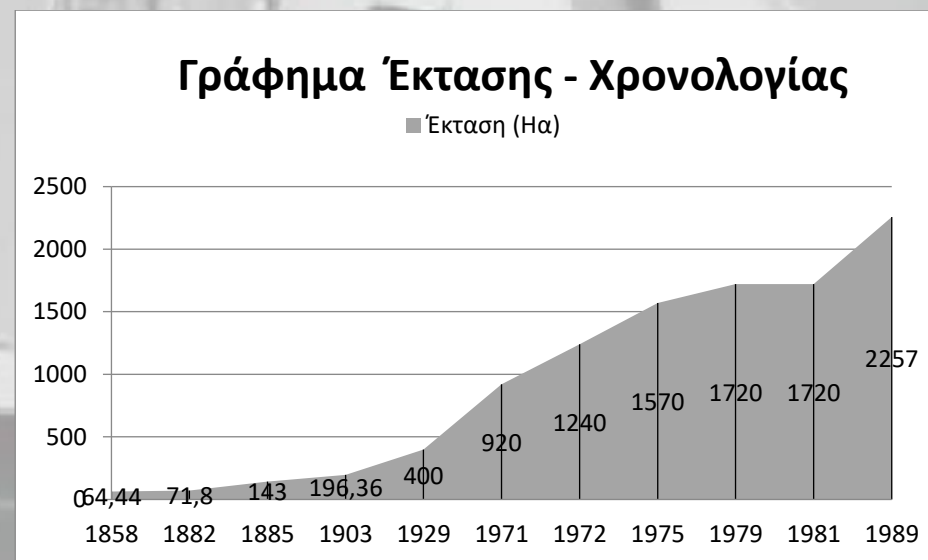
Εικόνα 3: Πολεοδομικό σχέδιο άγνωστου σχεδιαστή 1858

⁸Παπαδάτου Γιαννοπούλου Χαρά, «Εξέλιξη σχεδίου πόλεως Πατρών 1829 – 1940», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα 1991 σελ. 34-36

⁹Παπαδάτου Γιαννοπούλου Χαρά, «Εξέλιξη σχεδίου πόλεως Πατρών 1829 – 1940», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα 1991 σελ. 36

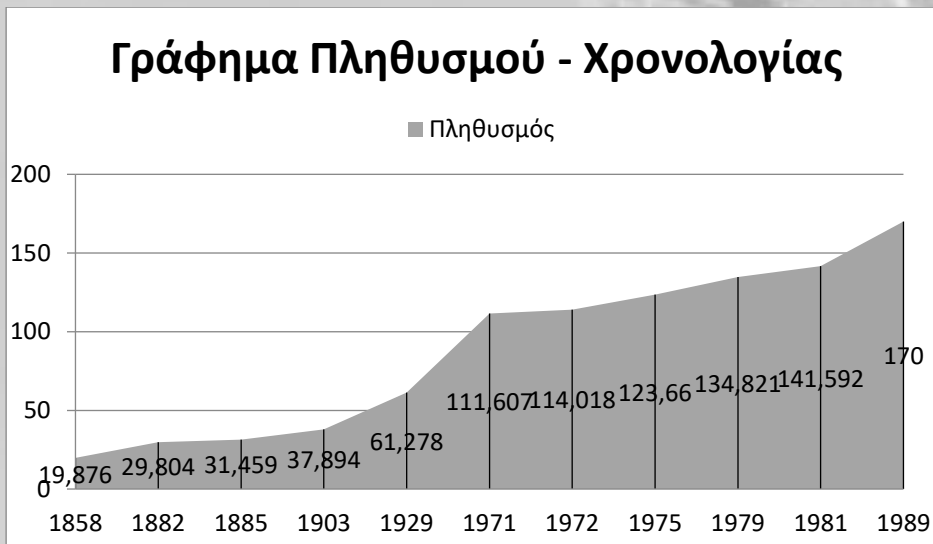
Από το 1829 μέχρι σήμερα η πόλη εικοσιπενταπλασιάζεται και το σχέδιο της επεκτείνεται 12 φορές (το 1877, 1882, 1883, 1886, 1900, 1923, 1926, 1927 και το 1929). Οι επεκτάσεις αυτές διαμορφώνουν το λεγόμενο παλαιό σχέδιο πόλης το οποίο διαιρείται έως το 1971 όπου η πόλη αρχίζει ξανά να επεκτείνεται. Παρακάτω παραθέτονται κάποια γραφήματα τα οποία δίνουν βασικές πληροφορίες για την έκταση, τον πληθυσμό και την πυκνότητά της Πάτρας στον χρόνο. Αν μελετήσουμε τα δυο πρώτα, παρατηρούμε αύξηση και στον πληθυσμό αλλά και στην έκταση της πόλης, το πρόβλημα είναι ότι η αύξηση αυτή δεν είναι ανάλογη και αυτό φαίνεται στο τρίτο κατά σειρά γράφημα. Μετά την απογραφή του 1971 η Πάτρα σχεδόν διπλασιάζεται με πάνω από εκατό χιλιάδες κατοίκους. Το 1969 οι συντελεστές δόμησης αυξάνονται με αποτέλεσμα την αναβάθμιση για τα τότε δεδομένα της πόλης, το μόνο θετικό που προέκυψε από αυτό, ήταν η διαμόρφωση αρκετών στοών που είχαν προβλεφθεί επί Βούλγαρη να γίνουν και τώρα πραγματοποιούνται. Το 1975 πραγματοποιείται νέα αύξηση των συντελεστών, ακόμα και στην Άνω πόλη με αποτέλεσμα την παραμόρφωση της περιοχής του φρουρίου. Το 1978 επιτακτική πλέον ανάγκη η μείωση των Σ.Δ. η οποία καθυστέρησε όμως να γίνει διότι ήδη πολλά νεοκλασικά κτήρια είχαν καταπατηθεί και σε συνδυασμό με την αντιπαροχή που τότε ίσχυε, η αλλοίωση της Πάτρας που για χρόνια διαμορφωνόταν είναι απλά παρελθόν. Ωστόσο παρά τις πολλές επεκτάσεις φαίνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού προτιμά να κατοικεί στο παλαιό σχέδιο πόλης με μόλις το 30% περίπου στις επεκτάσεις και ένα 20% να κατοικεί αυθαίρετα. Αυτό συμβαίνει γιατί οι περιφερειακοί Σ.Δ. είναι σαφώς μικρότεροι αλλά κυρίως γιατί ενώ τα στρέμματα στα οποία μεγάλωνε η Πάτρα είναι πολλά, δεν είναι μελετημένα με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να ενταχθούν και να γίνουν ένα σώμα με την υπόλοιπη πόλη. Το αποτέλεσμα αυτής της ανοργάνωτης κατάστασης, με το διάταγμα του 1923, ήταν να υπάρχουν

δυο είδη δομήσεων το εντός και το εκτός σχεδίου, όπου και στην δεύτερη περίπτωση με διάφορους τρόπους η νομαρχία στο τέλος έδινε την άδεια δόμησης σε οικόπεδα εκτός σχεδίου. Σε άλλες περιοχές βέβαια που η άδεια δεν ήταν εφικτή γινόταν κανονικά η δόμηση ολόκληρων οικισμών και στην συνέχεια αυτοί νομιμοποιήθηκαν και έγιναν μέρος του σχεδίου της πόλεως. Σήμερα πλέον η Πάτρα έχει έκταση 3.331 εκτάρια και ο πληθυσμός της φτάνει 213.984 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011.¹⁰

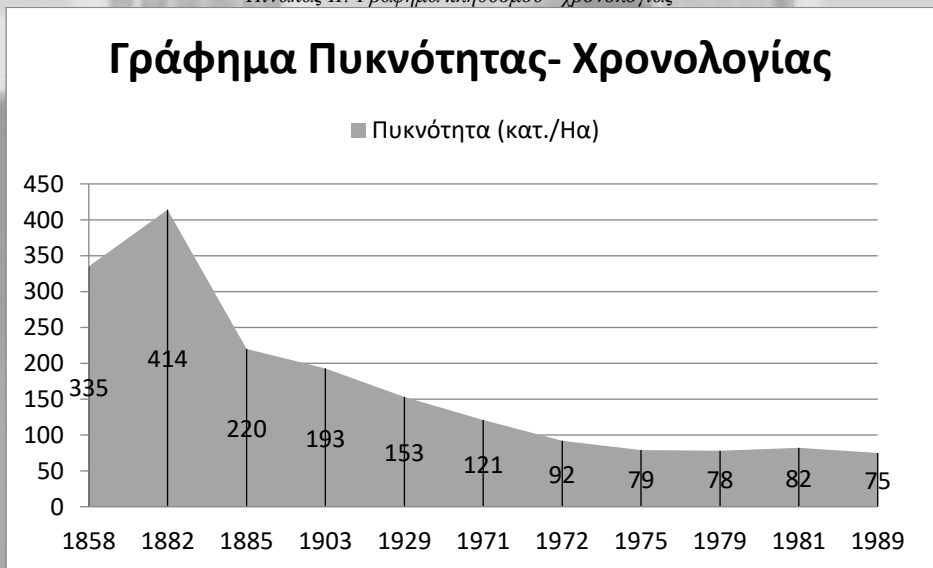

Πίνακας 1: Γράφημα έκτασης - χρονολογίας

¹⁰Παπαδάτου Γιαννοπούλου Χαρά, «Εξέλιξη σχεδίου πόλεως Πατρών 1829 – 1940», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα 1991 σελ. 40-52

Πίνακας II: Γράφημα πληθυσμού - χρονολογίας

Πίνακας III: Γράφημα πυκνότητας - χρονολογίας

Εικόνα 4: Χάρτης της Πάτρας με τα σημερινά όρια

1.3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στην Πάτρα υπήρχαν τρεις πολιτισμοί, με έντονη παρουσία στη ζωή της πόλης παροικίας. Η μεγαλύτερη απ' όλες ήταν η ιταλική και οι άλλες δύο ήταν η γερμανική και η αγγλική. Στην πόλη άλλωστε ζούσαν και ξένοι που σχετίζονταν με τις επιχειρήσεις, οι οποίοι βοήθησαν πολύ στην οργάνωση του εμπορικού κόσμου.

Ο πληθυσμός της πόλης αποτελούταν από μεγαλέμπορους, τραπεζίτες, ασφαλιστές και απλούς πολίτες που εργάζονταν όλοι για την ανάπτυξη της πόλης τους, ενώ οι πρόκριτοι της πόλης των Πατρών, με σπουδές στη δύση και μεγάλη έγγεια παρουσία, κυριαρχούσαν κι αυτοί στην πολιτική ζωή της πόλης. Τα επαγγέλματα των κατοίκων στην Πάτρα και στο Αίγιο είχαν πολύ συχνά σχέση με την σταφίδα (έμποροι, ναυτικοί πράκτορες, σταφιδεργάτες, μεσίτες, κ.λ.π)

Οι δεσμοί της πόλης των Πατρών με άλλα ευρωπαϊκά λιμάνια και ιδιαίτερα με την Ιταλία ήταν ζωτικής σημασίας καθώς και ανέκαθεν η Πάτρα αποτελούσε βασική πύλη της χώρας μας προς τη δύση. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι από το 1830 η Ευρώπη έζησε μια έντονη επαναστατική κινητικότητα. Επαναστατικά κινήματα ξεκίνησαν από την Πάτρα το 1831 με σκοπό την ενοποίηση της Ιταλίας. Ύστερα από επέμβαση των Αυστριακών, που τότε κατείχαν τα βόρεια ιταλικά εδάφη, ένα πλήθος από καταδιωκόμενους Ιταλούς πλημμύρησε την Ελλάδα. Πρώτη ελληνική πόλη που δέχτηκε τους πρόσφυγες ήταν η Πάτρα κυρίως λόγω θέσης. Η συμπαράσταση που βρήκαν στην Πάτρα ήταν ανέλπιστη και έμειναν αρκετό καιρό ώστε τελικά να αφήσουν το αποτύπωμα τους και να κληροδοτήσουν σ' αυτή στοιχεία της κουλτούρας τους. Γρήγορα παρατηρήθηκε αλλαγή στη νοοτροπία των κατοίκων οι οποίοι άρχισαν να μαθαίνουν ξένες γλώσσες, να ασχολούνται με τη μόδα και την όπερα.

1.4 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ¹¹

Η Δυτική Ελλάδα αρχικά είχε μεγάλη ανάπτυξη στον πρωτογενή τομέα (τρόφιμα, γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία). Αυτό συνέβαλε στην εξέλιξη της στον δευτερογενή, άλλωστε χωρίς τα πρωτογενή προϊόντα άλλωστε δεν θα μπορούσαμε να μιλάμε για οποιοδήποτε βιομηχανικό προϊόν.

Από τα τέλη του 18^{ου} αιώνα η Δυτική Ελλάδα (κυρίως ο νομός Αχαΐας) φανερώνει ιδιαίτερη εξέλιξη στο εμπόριο και την βιομηχανία. Οι πρώτες βιομηχανίες και οι πρώτοι οίκοι ιδρύθηκαν στην Πάτρα πριν από την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα (το 1818 ιδρύεται οίκος επεξεργασίας σταφίδας και εξαγωγής της στο εξωτερικό).

Από το 1969 - 1978, παρατηρείται σημαντική μείωση του πρωτογενούς τομέα κυρίως στους νομούς Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας. Το χρονικό διάστημα 1979 - 1985, παρά τη δεύτερη ενεργειακή κρίση, παρουσίασε βελτίωση η μεταποίηση, η βιομηχανία και η βιοτεχνία στην περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας.

Μετά το 1982 αυτοί που απορρόφησαν το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων ήταν οι βασικοί μεταποιητικοί κλάδοι της περιφέρειας (είδη διατροφής, κλωστοϋφαντουργία, ένδυση - υπόδηση, επεξεργασία ξύλου - χαρτιού, προϊόντα μετάλλου και μεταφορικά μέσα) με κυρίαρχη θέση εγκατάστασης την Πάτρα. Η Πάτρα ήταν μια από τις πιο δυναμικές βιοτεχνικές περιοχές της χώρας λόγω συγκριτικών πλεονεκτημάτων όπως θέση, συνεργασία με ΑΕΙ - ΤΕΙ - τράπεζες, εξασφάλιση ειδικευμένου προσωπικού, βιομηχανική παράδοση κ.α.

Η βελτίωση αυτή έφερε και τ' ανάλογο αποτέλεσμα στην απασχόληση, ο αριθμός των εργαζομένων στο διάστημα 1979 - 1985, αυξήθηκε κατά 7,4% και η εκμηχάνιση της παραγωγής σε ιπποδύναμη μεταποιητικών επιχειρήσεων το ίδιο διάστημα αυξήθηκε κατά 46,3%.

Ακόμα επιταχύνεται η ολοκλήρωση της υποδομής των βιομηχανικών περιοχών με την ηλεκτροδότηση, την υδροδότηση, τα οδικά δίκτυα και τους βιολογικούς καθαρισμούς.

¹¹ Συναδινός Πέτρος, «Πάτρα: Πολιτισμός, Ανάπτυξη, Πολεοδομία», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα, σελ.52-53

1.5 ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Το 1858 οι δρόμοι ήταν σε άθλια κατάσταση για παράδειγμα, η διαδρομή Πατρών – Κ. Αχαΐας διαρκούσε 4-5 ώρες, Πατρών –Αιγίου περίπου 8 ώρες και Πατρών – Πύργου περίπου 21-22 ώρες. Έτσι λοιπόν μέχρι το 1887 που άρχισε να λειτουργεί ο σιδηρόδρομος η κατ' εξοχήν μεταφορική οδός παρέμενε η θάλασσα. Το 1927 μετά από πολλές δυσκολίες κατάφεραν να ολοκληρωθούν τα λιμενικά έργα. Έπειτα η βασική προσπέλαση, στην περιφέρεια ήταν σχετικά εύκολη, για την εποχή, με μια σειρά από εθνικά και διεθνή οδικά δίκτυα, το πρόβλημα ήταν περισσότερο ποιοτικό, παρά επάρκειας. Τα τελευταία χρόνια με την κατασκευή του πολλά υποσχόμενου εθνικού δρόμου Αθηνών – Πατρών, ο οποίος θα ήταν πρώτης ποιότητας και ευρωπαϊκών προδιαγραφών θα λυνόταν ένα μεγάλο επικοινωνιακό πρόβλημα της Κεντρικής με την Δυτική Ελλάδα, ωστόσο ακόμα βρίσκεται υπό κατασκευή μιας και το έργο προσκρούει διαρκώς σε διαφόρων ειδών καθυστερήσεις. Τα κύρια έργα μεταφορών στην Δυτική Ελλάδα είναι, η γέφυρα Ρίου – Αντιρρίου, το σιδηροδρομικό δίκτυο, τα αεροδρόμια Ακτίου (Αιτωλοακαρνανία) και Αράξου (Αχαΐα) και από ένα λιμάνι σε κάθε νομό της.¹²

¹² Συναδινός Πέτρος, «Πάτρα: Πολιτισμός, Ανάπτυξη, Πολεοδομία», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα, σελ. 56-57

1.6 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Από την Πάτρα διέρχονται 1,2 εκ. τουρίστες το χρόνο, είτε για να μείνουν αλλά κυρίως για να πάνε σε διάφορες άλλες περιοχές της Ελλάδας, η πόλη άλλωστε δεν είναι από τις πιο «διαφημισμένες» της χώρας μας. Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που προσελκύουν τουρίστες είναι το καρναβάλι και το διεθνές φεστιβάλ. Τα σημαντικά αξιοθέατα που ξεχωρίζουν στην Πάτρα είναι το Μεσαιωνικό Κάστρο, το Αρχαίο Ωδείο, το Δημοτικό Θέατρο Απόλλων, η Αγαΐα Κλάους, και φυσικά η Γέφυρα Ρίου. Ακόμα δεν θα μπορούσε να μην αναφερθεί και το νέο Αρχαιολογικό μουσείο, το μουσείο τύπου, παιδείας, λαϊκής τέχνης, επιστημών και τεχνολογίας, το βοτανικό και το ιστορικό και εθνολογικό.¹³

¹³ Συναδινός Πέτρος, «Πάτρα: Πολιτισμός, Ανάπτυξη, Πολεοδομία», Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα, σελ.72-73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

2.1 ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Η Αχαϊκή πρωτεύουσα για πολλά χρόνια ήταν η κεντρική αγορά της βορειοδυτικής Πελοποννήσου και τροφοδοτούσε με καταναλωτικά αγαθά την περιφέρεια. Έτσι στήριζε την ανάπτυξη της, στις σχέσεις εξάρτησης που είχε επιβάλει στις περιφερειακές της αγορές.¹⁴

Η Πάτρα έγινε γρήγορα κύριο εξαγωγικό κέντρο της σταφίδας. Το προϊόν παραγόταν σε 66 συνολικά σταφιδοπαραγωγικά κέντρα της Αχαΐας και των γειτονικών περιφερειών Ηλείας και Αιγίου, της Αιτωλοακαρνανίας και της Μεσσηνίας, ενώ το λιμάνι του Αιγίου και του Κατακόλου είχαν συμπληρωματικό ρόλο. Το δίκτυο αυτό απαρτίστηκε από πόλεις (Αίγιο, Κόρινθο, Ναύπακτο, Μεσολόγγι, Καλαμάτα) όπου συγκεντρώνονταν η παραγωγή της ενδοχώρας και οργανώνονταν η αποστολή της στην Πάτρα μέσω θαλάσσης, με μικρά ιστιοφόρα. Εκεί υπήρχαν μεσίτες, παραγγελιοδόχοι, αποθηκάριοι και αντιπρόσωποι, οι οποίοι φρόντιζαν για την ροή του προϊόντος προς τον μεγαλοεξαγωγέα των Πατρών. Το 1830 το 45% της συνολικής σταφιδοπαραγωγής εξήχθη από το λιμάνι των Πατρών, από το οποίο διακινήθηκαν 475 πλοία (τα 275 ήταν ελληνικά). Το 1850 το ποσοστό της σταφιδοπαραγωγής αυξήθηκε και έφθασε το 90% και το 1856 το 99,8%.¹⁵

Εικόνα 5: Το λιμάνι. Κιβώτια σταφίδας έτοιμα προς εξαγωγή

¹⁴Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.279

¹⁵Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.213-214

Το 1831 λειτούργησε στην Πάτρα το πρώτο εργοστάσιο παρασκευής εκχυλίσματος γλυκόρριζας (γιάμπολη). Το τελευταίο εργοστάσιο γιάμπολης σταμάτησε την λειτουργία του, το 1865.¹⁶

Ένα ακόμα προϊόν που καλλιεργούνταν στην περιοχή των Πατρών ήταν το βαμβάκι. Ωστόσο με την πάροδο του χρόνου η παραγωγή του λιγόστευε, αφού σημειώνεται ότι το 1853 και το 1854 εξήχθησαν μικρές ποσότητες βαμβακιού από το λιμάνι των Πατρών.¹⁷

Από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα αναπτύχθηκε το εμπόριο των κουκουλιών, με το οποίο ασχολήθηκαν ξένοι εμπορικοί οίκοι, καθώς το επίκεντρο της δράσης τους ήταν στην Πάτρα και σχετίζονταν και με το σταφιδεμπόριο.¹⁸

Το 1880 προωθήθηκε σημαντικά η διαδικασία αυτονόμησης της εμπορικής εξαγωγικής δραστηριότητας του Αιγίου από την Πάτρα. Οι δύο πόλεις είχαν αναπτύξει οικονομικούς δεσμούς, οι οποίοι είχαν και κοινωνικό επίπεδο. Αξίζει να σημειωθεί ότι η σημαντικότερη σύνδεσή τους ήταν με το σταφιδεμπόριο, αφού οι μεγάλοι τοπικοί σταφιδεμπορικοί οίκοι του Αιγίου είχαν αναδειχθεί μέσα από τις σχέσεις τους με τους Πατρινοίς και κυρίως με τους ξένους σταφιδέμπορους που ήταν εγκατεστημένοι στην Πάτρα.¹⁹

Την τελευταία δεκαετία του 19^{ου} αιώνα, μέσω του τελωνείου των Πατρών εξήχθησαν κρασιά, οινόπνευμα και οινοπνευματώδη ποτά, τυρί, λάδι, ελιές, ακατέργαστα δέρματα, σύκα, γλυκόρριζα, κουκούλια, πίτουρα, εσπεριδοειδή, καπνός, λαχανικά και βελανίδια. Ενώ το 1896-1900 εξήχθη μόνο σταφίδα. Το 1901 γλυκόρριζα και πίτουρα. Περιορισμένες ήταν οι εξαγωγές εσπεριδοειδών, καπνού και λαχανικών. Επίσης, η Πάτρα ήταν το κέντρο του εμπορίου

ακατέργαστων δερμάτων για όλη την Πελοπόννησο, την Δυτική Ελλάδα και μέρος της Ανατολικής και τα Ιόνια Νησιά.²⁰

¹⁶Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.281

¹⁷Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.283

¹⁸Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.282

¹⁹Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.279-280

²⁰Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.280

2.2 ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Τα πρώτα χρόνια μετά την επανάσταση στην εμπορική κίνηση της πόλης κυριαρχεί η Αγγλία, για πολλές δεκαετίες, με τις εξαγωγές της σταφίδας και με τις εισαγωγές βιομηχανικών προϊόντων της. Ωστόσο από το δεύτερο μισό του αιώνα, στις εισαγωγές των βιομηχανικών προϊόντων ήταν σημαντική η παρουσία και άλλων δυτικοευρωπαϊκών χωρών. Έτσι η παγκόσμια ηγεμονική δύναμη της Αγγλίας ανταγωνίστηκε νέες δυνάμεις, όπως η Γερμανία, οι Η.Π.Α. και η Γαλλία.²¹

Τα κύρια εισαγόμενα είδη ήταν ζάχαρη, καφές, γερμανικά μάλλινα υφάσματα, αγγλικά βαμβακερά, κασσίτερος, μόλυβδος και λίγα φάρμακα, ενώ εξαγόταν λάδι, μαλλί, μετάξι και κυρίως κορινθιακή σταφίδα.²²

Τη δεκαετία του 1830 η επαρχία Πατρών παρουσίασε έλλειμμα στα δημητριακά, που καλύφθηκε από τα πλεονάσματα των γειτονικών επαρχιών (Ηλείας, Αιτωλίας), ενώ από τη δεκαετία του 1840, τα σιτηρά αρχίζουν να εμφανίζονται με κανονικότητα στις εισαγωγές του λιμανιού.²³

Μέχρι τα μέσα του αιώνα οι εισαγωγές σιτηρών από το λιμάνι των Πατρών αντιπροσώπευαν ασήμαντες αξίες, ενώ δέκα χρόνια μετά δεκαπλασιάστηκαν και μέχρι την δεκαετία 1880 ακολούθησαν ανοδική πορεία. Βασική αιτία για την αύξηση αυτή ήταν η γεωγραφική αναδιάρθρωση του εισαγωγικού εμπορίου. Το 1876 ανάμεσα στα πέντε βασικά εισαγόμενα προϊόντα που κάλυπταν το 70% των εισαγωγών, τα

δημητριακά κάλυπταν το 17%, τα υφάσματα το 31%, η ξυλεία το 8%, τα μέταλλα το 7% και τα αποικιακά το 7%.²⁴

Το 1901 μέσω του τελωνείου των Πατρών εισήχθησαν σιτάρι, δημητριακά, καφές, ζάχαρη, ρύζι, κάστανα, όσπρια, αλίπαστα, βακαλάος, κρασιά, ποτά, θειάφι, κάρβουνο και διάφορα υφάσματα (βαμβακερά, μάλλινα, λινά, μεταξωτά).²⁵

²¹Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.214-215

²²Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.215

²³Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.212

²⁴Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.212-213

²⁵Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.280

2.3 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

Ο πληθυσμός των Πατρών την χρονική περίοδο 1828-1850 τετραπλασιάστηκε, λόγω της μεταναστευτικής ροής προς την πόλη. Η αύξηση αυτή που ενίσχυε τα αστικά στρώματα συνεχίστηκε όλο τον 19^ο αιώνα με διακυμάνσεις.²⁶

Εντυπωσιακή ήταν και η αύξηση της σταφιδοκαλλιέργειας. Μέχρι το 1850 οι εκτάσεις γης που καλλιεργούνταν με σταφίδα είχαν εξαπλασιαστεί. Την περίοδο 1830-1860 με την αύξηση των εξαγωγών ο όγκος της σταφιδοπαραγωγής δεκαπλασιάστηκε. Η σταφιδοκαλλιέργεια στην Πελοπόννησο μέχρι τις αρχές του 1860 επεκτάθηκε στις 120-150.000 χιλιάδες στρέμματα. Η σταφίδα είχε μεγάλη ζήτηση στην ευρωπαϊκή αγορά και σε αυτή βασίστηκε η αγροτική παραγωγή των Πατρών και της ενδοχώρας. Τα πλοία που εξήγαγαν την σταφίδα από τα λιμάνια των Πατρών, του Κατακόλου, της Καλαμάτας και της Ζακύνθου, κατευθύνονταν στα λιμάνια του Λονδίνου, του Λίβερπουλ, της Μασσαλίας, της Τεργέστης, του Άμστερνταμ και της Οδησού. Η σταφίδα καταναλώνεται στα μεγάλα αστικά κέντρα σαν ξηρός καρπός, για την κατασκευή πουτίγκας και σταφιδόψωμου ή προσκί και σαν υλικό ζαχαροπλαστικής. Έτσι η σταφίδα ήταν το κυριότερο εξαγωγικό προϊόν της χώρας, αφού κάλυπτε πάνω από το 50% της συνολικής αξίας των εξαγωγών της χώρας. Αντίθετα η παραγωγή άλλων αγροτικών προϊόντων (δημητριακά, αραποσίτι, λάδι) λειτούργησε αντιστρόφως ανάλογα. Ωστόσο, παρά το υψηλό καλλιεργητικό κόστος, οι Πατρινοί αφοσιώθηκαν με ζήλο στη σταφιδοκαλλιέργεια, αδιαφορώντας για το ότι το αμπέλι αρχίζει να καρποφορεί το πέμπτο έτος και φθάνει σε πλήρη καρποφορία το δέκατο και η καλλιέργεια του απαιτεί πολλές και εξειδικευμένες εργασίες, που

λόγω της απουσίας μηχανικών μέσων, δέσμευαν πολλά εργατικά χέρια.²⁷

Τη δεκαετία του 1850 εμφανίστηκε η πρώτη σταφιδική κρίση μέσω της φυλλοξήρας που έπληξε στους σταφιδαμπελώνες και είχε ως συνέπεια την χρεοκοπία μεγάλων εξαγωγικών οίκων και την απώλεια των 3/4 του εισοδήματος του πληθυσμού. Η κρίση δίχασε για το αν η σταφίδα καταφέρει να αποδεσμευτεί από τις ξένες αγορές. Η ταραχή που επικράτησε στις τιμές (η τιμή από 100 φράγκα το χιλιόλιτρο, ξεπέρασε τα 400 και η ποσότητα από 7εκατ. χιλιόλιτρα το 1851 έπεσε στα δεκατ. χιλιόλιτρα το 1857) επέφερε αυξομειώσεις στις διαθέσιμες ποσότητες και φανέρωσε την πραγματική αιτία της κρίσης που ήταν η προσφορά. Παρόλα αυτά το 1853, οι τιμές των σιτηρών αυξήθηκαν μετά από αίτημα του δημάρχου στην κυβέρνηση να πουληθούν επί πιστώσει 5.000κιλά δημόσιοι καρποί (που φυλάσσονταν στις αποθήκες της πόλης) στις αναξιοπαθούσες οικογένειες. Οι τιμές αυτές μειώθηκαν το 1856 από τις διοικητικές πράξεις του δήμου και άρχισαν πλέον να ομαλοποιούνται. Η αλματώδης πτώση στην τιμή της σταφίδας τις πρώτες δεκαετίες αποδίδεται στην στρατηγική που ακολούθησαν οι μικροκεφαλαιούχοι – σταφιδέμποροι. Συγκεκριμένα εξέδιδαν συναλλαγματικές στους ανταποκριτές τους, είτε όταν έστελναν το φορτίο είτε εσπευσμένα πριν ακόμα σταλεί, καθώς κινδύνευαν να χάσουν τα κεφάλαια τους. Οι ανταποκριτές τους στην Αγγλία ήταν Έλληνες έμποροι μικροκεφαλαιούχοι, οι οποίοι προχωρούσαν άμεσα στην διαδικασία της πώλησης. Σημαντικός παράγοντας που συντέλεσε στην κρίση του σταφιδεμπορίου ήταν η οικονομική κρίση στην Ευρώπη που λόγω της κυρίαρχης θέσης της σταφίδας είχε αντίκτυπο την αγορά των Πατρών. Ωστόσο η χαμηλή τιμή της σταφίδας μαρτυρά την ύπαρξη μεγάλης παραγωγής γεγονός που την καθιστά και αίτια για την κρίση που είχε ξεσπάσει. Έτσι οι παραγωγοί ρίσκαραν με την παραγωγή και το εμπόριο, αφού αναγκαστικά εξήγαγαν μόνοι τους την

²⁶Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.209

²⁷Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.210-211

σταφίδα. Επίσης κάθε διακύμανση στην ζήτηση και την τιμή της σταφίδας είχε αντίκτυπο και στην τοπική οικονομία, αφού η σταφίδα ως μονοκαλλιεργούμενο προϊόν στο εμπόριο δημιούργησε πολλά νέα επαγγέλματα (σταφιδομεσίτες και μεσίτες δελτίων παρακρατήματος, κ.λπ.).²⁸

Για την αντιμετώπιση της σταφιδικής κρίσης το 1858 ιδρύθηκε η “Ελληνική Οινοποιητική Εταιρεία”, από ντόπιους και επήλυδες κτηματίες, εμποροκτηματίες, με την συμπαράσταση της κυβέρνησης αλλά και τραπεζών και εμπορικών οίκων. Στόχος της ήταν, η μεταποίηση του σταφιδόκαρπου σε οίνο, για πλεονάζουσα παραγωγή και διατήρηση της τιμής. Τον επόμενο χρόνο 1859 για την καλύτερη συνολική διαχείριση του σταφιδόκαρπου ιδρύθηκε στην Πάτρα η “Κορινθιακή Σταφίς” ή “Εταιρεία των Σταφιδοφίλων. Κύριο μέλημά της η προστασία του καρπού ενώ ταυτόχρονα δάνειζε έχοντας χαμηλό τόκο τους σταφιδοκτήμονες ώστε να επιτευχθεί η εξάπλωση νέων αγορών.²⁹

Στα τέλη της δεκαετίας 1859-1860, οι τιμές που επικράτησαν ήταν υψηλές επειδή η παραγωγή είχε υποστεί καταστροφές από την βροχή. Το 1860 χαρακτηρίστηκε από νεωτερισμό εξαιτίας των γενικών κανόνων που επιβλήθηκαν από την αυξημένη ποσότητα παραγωγής. Έτσι οι μεγάλοι εξαγωγικοί οίκοι αποδυναμώθηκαν μη μπορώντας πλέον να επιβληθούν. Ενώ η πτώση εξακολούθησε και την περίοδο 1861 με 1862. Η διαμόρφωση της τιμής της σταφίδας επηρεαζόταν κατά κύριο λόγο από τον τόπο παραγωγής, δηλαδή ήταν διαφορετική του Αιγίου, των Πατρών και των άλλων επαρχιακών κέντρων. Εξ' άλλου, το προϊόν κάθε παραγωγικού κέντρου διακρινόταν σε πρώτης,

δεύτερης (μέση) και τρίτης κατηγορίας (εκλεκτή, άριστη, κοινή κ.λπ.), με ανάλογη διαβάθμιση στην τιμή.³⁰

Η Πάτρα, το 1866 διέθετε πλέον τα πρώτα μηχανήματα για τον καθαρισμό της σταφίδας. Με τα χρόνια, καθώς οι ρυθμοί άλλαζαν, οι μηχανές του καθαρισμού κατασκευάζονται στην Πάτρα. Παράλληλα, η τοπική παραγωγή της σταφίδας το 1867 ήταν μεγάλη, αφού έφθασε τα 141.710.000 ενετικά λίτρα. Παρατηρείται επίσης ότι ήταν διπλάσια σε σχέση με εκείνη του 1850 αλλά και ότι η σοδεία ήταν καλύτερης ποιότητας παραγωγής. Το 1868 η παραγωγή θεωρήθηκε κανονική αφού η τιμή της σταφίδας στην Πάτρα έφθασε τις 130 δραχμές (τα 1000 ενετικά λίτρα) ξεπερνώντας το γενικό μέσο όρο τιμής που ήταν 107 δραχμές. Αυτό σηματοδοτούσε ότι η σταφιδοκαλλιέργεια δεν θα είχε μέλλον εκτός αν γινόταν μείωση παραγωγής, με στόχο την αύξηση των τιμών και την διάθεση εκτάσεων για την εξασφάλιση αποδοτικών καλλιεργειών, την περίοδο όπου η αγγλική αγορά ήταν εξασφαλισμένη. Έτσι στο πρώτο μισό του 187 η τιμή της σταφίδας άρχισε να πέφτει. Ο καρπός των Πατρών συγκριτικά με την αρχή των πωλήσεων, δεν αγοράζονταν το ίδιο.³¹

Το 1871 εμπορευματικές καλλιέργειες οργανώθηκαν στη βάση της μικρής παραδοσιακής μονάδας, αναπτύχθηκε κατά θεαματικό τρόπο η αγροτική παραγωγή και έμεινε ελεύθερο το πεδίο δράσης του εμπορίου.³²

Το 1875 από τα ελληνικά λιμάνια εξήχθησαν 155.442.215 ελληνικές λίτρες σταφίδας, από το οποίο το 40% ήταν από το λιμάνι της Πάτρας με προορισμό την Αγγλία, ενώ το υπόλοιπο εισήχθη στην Γερμανία, Αυστρία, Αμερική και Ρωσία. Οι παραγωγοί προτιμούν η πώληση της σταφίδας να πραγματοποιείται στο εξωτερικό όσο το

²⁸Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.219-220, 223-226, 228,231

²⁹Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.231-234

³⁰Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.219, 224-225

³¹Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.221-223, 227, 239

³²Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.221

δυνατόν συντομότερο όπου προσφορά και ζήτηση είναι στα ύψη. Αυτό συνέβαινε την περίοδο όπου οι σταφιδεμπορικοί οίκοι στην Πάτρα ήταν ελάχιστοι και στην Αγγλία εξαγόταν τα 2/3 της παραγωγής ενώ η υπόλοιπη σε Αμερική και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.³³

Παρόλο που τέλη του 1877 πολλοί σταφιδικοί οίκοι χτυπήθηκαν από την ύφεση της αγγλικής αγοράς, ο επόμενος χρόνος θεωρήθηκε μια πολύ καλή χρονιά για την σταφιδοπαραγωγή αφού αυξήθηκε 26%. Με κύριο εξαγωγικό κέντρο την Πάτρα οι γαλλικές εισαγωγές σταφίδας κάλυψαν περίπου το 9% των συνολικών σταφιδοεξαγωγών. Οι Γάλλοι οινοποιοί έδειξαν ενδιαφέρον για την οινοποίηση της σταφίδας. Τη διετία 1877-1878 οι συνολικές εξαγωγές σταφίδας της χώρας από το λιμάνι των Πατρών έφτασαν το 40% και το 60% της βορειοδυτικής Πελοποννήσου, που συγκεντρώνονταν στην Αχαϊκή πρωτεύουσα από τα σταφιδοπαραγωγικά κέντρα μέσω της θάλασσας ή του σιδηροδρόμου.³⁴

Το άνοιγμα της γαλλικής αγοράς το 1879, μετά την πτώση της γαλλικής οινοπαραγωγής, εμπόδισε στην κατάρρευση των τιμών. Έτσι το 1880 το σταφιδεμπόριο άρχισε να ανακάμπτει. Ωστόσο το 1880-1882 οι αγρότες της Πελοποννήσου χωρίς την πρόβλεψη ότι τα γαλλικά αμπέλια θα συνέρθουν και οι εξαγωγές θα μειωθούν, ξεριζώσαν τις ελιές, τις μουριές, τις συκιές και τις άλλες καλλιέργειες ώστε να φυτέψουν σταφιδαμπέλου. Έτσι σταφιδοκαλλιέργεια επεκτάθηκε. Εκείνη την περίοδο η μεταφορά της σταφίδας στα λιμάνια του εξωτερικού γίνονταν με τα λεγόμενα “πριμαρόλια” που προκαλούσαν μεγάλη ταραχή στο σταφιδεμπόριο. Οι σταφιδέμποροι αγνοώντας για την ποιότητα του προϊόντος τους τρυγούσαν νωρίτερα (παράβαση άρθρου 69) ώστε να προλάβουν τους ανταγωνιστές τους και να

φορτώσουν πρώτοι στο λιμάνι για την επίτευξη καλύτερης τιμής. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 1880 ιδρύθηκε άτυπο χρηματιστήριο, από τον Κεφαλλονίτη Διονύσιο Μαρκέτο, αφού η σταφίδα ήταν σημαντικό προϊόν για την Πάτρα. Πρόκειται για την λέσχη - καφενείο “Λεσχίδιον”, όπου κόσμος του σταφιδεμπορίου συγκεντρώνονταν για να κλείσει συμφωνίες ώστε να διαπραγματευτεί για το προϊόν. Επιπλέον είχαν και ψυχαγωγικό χαρακτήρα.³⁵

Εμπόδιο στην προσπάθεια για τη αντιμετώπιση του σταφιδικού ζητήματος στάθηκε ο φόρος που επιβλήθηκε για τον οίνο, το 1883. Επιπλέον, δεν μπορούσε να υπάρξει βελτίωση ούτε στις μεθόδους οινοπαραγωγής. Το 1886 οι συναλλαγές στο εμπόριο της σταφίδας γίνονται με νέο νομισματικό σύστημα. Έτσι δεν μπορούσε να εικαστεί αν με αυτή την αλλαγή επηρεάστηκε η ονομαστική τιμή μονάδος της σταφίδας.³⁶

Οι κατεστραμμένοι αμπελώνες της Γαλλίας ξαναφυτεύτηκαν με ειδικά αντιφυλλοξηρικά κλήματα και το 1890 ξεκινά η σταφιδική κρίση με κύρια αιτία την κακή ποιότητα του προϊόντος. Η κρίση επιβάρυνε την εθνική οικονομία, καθώς η μείωση του σταφιδικού συναλλάγματος συντέλεσε στην ύψωση της τιμής του προϊόντος. Το 1892 οι εξαγωγές σημείωσαν πρωτοφανή μείωση 30-40% και η τιμή στην Πάτρα έπεσε 50%, σε σχέση με τα δύο προηγούμενα χρόνια. Ωστόσο η κρίση δεν είχε συνέπειες στην τιμή της άριστης ποιότητας. Το 1893 το πατρινό εμπόριο επλήγη από μια χιονοστιβάδα πτωχεύσεων, με πρώτα θύματα τις μεγάλες σταφιδικές επιχειρήσεις. Από αυτή την καταστροφή σώθηκαν οι εμπορικοί οίκοι που εμπορεύονταν κατά παραγγελία ή επί προμήθεια, όπως ο εμπορικός οίκος Κόλλα.³⁷

³³Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.223, 239

³⁴Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.239-241

³⁵Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.219, 223, 228-230, 239, 245

³⁶Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.237, 244

³⁷Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.242, 251, 257

Για την αντιμετώπιση της κρίσης το 1894 επιχειρήθηκε ένα νέο άνοιγμα αγορών που σκόπευε στην εισαγωγή της σταφίδας στην Ρωσία. Παρόλο που η αρχή ήταν καλή δεν είχε συνέχεια διότι οι Ρώσοι δεν συνήθισαν να τρώνε σταφίδα, αλλά την χρησιμοποιούσαν κυρίως για να ανεβάσουν τους βαθμούς των κρασιών τους. Επίσης και η Κυβέρνηση με την σειρά της το 1895 για να αντιμετωπίσει την κρίση και να προστατέψει την παραγωγή, ψήφισε τον Νόμο ΒΤΘ' με τον οποίο θεσπίστηκε το "παρακράτημα". Σκοπός της πολιτικής αυτής ήταν ο διαχωρισμός των ποιοτήτων, η εξαγωγή των καλύτερων και η αποθήκευση και προώθηση των κατώτερων στην οινοποιία και την οινοπνευματοποιία. Οι αποδείξεις παρακράτησης ονομάζονταν "δελτία" και γίνονταν δεκτές στα τελωνεία προς καταβολή φόρων. Στην αυξομείωση της τιμής της σταφίδας, το ίδιο έτος συντέλεσε και στην αυξομείωση της τιμής των "δελτίων". Στις 15-22 Σεπτεμβρίου 1896 διεξήχθη στην Πάτρα το Α' Σταφιδικό Συνέδριο, με σκοπό να αποτρέψει μελλοντική κρίση και να διευθετήσει το θέμα για την ανάπτυξη της βιομηχανίας του οινοπνεύματος και την πορεία της σταφίδας. Ωστόσο, το 1897 η Γαλλία διέκοψε εντελώς τις αγορές σταφίδας. Τον Οκτώβριο 1898 πραγματοποιήθηκε πάλι στην Πάτρα, το Β' Σταφιδικό Συνέδριο, το οποίο ασχολήθηκε με το παρακράτημα, την σύσταση Σταφιδικής Τράπεζας, την ενίσχυση του θεσμού των Γενικών Αποθηκών και την βελτίωση της ποιότητας της σταφίδας και των συνθηκών εμπορίας της. Η πιο σημαντική απόφαση που πάρθηκε ήταν η ίδρυση της "Σταφιδικής Τράπεζας", ενώ οι καλλιεργητές ζητούσαν επίμονα την κατάργηση της παρακράτησης. Η τράπεζα δεν είχε το δικαίωμα να εξαγάγει σταφιδόκαρπο στο εξωτερικό, ούτε να τον εμπορευθεί στο εσωτερικό της χώρας αλλά επιτρεπόταν μόνο η κατεργασία του στο εσωτερικό για την παρασκευή οινοπνεύματος. Έτσι μέσω του παρακρατήματος η ελληνική βιομηχανία έβρισκε άφθονη και φθηνή πρώτη ύλη για την παρασκευή οινοπνεύματος, οι δε

οινέμποροι μπορούσαν να τα εξάγουν μόνο μετασκευασμένο σε οινόπνευμα. Παρόλα αυτά η κατάσταση αντί να βελτιώνεται ή έστω να σταθεροποιείται συνεχώς χειροτέρευε. Το 1905 διαλύθηκε η "Σταφιδική Τράπεζα" και αντ' αυτής συστήθηκε, με έδρα την Αθήνα, η "Προνομιούχος Εταιρία προς προστασία της παραγωγής και της εμπορίας της σταφίδας" ή "Ενιαία", υπό την διεύθυνση του Ιωάννη Πεσμαζόγλου αποθηκευμένης σταφίδας. Η ίδρυση της "Ενιαίας" διαλύθηκε το 1924.³⁸

Εικόνα 6: εξαγωγή σταφίδας

³⁸Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.251, 257, 260-261, 265, 268, 270-272

Η σταφίδα σε πρώτη φάση στήριξε την ανάπτυξη του τοπικού εμπορίου, δεν ευνόησε όμως την εξάπλωση καθαρά βιοτεχνικών – βιομηχανικών δραστηριοτήτων. Ανταποκρίθηκε στην εξωτερική ζήτηση, ενισχύοντας κυρίως τα πρωτογενή στάδια της επεξεργασίας της, αλλά δεν απετέλεσε ευνοϊκό “υλικό” υπόβαθρο για μεγάλες τεχνικές καινοτομίες και βιομηχανικές επεξεργασίες και τελικά προδόθηκε και ξεπεράστηκε από τη διεθνή οικονομική συγκυρία του τέλους του 19^{ου} αιώνα. Για την αντιμετώπιση της κατάστασης προτάθηκε από πολλούς η ίδρυση δικτύου σταφιδικών Συνεταιρισμών, η οποία έχει ως αποστολή την ρύθμιση της προσφοράς, την οικονομική εξυγίανση των παραγωγών και την βελτίωση των συνθηκών και των μέσων της παραγωγής. Επιπλέον υποστηρίχτηκε ότι θα βοηθούσε στο να ξεπεραστεί η κρίση η διακοπή των επιδοτήσεων για εκριζώσεις, η ρύθμιση του ποσοστού της παρακράτησης ανάλογα με την παραγωγή και τις τιμές της σταφίδας, η ρύθμιση της απαγορευτικής φορολογίας των νέων φυτειών, ανάλογα με την μέση απόδοση των σταφιδαμπέλων κατά περιφέρεια, η επιδίωξη επέκτασης των εξαγωγών και προς τη Σερβία και τα νέα κράτη που προήλθαν από την Ρωσία, η λήψη πιο σοβαρών μέτρων για την διευκόλυνση της αγροτικής πίστης, η επιδίωξη οικονομικότερης και αποδοτικότερης καλλιέργειας των σταφιδαμπέλων κ.λ.π.³⁹

³⁹Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.273, 276-277

2.4 ΊΔΡΥΣΗ “ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ” ΚΑΙ “ΑΧΑΪΑΣ”

Η “ελληνική οινοποιητική εταιρεία” στην ουσία ήταν μια εσωτερική αγορά που θα ελεγχόταν απόλυτα από την τοπική κοινωνία. Οι εγκαταστάσεις της βρίσκονταν σε οικόπεδο επιφάνειας 6,5 στρεμμάτων στην περιοχή του Αγίου Διονυσίου (εκτός σχεδίου της πόλης), κτισμένο πάνω από υπόγειες δεξαμενές και αποτελούταν από ένα ισόγειο κτίσμα με δύο πατητήρια, πιεστήριο και ατμοκίνητο αποστακτήρα. Για την εποχή που κτίστηκαν θεωρούνταν πολύ σημαντική επένδυση. Το 1864 οι εγκαταστάσεις της “Ελληνικής Οινοποιητικής Εταιρείας” τυλίχτηκαν στις φλόγες προκαλώντας μεγάλες ζημιές, ώσπου το 1875 έπαψαν να λειτουργούν. Το άδοξο τέλος της όμως, σηματοδότησε την ανοικοδόμηση νέων οινοβιομηχανιών στην Πάτρα, αφού αποτελούσε το κύριο οινοποιητικό και εξαγωγικό κέντρο της σταφίδας. Έτσι το 1875 λειτούργησαν τρεις οινοποιείες. Η πρώτη βρίσκονταν στον Ριγανόκαμπο και ανήκε στον Γερμανό Ιάκωβο Κλιπφελ. Η δεύτερη ήταν η Αχαΐα του Βαυαρού G. Clauss και η τρίτη που ιδρύθηκε το 1867 στην περιοχή του Αγίου Διονυσίου ήταν του Λεωνίδα Σύψωμου με κύρια παραγωγή τον επιτραπέζιο οίνο.⁴⁰

Όσον αφορά τον Clauss 1825-1908 ήρθε στην Πάτρα το 1852 και συνεταιρίστηκε με τον οίκο “Fels & Co”, ο οποίος από το 1847 είχε ιδρύσει στην Αχαϊκή πρωτεύουσα θυγατρική εταιρεία με συνέταιρο και διευθυντή της τον Th. Hamburger, που διηύθυνε το τμήμα των εισαγωγών. Σύντομα ο Clauss διεύθυνε το εξαγωγικού τμήμα και οι πρωτοβουλίες του ξεχώρισαν για την τόλμη και την αποτελεσματικότητά τους. Έτσι καταξιώθηκε γρήγορα στην τοπική εμπορική κοινωνία. Ακόμα διετέλεσε πρόξενος της Βαυαρίας και

αργότερα της Γαλλίας, οι δε γνώσεις του και η εμπειρία του στα σταφιδικά και οινοποιητικά θέματα ήταν τόσο πολύ έγκυρες, ώστε ακόμα και ο Χαρίλαος Τρικούπης πολλές φορές κατέφυγε σ’ αυτόν. Ο Clauss φιλοδοξούσε την μακρόχρονη κυριαρχία στο οινεμπόριο και γι’ αυτό ξεκίνησε τις διαδικασίες για την ίδρυση της δική του οινοποιίας από το 1861. Αρχικά αγόρασε έκταση 60 στρεμμάτων για την εγκατάσταση της και την ίδια περίοδο ξεκίνησε και το φύτευμα των αμπελιών, με την ολοκλήρωση της πρώτης φάσης το 1864. Εν τέλει, το 1865-1866 άρχισε η παραγωγή των κρασιών. Τέλη του 1872 μετατράπηκε σε ανώνυμη οινοποιητική εταιρεία με την επωνυμία “Αχαΐα”. Σιγά-σιγά γύρω από τις εγκαταστάσεις της οινοποιίας, δημιουργήθηκε ένας ξεχωριστός αγροτικός οικισμός. Μετά τη μεγάλη σταφιδική κρίση του 1890, μια περίοδο έντονης αντιπαλότητας σταφιδαμπέλου και οιναμπέλου προσανατολίστηκε για πρώτη φορά στην οινοποίηση της σταφίδας. Το 1893 η “Αχαΐα” αλλάζει το καταστατικό της, αφού ο σταφιδίτης οίνος προστατεύονταν νομοθετικά με αποτέλεσμα, η καλλιέργεια των οιναμπέλων να καθυστερεί και ταυτόχρονα ο οίνος να υστερεί σε ποιότητα. Αρχικά η παραγωγή του σταφιδίτη οίνου γίνονταν από χλωρή σταφίδα, από την τελευταία όμως δεκαετία του 19ου αιώνα γίνεται από ξηρά. Κίνητρο αποτέλεσε και ο τότε φόρος που ευνοούσε στην οινοποίηση με ξηρά σταφίδα, λόγω του χτυπήματος της από τις διεθνείς συγκυρίες. Όταν το 1908 πέθανε ο ιδρυτής της, ήταν πλέον η μεγαλύτερη οινοποιητική βιομηχανία της χώρας. Αυτό κατά κύριο λόγο επιτεύχθηκε λόγω αξιοποίησης των δικών τους κτημάτων για την παραγωγή και στην υψηλή ποιότητα των προϊόντων της.⁴¹

⁴⁰Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.233-234

⁴¹Μούλιας Α. Χρήστος, «Το Λιμάνι της Σταφίδας – Πάτρα 1828-1900 εμπόριο – βιομηχανία – τράπεζες – ασφάλειες», Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα, σελ.235-237

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ

Κατά την διάρκεια της προπαρασκευαστικής περιόδου της βιομηχανικής επανάστασης, η Ελλάδα γνώρισε την υλοποίηση τριών κτηριακών τύπων εργοστασίου. Το παραδοσιακό κτήριο, που είναι επηρεασμένο από την αρχιτεκτονική των βιομηχανικών κτηρίων της Βρετανικής κυρίως βιομηχανικής επανάστασης (1760 μέσα 18^{ου}), το μνημειακό κτήριο, που επηρεάστηκε από την ευρωπαϊκή βιομηχανική αρχιτεκτονική της πρώτης τεχνολογικής επανάστασης (μέσα 18^{ου}–δεκαετία του 1890) και το οδοντωτό κτήριο.

Όσον αφορά το «παραδοσιακό κτήριο», συναντάται σε ολόκληρο τον Ελλαδικό χώρο, υλοποιείται με παραδοσιακές κατασκευαστικές μεθόδους και υλικά, ενώ βασίζεται στη χρήση τοπικών μορφολογικών στοιχείων και ορισμένες φορές νεοκλασικών. Τα πρώτα κτήρια που σώζονται ακολουθούν τυπολογικά χαρακτηριστικά κατοικιών και κυρίως εκκλησιών. Το κύριο χαρακτηριστικό του τύπου είναι ότι η σύνθεση των χώρων του εργοστασίου είναι άναρχη καθώς υπάρχουν πολλά εσωτερικά χωρίσματα και ο χώρος παραγωγής δεν είναι ενιαίος. Ο κτηριακός όγκος είναι συνήθως απλός, ορθογωνικός με επίπεδες όψεις, διάτρητες από τα εν σειρά ανοίγματα. Επικαλύπτεται από απλή δίρριχτη στέγη ή από πτυχωτή, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται τριγωνικά αετώματα απόληξης στις όψεις. Τα κτήρια είναι μονώροφα εκτός από σπάνιες περιπτώσεις μεγάλων παραγωγικών μονάδων όπου παρατηρείται σύμπλεγμα κτηριακών όγκων. Η μορφή αυτών των εργοστασίων είναι απλή, διακριτική και όχι πομπώδης. Ο χειρισμός των όψεων ποικίλει από περιπτώσεις όπου η επιπεδότητα των εξωτερικών τοίχων διακόπτεται από τα ανοίγματα και μόνο, σε περιπτώσεις όπου δίνεται έμφαση στη χρήση χαρακτηριστικών στοιχείων του τόπου (μορφή

ανοιγμάτων, επεξεργασία των γωνιών και ακμών του κτηριακού όγκου, ειδική μεταχείριση των υλικών, επεξεργασμένη μορφή του αετώματος κ.α.)

Εικόνα 7: Τύπος «παραδοσιακό κτήριο», (κτήριο μηχανουργείο, Λαύριο)

Ο δεύτερος τύπος του βιομηχανικού κτηρίου που υλοποιείται την περίοδο αυτή βασίζεται στη μεταφορά, τη χρήση και τη μεταλλαγή ενός «μνημειακού στυλ» που έχει τις ρίζες του στη βιομηχανική αρχιτεκτονική της Ευρώπης. Αυτό συνήθως γίνεται για λόγους όχι τόσο λειτουργικούς αλλά γιατί εκφράζει και προωθεί μια συγκεκριμένη εικόνα της επιχείρησης. Θα μπορούσε κανείς να θεωρήσει ότι ο τύπος αυτός προβάλλει μια πιο επίσημη αρχιτεκτονική, μια αρχιτεκτονική «γοήτρου». Έτσι το κτήριο ή το κτηριακό συγκρότημα είναι επιβλητικό λόγω του όγκου ή και της μορφής του που είναι πλούσια σε μοτίβα, επεξεργασμένες λεπτομέρειες και φυσικά συμβολικούς υπαινιγμούς (Εργοστάσιο της «Ελληνικής Ατμοπλοΐας» στην Ερμούπολη – 1860/61, Μύλοι Allatini στη Θεσσαλονίκη – 1900, Εργοστάσιο στη Συγγρού – 1893). Στις περισσότερες περιπτώσεις πάντως μπορεί κανείς να διακρίνει τον απόηχο νεοκλασικών αρχών – μεγαλοπρέπεια, υποβλητικότητα, πλαστικότητα, ογκώδης σύνθεση, συμμετρία, αρθρωμένη τάξη. Χαρακτηριστικός επίσης είναι ο τονισμός της κεντρικής εισόδου στο κτήριο και η κυριαρχία της κύριας όψης του.

Εικόνα 8: Τύπος «μνημειακό κτήριο» (κτήριο Μύλοι Allatini, Θεσσαλονίκη)

Ο τρίτος τύπος του βιομηχανικού κτηρίου αυτής της εποχής είναι το «οδοντωτό κτήριο», που από τυπολογικής πλευράς μπορεί να χαρακτηριστεί ως αμιγές βιομηχανικό. Είναι ο πρώτος τύπος κτηρίου που υλοποιήθηκε στους εργοστασιακούς χώρους χωρίς να έχει προηγούμενο σε άλλη κτηριακή κατηγορία. Η ανάγκη που το δημιούργησε ήταν οι μεγάλοι, μονώροφοι χώροι παραγωγής με ομοιόμορφο φωτισμό. Στην Ελλάδα η πρώτη εφαρμογή τέτοιου τύπου βιομηχανικού κτηρίου έγινε το 1874 στο νηματουργείο του συγκροτήματος Λόγγου – Κυρίτση – Τουρπάλη στη Νάουσα. Χαρακτηριστικά του τύπου είναι η δυναμικά απλωμένη οδοντωτή οροφή που στεγάζει τον χώρο παραγωγής, η ορθογωνική κάτοψη και η σαφήνεια του κτηριακού όγκου. Όταν υπάρχουν διοικητικές λειτουργίες, στεγάζονται σε χώρο ανεξάρτητο του χώρου παραγωγής. Στην περίπτωση αυτή, η απλή μορφή του οδοντωτού κτηρίου έρχεται σε αντίθεση με την επεξεργασμένη μορφή του κτηρίου των γραφείων. Τέλος, συχνά εμφανίζονταν συγκροτήματα που συνδύαζαν χαρακτηριστικά περισσότερων του ενός τύπου.

Εικόνα 9 Τύπος «οδοντωτό κτήριο», (κτήριο εργοστάσιο υφαντουργίας Μουρτούκου, Βόλος)

Τα δομικά υλικά που χρησιμοποιούνται είναι πέτρα, ξύλο και χυτοσίδηρος. Όλα τα εργοστάσια είχαν φέρουσα περιμετρική τοιχοποιία από τούβλο ή πέτρα και εσωτερικά υποστυλώματα από ξύλο ή χυτοσίδηρο. Τα πατώματα κατασκευάζονταν από ξύλο όπως επίσης και τα ζευκτά της οροφής, ενώ η επικάλυψη γινόταν με κεραμίδια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

4.1 ΠΑΤΡΑ

4.1.1 ΤΡΙΔΥΜΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΩΝ⁴²

Το τρίδυμο συγκρότημα των σταφιδαποθηκών έχει μέτωπο επί της οδού Όθωνος Αμαλίας και ορίζεται από τις οδούς Καρόλου και Σανταρόζα, ενώ η οδός Άστιγγος τις χωρίζει από τα κτήρια των Μύλων Αγίου Γεωργίου.

Τα πέτρινα κτήρια των σταφιδαποθηκών έχουν την τυπική μορφολογία κτηρίων ανάλογης χρήσης έτσι όπως αυτή διαμορφώθηκε στα τέλη του 19^{ου} και τις αρχές του 20^{ου}, αναπτύσσονται σε τρία επίπεδα με δίριχτες κεραμοσκεπείς στέγες.

Το 1857 λειτούργησε ως εργοστάσιο επεξεργασίας γιάμπελης (γλυκόριζας) από τον Γ. Κόγκος και το 1871 ως εργοστάσιο νηματοποιίας, κλωστικής και τμήμα αλευροποιίας από τους αδελφούς Τριάντη. Το όνομα του κτηρίου προέρχεται από τον ενοικιαστή του (1922 - 1985) Φρειδερίκο Μπάρρυ και τον ιδιοκτήτη του Μ. Καραμανδάνη. Το δεξιότερο από το τρίδυμο συγκρότημα μισθώθηκε ως χώρος αποθήκευσης και συσκευασίας σταφίδας. Το 1966 απασχολείσαι έως και 100 εργαζόμενους.

Το τρίδυμο συγκρότημα των κτηρίο έχει κηρυχθεί διατηρητέο από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Εικόνα 10: Τρίδυμο Συγκρότημα Σταφιδαποθηκών

Το πρώτο κτήριο, όπου βρίσκεται προς την οδό Σανταρόζα ανήκει στο συγκρότημα των Μύλων Αγίου Γεωργίου, και είναι ιδιοκτησία του υπεραστικού ΚΤΕΛ Αχαΐας. Αυτό συνδέεται με κλειστή μεταλλική γέφυρα με τους Μύλους. Παραμένει αχρησιμοποίητη και χρήζει αποκατάστασης και επανάχρησης.

Το δεύτερο κτήριο αποτελεί ιδιοκτησία ιδιώτη και στέγασε κατά περιόδους τουριστικά πρακτορεία. Στα τέλη του '90 το εσωτερικό της καταστράφηκε από φωτιά και παραμένει το πέτρινο κέλυφος το οποίο έχει ανάγκη αποκατάστασης και αξιοποίησης.

Το τρίτο κτήριο ανήκει στο κληροδότημα Καραμανδανη είναι αποκατεστημένο, και από το 1988 χρησιμοποιείται από τον Δήμο Πατρέων για την στέγαση πολιτιστικών εκδηλώσεων του Διεθνούς Φεστιβάλ.

⁴² Νικόλαος Σαραφόπουλος, «Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, σελ.105 & Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.30-31

4.1.2 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ ΠΑΡΘΕΝΟΠΟΥΛΟΥ⁴³

Η σταφιδαποθήκη Παρθενοπούλου βρίσκεται στην συμβολή των οδών Όθωνος Αμαλίας και Καρόλου στην βορινή γωνία παραπλεύρως του Τρίδμου συμπλέγματος των σταφιδαποθηκών.

Η σταφιδαποθήκη έχει επιφάνεια 700 τ.μ. και είναι ένα τριώροφο πέτρινο κτήριο των αρχών του 20^{ου} αιώνα με δίρριχτη κεραμοσκεπή στέγη χαρακτηριστικό αρχιτεκτονικό δείγμα της εποχής. Το κτήριο έχει μια ισόγεια προέκταση, που χρησίμευε σαν δευτερεύων αποθηκευτικός χώρος, από την πλευρά της οδού Καρόλου, στην γωνία με την οδό Σανταρόζα.

Η σταφιδαποθήκη, πιθανόν ιδρύθηκε το 1906 και το 1932 δραστηριοποιήθηκε για την συσκευασία κορινθιακής σταφίδας στο εργοστάσιο. Το 1966 στεγάζεται στην ίδια εγκατάσταση και η σταφιδική εταιρεία «Ι. Α. Βέτσος».

Το κτήριο ανήκει σε ιδιώτη, έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο, είναι ανακαινισμένο και στο ισόγειο στεγάζει επιχείρηση που παρέχει υπηρεσίες εστίασης, διαθέτοντας και άλλους χώρους προς αξιοποίησης.

Εικόνα 11: Σταφιδαποθήκη Παρθενοπούλου

⁴³ Νικόλαος Σαραφόπουλος, «Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, σελ.100 & Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.32

4.1.3 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ Δ. Μ. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ⁴⁴

Το κτήριο της παλαιάς σταφιδαποθήκης Δ. Μ. Γεωργοπούλου βρίσκεται στο αριθμό 6 της οδού Καρόλου και εκτείνεται μέχρι την γωνία με την οδό Καψάλη. Οι εγκαταστάσεις της σταφιδαποθήκης αποτελούνται από ένα κεντρικό κτήριο δύο ορόφων κατασκευασμένο στα μέσα της δεκαετίας του '20, που μορφολογικά πλησιάζει στο ύφος artdeco, με μια ιδιαίτερη επίστεψη που φέρει ανάγλυφο στο σοβά το όνομα του αρχικού ιδιοκτήτη και ένα ισόγειο κεραμοσκεπές, το οποίο εκτείνεται μέχρι την οδό Καψάλη.

Το κτήριο ανήκει σε ιδιώτη και στεγάζει σε τμήμα του συνεργείο αυτοκινήτων, ενώ χρήζει ανακαίνισης και αξιοποίησης.

Εικόνα 12: Σταφιδαποθήκη Δ. Μ. Γεωργόπουλου

⁴⁴ Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.33

4.1.4 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΟΥΡΛΟΥΜΗΣ⁴⁵

Το παλιό σταφιδεργοστάσιο Θ. Βουρλούμη βρίσκεται στην συμβολή των οδών Όθωνος Αμαλίας και Τριών Ναυάρχων.

Το σταφιδεργοστάσιο Βουρλούμη πήρε την σημερινή του μορφή στα τέλη του 19^{ου} αιώνα (1890), ενώ στον χώρο υπήρχε μέχρι το 1885 το βαρελοποιείο Ι. Αποστολίδη.

Οι εγκαταστάσεις του χρησιμοποιούνταν για την επεξεργασία, συσκευασία και αποθήκευση σταφιδόκαρπου του σταφιδοεξαγωγικού Οίκου Βουρλούμη ενός από τους μεγαλύτερους στην εποχή του με γραφείο στο Λονδίνο.

Το 1958 η επιχείρηση Κουνινιώτη, με εργοστάσιο στο Αίγιο, νοίκιασε από τους κληρονόμους του σταφιδικού οίκου Βουρλούμη το εργοστάσιο και το χρησιμοποίησε για τις δραστηριότητές της, μέχρι τη δημιουργία δικού της εργοστασίου στο Ρίο το 1974. Το συγκρότημα Βουρλούμη αποτελείται από ένα ισόγειο κτίσμα και ένα τριώροφο. Είναι διατηρητέο μνημείο και αποτελεί λαμπρό δείγμα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής της εποχής του, με ιδιαίτερα μορφολογικά στοιχεία καθώς είναι κατασκευασμένο από εμφανή λαξευτή λιθοδομή, με ανοίγματα που φέρουν καμπύλη πέτρινη επίστεψη και κιγκλιδώματα από χυτοσίδηρο με το μονόγραμμά του ιδιοκτήτη.

Εικόνα 13: Σταφιδεργοστάσιο Θεόδωρος Βουρλούμη

Το σταφιδεργοστάσιο, όπου έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο από το Υπουργείο Πολιτισμού, είναι σε καλή κατάσταση και αποτελείται από δύο πτέρυγες. Στην πρώτη πτέρυγα επί της Όθωνος Αμαλίας, που έχει τρία επίπεδα, στεγάζεται εταιρία που εμπορεύεται ζωοτροφές και στην δεύτερη, που είναι ισόγεια, στεγάζεται στο μπροστινό τμήμα κέντρο διασκέδασης ενώ το πίσω τμήμα είναι ανεκμετάλλευτο και χρήζει αποκατάστασης.

⁴⁵ Νικόλαος Σαραφόπουλος, «Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, σελ.52 & Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.34 -35

4.1.5 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΑΝΔΡΕΑ ΔΡΟΥΛΙΑ⁴⁶

Το σταφιδεργστάσιο Αν. Δρούλια βρίσκεται στη περιοχή του Σταθμού του Αγ. Ανρδέου επί της οδού Μαιζώνος, καταλαμβάνοντας όλη την δυτική πλευρά του οικοδομικού τετραγώνου, από την οδό Καποδιστρίου μέχρι την οδό Σμύρνης.

Το κτήριο κατασκευάστηκε τη δεκαετία του 1920 με συνολική επιφάνεια 150 τ.μ. και είναι πέτρινο με συνεχόμενες κεραμοσκεπείς στέγες. Η εταιρεία δραστηριοποιείται, με τη διαλογή, το καθαρισμό, την επεξεργασία και την συσκευασία σταφιδόκαρπου μέχρι την δεκαετία του 1950 με 1960 και σταμάτησε να λειτουργεί στις αρχές της δεκαετίας του 1980.

Ανήκει σε ιδιώτη και σήμερα στεγάζει χώρο συναυλιών και νυχτερινής διασκέδασης.

Εικόνα 14: Σταφιδεργστάσιο Ανδρέα Δρούλια

⁴⁶ Νικόλαος Σαραφόπουλος, «Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, σελ.103 & Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.56

4.1.6 ΣΤΑΦΙΔΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΜΙΧΑΗΛ Δ. ΚΟΛΛΑΣ⁴⁷

Η έδρα του σταφιδεμπορικού οίκου, από το 1863, είναι στην οδό Ρήγα Φεραίου 95-97 και Γεροκωστοπούλου. Οι σταφιδαποθήκες βρίσκονται στην οδό Όθωνος Αμαλίας και Βότση.

Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα κατασκευάζεται η εξοχική έπαυλη Κόλλα, η οποία είναι πλέον ανακαινισμένη και βρίσκεται μέσα στο συγκρότημα ΑΤΕΙ Πατρών. Ωστόσο ο γιος του Ανδρέας Κόλλας συνέχισε το εμπόριο σταφίδας και ίδρυσε υποκατάστημα στο Λονδίνο.

Σήμερα το κτήριο σταφιδαποθηκών στεγάζει την Δημοτική Βιβλιοθήκη Πατρών, την οποία άφησαν κληρονομιά οι τρεις γιοι του Μ. Κόλλα.

Εικόνα 15: Σταφιδεμπορικός οίκος Μιχαήλ Δ. Κόλλας

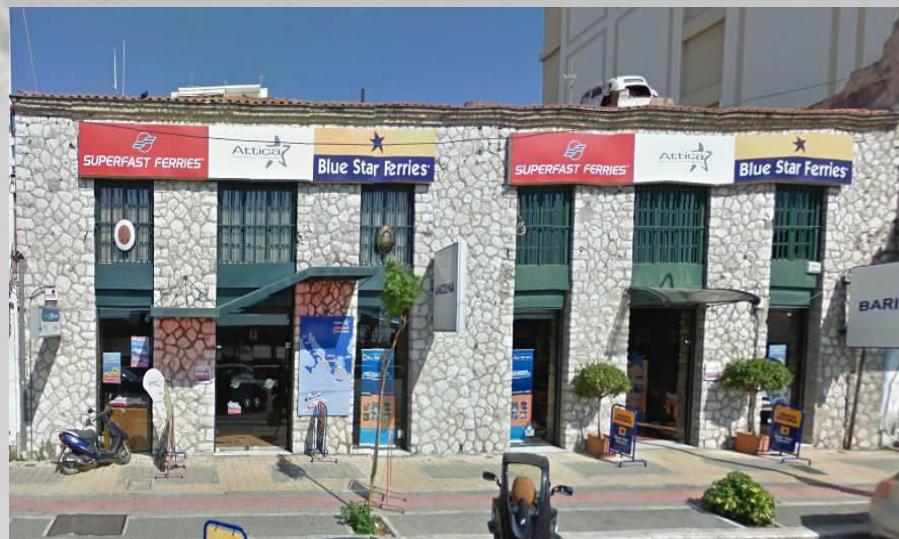
⁴⁷ Νικόλαος Σαραφόπουλος, «Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, σελ.55

4.1.7 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΙΩΑΝΝΗ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ – ΜΠΕΛΟΥΣΗ⁴⁸

Η σταφιδική εταιρεία «Ι. Σταυρόπουλος - Μπελούσης», ιδρύθηκε περίπου το 1904 και βρίσκεται στην οδό Καρόλου 1.

Το πολώροφο εργοστάσιο επιφάνειας 480 τ.μ. δραστηριοποιείται στη διαλογή, καθαρισμό και επεξεργασία σταφίδων.

Μετά από είκοσι χρόνια το εργοστάσιο λειτουργεί σε νέες κτηριακές εγκαταστάσεις, στο Πλατάνι Ρίου.

Εικόνα 16: Σταφιδεργοστάσιο Ιωάννη Σταυρόπουλου –Μπελούση

⁴⁸ Νικόλαος Σαραφόπουλος, «Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, σελ.99

4.1.8 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΑΡΜΑ⁴⁹

Ο Σταφιδεμπορικός οίκος του Α. Σαρμά πιθανόν ιδρύθηκε το 1920. Η τελευταία έδρα του ιδρύθηκε το 1963 με έκταση 1100 τ.μ. και βρίσκεται στην οδό Αγ. Σαράντα 3.

Ο οίκος δραστηριοποιείται ενεργά από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα στην διαλογή, τον καθαρισμό, την επεξεργασία και συσκευασία σταφίδων, η οποία στεγάζεται σε διάφορα κτήρια (πχ. 1935-1955: έδρα Κανακάρη 160,. εργοστάσιο Όθωνος Αμαλίας και Ζαΐμη).

Εικόνα 17: Σταφιδεργοστάσιο Αθανασίου Σαρμά

⁴⁹ Νικόλαος Σαραφόπουλος, «Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, σελ.102

4.1.9 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ ΑΔΕΛΦΟΙ ΡΑΒΑΖΟΥΛΑ⁵⁰

Το 1922 ιδρύθηκε το ιδιόκτητο εργοστάσιο κατεργασίας και συσκευασίας της σταφίδας Ραβαζούλα το οποίο βρίσκεται στην συνοικία Τσιβδί, με την κύρια πρόσοψή της στην οδό Όθωνος Αμαλίας στην συμβολή της με την οδό Σαχτούρη.

Το κτήριο της σταφιδαποθήκης έχει κάλυψη 350 τ.μ., είναι τριώροφο πέτρινο των αρχών του 20^{ου} αιώνα, με τετράριχτη κεραμοσκεπή στέγη. Λειτουργήσε ως χώρος επεξεργασίας και συσκευασίας σταφίδας μέχρι τη δεκαετία του 1950.

Ανήκει σε ιδιώτη και το ισόγειο στεγάζει επιχείρηση εστίασης και διασκέδασης ενώ οι υπόλοιποι όροφοι παραμένουν ανεκμετάλλευτοι.

Εικόνα 18: Σταφιδαποθήκη Αδελφοί Ραβαζούλα

⁵⁰Νικόλαος Σαραφόπουλος, «Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, σελ.98 & Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.46-47

4.2 ΑΙΓΙΟ

4.2.1 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ ΤΣΙΤΣΑ⁵¹

Η σταφιδαποθήκη Τσίτσα κατασκευάστηκε στα τέλη 19^{ου} αιώνα, βρίσκεται στην οδό Ζωοδόχου Πηγής παραπλεύρως του ναού της Παναγίας. Το κτήριο της σταφιδαποθήκης είναι κτισμένο πάνω από τη σιδηροδρομική γραμμή, σε επαφή με το πρανές το οποίο χωρίζει την πόλη από την παραλία.

Είναι επίμηκες κεραμοσκεπές διώροφο κτήριο με σοφίτα κατασκευασμένο με τοιχοποιία από πέτρα και τοξωτά ανοίγματα. Μετά την παρακμή του εμπορίου της σταφίδας εγκαταλείφθηκε.

Έχει κηρυχθεί διατηρητέο από το ΥΠΠΟ και ανακαινίστηκε από τον ιδιοκτήτη του, καθιστώντας το κατάλληλο να στεγάσει νέες χρήσεις.

Εικόνα 19: Σταφιδαποθήκη Τσίτσα

⁵¹ Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.71

4.2.2 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ ΤΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ⁵²

Η σταφιδαποθήκη Δημητρίου είναι κτισμένη το 19^ο αιώνα, η γωνιακή προσθήκη ολοκληρώθηκε το 1928, βρίσκεται κάτω από την οδό Ζωοδόχου Πηγής κατά μήκος των σιδηροδρομικών γραμμών, στην δυτική άκρη της παραλιακής ζώνης.

Τα κτήρια της σταφιδαποθήκης είναι κεραμοσκεπή διώροφα, με ένα γωνιακό τμήμα που έχει τρεις ορόφους. Κατασκευασμένα με τοιχοποιία από πέτρα. Στην κατοχή οι Γερμανοί επιτάσσουν τη σταφιδαποθήκη και τη μετατρέπουν σε αναρρωτήριο. Μετά το τέλος του πολέμου οι εργασίες περιορίζονται, και έπειτα εγκαταλείφθηκε και βρίσκεται σε κακή κατάσταση.

Ανήκουν σε ιδιώτη και αξίζουν ανακαίνισης και αξιοποίησης καθώς αποτελούν μέρος ενός συνόλου παρόμοιων κτηρίων σε μια περιοχή της πόλης με ιδιαίτερο επαγγελματικό και τουριστικό ενδιαφέρον.

Εικόνα 20: Σταφιδαποθήκη Τάκης Δημητρίου

⁵² Νικόλαος Σαραφόπουλος, «Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, σελ.89 & Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.77

4.2.3 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ Τ. ΒΡΟΥΝΤΖΟΥ⁵³

Η σταφιδαποθήκη Βρούντζου είναι κτισμένη στο τέλος του 19^{ου} αιώνα και βρίσκεται κάτω από την οδό Ζωοδόχου Πηγής, κατά μήκος των σιδηροδρομικών γραμμών, ανατολικά των αποθηκών Τ. Δημητρίου.

Το κτήριο της σταφιδαποθήκης είναι επίμηκες διώροφο με δίριχτη στέγη και κατασκευασμένο με τοιχοποιία από πέτρα. Μετά την παρακμή του εμπορίου της σταφίδας εγκαταλείφθηκε με αποτέλεσμα να καταρρεύσει η στέγη του.

Ανήκει σε ιδιώτη και έχει επισκευαστεί και αξιοποιηθεί.

Εικόνα 21: Σταφιδαποθήκη Τ. Βρούντζου

⁵³ Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.78

4.2.4 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ ΣΤΙΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ⁵⁴

Η σταφιδαποθήκη είναι κτισμένη στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, βρίσκεται κάτω από την οδό Ζωοδόχου Πηγής κατά μήκος των σιδηροδρομικών γραμμών και ανατολικά των αποθηκών Τ. Μπρούζου.

Το κτήριο της σταφιδαποθήκης είναι επίμηκες διώροφο με δύο δίρριχτες συνεχόμενες στέγες, κατασκευασμένο με τοιχοποιία από πέτρα. Μετά την παρακμή του εμπορίου της σταφίδας εγκαταλείφθηκε με αποτέλεσμα να παραμείνει αχρησιμοποίητο.

Ανήκει σε ιδιώτη και βρίσκεται σε σχετικά καλή κατάσταση. Χρήζει όμως ανακαίνισης προκειμένου να αξιοποιηθεί.

Εικόνα 22: Σταφιδαποθήκη Λαμπροπούλου

⁵⁴ Ξενοφών Αργ. Παπαεθνίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φρεσιγνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.79

4.2.5 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ⁵⁵

Η σταφιδαποθήκη είναι κτισμένη στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, βρίσκεται επί της οδού Ζωοδόχου Πηγής πάνω από τις σιδηροδρομικές γραμμές και στο κέντρο περίπου της παραλιακής ζώνης.

Το κτήριο της σταφιδαποθήκης είναι επίμηκες τριώροφο και κατασκευασμένο με τοιχοποιία από πέτρα. Μετά την παρακμή του εμπορίου της σταφίδας εγκαταλείφθηκε με αποτέλεσμα να παραμείνει αχρησιμοποίητο.

Έχει κηρυχθεί διατηρητέο από το ΥΠΠΟ και ανήκει σε ιδιώτη. Έχει δε, αποκατασταθεί και στεγάζει επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής.

Εικόνα 23: Σταφιδαποθήκη Δημητροπούλου

⁵⁵ Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.80

4.2.6 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΑΝΔΡΑΓΟΥΣ⁵⁶

Η σταφιδαποθήκη είναι κτισμένη στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, βρίσκεται επί της οδού Ζωοδόχου Πηγής, πάνω από τις σιδηροδρομικές γραμμές και στο κέντρο περίπου της παραλιακής ζώνης και σε προέκταση της σταφιδαποθήκης Δημητρόπουλου.

Το κτήριο της σταφιδαποθήκης είναι επίμηκες διώροφο, κατασκευασμένο με τοιχοποιία από πέτρα. Μετά την παρακμή του εμπορίου της σταφίδας εγκαταλείφθηκε με αποτέλεσμα να παραμείνει αχρησιμοποίητο.

Έχει κριθεί διατηρητέο από το ΥΠΠΟ και ανήκει σε ιδιώτη. Έχει δε αποκατασταθεί και στεγάζει επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής.

Εικόνα 24: Σταφιδαποθήκη Συνεταιρισμού Ανδραγούς

⁵⁶ Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.81

4.2.7 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΕΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ⁵⁷

Το συγκρότημα των σταφιδαποθηκών είναι κτισμένο στα τέλη του 19^{ου} και τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της παραλίας κοντά στην ακτή και κάθετη προς αυτήν, στην αρχή της οδού Πausανίου.

Τα κτήρια των σταφιδαποθηκών είναι επιμήκη διώροφα κατασκευασμένα με τοιχοποιία από πέτρα. Το γωνιακό κτήριο, που αρχίζει από την οδό Πausανίου, ξεχωρίζει από την οδοντωτή στέγη του, που διασπά τον όγκο του κτηρίου. Μετά την παρακμή του εμπορίου της σταφίδας εγκαταλείφθηκαν με αποτέλεσμα να παραμείνουν αχρησιμοποίητα και να υποστούν πολλές φθορές, όπως μερικές καταρρεύσεις τοίχων και στέγης.

Έχει κηρυχθεί διατηρητέο από το ΥΠΕΧΩΔΕ και ανήκει σε ΟΤΑ. Έχουν γίνει ανακατασκευές και στερεώσεις των τοιχοποιιών, και απομένει να κατασκευαστούν νέες στέγες ώστε να μπορούν να αξιοποιηθούν.

Εικόνα 25: Σταφιδαποθήκη Πετροπούλου

⁵⁷ Ξενοφών Αργ. Παπαεθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.82

4.2.8 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΕΣ ΑΝΔΡΕΑ ΔΡΟΥΛΙΑ⁵⁸

Οι σταφιδαποθήκες του Δρούλια είναι κτισμένες στο τέλος του 19^{ου} αιώνα με αρχές του 20^{ου} και η προσθήκη είναι κτισμένη το 1936, βρίσκονται στην ανατολική πλευρά της παραλιακής ζώνης, επί της οδού Πausανίου, κοντά στο Σιδηροδρομικό Σταθμό. Τα κτήρια των σταφιδαποθηκών είναι κτισμένα σε δύο φάσεις. Το παλαιότερο κτήριο είναι διώροφο πέτρινο κεραμοσκεπές ενώ η προσθήκη με έκταση 160 τ.μ. είναι κατασκευασμένη με σκελετό από οπλισμένο σκυρόδεμα, που ξεχωρίζει για το μοντερνισμό του. Στις αρχές της δεκαετίας του '80 η εταιρεία σταμάτησε τη λειτουργία της και τα κτήρια εγκαταλείφθηκαν με αποτέλεσμα να παραμείνουν αχρησιμοποίητα και να υποστούν πολλές φθορές από πυρκαγιά.

Τα υπάρχοντα κελύφη των κτηρίων αποτελούν κατάλοιπα της βιομηχανικής και αρχιτεκτονικής ιστορίας του Αιγίου και χρήζουν αποκατάστασης και αξιοποίησης.

Εικόνα 26: Σταφιδαποθήκη Ανδρέα Δρούλια

⁵⁸Νικόλαος Σαραφόπουλος, «Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, σελ.103 & Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.83

4.2.9 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΟΜΙΛΟΣ ΚΟΥΝΙΝΙΩΤΗ⁵⁹

Η αποθήκη είναι κατασκευασμένη το 1903 και βρίσκεται στην παραλία του Αγίου.

Το 1944 πυρπολείται από τους Γερμανούς και η νέα στέγη απαλλοτριώθηκε, έτσι η εταιρία μετακομίζει στο πρώην εργοστάσιο σταφίδας Παπασπύρου. Στις αρχές τις δεκαετίας του 1970 εγκαινιάζονται τα νέα σύγχρονα εργοστάσια του ομίλου στο Αίγιο στην έξοδο προς Πάτρα, με έκταση 11,5 στρέμματα στεγασμένων χώρων και ένα πενταόροφο κτήριο γραφείων, το οποίο υπέστη ολοκληρωτικές ζημιές στο σεισμό του 1995.

Εικόνα 27: Σταφιδεργοςτάσιο Όμιλος Κουνινιώτη

⁵⁹ Νικόλαος Σαραφόπουλος, «Λεύκομα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, σελ.75

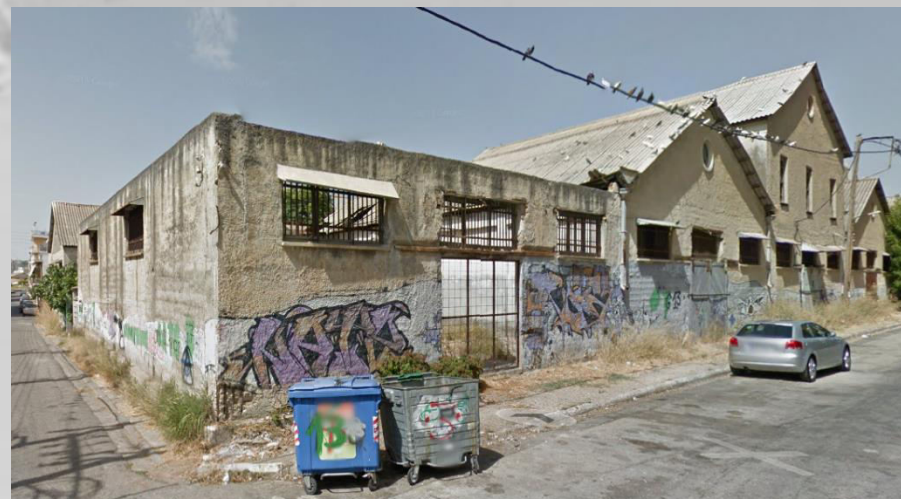
4.3 ΠΥΡΓΟΣ

4.3.1 ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΑΣΟ⁶⁰

Το σταφιδεργостάσιο του ΑΣΟ είναι της δεκαετίας του '20 και καταλαμβάνει το οικοδομικό τετράγωνο που οριοθετείται από τις οδούς Ζαΐμη, Μυστρά, Σ.Π.Κ και Δ. Κόκκινου, στη συνοικία της Αγίας Κυριακής.

Αποτελείται από δύο δώροφα κεντρικά κτήρια τα οποία πλαισιώνονται από άλλα ισόγεια με δίρριχτες στέγες, διατεταγμένα περιμετρικά στο οικοδομικό τετράγωνο. Λειτουργούσαν σαν χώροι επεξεργασίας και συσκευασίας σταφιδόκαρπου. Το δώροφο δε κτήριο επί της οδού Ζαΐμη είχε τη χρήση γραφείων και διοικητικών υπηρεσιών. Μετά την παύση της λειτουργίας του παραχωρήθηκε στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηλείας.

Στις αρχές του 2000 φιλοξένησε για λίγο πολιτιστικές εκδηλώσεις και από τότε παραμένει ανενεργό χρίζοντας αποκατάστασης και αξιοποίησης δεδομένου του αρχιτεκτονικού του χαρακτήρα και μεγέθους, αλλά και της θέσης στον πολεοδομικό ιστό της πόλης.

Εικόνα 28: Σταφιδεργостάσιο ΑΣΟ

⁶⁰ Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.104

4.3.2 ΣΤΑΦΙΔΑΠΟΘΗΚΕΣ ΑΣΟ (ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ)⁶¹

Το συγκρότημα των σταφιδαποθηκών του ΑΣΟ κτίστηκε στα τέλη της δεκαετίας του '20 και βρίσκεται κατά μήκος της οδού Χαρίλαου, στη βορειοδυτική πλευρά του Σιδηροδρομικού Σταθμού.

Το συγκρότημα των σταφιδαποθηκών αποτελείται από συνεχόμενα ισόγεια κτήρια με επάλληλες δίρριχτες κεραμοσκεπείς στέγες. Λειτουργήσαν ως χώροι αποθήκευσης σταφιδόκαρπου και τις τελευταίες δεκαετίες παραμένουν αχρησιμοποίητοι.

Είναι ιδιοκτησία του Σ.ΚΟ.Σ Α.Σ.Ε και αποτελούν τυπικό αρχιτεκτονικό δείγμα κτηρίων αυτού του είδους με ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω του μεγέθους και της θέσης τους στον πολεοδομικό ιστό της πόλης, χρήζοντας ανακαίνισης και επανάχρησης.

Εικόνα 29: Σταφιδαποθήκες ΑΣΟ

⁶¹Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου, «Βιομηχανικά κτήρια της δυτικής Ελλάδας: αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007, σελ.105

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

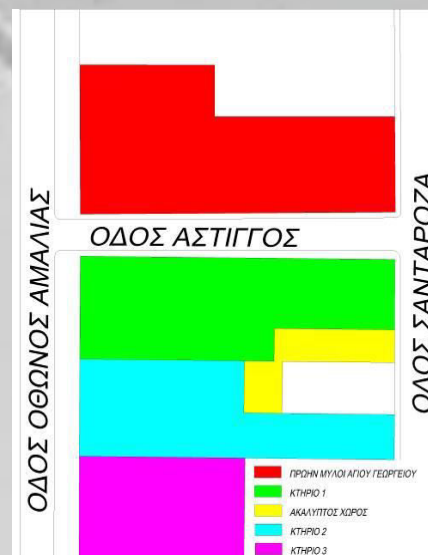
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

5.1 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το συγκρότημα των τριών κτηρίων που μελετάται στην παρούσα πτυχιακή εργασία, βρίσκεται στο κέντρο της Πάτρας, στο οικοδομικό τετράγωνο 606 και χρονολογείται στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, και πιο συγκεκριμένα το 1857. Για λόγους ευκολίας της εργασίας τα κτήρια θα ονομαστούν κτήριο 1, κτήριο 2 και κτήριο 3 (Σχήμα 1). Στην εργασία θα αναφερθούν μόνο τα κτήρια 1 και 2.

Το 1^ο κτήριο (Εικόνα 30) είναι στη συμβολή των οδών Όθωνος Αμαλίας, Άστιγγος και Σανταρόζα, και έχει πρόσβαση και από τις τρεις όψεις του, ενώ συνδέεται με μία μεταλλική σκεπαστή γέφυρα με το απέναντί κτήριο των Μύλων Αγίου Γεωργίου που σήμερα είναι ιδιοκτησία του ΚΤΕΛ.

Το 2^ο κτήριο (Εικόνα 31) είναι στη συμβολή των οδών Όθωνος Αμαλίας και Σανταρόζα και έχει πρόσβαση και από τις δυο όψεις του. Στη μεσοτοιχία με το πρώτο κτήριο υπήρχαν ανοίγματα (πλέον έχουν σφραγιστεί) με τα οποία επικοινωνούσαν τα δύο κτήρια και σήμερα είναι ιδιοκτησία του Νίκου Ελευθερίου Ιγγλέση.

Σχήμα 1: Ονομασία κτηρίων

Εικόνα 30: Πρόσοψη 1^{ου} κτηρίου

Εικόνα 31: Πρόσοψη 2^{ου} κτηρίου

Το 3^ο κτήριο (Εικόνα 32) είναι στη συμβολή των οδών Όθωνος Αμαλίας και Σανταρόζα με πρόσβαση από την Όθωνος Αμαλίας. Το κτήριο αυτό είναι αποκατεστημένο και λειτουργεί ως Δημοτικό περιφερειακό θέατρο.

Στην πλευρά του συγκροτήματος επί της Όθωνος Αμαλίας υπάρχουν οι Σιδηροδρομικές γραμμές του ΟΣΕ, η τέταρτη Πύλη του λιμανιού και η αφετηρία των αστικών λεωφορείων 7 και 8 ενώ στην πίσω πλευρά του, επί της οδού Σανταρόζα υπάρχουν μικρές πολυκατοικίες και ένας ιδιωτικός χώρος στάθμευσης επί πληρωμή. Επίσης, κοντά στην περιοχή του συγκροτήματος υπάρχουν διάφορες επιχειρήσεις όπως ξενοδοχεία, τράπεζες, ταξιδιωτικά γραφεία, κέντρα διασκέδασης και χώροι εστίασης ενώ λίγα μέτρα πιο πέρα από το συγκρότημα είναι ο σταθμός των υπεραστικών λεωφορείων του ΚΤΕΛ και η στάση του ΟΣΕ «Πάτρα» στο δρομολόγιο «Άγιος Βασίλειος - Άγιος Ανδρέας» (Σχήμα 2).

5.1.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ

Το 1ο κτήριο (Εικόνα 33) έχει εμβαδόν 693.24 τ.μ., μήκος 48.70 μέτρα, πλάτος 16.18 μέτρα και το ψηλότερο σημείο του είναι στα 15.76 μέτρα., και διαμορφώνεται σε τρεις ορόφους. Ο κατακόρυφος φέρον οργανισμός του αποτελείται από φέρουσες πέτρινες τοιχοποιίες και ξύλινα υποστυλώματα ενώ ο οριζόντιος από μεταλλικά και ξύλινα δοκάρια. Η στέγαση του κτηρίου γίνεται με κεραμοσκεπής δίρριχτες και τρίρριχτες στέγες.

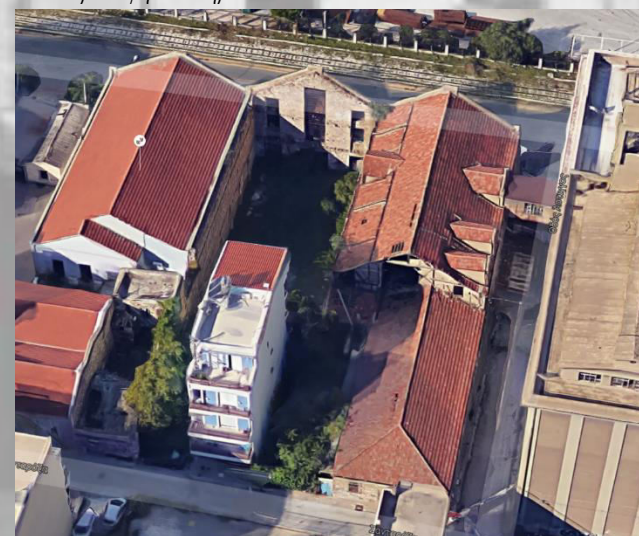
Το 2ο κτήριο (Εικόνα 33) έχει εμβαδόν 603.85 τ.μ., μήκος 48.82 μέτρα, πλάτος 15.30 μέτρα και μέγιστο ύψος 15.76 μέτρα και διαμορφώνεται σε τρεις ορόφους. Ο κατακόρυφος φέρον οργανισμός του αποτελείται από φέρουσα πέτρινη τοιχοποιία ενώ για τον οριζόντιο έχουν μείνει τα υπολείμματα των δοκοθηκών. Η στέγασή του ήταν (πιθανόν) με δίρριχτες στέγες.

Εικόνα 32: Πρόσψη 3^{ου} κτηρίου

Σχήμα 2: Τοπογραφικό περιοχής

Εικόνα 33: Άνοψη κτηρίου 1 και 2

5.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το συγκρότημα των σταφιδαποθηκών κτίστηκε στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα. Το 1857 λειτούργησε ως η πρώτη ατμοκίνητη μηχανή επεξεργασίας γλυκόριζας. Αρχικά, τα δύο τμήματα ανήκαν στον οίκο Αμβουργερ και χρησιμοποιούνταν ως σταφιδεργοστάσιο. Από το 1988 κηρύχθηκε ολόκληρο το συγκρότημα διατηρητέο ως προς το κέλυφός του (νόμος 1469/50 και ΦΕΚ 671/Β'/13.9.88) αφού αποτελεί αξιόλογο δείγμα βιομηχανικής εγκατάστασης της Πάτρα του 19^{ου} αιώνα.

Το πρώτο κτήριο, μετά την πρώτη κάμψη του σταφιδεμπορίου, από το 1871 και έπειτα άλλαξε ιδιοκτησία και χρησιμοποιήθηκε από τον Γ. Κόγκο και τους αδελφούς Τριάντη ως εργοστάσιο νηματοποιίας, κλωστικής και αλευροποιίας. Το 1885 διαλύεται η συνεργασία Κόγκου - Τριάντη και η ιδιοκτησία παραμένει μόνο στον Τριάντη. Το 1935 οι αλευρόμυλοι Τριάντη γίνονται «Μύλοι Αγίου Γεωργίου Α.Ε.» και το κτήριο δέχεται τροποποιήσεις με την μεταλλική σκεπαστή γέφυρα να ενώνει τα δύο κτήρια ενώ πιθανόν να υπήρξαν και κάποιες επεμβάσεις στην διαμόρφωση του, όπως τα μεταλλικά δοκάρια του ισογείου. Την περίοδο 1972-1974 οι μύλοι κλείνουν και το κτήριο εγκαταλείπεται. Το 1991, το κτήριο αγοράστηκε από τα ΚΤΕΛ Αχαΐας, στην ιδιοκτησία των οποίων παραμένει έως και σήμερα. Όλος μηχανολογικός του εξοπλισμός αφαιρέθηκε από το εσωτερικό του, ενώ το μπροστινό μέρος του αξιοποιήθηκε για μερικά χρόνια ως ταξιδιωτικό γραφείο. Στα χρόνια που ακολούθησαν δεν έγινε καμία συντήρηση στο κτήριο. Λόγω της θέσης του, φιλοξένησε για αρκετά χρόνια λαθρομετανάστες, δεν έχει αξιοποιηθεί με κάποιον τρόπο, παραμένει σε κακή κατάσταση και χρήζει άμεσης αποκατάστασης.

Εικόνα 34: Αποψη περιοχής σταφιδαποθηκών από την θάλασσα

Εικόνα 35: Αποψη περιοχής σταφιδαποθηκών από το λιμάνι

Αεροκίνητον καθαριστήριον σταφίδου.

Εικόνα 36: Εσωτερικό σταφιδαποθηκών κατά τη λειτουργία ως σταφιδεργοστάσιο

Το δεύτερο κτήριο, αρχικά χρησιμοποιήθηκε ως σταφιδεργοστάσιο από τον οίκο Άμβουργερ, αργότερα περνά στην ιδιοκτησία Δρούλια, έπειτα στους Τζαβέλλα-Ροδόπουλο, ενώ τελευταίος ιδιοκτήτης του είναι ο Νίκος Ελευθερίου Ιγγλέσης. Το δεύτερο κτήριο αξιοποιήθηκε, επίσης, ως ταξιδιωτικά γραφεία, καφετέριες και ανταλλακτήριο νομισμάτων. Το 1998 καταστράφηκε το εσωτερικό του καθώς και η στέγη του από πυρκαγιά. Σήμερα παραμένουν μόνο οι εξωτερικοί φέροντες τοίχοι και κάποια κουφώματα τις πρόσοψης.

Εικόνα 37: Άποψη περιοχής σταφιδαποθηκών σήμερα

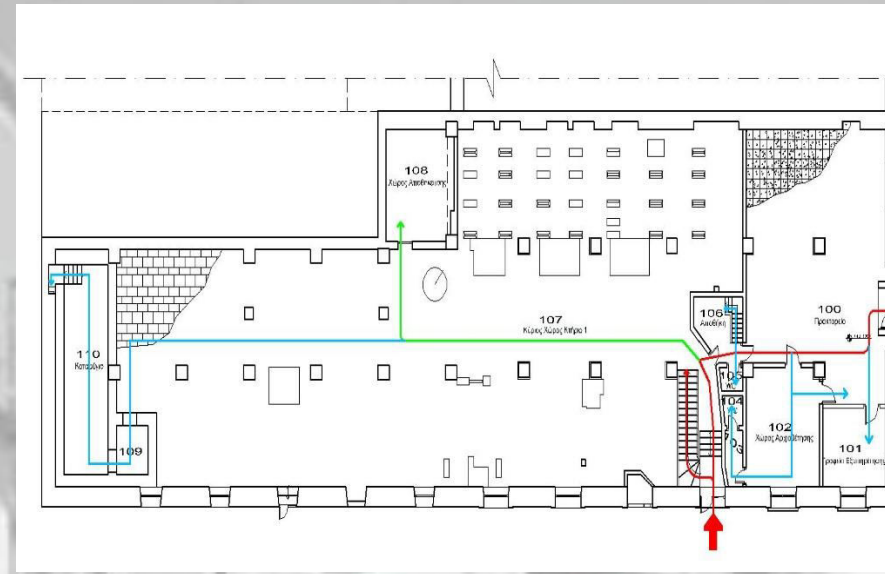
Εικόνα 38: Άποψη περιοχής σταφιδαποθηκών σήμερα

5.3 ΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

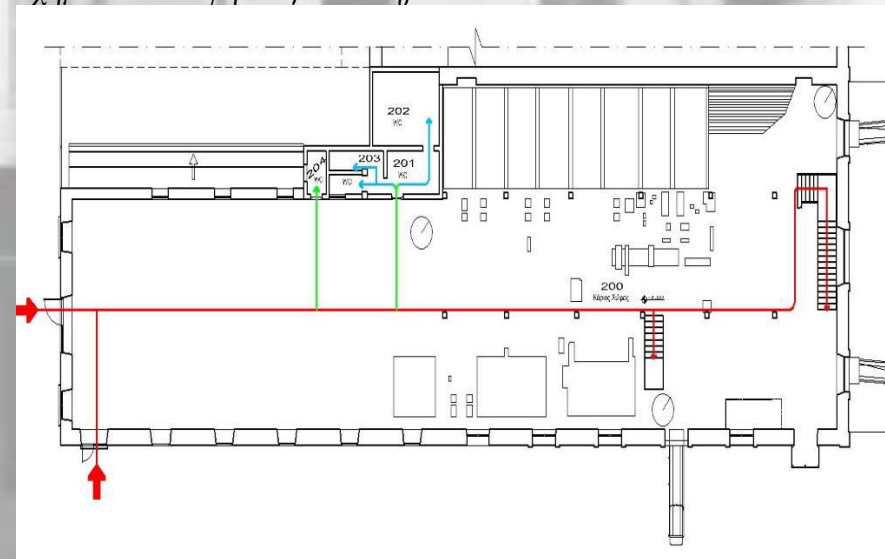
Η κάτοψη του κτηρίου 1 είναι στενόμακρη σε ορθογώνιο σχήμα κατά προσέγγιση με την στενή πλευρά επί της Όθωνος Αμαλίας. Στην πρόσοψη του κτηρίου υπάρχει μια είσοδος, η οποία οδηγεί στο ταξιδιωτικό γραφείο. Στην πλάγια όψη υπάρχουν δύο εισοδοί η μια οδηγεί στο χώρο των αλευρόμυλων ενώ η άλλη στο πρώτο επίπεδο του κτηρίου λόγω της κλίσης του εδάφους. Ακόμα, στην πίσω όψη υπάρχει είσοδος που οδηγεί και αυτή στο πρώτο επίπεδο του κτηρίου.

Μπαίνοντας από την Όθωνος Αμαλίας στο αριστερό μέρος υπάρχει μία θύρα που οδηγεί σ' ένα γυάλινο γραφείο και άλλη μία που καταλήγει στις αποθήκες του πρακτορείου. Μέσα στις αποθήκες υπάρχει μία πόρτα στα αριστερά, που οδηγεί σε κάποιο χώρο υγιεινής και μία πόρτα στα δεξιά, που ενώνει κι αυτή τον χώρο των αποθηκών με τον κυρίως χώρο του ταξιδιωτικού γραφείου. Η τελευταία πόρτα που υπάρχει στον χώρο του πρακτορείου είναι περίπου απέναντι από την κύρια είσοδο και οδηγεί σε ένα ακόμα βοηθητικό χώρο, στα αριστερά του οποίου μια θύρα οδηγεί σ' ένα ακόμα λουτρό, στα δεξιά του μία κλίμακα που παραπέμπει σε ένα πατάρι και ευθεία μία ακόμα πόρτα με την οποία επικοινωνεί με το κτήριο των αλευρόμυλων.

Μπαίνοντας από την Άστιγος, υπάρχουν δύο κλίμακες εκ των οποίων η μία οδηγεί στο πρώτο επίπεδο και η δεύτερη στο επίπεδο του ισόγειου. Κατεβαίνοντας στο ισόγειο παρατηρείται ένας μεγάλος ενιαίος χώρος, ο οποίος στο μέσο του περίπου έχει ένα δωμάτιο όπου υπήρχαν τα ερμάρια των εργατών, ενώ στο τέλος του χώρου βλέπεται μια προσθήκη λίγο ψηλότερα από το επίπεδο του ισόγειου όπου λειτουργούσε ως χώρος καταφυγίου κατά την διάρκεια του Β' παγκοσμίου πολέμου.

Σχήμα 3: Κάτοψη ισόγειου κτηρίου 1

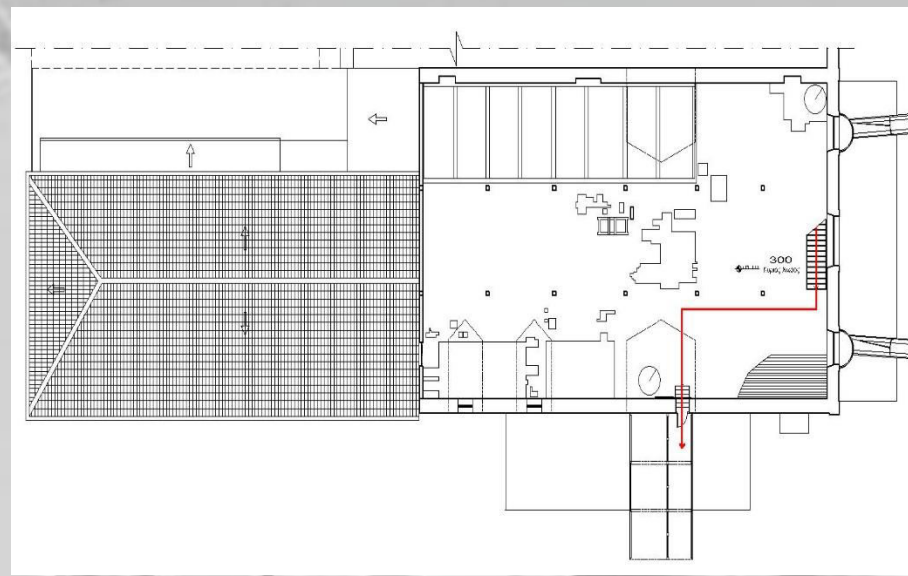

Σχήμα 4: Κάτοψη πρώτου ορόφου κτηρίου 1

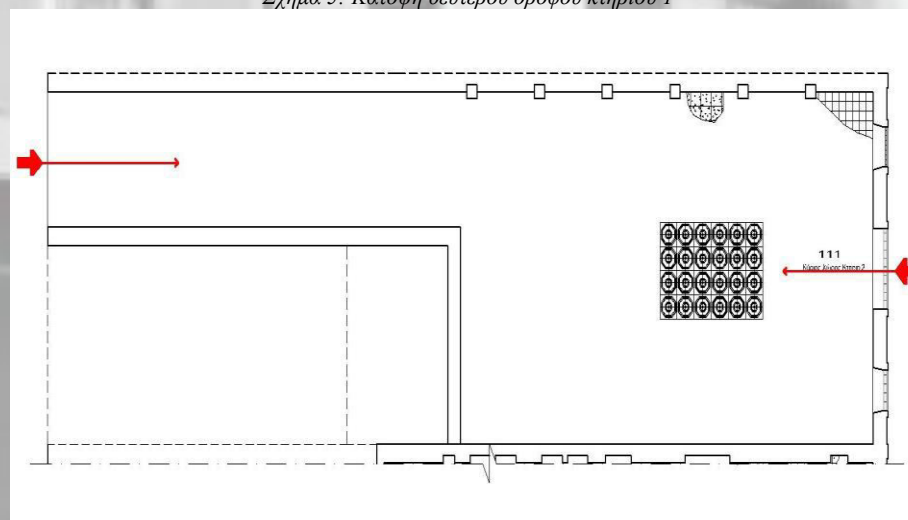
Ανεβαίνοντας την κλίμακα για το πρώτο επίπεδο παρατηρείται άλλος ένας μεγαλύτερος ενιαίος χώρος. Στα δεξιά του χώρου αυτού βρίσκεται η κλίμακα για το δεύτερο επίπεδο, ενώ στα αριστερά η είσοδος επί της οδού Σανταρόζα. Περίπου στο μέσο του ορόφου υπάρχουν δυο πόρτες εκ των οποίων η μια οδηγεί πιθανόν σε κάποια λουτρά για την εξυπηρέτηση των εργαζομένων και η άλλη, σε έναν χώρο υγιεινής. Κατά μήκος αυτής της πλευράς υπάρχουν και τέσσερα παράθυρα. Στα δεξιά της κλίμακας υπάρχει μια μεταλλική κατασκευή σαν περίπτερο όπου καθόταν ο φύλακας και δίπλα από αυτό άλλη μια μεταλλική κατασκευή, εξωτερικά του κτηρίου που λειτουργούσε σαν παρατηρητήριο. Ανεβαίνοντας την τελευταία κλίμακα για το δεύτερο επίπεδο συναντάται ένας μικρότερος ενιαίος χώρος όπου στα αριστερά του υπάρχουν σκαλοπάτια και δύο θύρες που οδηγούν στην μεταλλική σκεπαστή γέφυρα.

Το κτήριο έχει ελάχιστο εξοπλισμό ο οποίος απαρτίζεται από τρεις μεταλλικές τσουλήθρες για την μεταφορά των σάκων του αλευριού, τα ερμάρια των εργατών και τον απαραίτητο εξοπλισμό στους χώρους υγιεινής (λεκάνες, νιπτήρες κλπ.) Στον ενιαίο χώρο του ισογείου ήταν τοποθετημένα, στο παρελθόν, μηχανήματα. Στο πάτωμα υπάρχουν ακόμα καρφωμένες οι βάσεις κάποιων μηχανημάτων. Στο δάπεδο ακόμα υπάρχουν εσοχές διαφορετικού μεγέθους, που ίσως εξυπηρετούσαν κάποια μηχανήματα και τις λειτουργίες τους.

Η κάτοψη του δευτέρου κτηρίου είναι στενόμακρη σε ορθογώνιο σχήμα κατά προσέγγιση με την στενή πλευρά επί της Όθωνος Αμαλίας. Στην πρόσοψη του κτηρίου υπάρχει μια είσοδος η οποία οδηγεί στον εσωτερικό χώρο του κτηρίου και είναι σφραγισμένη. Στην πίσω όψη μια ακόμα είσοδος που οδηγεί στο πρώτο επίπεδο του κτηρίου λόγω της κλίσης του εδάφους.

Σχήμα 5: Κάτοψη δευτέρου ορόφου κτηρίου 1

Σχήμα 6: Κάτοψη ισογείου κτηρίου 2

5.4 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Ο όγκος του κτηρίου 1 έχει την μορφή περίπου ενός ορθογωνίου παραλληλεπίπεδου. Γενικά αποτελείται από πολλά ανοίγματα αν και τα σκοτεινά μέρη του είναι περισσότερα εσωτερικά, λόγω της έλλειψης διαμερισμάτων στο μεγαλύτερο μέρος του είναι αρκετά φωτεινό.

Η πρόσοψή του (Όθωνος Αμαλίας) είναι μεταγενέστερη περίπου του 20^{ου} αιώνα και εντάσσεται στην περίοδο του εκλεκτικισμού. Οπτικά μοιάζει με κάρναβου που χωρίζεται από τρία οριζόντια και τρία κάθετα επίπεδα. Στο ισόγειο παρατηρείται μια εμφανή τοιχοποιία η οποία είναι κατασκευασμένη αρκετά προσεκτικά με πολυγωνικούς λίθους, ενώ στην αρχή και στο τέλος της γωνιόλιθοι συμπληρώνουν την κατασκευή. Τα αλλά δυο επίπεδα είναι επιχρισμένα και χρωματισμένα σε μια απόχρωση του πράσινου. Όλα τα ανοίγματα της όψης πλαισιώνονται από κορνίζες σε λευκή απόχρωση, εκτός του ισογείου όπου στα παράθυρα είναι σε πορτοκαλί απόχρωση ενώ η πόρτα του ισογείου πλαισιώνεται από πλαστικές διαφημιστικές πινακίδες του ταξιδιωτικού γραφείου. Ανά όροφο υπάρχουν τρία κουφώματα, στο ισόγειο και στο δεύτερο όροφο οι απολήξεις των παραθύρων είναι τοξότες, ενώ στα υπόλοιπα ευθύγραμμες. Αναλογικά φαίνεται ότι τα σκοτεινά σημεία είναι περισσότερα από τα φωτεινά αφού ο τοίχος μεταξύ των κουφωμάτων είναι μεγαλύτερος σε διαστάσεις περίπου κατά 60 εκατοστά. Στο ισόγειο μπροστά από τα παράθυρα υπάρχουν μεταλλικά εξωτερικά σταθερά προστατευτικά ενώ μπροστά από την πόρτα εσωτερικό κινητό προστατευτικό. Το ισόγειο με το πρώτο επίπεδο χωρίζονται οπτικά με ένα μεταλλικό σκέπαστρο. Στο πρώτο τα κουφώματα είναι διαφορετικού σχεδιασμού και υλικού, από του ισογείου, με τα δυο ακριανά μικρότερα του μεσαίου. Κάτω από τα ακριανά κουφώματα παρατηρούνται δύο αγωγοί εξαγωγής δεμάτων των οποίων το ύψος ρυθμίζεται με μια μεταλλική τροχαλία που στηρίζεται ακριβώς κάτω από τους εξώστες του δεύτερου επιπέδου.

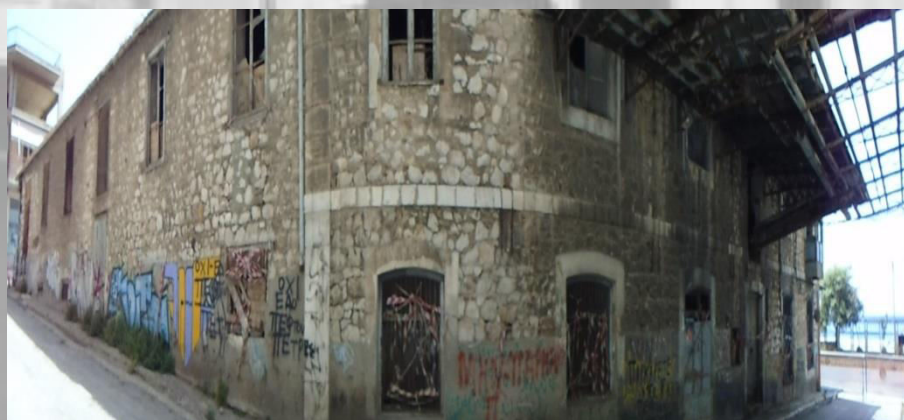
Εικόνα 39: Πρόσοψη κτηρίου 1

Στο δεύτερο τα δύο ακριανά παράθυρα είναι μικρότερα σε ύψος από το κεντρικό και έχουν το καθένα από ένα μικρό ημικυκλικό εξώστη ο οποίος πλαισιώνεται από μεταλλικά κιγκλιδώματα. Η όψη καταλήγει σε ένα τριγωνικό σχήμα με μια κορνίζα να πλαισιώνει τα άκρα του, ενώ το τέλος του τριγώνου είναι ένα αέτωμα. Αριστερά και δεξιά της πρόσοψης φαίνονται οι πίσω μικρότερες στέγες του κτηρίου.

Η πλάγια όψη του (Αστιγγος) δεν είναι τόσο προσεγμένη σε σχέση με την πρόσοψη. Αναλογικά παρατηρείται ότι είναι περίπου τρεις φορές μεγαλύτερη της. Και αυτή έχει εμφανή λιθοδομή σε όλο της το ύψος εκτός περίπου από ενάμιση μέτρο από το έδαφος που είναι καλυμμένο με τσιμεντοκονίαμα. Το πρώτο με το δεύτερο μέρος χωρίζουν μια σειρά γωνιόλιθων. Στο πρώτο μισό μέρος της όψης, τα ανοίγματα έχουν λευκές κορνίζες τα οποία έχουν και τοξωτές απολήξεις, ενώ στο δεύτερο είναι τελείως διαφορετικά διαμορφωμένα. Τα ανοίγματα εδώ επαναλαμβάνονται στο ισόγειο και πρώτο όροφο, ενώ στο δεύτερο υπάρχουν μόνο δυο παράθυρα. Αναλογικά και εδώ τα σκοτεινά μέρη του κτηρίου είναι ποιο πολλά από τα φωτεινά. Στο πρώτο μέρος οι αποστάσεις μεταξύ των παραθύρων είναι περίπου κατά ένα μέτρο μεγαλύτερες από τις διαστάσεις τους, ενώ στο δεύτερο αρκετά μεγαλύτερες παραπάνω από ενάμισι μέτρο. Αριθμητικά στο ισόγειο έχουμε έντεκα ανοίγματα και σε κάθε όροφο και ακόμα μία πόρτα η οποία κατατάσσεται και στα δυο επίπεδα λόγω της κλίσης του εδάφους. Στο ισόγειο υπάρχουν αρκετά σφραγισμένα ανοίγματα, και μεγάλη ποικιλία στις διαστάσεις και στις μορφές των ανοιγμάτων. Ακόμα παρατηρείται ότι στα παράθυρα του ισογείου υπάρχουν μεταλλικά σταθερά προστατευτικά. Στο πρώτο επίπεδο τα παράθυρα είναι πιο όμοια μεταξύ τους, διαφοροποιήσεις υπάρχουν από το πρώτο στο δεύτερο μέρος με την μορφή των κουφωμάτων να μένει κοινή ενώ κάποιες διαστάσεις να αλλάζουν.

Εικόνα 40: Πλάγια όψη κτηρίου 1

Εικόνα 41: Πλάγια όψη κτηρίου 1

Άλλα στοιχεία που παρατηρούνται σ' αυτήν την όψη είναι στο πρώτο επίπεδο το μεταλλικό παρατηρητήριο στην αρχή, με την κεκλιμένη στέγη του, στην συνέχεια ένα μεγάλο μεταλλικό σκέπαστρο στο οποίο την μέση βρίσκεται ένας ακόμα αγωγός εξαγωγής δεμάτων στο κάτω μέρος.

Στο δεύτερο επίπεδο, αισθητή κάνει την παρουσία της η μεταλλική σκεπαστή γέφυρα η οποία επικοινωνεί με το κτήριο των Μύλων Αγίου Γεωργίου.

Η πίσω όψη του (Σανταρόζα), είναι διαμορφωμένη σε δυο επίπεδα λόγω της υψομετρικής διαφοράς του εδάφους. Η τοιχοποιία στο πρώτο επίπεδο είναι όμοια με την πλάγια όψη, ενώ στο δεύτερο επίπεδο είναι από συμπαγή τούβλα με ξυλοδεσιές τύπου Χ. Τα ανοίγματα αριθμητικά είναι ίδια με την πρόσοψη όπως και οι αποστάσεις μεταξύ των ανοιγμάτων μοιάζουν αρκετά. Σ' αυτή την όψη υπάρχει και μία θύρα που οδηγεί στο μοναδικό υπαίθριο χώρο του κτηρίου. Στο δεύτερο επίπεδο μόνο ένα εκ των τριών ανοιγμάτων σώζεται στην θέση του. Αριστερά και δεξιά της όψης φαίνονται οι πίσω μικρότερες στέγες του κτηρίου.

Εικόνα 42: Πίσω όψη κτηρίου 1 (δεύτερος όροφος)

Εικόνα 43: Πίσω όψη κτηρίου 1 (πρώτος όροφος)

Ο όγκος του κτηρίου 2 έχει την μορφή περίπου ενός ορθογωνίου παραλληλεπίπεδου και έχει πολλές ομοιότητες με το κτήριο 1. Το κτήριο είναι ανάμεσα με τα αλλά δυο κτήρια(μεσοτοιχία) με αποτέλεσμα φυσικό φωτισμό να έχει από τις δύο μικρές όψεις του (πρόσοψη και πίσω όψη), αν δεν είχε καταστραφεί λόγω της φωτιάς υποθέτουμε ότι θα ήταν αρκετά σκοτεινό εσωτερικά.

Η πρόσοψη του (Οθωνος Αμαλίας), είναι αρκετά αλλοιωμένη αν και φαίνεται κι αυτή κάπως μεταγενέστερη του 20^{ου} αιώνα. Οπτικά μοιάζει κι αυτή με κάναβο που χωρίζεται από τρία οριζόντια και τρία κάθετα επίπεδα. Στο ισόγειο παρατηρείται μια εμφανή τοιχοποιία η οποία είναι κατασκευασμένη αρκετά προσεκτικά με ορθογωνικούς λίθους ενώ στα αλλά δυο επίπεδα παραμένει ακόμα το επίχρισμα. Ανά όροφο υπάρχουν τρία κουφώματα, στο ισόγειο και στο δεύτερο όροφο οι απολήξεις των παραθύρων είναι τοξότες, ενώ στα υπόλοιπα ευθύγραμμες. Στο ισόγειο τα κουφώματα πλαισιώνονται από κορνίζες, στην θύρα ενδιάμεσα υπάρχει το υπόλειμμα της παλιά πόρτας, και τα τρία είναι σφραγισμένα με τσιμεντόλιθους. Στο πρώτο επίπεδο, τα δύο ακριανά παράθυρα δεν έχουν κούφωμα ενώ στο κεντρικό έχει μείνει ο μεταλλικός σκελετός του κουφώματος που συνεχίζει μέχρι και το δεύτερο επίπεδο. Στο κεντρικό άνοιγμα υπάρχει ένας εξώστης τον οποίο πλαισιώνουν μεταλλικά κιγκλιδώματα με τα αρχικά Α.Δ., τα οποία ανήκαν σε παλιότερο ιδιοκτήτη. Στο δεύτερο επίπεδο, τα δύο ακριανά ανοίγματα είναι μικρότερα σε ύψος από το κεντρικό και έχουν το καθένα από ένα μικρό ημικυκλικό εξώστη ο οποίος πλαισιώνεται από μεταλλικά κιγκλιδώματα, όμοια με του κτηρίου 1. Η όψη καταλήγει σε ένα τριγωνικό σχήμα, ενώ στο τέλος του τριγώνου είναι ένα αέτωμα.

Η πίσω όψη του(Σανταρόζα), κτηρίου λόγω της φωτιάς έχει καταστραφεί και το μόνο που μένει είναι οι κάθετοι τοίχοι και ένα μεταλλικό πλέγμα για να περιορίζει την είσοδο στο χώρο.

Εικόνα 44: Πρόσοψη κτηρίου 2

5.5 ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

5.5.1 ΦΈΡΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

➤ ΘΕΜΕΛΙΑ

Τα θεμέλια των κτηρίων μπορούν να αναφερθούν μόνο θεωρητικά χωρίς κανένα εμφανές στοιχείο στο κτήριο αφού πουθενά δεν είναι εμφανή. Ωστόσο αν αναλογιστούμε ότι το κτήριο κατασκευάστηκε στα μέσα του 19^{ου} αιώνα και με τα στοιχεία που έχουμε από το πώς κατασκευάζονται τα θεμέλια εκείνη την εποχή εικάζουμε ότι είναι ορθογωνικής μορφής λίγο μεγαλύτερα των φερόντων τοίχων, όπου είναι δυνατό αυτό, και σε βάθος από 80 εκατοστά έως 1 μέτρο. Το υλικό των θεμελίων είναι κι αυτό λίθοι ακατέργαστοι οι οποίοι ενώνονται με κονίαμα.

➤ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑ

Το μεγαλύτερο μέρος της εξωτερικής τοιχοποιίας των κτηρίων είναι κατασκευασμένο από ακατέργαστους λίθους με παρεμβολή συμπαγών τούβλων τα οποία συνδέονται με κονίαμα. Το πάχος των τοιχοποιιών ποικίλει στα 70-80 εκατοστά. Οι τοιχοποιίες ολοκληρώνονται με γωνιόλιθους με διαστάσεις περίπου 35x55x60 εκατοστά (Εικόνα 45). Πιο συγκεκριμένα, στο κτήριο 1 στο ισόγειο όλη η εξωτερική τοιχοποιία έχει την μορφή που προαναφέρθηκε με εξαίρεση την πρόσοψη των κτηρίων όπου έχει μια τοιχοποιία από λαξευτή λιθοδομή με πολυγωνικούς λίθους οι οποίοι συνδέονται άρτια με κονίαμα και το πάχος της είναι στα 80 εκατοστά (Εικόνα 46). Εσωτερικά υπάρχουν τριών ειδών χωρίσματα.

Εικόνα 45: Εξωτερική τοιχοποιία

Εικόνα 46: Εξωτερική τοιχοποιία πρόσοψης

Οι τοίχοι του πρακτορείου που είναι από οπτοπλινθοδομή με διάτρητα τούβλα και πάχος 20εκατοστά (Εικόνα 47). Οι τοίχοι του καταφυγίου που είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα και έχουν πάχος 50εκατοστά (Εικόνα 48). Και τέλος οι τοίχοι όπου βρίσκονται τα ερμάρια των εργατών που είναι πέτρινοι και έχουν πάχος 35εκατοστά.

Στο πρώτο επίπεδο η εξωτερική τοιχοποιία έχει την μορφή που προαναφέρθηκε. Όσον αφορά την εσωτερική έχουμε και εδώ λίγα χωρίσματα τα οποία διαφέρουν μορφολογικά. Οι τοίχοι όπου ήταν τα λουτρά των εργατών ήταν κατασκευασμένοι από συμπαγή οπτοπλινθοδομή με πάχος περίπου 30εκατοστά, ενώ αυτός που είναι στο τέλος τους είναι οπτοπλινθοδομή από διάτρητα τούβλα με ενδιάμεσο σενάζ και πάχος 20εκατοστά (Εικόνα 49).

Στο δεύτερο επίπεδο η εξωτερική τοιχοποιία έχει την μορφή που αναφέρθηκε προηγουμένως. Με εξαίρεση στη πίσω όψη όπου εκεί φαίνεται μια πιο ελαφριά κατασκευή από συμπαγή τούβλα τα οποία δένονται με ξυλοδεσιές τύπου Χ με πάχος 20εκατοστά (Εικόνα 50). Αυτός ο τοίχος φαίνεται μεταγενέστερος και μάλλον χτίστηκε όταν κατασκευάστηκε η προσθήκη στο κτήριο 1 όπου αφαιρέθηκε η φέρουσα λιθοδομή. Οι τοιχοποιίες που βρίσκονται σε μεγαλύτερο ύψος και στηρίζουν τις μικρότερες στέγες είναι κι αυτές οπτοπλινθοδομή από συμπαγή τούβλα με πάχος 20εκατοστά.

Ακόμα για την στήριξη του κτηρίου υπάρχουν κάποιοι πέτρινοι πεσσοί στο ισόγειο οι οποίοι είναι διαστάσεων 60x60, 65x65 και 50x50 (Εικόνα 51) ενώ στο πρώτο και το δεύτερο επίπεδο είναι ξύλινα υποστυλώματα διαστάσεων 25x25 και 20x20 αντίστοιχα (Εικόνα 52).

Εικόνα 47: Εσωτερική τοιχοποιία πρακτορείου

Εικόνα 48: Τοιχοποιία καταφυγίου

Εικόνα 49: Τοιχοποιία από συμπαγή τούβλα

Εικόνα 50: Τοιχοποιία πίσω όψης δεύτερου επιπέδου

Εικόνα 51: Πέτρινη κολόνα

Εικόνα 52: Ξύλινη κολόνα

Στο κτήριο 2 έχουμε μόνο τους εξωτερικούς τοίχους οι οποίοι είναι ίδιας κατασκευής με το κτήριο 1 (Εικόνα 53).

Η διαμόρφωση των λαμπάδων των ανοιγμάτων έγινε από ημιλαξευτούς λίθους. Τα ανακουφιστικά τοξωτά πρέκια διαμορφώνονται από συμπαγή τούβλα ενώ τα υπόλοιπα από μεταλλικές δοκούς (Εικόνα 54). Οι ποδιές είναι κατασκευασμένες από μάρμαρο στα ανοίγματα του πρώτου μέρους του κτηρίου (Εικόνα 55) ενώ στο υπόλοιπο διαμορφώνονται με πέτρα. Περιμετρικά των ανοιγμάτων είναι τοποθετημένοι ξύλινοι τάκοι έτσι ώστε να καρφώνονται πάνω τους τα κουφώματα. Λόγω αλλαγής χρήσεων των κτηρίων παρατηρούνται αλλαγές στα ανοίγματα κάποια σφραγίζονται, κάποια αλλάζουν μορφή και κάποια δημιουργούνται εκ νέου. Αυτά που σφραγίζονται βρίσκονται στο δεύτερο μέρος του κτηρίου στην πλάγια όψη (Εικόνα 56), στην μεσοτοιχία των δυο κτηρίων (Εικόνα 57) και στο κτήριο 2 στην πρόσοψη του. Τα δυο πρώτα παράθυρα στην πλάγια όψη στο πρώτο μέρος του κτηρίου παλιότερα ήταν πόρτες και είχαν μεγαλύτερες αναλογίες ενώ η κεντρική πόρτα του πρακτορείου φαίνεται να μικραίνει σε διαστάσεις. Τέλος στο δεύτερο επίπεδο τα ανοίγματα διαμορφώθηκαν στη τοιχοποιία για την επικοινωνία του κτηρίου με τους Μύλους Αγίου Γεωργίου (Εικόνα 58).

Εικόνα 53: Τοιχοποιία κτηρίου 2

Εικόνα 54: Διαμόρφωση ανοίγματος με μεταλλικό πρέκι

Εικόνα 55: Διαμόρφωση ανοίγματος με ανακουφιστικό τόξο και μαρμάρινη ποδιά

Εικόνα 56: Σφραγισμένο άνοιγμα στη πλάγια όψη

Εικόνα 57: Σφραγισμένα ανοίγματα στη μεσοτοιχία των κτηρίων 1 και 2

Εικόνα 58: Άνοιγμα επικοινωνία κτηρίου 1 και Μύλων Αγίου Γεωργίου

ΜΕΣΟΠΑΤΩΜΑΤΑ

Τα μεσοπατώματα είναι κυρίως κατασκευασμένα από ξύλο και σε κάποιες περιπτώσεις από μέταλλο ως προς τον κατασκευαστικό τους τομέα παρατηρούνται διαφορές ανάλογα τον όροφο.

Στο πρώτο επίπεδο έχουμε δύο τύπου μεσοπατώματα τριών στρώσεων, στο πρώτο μισό του κτηρίου είναι με μεταλλικά δοκάρια και στο δεύτερο με ξύλινα. Η διάταξη των φερόντων δοκών είναι από την στενή πλευρά του κτηρίου. Του πρώτου οι στρώσεις έχουν ως εξής, δυο μεταλλικά δοκάρια διατομής Ητα 20x20 με το ενδιάμεσο κενό μεταξύ τους να έχει ξύλινες δοκούς, πάνω από αυτά μικρότερα ξύλινα δοκάρια 16x16 σε απόσταση ανά 33 εκατοστά και πάνω σ' αυτά το ξύλινο δάπεδο (Εικόνα 59). Του δεύτερου οι στρώσεις απαρτίζονται από ξύλινες δοκούς 25x30 οι οποίες διαμορφώνονται ακτινωτά, πάνω από αυτές μικρότερα ξύλινα δοκάρια 16x16 σε απόσταση ανά 33 και ψηλότερα το ξύλινο δάπεδο (Εικόνα 60).

Στο δεύτερο επίπεδο έχουμε ένα τύπο μεσοπατώματος τριών στρώσεων από ξύλινες δοκούς. Η διάταξη των δοκών είναι στην μακριά πλευρά του κτηρίου. Οι στρώσεις απαρτίζονται από ξύλινες δοκούς 25x25, πάνω από τις οποίες βρίσκονται ξύλινα δοκάρια 16x16 με την απόσταση μεταξύ τους να ποικίλει από 20 έως και 56 εκατοστά και η τελευταία στρώση είναι το ξύλινο δάπεδο (Εικόνα 61).

Εικόνα 59: Μεταλλικά Η μεσοπάτωμα ισογείου

Εικόνα 60: Ξύλινοι δοκοί μεσοπάτωμα ισογείου

Εικόνα 61: Ξύλινοι δοκοί μεσοπάτωμα πρώτου ορόφου

Η στήριξη όλων των δοκών γίνεται εισχωρώντας αυτές (χωνευτές) μέσα στην φέρουσα τοιχοποιία (Εικόνα 62). Οι φέρουσες δοκοί στηρίζονται ακόμα πάνω στα υποστυλώματα. Για τις μεταλλικές υπάρχει μια πεπλάτωση των πεσσών με διάσταση 70x70 στην στέψη τους από συμπαγή τούβλα πιθανών λόγω του ότι τα δοκάρια είναι μεταγενέστερα (Εικόνα 63). Για τις ξύλινες υπάρχουν χωνευτά ψαλίδια πάνω στα υποστυλώματα για καλύτερη στήριξη (Εικόνα 64). Ακόμα στο ισόγειο υπάρχουν κάποια έξτρα Ήτα στην μεσοτοιχία των δύο κτηρίων για την ενίσχυση της κατασκευής εσωτερικά της τοιχοποιίας και κάποιοι ακόμα μεταλλικοί δοκοί για την καλύτερη έδραση των δοκών στους τοίχους.

Εικόνα 62: Δολώθηκες ξύλινων δοκών

Εικόνα 63: Πεπλάτωση πέτρινων κολονών

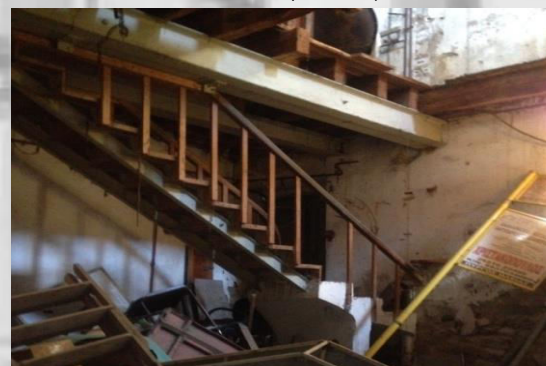
Εικόνα 64: Ψαλίδια ξύλινων υποστυλωμάτων

ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟ

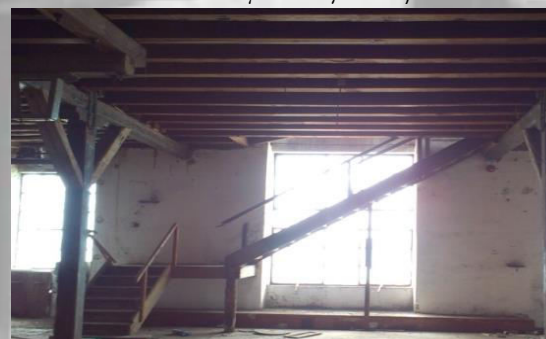
Η επικοινωνία μεταξύ των ορόφων γίνεται εξ ολοκλήρου από τρεις ξύλινες κλίμακες. Η πρώτη ενώνει την πλάγια όψη με το ισόγειο, έχει ρίχτι 174 εκατοστά και πάτημα 25. Αποτελείται από πέντε ρίχτια, είναι ευθύγραμμης μορφής και καταλήγει σ' ένα πλατύσκαλο, ενώ η στήριξή της γίνεται με το έδαφος και τον φέροντα τοίχο (Εικόνα 65). Η δεύτερη είναι συνέχεια του πλατύσκαλου της πρώτης και ενώνει το ισόγειο με το πρώτο επίπεδο, έχει ίδιες αναλογίες με την πρώτη και τα κιγκλιδώματα της είναι ξύλινα. Αποτελείται από δεκαοκτώ ρίχτια εκ των οποίων τα πρώτα πέντε είναι πέτρινα. Η μορφή της είναι ευθύγραμμη με τα δύο πρώτα μόνο να έχουν σφηνοειδή σχεδιασμό. Η στήριξη της γίνεται στο φέροντα τοίχο και σε κάποια μεταλλικά δοκάρια που την περικλείουν (Εικόνα 66). Η τρίτη κλίμακα συνδέει το πρώτο με το δεύτερο επίπεδο έχει ρίχτι 183 εκατοστά και πάτημα 25 και τα κιγκλιδώματά της είναι ξύλινα. Το σχήμα της είναι μορφής Γ και αποτελείται από είκοσι δύο ρίχτια ενώ στο έκτο υπάρχει ένα μεγάλο πλατύσκαλο. Η στήριξη της φαίνεται να γίνεται στα μεσοπατώματα (Εικόνα 67).

Εικόνα 65: Κλίμακα ισογείου

Εικόνα 66: Κλίμακα ισογείου - πρώτου

Εικόνα 67: Κλίμακα πρώτου - δευτέρου

Υπάρχουν και κάποιες δευτερεύουσες σκάλες στο κτήριο. Η πρώτη βρίσκεται στο κατάστημα και ενώνει τον δευτερεύων χώρο του με ένα πατάρι. Είναι ξύλινη, σχήματος Γ, έγκλειστη και στηρίζεται στο κάθετο τοίχο δίπλα της. Το πάτημα και το ρίχτι της είναι 20 και 19 εκατοστά αντίστοιχα και αποτελείται από δέκα ρίχτια (Εικόνα 68). Η δεύτερη βρίσκεται στο καταφύγιο είναι μεταλλική, ευθύγραμμου σχήματος και στηρίζεται στο πάτωμα και στον φέροντα τοίχο. Το πάτημα είναι 25 εκατοστά και το ρίχτι 15 (Εικόνα 69). Αυτή εξυπηρετεί στην επικοινωνία του με την καταπακτή επί της οδού Σανταρόζα, εκεί υπάρχει άλλη μια μεταλλική κλίμακα που χρησιμοποιούνται μόνο σε περιπτώσεις ανάγκης κατά τη διάρκεια του πολέμου (Εικόνα 70). Η τρίτη και τελευταία κλίμακα συναντάται στο δεύτερο επίπεδο και βοηθάει στην επικοινωνία του με την μεταλλική σκεπαστή γέφυρα. Τα υλικά της είναι ξύλο και πέτρα, το σχήμα της ευθύγραμμο και στηρίζεται στον φέροντα τοίχο. Το πάτημα και το ρίχτι της είναι 20 και 23 εκατοστά αντίστοιχα και αποτελείται από έξι ρίχτια (Εικόνα 71).

Εικόνα 68: Βοηθητική κλίμακα προς πατάρι

Εικόνα 69: Βοηθητική κλίμακα προς καταφύγιο

Εικόνα 70: Βοηθητική κλίμακα για καταπακτή

Εικόνα 71: Βοηθητική κλίμακα προς Μύλους

ΕΞΩΣΤΕΣ

Οι εξώστες στο κτήριο 1 είναι στην πρόσοψη του και είναι δυο στον αριθμό με αρκετά μικρές διαστάσεις. Βρίσκονται στο δεύτερο επίπεδο. Οι φορείς τους είναι από ημικυκλικά μεταλλικά Ήτα. Η στήριξη τους γίνεται πάνω στον τοίχο της πρόσοψης όπου τα δοκάρια εισέρχονται μέσα του. Τα κιγκλιδώματα τους είναι μεταλλικά ύψους 87 εκατοστά διακοσμημένα με καμπυλόμορφα σπειροειδή μοτίβα (Εικόνα 72).

Οι εξώστες στο κτήριο 2 είναι στην πρόσοψη του και είναι τρεις στον αριθμό με αρκετά μικρές διαστάσεις. Το ένα είναι στο πρώτο επίπεδο ορθογωνικής μορφής και τα άλλα δυο βρίσκονται στο δεύτερο επίπεδο ημικυκλικής. Οι φορείς τους είναι από μεταλλικά Ήτα. Η στήριξη τους γίνεται πάνω στον τοίχο της πρόσοψης όπου τα δοκάρια εισέρχονται μέσα του. Τα μεταλλικά κιγκλιδώματα του εξώστη στο πρώτο επίπεδο είναι διακοσμημένα με σπειροειδή μοτίβα που πλαισιώνουν περιμετρικά τα κάγκελα, καθώς και την ύπαρξη των αρχικών Α.Δ. που παραπέμπουν σε προηγούμενο ιδιοκτήτη τους με ύψος 87 εκατοστά (Εικόνα 73). Του δευτέρου επιπέδου είναι διακοσμημένα με καμπυλόμορφα σπειροειδή μοτίβα και έχουν ύψος 87 εκατοστά.

Εικόνα 72: Ημικυκλικός εξώστης

Εικόνα 73: Εξώστης ορθογώνιος

➤ ΣΤΕΓΕΣ

Η στέγαση του κτηρίου επιτυγχάνεται εξ' ολοκλήρου με στέγες. Όσον αφορά τον σχεδιασμό τους παρατηρείται ποικιλομορφία. Η κατασκευή τους έχει γίνει εξ' ολοκλήρου από ξύλο ενώ οι συνδέσεις τους γίνονται με μεταλλικά εξαρτήματα. Κατασκευαστικά η στέγη του πρώτου επιπέδου είναι τρίριχτη (Εικόνα 74) ενώ των μικρότερων στεγών (σοφίτων) στο δεύτερο επίπεδο είναι δίριχτες (Εικόνα 75) αλλά όλες έχουν διαμορφωθεί με βάση τα κλασικά ξύλινα τριγωνικά ζευκτά που αποτελούνται από ορθοστάτη, αμείβοντες, τεγίδες και κορφιά. Όλα τα παραπάνω στηρίζονται με την σειρά τους πάνω σε ελκυστήρα ο οποίος στηρίζεται στις φέρουσες τοιχοποιίες. Η στέγαση του δευτέρου επιπέδου γίνεται με μια αρκετά μεγάλη δίριχτη στέγη σε διαστάσεις και κάπως διαφορετική μορφολογικά (Εικόνα 76). Το βασικό χαρακτηριστικό της είναι οι μεγάλοι αμείβοντες όπου στο κέντρο τους υπάρχει ο ορθοστάτης ενώ αριστερά και δεξιά τους δυο ακόμα κάθετα βοηθητικά ξύλα. Πιο πάνω από το μέσο του αμείβοντα υπάρχει δευτερεύων ελκυστήρας ενώ πιο κάτω δύο ακόμα οριζόντια ξύλα για επιπλέον στήριξη. Φυσικά πάνω από τους αμείβοντες υπάρχουν τεγίδες και κάποια αλλά κάθετα ξύλα για έξτρα στήριξη. Η στέγη στηρίζεται στους φέροντες τοίχους του ορόφου και στα ξύλινα υποστυλώματα του. Η επικεράμωση όλων των στεγών έχει επιτευχθεί με κεραμίδια γαλλικού τύπου τα οποία είναι καρφωμένα απευθείας πάνω στις τεγίδες της στέγης.

Εικόνα 74: Στέγη πρώτου επιπέδου

Εικόνα 75: Στέγη σοφίτων

Εικόνα 76: Στέγη δεύτερου επιπέδου

5.5.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ

➤ ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΑ

Τα επιχρίσματα είναι διαμορφωμένα σε τρεις στρώσεις με συνολικό πάχος από 3 έως και 6 εκατοστά. Φαίνεται να είναι ασβεστοκονιάματα, πιθανόν η λάσπη να είναι φτιαγμένη από ασβέστη, νερό και ποταμίσια άμμο ενώ για την τελευταία στρώση θαλασσινή πολύ καλά πλυμένη (Εικόνα 77). Οι τοιχοποιίες που είναι επιχρισμένες είναι των προσόψεων από το πρώτο επίπεδο και έπειτα, των οποίων η επίχριση είναι αρκετά επιμελημένη, και όλες οι εσωτερικές πέτρινες τοιχοποιίες (Εικόνα 78).

Άλλο ένα είδος επίχρισης που συναντάται είναι αυτό στην πλάγια και πίσω όψη όπου εκεί έχουμε από το έδαφος έως περίπου το ενάμιση μέτρο ένα τσιμεντοκονίαμα. Το πάχος του είναι περίπου στα 3 εκατοστά, τα υλικά του τσιμέντο άμμος και νερό ενώ είναι πιο πρόσφατης κατασκευής και πιθανόν τοποθετήθηκε σαν μια πρόχειρη στερέωση της τοιχοποιίας (Εικόνα 79).

Οι τοιχοποιίες που είναι ανεπίχριστες είναι της πλάγιας και πίσω όψης και των εσωτερικών τοίχων του κτηρίου 2.

Στους χώρους υγιεινής μόνο παρατηρείται διαφοροποίηση αφού εκεί έχουμε επένδυση των τοίχων με πλακίδια διαστάσεων 30x30 (Εικόνα 80).

Εικόνα 77: Εσωτερικό επίχρισμα

Εικόνα 78: Εξωτερικό επίχρισμα

Εικόνα 79: Τσιμεντοκονίαμα

Εικόνα 80: Κεραμικά πλακίδια μπάνιου

➤ ΔΑΠΕΔΑ

Για την επικάλυψη των δαπέδων του κτηρίου τα υλικά που έχουν χρησιμοποιηθεί είναι πέτρα, ξύλο και μπετόν. Στο ισόγειο στο πρακτορείο το δάπεδο είναι με μορφή μωσαϊκού (τσιμεντοκονία με αδρανή υλικά όπως χόμα, γαρμπίλι και χαλίκια) (Εικόνα 81). Στον υπόλοιπο χώρο του ισογείου υπάρχουν ορθογώνιες πέτρινες πλάκες διαφόρων διαστάσεων οι οποίες είναι πιθανόν τοποθετημένες πάνω στο διαμορφωμένο υπέδαφος (Εικόνα 82). Στο καταφύγιο, όπως και στον πρώτο και δεύτερο όροφο το δάπεδο είναι κατασκευασμένο από ξύλινες σανίδες διαστάσεων από 10 έως και 15 εκατοστά (Εικόνα 83). Είναι τοποθετημένες πάνω στα ξύλινα δοκάρια 16x16 (πατόξυλα) προς την αντίθετη φορά τους ανάλογα τον όροφο και είναι καρφωμένες σ' αυτά αλλά ωστόσο και μεταξύ τους. Τα δάπεδα των εξωστών είναι από χαλύβδινα φύλλα λεπτού πάχους τοποθετημένα πάνω στα Ήτα (Εικόνα 84).

➤ ΟΡΟΦΕΣ

Το κτήριο στην ουσία δεν έχει οροφές αφού οι τελευταίες στρώσεις που φαίνονται από τα μεσοπατώματα είναι τα φέροντα οριζόντια δοκάρια. Ωστόσο παρατηρείται ότι στο κατάστημα υπάρχει ξύλινη ψευδοροφή (Εικόνα 85) όπως και στο το πρώτο επίπεδο υπάρχει ένα ίχνος ξύλινης ψευδοροφής σαφώς παλιότερη από του καταστήματος (Εικόνα 86).

Εικόνα 81: Μωσαϊκό δάπεδο

Εικόνα 82: Δάπεδο με πέτρινες πλάκες

Εικόνα 83: Ξύλινο δάπεδο

Εικόνα 84: Δάπεδο εξωστών

Εικόνα 85: Ψευδοροφή πρακτορείου

Εικόνα 86: Υπόλειμμα ψευδοροφής στο πρώτο επίπεδο

5.5.3 ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ

Μια ιδιαίτερη κατασκευή είναι αυτή της μεταλλικής σκεπαστής γέφυρας η οποία ενώνει το δεύτερο επίπεδο του κτηρίου 1 με το κτήριο των Μύλων Αγίου Γεωργίου. Ο φέρον οργανισμός της αποτελείται από οριζόντια και κάθετα μεταλλικά Ήτα διαστάσεων 20x20. Η πλήρωση των ενδιάμεσων κενών γίνεται εσωτερικά με ξύλινα φύλλα ενώ εξωτερικά με κυματοειδή φύλλα λαμαρίνας. Η στέγαση της είναι με ένα μεγάλο καμπυλόμορφο φύλλο κυματοειδούς λαμαρίνας. Για την διευκόλυνση της επικοινωνίας υπάρχουν δύο πόρτες και για τον φωτισμό της γέφυρας δυο παράθυρα εκατέρωθεν (Εικόνα 87 και Εικόνα 88).

Άλλη μια κατασκευή που παρατηρούμε είναι το σημειωματάριο το οποίο βρίσκεται στη γωνία της πλάγιας όψης και της πρόσοψης. Είναι αρκετά όμοιο κατασκευαστικά με την γέφυρα. Φαίνεται να είναι προσαρτημένο πάνω στην φέρουσα τοιχοποιία. Τα οριζόντια και τα κατακόρυφα στοιχεία του είναι εξωτερικά μεταλλική κυματοειδής λαμαρίνα και εσωτερικά ξύλινες ραμποτέ σανίδες. Η κατασκευή έχει πέντε ανοίγματα μικρού μεγέθους τρία στην μπροστά και τα άλλα δύο εκατέρωθεν στις άλλες δυο της πλευρές (Εικόνα 89 και Εικόνα 90).

Εικόνα 87: Εξωτερική όψη μεταλλικής γέφυρας

Εικόνα 88: Εσωτερική όψη μεταλλικής γέφυρας

Εικόνα 89: Εξωτερική όψη σημειωματρίου

Εικόνα 90: Εσωτερική όψη σημειωματρίου

Οι αγωγοί εξαγωγής δεμάτων είναι μια ιδιαίτερη λεπτομέρεια που δίνει στο κτήριο έναν χαρακτήρα καθώς αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα βιομηχανικής εγκατάστασης της εποχής. Είναι τρεις στον αριθμό κατασκευασμένοι από μέταλλο. Οι δύο βρίσκονται στην πρόσοψη του κτηρίου 1 στο πρώτο επίπεδο (Εικόνα 91) και ο τρίτος στην πλάγια όψη στο ίδιο επίπεδο (Εικόνα 92). Της πρόσοψης χρησιμοποιούνταν για την εκφόρτωση των προϊόντων κατευθείαν στα βαγόνια των τρένων και των φορτηγών ενώ της πλάγιας όψης χρησιμοποιούνταν για την εκφόρτωση των προϊόντων στις άμαξες. Οι αγωγοί εξαγωγής δεμάτων χωρίζονται στο μέρος του αγωγού, του μηχανισμού και στις στήριξής τους. Το μέρος των αγωγών έχει ορθογωνικό σχήμα, οι ακμές του οποίου είναι καμπυλόμορφες και διακρίνεται σε τρία μέρη την βάση, το καπάκι και τα μεταλλικά ελάσματα που τα συνδέουν. Ο μηχανισμός αποτελείται από μία τροχαλία, η οποία στηρίζεται στους εξώστες του δεύτερου επιπέδου για την πρόσοψη και στο πάχος της τοιχοποιίας για την πλάγια όψη, ένα συρματόσχοινο το οποίο ενώνει τα δυο στοιχεία και μια λαβή εσωτερικά του κτηρίου η οποία ορίζει το ύψος του αγωγού (Εικόνα 93). Η στήριξή τους γίνεται στην φέρουσα τοιχοποιία όπου έχουν ανοιχτεί ανοίγματα τα οποία καλύπτονται με μεταλλικά κουβούκλια (Εικόνα 94).

Εικόνα 91: Αγωγοί εξαγωγής δεμάτων πρόσοψης

Εικόνα 92: Αγωγοί εξαγωγής δεμάτων πλάγιας όψης

Εικόνα 93: Τροχαλία και συρματόσχοινο αγωγού εξαγωγής δεμάτων

Εικόνα 94: Εσωτερικός μηχανισμός και άνοιγμα αγωγού εξαγωγής δεμάτων

Ακόμα υπάρχουν μεταλλικά σκέπαστρα στον ακάλυπτο χώρο, στην πρόσοψη και στην πλάγια όψη του κτηρίου. Του ακαλύπτου είναι μικρών διαστάσεων, στηρίζεται σε ξύλινα φουρούσια και καλύπτεται με ένα φύλλο κυματοειδούς λαμαρίνας (Εικόνα 95). Της πρόσοψης είναι μικρότερων διαστάσεων από της πλάγιας, αυτά στηρίζονται σε μεταλλικά φουρούσια και καλύπτονται από κυματοειδή λαμαρίνα (Εικόνα 96).

Ενδιαφέρον έχουν και οι τρεις τσουλήθρες που βρίσκονται εσωτερικά στο κτήριο. Η χρήση τους ήταν για την μεταφορά εμπορευμάτων ανάμεσα στα επίπεδα. Αναλυτικότερα η πρώτη βρίσκεται στο ισόγειο στο δεύτερο μέρος του κτηρίου ενώ οι άλλες δυο στο δεύτερο επίπεδο. Είναι πανομοιότυπης κατασκευής και έχουν διάμετρο 1 μέτρο και 40 εκατοστά. Κατασκευαστικά αναπτύσσονται πάνω σε ένα μεταλλικό υποστύλωμα διάμετρο 15 εκατοστά η οποία εδράζεται στις δύο σε μια βάση από σκυρόδεμα ενώ στην τρίτη μία βάση από ξύλο. Το κύριο μέρος της είναι μεταλλικό και η διαμόρφωσή του γίνεται σπυρωτά πάνω στον άξονα. Για επιπλέον στήριξη υπάρχουν μεταλλικά ελάσματα που συνδέουν τις τσουλήθρες με τους φέροντες τοίχους (Εικόνα 97 και Εικόνα 98).

Εικόνα 95: Σκεπαστό ακάλυπτο

Εικόνα 96: Σκέπαστρο πρόσοψης

Εικόνα 97: Τσουλήθρα ισογείου

Εικόνα 98: Τσουλήθρα πρώτου επιπέδου

5.5.4 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Το κτήριο έχει διάφορα υπολείμματα από ηλεκτρικές εγκαταστάσεις. Στις όψεις παρατηρείται διάφορα καλώδια για την παροχή ρεύματος, μεταλλικές αγκιστρώσεις ως στηρίγματα των καλωδίων και κάποιους μονωτήρες. Εσωτερικά υπάρχουν διακόπτες ηλεκτροδότησης (Εικόνα 99), κάποια καλώδια (Εικόνα 100) και ρευματοδότες (Εικόνα 101) οι οποίοι είναι διαφόρων τύπων και χρονολογιών. Οι διακόπτες ηλεκτροδότησης του πρακτορείου είναι κλασικού τύπου ενώ αυτοί που σώζονται στο υπόλοιπο κτήριο είναι περιστροφικού. Τέλος υπάρχουν και κάποιοι ηλεκτρικοί πίνακες (Εικόνα 102).

Το μοναδικό δείγμα θέρμανσης που έχουμε εντοπίσει στο κτήριο είναι στο πρακτορείο ένα κλιματιστικό ψύξης – θέρμανσης προς την πρόσοψη του κτηρίου μας (Εικόνα 103), άλλωστε είναι λογικό λόγω της χρήσης του ως βιομηχανία να μην υπήρχε η ανάγκη θέρμανσης.

Οι υδρορροές που υπάρχουν στο κτήριο για την αποστράγγιση των υδάτων είναι χαλύβδινες. Είναι τοποθετημένες εξωτερικά του κτηρίου και είναι στη πρόσοψη, στο ύψος της μεσοτοιχίας. Στη πλάγια και πίσω όψη στο ύψος των στεγών βρίσκονται οι συλλέκτες περιμετρικά του κτηρίου ενώ στα άκρα και στο μέσο οι σωλήνες της απόληξης του νερού των στεγών (Εικόνα 104).

Το αποχετευτικό σύστημα στο κτήριο κάνει αισθητή την παρουσία του στους χώρους υγιεινής και τα λουτρά, όπου υπάρχουν μεγάλοι αγωγοί – σωλήνες οι οποίοι συνδέονται με το τοπικό δίκτυο.

Εικόνα 99: Διακόπτες περιστροφικός

Εικόνα 100: Καλωδίωση πρακτορείου

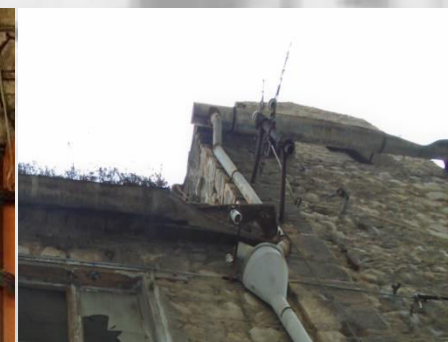
Εικόνα 101: Πίνακας στο πρώτο επίπεδο

Εικόνα 102: Ρευματοδότης

Εικόνα 103: Κλιματιστικό πρακτορείου

Εικόνα 104: Υδρορροές

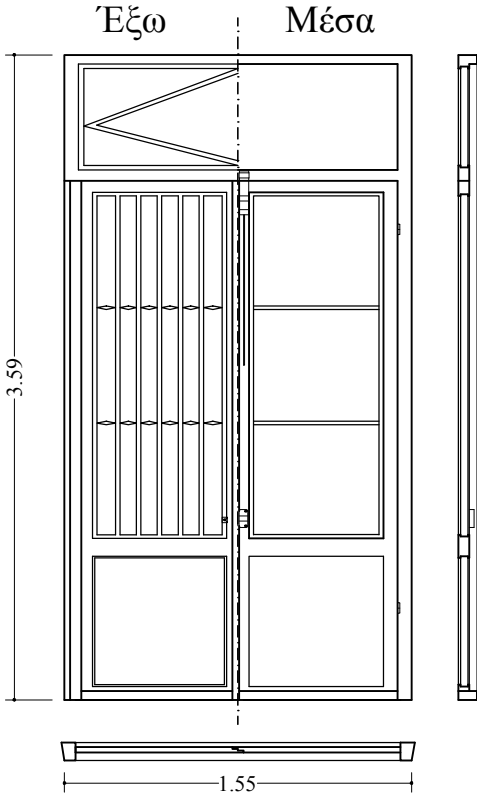

5.5.5 ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ

Στο κτήριο 1 υπάρχει μεγάλη ποικιλία στο σχεδιασμό των κουφωμάτων. Μορφολογικά τα περισσότερα είναι είτε στενόμακρα είτε περίπου τετραγωνικής μορφής και αρκετά έχουν τοξωτές απολήξεις. Το κύριο υλικό τις κατασκευής τους είναι σε κάποιες περιπτώσεις ξύλο και σε άλλες μέταλλο. Τα διαμπερή κουφώματα συμπληρώνονται με γυάλινα φύλλα πάχους περίπου 3 χιλιοστών και η διαμόρφωση τους είναι από ένα έως και τρία τζάμια. Εξαιρεση αποτελούν τα παράθυρα της πρόσοψης στους ορόφους όπου είναι μεγάλων διαστάσεων με λεπτό μεταλλικό σκελετό και πολλά επιμέρους μικρών διαστάσεων τζαμιλίκια. Οι συνδετήρες των κουφωμάτων από το κινητό στο σταθερό μέρος σε όλα γίνετε με μεταλλικούς μεντεσέδες, διαφόρων διαστάσεων και μορφών. Γενικά δεν παρατηρείται ιδιαίτερος διάκοσμος στα κουφώματα με εξαίρεση την κεντρική είσοδο στην πρόσοψη η οποία είναι ταμπλαδοτής μορφής με τζαμιλίκι και φεγγίτη εμφανώς μεταγενέστερη σε σχέση με τα υπόλοιπα κουφώματα. Το ίδιο παρατηρείται και στα παράθυρα τις πρόσοψης, όπως και στα δύο πρώτα της πλάγιας όψης του ισογείου όπου είναι και αυτά μεταγενέστερα. Τα φύλλα των κουφωμάτων αποτελούνται από ένα ή και δύο φύλλα με μεγάλη ποικιλία σε διαστάσεις. Αυτά σε κάποιες περιπτώσεις είναι σταθερά ενώ όταν είναι κινητά είναι ανοιγόμενα ή και ανακυκλιζόμενα. Τα περισσότερα ξύλινα κουφώματα δεν είναι χρωματισμένα ωστόσο συναντάται σε κάποια λευκές, γκρι, γαλάζιες και πράσινες αποχρώσεις. Σε πληθώρα κουφωμάτων έχουν τοποθετηθεί μεταλλικά προστατευτικά εσωτερικά ή εξωτερικά των παραθύρων ενώ αρκετά ιδιαίτερο είναι το προστατευτικό που είναι τοποθετημένο στην κεντρική είσοδο το οποίο είναι συρόμενο μεταλλικό, δίφυλλο, με το μοτίβο του να είναι σε χιαστί σχεδιασμό. Ακόμα σε αρκετά διακρίνεται ύπαρξη φεγγίτη σε διάφορες διαστάσεις ο οποίος είναι είτε σταθερός είτε κινητός, ωστόσο στα παράθυρα της πρόσοψης παρατηρείται στα πλάγια ότι υπάρχουν σταθερά

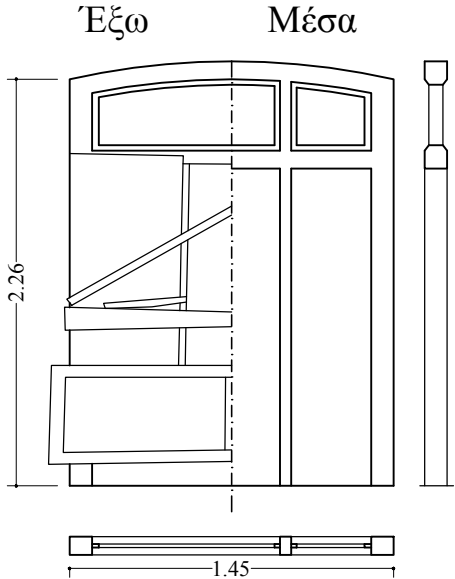

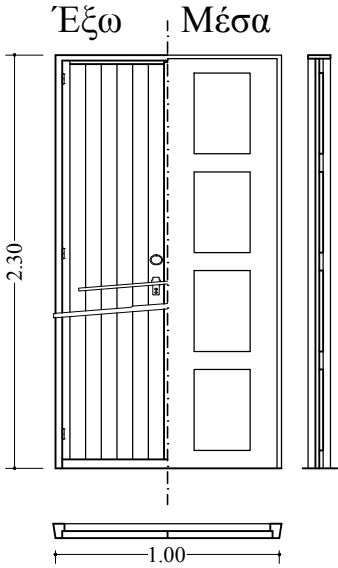

υαλοστάσια. Μια ιδιαίτερη θύρα παρατηρείται στο δεύτερο επίπεδο του κτηρίου η οποία πιθανόν είναι μοναδική, κατασκευασμένη ειδικά για το κτήριο. Αυτή είναι μεταλλική, βαριάς κατασκευής και συρόμενη. Είναι πόρτα πυρασφάλειας και πληρεί της προδιαγραφές ασφαλείας της εποχής. Έχει ειδικό προσαρτημένο μηχανισμό ο οποίος με τη χρήση ενός σύρματος και ενός βαριδίου στην άκρη αυτού είναι ικανός σε περίπτωση πυρκαγιάς να την κλείσει. Ακόμα η τελευταία θύρα στην πλάγια όψη του κτηρίου έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αυτή είναι μεταλλική, δίφυλλη και ανοιγόμενη. Ο διάκοσμος της είναι κι αυτός από μεταλλικά στοιχεία με κύριο χαρακτηριστικό το πάνω μέρος του κουφώματος όπου δεσπόζει ένα μεγάλο ορθογώνιο το οποίο εμπεριέχει μέσα του έναν ρόμβο.

Το κτήριο 2 αποτελείται από ελάχιστα κουφώματα στην πρόσοψη. Σώζεται υπόλειμμα της κεντρικής εισόδου η οποία ήταν δίφυλλη, συρόμενη με μεταλλικούς οδηγούς και σκελετό των οποίων επένδυαν ξύλινες σανίδες. Ακόμα υπάρχει το παράθυρο όπου βρίσκεται στο κέντρο του κτηρίου και καταλαμβάνει το πρώτο και δεύτερο επίπεδο της όψης του. Αυτό αποτελείται από ένα μεταλλικό πλέγμα και το πρέκι του διαμορφώνεται τοξωτά. Το ανοιγόμενο τμήμα του παραθύρου στο πρώτο επίπεδο είναι στο μέσο του (εξωστόθυρα) η οποία δεν σώζεται και για το δεύτερο ένα μικρό ανακυκλιζόμενο και αυτό στο μέσο του.

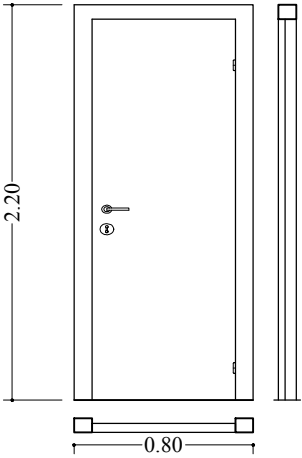

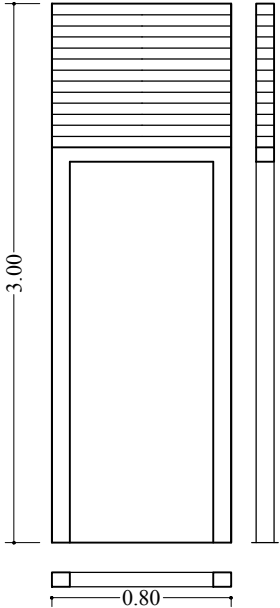

Πίνακας Κουφωμάτων

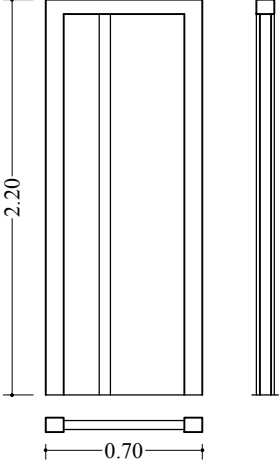

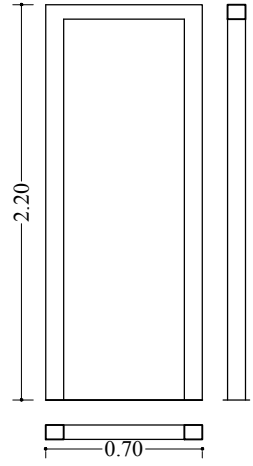

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ1 Π47	Δίφυλλη ανοιγόμενη μεταλλική πόρτα με φεγγίτη		Λ2 Λ6	

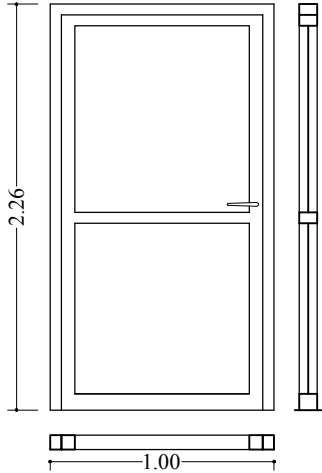

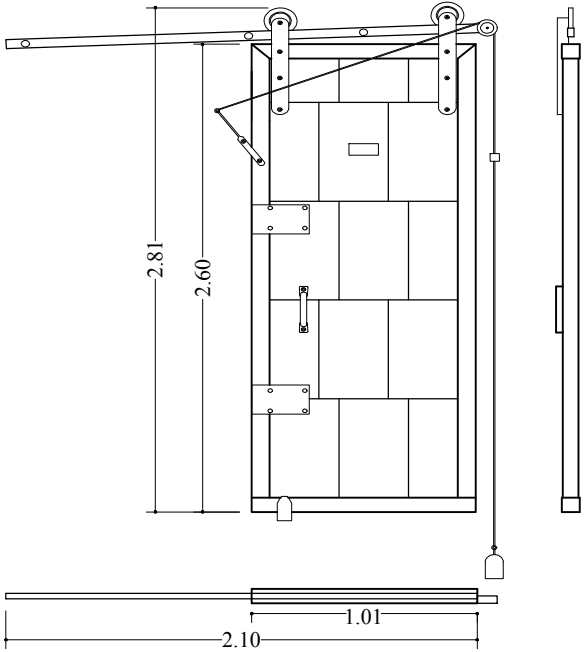

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ2 Π5	Δίφυλλη ανοιγόμενη ξύλινη ταμλαδωτή πόρτα με τζαμιλίκι, φεγγίτη και εσωτερικό προστατευτικό	<p style="text-align: center;">Εξω Μέσα</p> <p style="text-align: center;">2.59</p> <p style="text-align: center;">1.55</p>	Λ3	
Κ3 Π10	Δίφυλλη ανοιγόμενη ξύλινη πόρτα με τοξωτή απόληξη	<p style="text-align: center;">Εξω Μέσα</p> <p style="text-align: center;">2.26</p> <p style="text-align: center;">1.45</p>		

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ4 Π11	Δίφυλλη ξύλινη πόρτα χωρίς κινητό μέρος με φεγγίτη			
Κ5 Π16	Δίφυλλη ανοιγόμενη ξύλινη καρφωτή πόρτα			

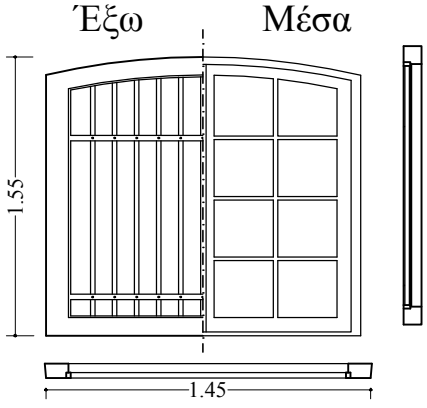

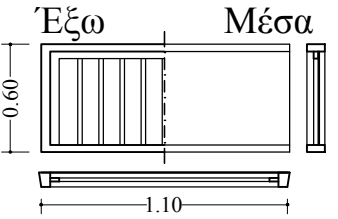

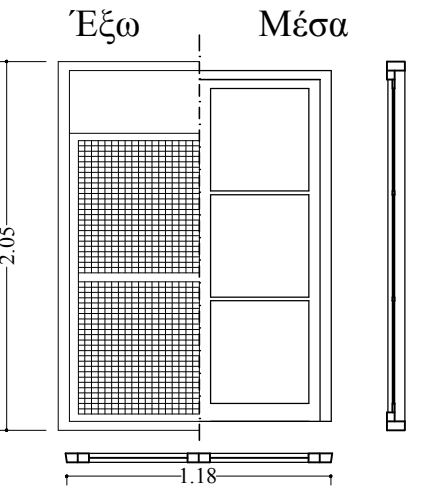

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ6 Π47	Δίφυλλη ανοιγόμενη ξύλινη πόρτα με φεγγίτη	<p>Εξω Μέσα</p> <p>3.43</p> <p>2.35</p>		
Κ7 Π22 Π27	Μονόφυλλη ανοιγόμενη ξύλινη ταμπλαδωτή πόρτα	<p>2.20</p> <p>0.80</p>		

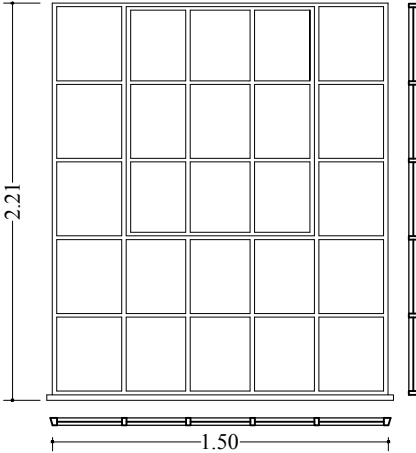

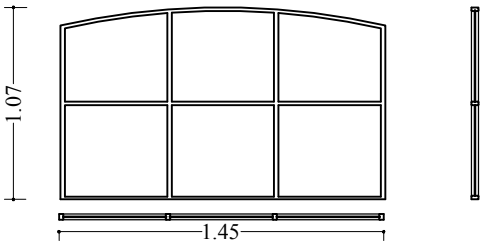

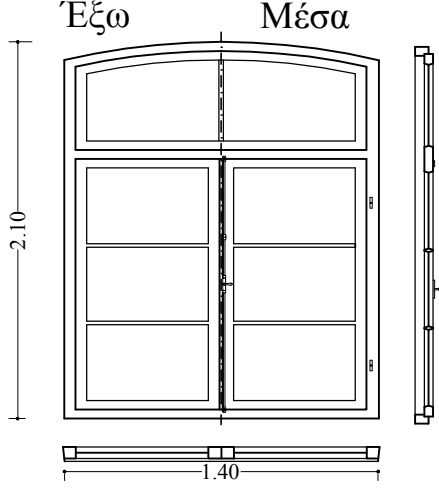

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ8 Π21 Π23 Π24 Π25 Π63	Μονόφυλλη ανοιγόμενη ξύλινη πόρτα			
Κ9 Π20	Μονόφυλλη ξύλινη πόρτα χωρίς κινητό μέρος με φεγγίτη			

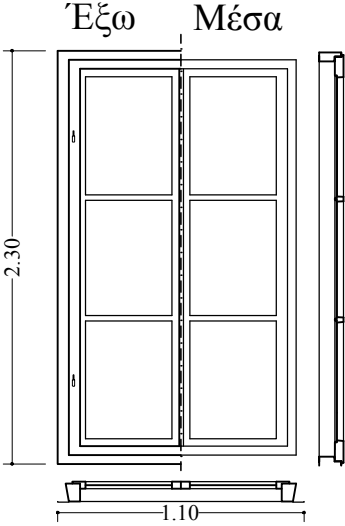

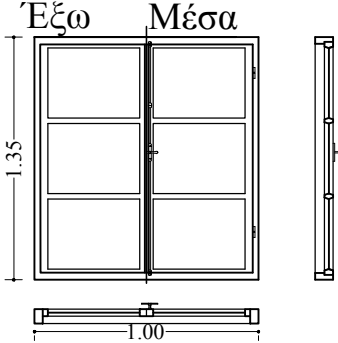

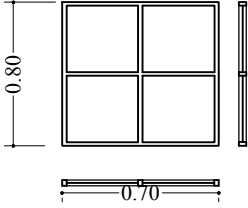

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ10 Π55	Μονόφυλλη ξύλινη συρόμενη πόρτα	 <p>Technical drawing of a sliding door. The drawing shows a front view and a side view. The front view is a rectangle with a height dimension of 2.20 and a width dimension of 0.70. The side view shows the door's profile, which is a thin vertical rectangle.</p>		 <p>Photograph of a damaged sliding door. The door is dark-colored and is partially open, revealing a room with white tiled walls and a floor covered in debris, including wooden planks and other materials.</p>
Κ11 Π19 Π53	Μονόφυλλη ξύλινη πόρτα χωρίς κινητό μέρος	 <p>Technical drawing of a standard door. The drawing shows a front view and a side view. The front view is a rectangle with a height dimension of 2.20 and a width dimension of 0.70. The side view shows the door's profile, which is a thin vertical rectangle.</p>		 <p>Photograph of a standard door. The door is light-colored and is set in a frame. The surrounding walls are peeling and damaged, and there is debris on the floor.</p>

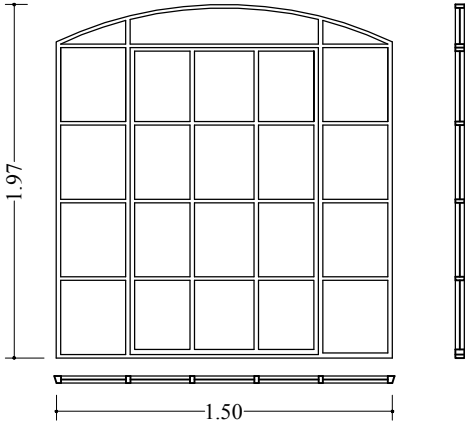

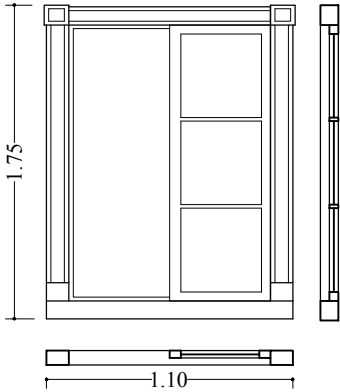

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ12 Π26	Μονόφυλλη γυάλινη ανοιγόμενη πόρτα			
Κ13 Π62	Μονόφυλλη μεταλλική συρόμενη πόρτα πυρασφάλειας		Λ1	

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ14 Π4 Π6	Δίφυλλο ανοιγόμενο ξύλινο παράθυρο με τζαμιλίκι, σταθερά υαλοστάσια, ανοιγόμενο φεγγίτη και εξωτερικό προστατευτικό	<p>Εξω Μέσα</p> <p>2.72</p> <p>1.65</p>	Λ4 Λ7	
Κ15 Π7 Π8	Δίφυλλο ανοιγόμενο ξύλινο παράθυρο με τζαμιλίκι, ανοιγόμενο φεγγίτη και εξωτερικό προστατευτικό	<p>Εξω Μέσα</p> <p>2.10</p> <p>1.45</p>	Λ4 Λ7	

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ16 Π12 Π13 Π14	Δίφυλλο ανοιγόμενο ξύλινο παράθυρο με τζαμιλίκι και εσωτερικό προστατευτικό		Λ7	
Κ17 Π17 Π18	Μονόφυλλο σταθερό ξύλινο παράθυρο με τζαμιλίκι και εσωτερικό προστατευτικό			
Κ18 Π46 Π48	Δίφυλλο ανοιγόμενο ξύλινο παράθυρο με τζαμιλίκι και εξωτερικό προστατευτικό		Λ5 Λ8	

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ19 Π31 Π32 Π33	Μεταλλικό πλαίσιο με τζαμλίκι και ανακυκλιζόμενο μέρος			
Κ20 Π34 Π35 Π36 Π37 Π38	Μεταλλικό πλαίσιο με τζαμλίκι		Λ4	
Κ21 Π35 Π37 Π38 Π39	Δίφυλλο ανοιγόμενο ξύλινο παράθυρο με τζαμλίκι και ανοιγόμενο φεγγίτη		Λ4 Λ7	

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ22 Π41 Π42 Π43 Π44 Π45	Δίφυλλο ανοιγόμενο ξύλινο παράθυρο με τζαμιλίκι		Λ5 Λ8	
Κ23 Π49 Π50 Π50 Π54 Π64 Π65	Δίφυλλο ανοιγόμενο ξύλινο παράθυρο με τζαμιλίκι		Λ5 Λ8	
Κ24 Π52	Μεταλλικό πλαίσιο με τζαμιλίκι			

Α/Α	Περιγραφή	Σχέδιο	Λεπ/εια	Φωτογραφία
Κ25 Π59 Π60 Π61	Μεταλλικό πλαίσιο με τζαμλίκι και ανοιγόμενο μέρος			
Κ26 Π66	Δίφυλλο ανοιγόμενο ξύλινο παράθυρο με τζαμλίκι και ραβδώσεις στην κάσα		Λ8	

5.6 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το συγκρότημα των κτηρίων κατά κύριο λόγο είναι σχετικά καλή. Οι φθορές γίνονται εμφανείς με γυμνό μάτι κατά την περιήγησή στο χώρο. Αυτές είναι πολλές σε αριθμό και κυρίως επιφανειακές. Η σημαντικότερη ζημιά-φθορά που παρουσιάζει είναι στο δεύτερο επίπεδο η τοιχοποιία της πίσω όψης η οποία έχει καταρρεύσει κατά το μεγαλύτερο μέρος της με αποτέλεσμα να εκθέτει το κτήριο στις έντονες καιρικές συνθήκες. Ακόμα παρατηρείται στα περισσότερα μεταλλικά στοιχεία οξείδωση και στα ξύλινα παραμορφώσεις. Τέλος τα πέτρινα στοιχεία του κτηρίου είναι σε σχετικά καλή κατάσταση.

5.6.1 ΑΙΣΘΗΤΙΚΕΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ

Οι φθορές που αναφέρονται εδώ είναι στις όψεις. Τις όψεις αλλοιώνουν ηλεκτρικές συσκευές (κλιματιστικά), εξωτερική καλωδίωση, υδρορροές, μεταλλικές αγκιστρώσεις, μονωτήρες, φωτιστικά και ένα ξύλινο κοντάρι στην κορυφή της πρόσοψης που μέσω αυτού έπαιρνε ρεύμα το κτήριο. Κάποια ακόμα στοιχεία που τις αλλοιώνουν είναι τα graffiti και μεγάλες πλαστικές πινακίδες στην πρόσοψη. Ακόμα την όψη του κτηρίου επηρέασαν όλες οι μεταλλικές κατασκευές που προστέθηκαν μεταγενέστερα καθώς άλλαξε χρήση το κτήριο σε μύλους Αγίου Γεωργίου. Τέλος, πάνω από την πόρτα επί της Όθωνος Αμαλίας υπάρχει μια τέντα που προστέθηκε την εποχή που λειτουργούσε ο χώρος σαν ταξιδιωτικό γραφείο (Εικόνα 1 και Εικόνα 2).

Εικόνα 1: Αισθητικές αλλοιώσεις προσόψεων

Εικόνα 2: Αισθητικές αλλοίωσης πλάγιας όψης

5.6.2 ΦΕΡΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

➤ ΘΕΜΕΛΙΑ

Οι φθορές των θεμελίων μπορούν να ειπωθούν μόνο θεωρητικά. Γνωρίζοντας τα προβλήματα των κτηρίων σ' αυτή την ζώνη της Πάτρας πιστεύετε ότι το πιο πιθανό είναι ότι κατά την εκσκαφή μπορεί σε μικρό σχετικά βάθος να έρθουμε σε επαφή με τον υδροφόρο ορίζοντα και πιθανόν την χλωρίδα της θάλασσας, αυτό οφείλεται στην στάθμη του νερού οπου παλαιότερα ήταν σε αρκετά μεγαλύτερο ύψος. Παρ' όλα αυτά αν και το έδαφος που στηρίζεται το συγκρότημα των κτηρίων μας εικάζεται πως είναι αρκετά σαθρό, δεν παρατηρείται κάποια ιδιαίτερη καθίζηση στο πέρασμα του χρόνου.

➤ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑ

Στην τοιχοποιία υπάρχει ποικιλία φθορών οι οποίες οφείλονται κυρίως στην παλαιότητα της κατασκευής και στην εγκατάλειψη των κτηρίων. Αρχικά, η φθορά που συναντάται είναι κάποιες ρωγμές μικρού εύρους κυρίως στην μεσοτοιχία των κτηρίων (Εικόνα 3). Κάπως πιο σοβαρή φθορά παρατηρείται στο δεύτερο επίπεδο στις τοιχοποιίες που στηρίζουν τις μικρές στέγες οι οποίες έχουν αποκολληθεί κάτι που πιθανόν οφείλετε στην προχειρότητα της κατασκευής και στην διαφορά των υλικών (Εικόνα 4). Μια ακόμα φθορά εμφανίζεται σ' αυτό το επίπεδο στον τοίχο της πίσω όψης του οποίου το μεγαλύτερο μέρος του έχει καταρρεύσει (Εικόνα 5). Μερική κατάρρευση παρουσιάζεται στην τοιχοποιία του πρώτου επιπέδου στο σημείο όπου βρίσκονται τα λουτρά των εργατών (Εικόνα 6). Τα κονιάματα που συνδέουν τους λίθους, σε σημεία, έχουν γίνει πιο σαθρά, πιθανόν λόγω της απλοϊκής σύστασής τους. Τέλος η όψη των λίθων με το πέρασμα του χρόνου φαίνεται να έχει αποσαθρωθεί.

Εικόνα 3: Ρωγμές τοιχοποιίας

Εικόνα 4: Αποκόλληση κάθετων τοίχων σοφίτων

Εικόνα 5: Κατάρρευση τοιχοποιίας πίσω όψης δεύτερου επιπέδου

Εικόνα 6: Μερική κατάρρευση τοιχοποιίας λουτρών

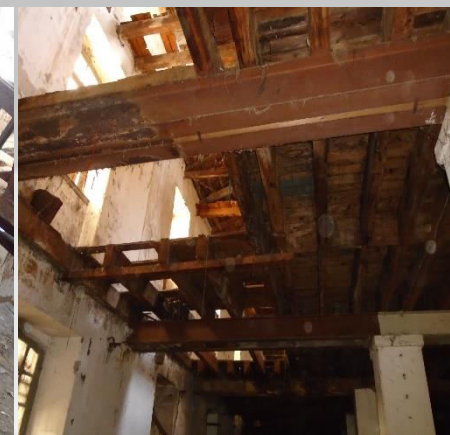
Τα ανοίγματα διατηρούνται και αυτά σε καλή κατάσταση. Τα πρέκια, οι ποδιές και τα ανακουφιστικά τόξα εξυπηρετούν ακόμα το σκοπό τους στην μεταφορά των φορτίσεων και η μόνη αλλοίωση που θα μπορούσε να παρατηρηθεί είναι στην όψη των λίθων οι οποίοι έχουν αποσαθρωθεί λόγω του χρόνου. Τα μάρμαρα των ποδιών έχουν σπάσει σε σημεία. Τέλος υπάρχουν και αρκετά σφραγισμένα ανοίγματα.

➤ ΜΕΣΟΠΑΤΩΜΑΤΑ

Τα μεσοπατώματα διατηρούνται σε σχετικά καλή κατάσταση. Αρχικά κυρίως στο ισόγειο παρατηρείται αφαίρεση μέρους των μεσοπατωμάτων λόγω των μηχανημάτων που υπήρχαν στον κτήριο (Εικόνα 7). Τα μεταλλικά δοκάρια του πρώτου επιπέδου φαίνεται σε σημεία να έχουν διαβρωθεί πιθανόν λόγω της οξείδωσης, η οποία οφείλεται στην έκθεση των δοκών στις καιρικές συνθήκες (Εικόνα 8). Τα ξύλινα δοκάρια του πρώτου, αλλά και δεύτερου επιπέδου, έχουν υποστεί κι αυτά διάβρωση λόγω της υγρασίας, της πυρκαγιάς και των ξυλοφάγων οργανισμών (Εικόνα 9). Τα ξύλινα, μικρότερων διαστάσεων δοκάρια όπου καρφώνεται το δάπεδο, φαίνεται κι αυτά να έχουν υποστεί τις ίδιες φθορές με τα άλλα δοκάρια (Εικόνα 10).

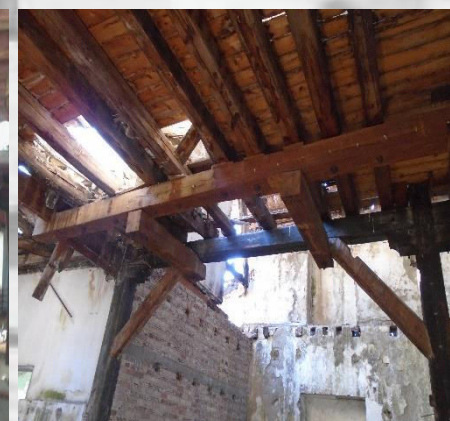
Εικόνα 7: Αφαίρεση μέρους των μεσοπατωμάτων

Εικόνα 8: Οξειδωμένες μεταλλικές δοκοί

Εικόνα 9: Φθαρμένες ξύλινες δοκοί

Εικόνα 10: Φθαρμένα ξύλινα δοκάρια

➤ ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟ

Τα κλιμακοστάσια στην πλειοψηφία τους είναι ξύλινα και έχουν υποστεί όλα παρόμοιες φθορές. Η ύπαρξη της υγρασίας, των ξυλοφάγων οργανισμών αλλά και οι καταπονήσεις από τα βάρη που δέχονταν έχουν παραμορφώσει τα ξύλα, με κάποια πατήματα να έχουν υποστεί κάμψη (Εικόνα 11). Ακόμα κάποια από τα κιγκλιδώματα και τους χειρολισθήρες είναι σπασμένα (Εικόνα 12). Τέλος οι μεταλλικές κλίμακες του καταφυγίου έχει διαβρωθεί από την υγρασία (Εικόνα 13).

➤ ΕΞΩΣΤΕΣ

Οι εξώστες και των δύο κτηρίων διατηρούνται σε σχετικά καλή κατάσταση. Τα μεταλλικά δοκάρια Ήτα, όπως και τα μεταλλικά φύλλα των δαπέδων έχουν διαβρωθεί λόγω της έκθεση τους στις καιρικές συνθήκες. Παρόμοιες φθορές παρατηρούνται και στα μεταλλικά κιγκλιδώματά των εξωστών (Εικόνα 14).

Εικόνα 11: Φθορές στα σκαλοπάτια

Εικόνα 12: Φθορές στα κιγκλιδώματα

Εικόνα 13: Οξειδωμένη μεταλλική κλίμακα

Εικόνα 14: Οξειδωμένοι εξώστες

➤ ΣΤΕΓΕΣ

Οι στέγες του κτηρίου βρίσκονται σε καλή κατάσταση. Όλες είναι ξύλινες και έχουν υποστεί παρόμοιες φθορές. Αναλυτικότερα παρατηρείται διάβρωση στα ξύλα λόγω της έκθεσής τους στα καιρικά φαινόμενα, παραμόρφωση τους λόγω των φορτίσεων, επίδραση ξυλοφάγων οργανισμών σε σημεία των ξύλων και κατάρρευση σε μερικά σημεία. Η στέγη που σώζεται σε καλύτερη κατάσταση είναι αυτή του πρώτου επιπέδου (Εικόνα 15) σε αντίθεση με του δεύτερου που λόγω της ιδιαιτερότητας της κατασκευής της εμφανίζει περισσότερες παραμορφώσεις (Εικόνα 16 και Εικόνα 17).

Εικόνα 15: Στέγη πρώτου επιπέδου

Εικόνα 16: Στέγη δεύτερου επιπέδου

5.6.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ

➤ ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΑ

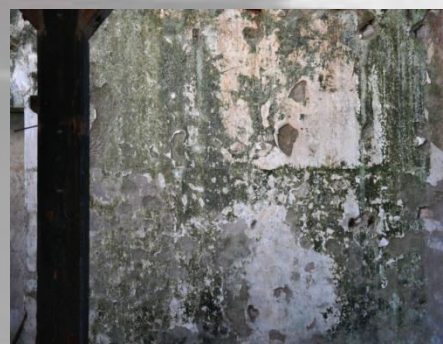
Τα επιχρίσματα σε μεγάλο μέρος τους έχουν καταρρεύσει. Στα σημεία που σώζονται παρατηρείται αποκλίσεις και τριχοειδείς ρωγμές (Εικόνα 18). Εμφανής είναι ακόμα η επίδραση της υγρασίας όπως φαίνεται στον αποχρωματισμό των επιχρισμάτων (Εικόνα 19) και στην ανάπτυξη μικροοργανισμών. Ακόμα η φωτιά έχει αφήσει και αυτή τα κατάλοιπα της κυρίως στην μεσοτοιχία όπου υπάρχουν δείγματα αιθάλης (Εικόνα 20).

Εικόνα 17: Στέγη δεύτερου επιπέδου

Εικόνα 18: Αποκολλήσεις και ρηγματώσεις στο επίχρισμα

Εικόνα 19: Ανάπτυξη μικροοργανισμών στο επίχρισμα

Εικόνα 20: Δείγματα αιθάλης στο επίχρισμα

➤ ΔΑΠΕΔΑ

Στο ισόγειο οι φθορές που βλέπουμε είναι κάποια σπασίματα καθώς και κάποιες ρηγματώσεις στις πέτρες. Στα δάπεδα του πρώτου και δεύτερου όροφου είναι εμφανής η σήψη που έχουν υποστεί κάποια ξύλα λόγω της υγρασίας και κάποιων ξυλοφάγων οργανισμών που έχουν αλλοιώσει τα δάπεδα (Εικόνα 21 και Εικόνα 22). Η υγρασία έχει περάσει μέσα στο κτήριο μέσω της οροφής αλλά και μέσω των τοίχων.

➤ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗ ΣΤΕΓΗΣ

Η επικεράμωση είναι από κεραμίδια γαλλικού τύπου στα οποία είναι εμφανή διάφορα σπασίματα καθώς και κάποιες καταρρεύσεις τους σε ορισμένα σημεία. Επίσης οι κορφιάδες των στεγών είναι παραμορφωμένοι και υπάρχει έλλειψη αρκετών κεραμιδιών και εδώ. Ακόμα σε πολλά σημεία τους παρατηρείται ανάπτυξη μικροχλωρίδας (Εικόνα 23).

Εικόνα 21: Φθορές στα δάπεδα

Εικόνα 22: Φθορές στα δάπεδα

Εικόνα 23: Φθορές στη επικεράμωση

5.6.4 ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ

Η μεταλλική σκεπαστή γέφυρα έχει υποστεί διάβρωση σε όλα τα μεταλλικά της στοιχεία η οποία οφείλετε στην έκθεση της στις καιρικές συνθήκες (Εικόνα 24). Κάποια από τα ξύλινα δάπεδα έχουν αποκολληθεί (Εικόνα 25). Τέλος, στα κουφώματα της υπάρχουν κάποιοι σπασμένοι υαλοπίνακες καθώς και σ' αυτά ο μεταλλικός σκελετός έχει διαβρωθεί.

Στο σημειωματάριο παρατηρείται διάβρωση στα μεταλλικά στοιχεία του λόγω της έκθεσης του στις καιρικές συνθήκες. Το ξύλινο δάπεδό του καθώς και οι επενδύσεις έχουν υποστεί αλλοιώσεις λόγω της υγρασίας. Τέλος τα κουφώματά του φαίνεται να έχουν καταστραφεί στο μεγαλύτερο μέρος τους (Εικόνα 26).

Οι αγωγοί εξαγωγής δεμάτων λόγω του ότι βρίσκονται κι αυτοί εξωτερικά του κτηρίου και είναι εξ ολοκλήρου από μέταλλο έχουν διαβρωθεί (Εικόνα 27).

Τα μεταλλικά σκέπαστρα έχουν κι αυτά διαβρωθεί λόγω της έκθεσης τους στις καιρικές συνθήκες. Αυτό που βρίσκεται στον ακάλυπτο έχει υποστεί κάμψη και είναι υπό κατάρρευση (Εικόνα 28).

Οι τσουλήθρες καθώς είναι κι αυτές μεταλλικές έχουν διαβρωθεί λόγω της υγρασίας (Εικόνα 29).

Εικόνα 24: Φθορές εξωτερικά της γέφυρας

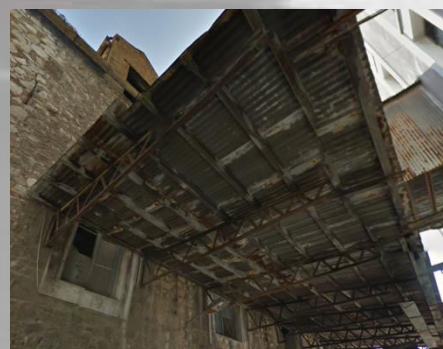
Εικόνα 25: Φθορές στο εσωτερικά της γέφυρας

Εικόνα 26: Φθορές στο σημειωματάριο

Εικόνα 27: Φθορές στον αγωγό εξαγωγής δεμάτων

Εικόνα 28: Φθορές στα σκέπαστρα

Εικόνα 29: Φθορές στη τσουλήθρα

5.6.5 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Οι ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις του κτηρίου είναι όλες κατεστραμμένες εκτός από αυτές που βρίσκονται στο πρακτορείο.

Το μοναδικό δείγμα θέρμανσης που υπάρχει στο πρακτορείο φαίνεται να λειτουργεί.

Οι υδρορροές φαίνεται να έχουν καταστραφεί στα χαμηλότερα σημεία τους, τα υψηλότερα φαίνεται να έχουν μετακινηθεί ενώ στα οριζόντια μέρη τους υπάρχει ανάπτυξη φυτών. Επίσης καθώς είναι και αυτές μεταλλικές έχουν διαβρωθεί λόγω της έκθεσης τους στις ακραίες καιρικές συνθήκες. Ακόμα εμφανή είναι και η δημιουργία μικροχλωρίδας σε διάφορα σημεία τους (Εικόνα 30).

Η λειτουργία του αποχετευτικού συστήματος φαίνεται να λειτουργεί στο πρακτορείο ενώ για το υπόλοιπο κτήριο δεν μπορούμε να γνωρίζουμε.

5.6.6 ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ

Τα ξύλινα κουφώματα έχουν υποστεί σήψη με το πέρασμα του χρόνου, λόγω της υγρασίας. Τα μεταλλικά κουφώματα επίσης έχουν διαβρωθεί. Αρκετοί υαλοπίνακες όπως και μεντεσέδες έχουν σπάσει. Κάποια από τα κινητά μέρη των κουφωμάτων έχουν απομακρυνθεί. Ακόμα παρατηρούνται τοποθετημένα μεταγενέστερα πλέγματα τα οποία επίσης έχουν διαβρωθεί. Όσον αφορά τις εσωτερικές θύρες είναι σχετικά άφθαρτες. Στο κτήριο 2 το μόνο που υπάρχει είναι το κεντρικό μεγάλο παράθυρο του οποίου ο σκελετός έχει διαβρωθεί ενώ τα υαλοστάσια έχουν καταστραφεί (Εικόνα 31 και Εικόνα 32).

Εικόνα 30: Φθορές στις υδρορροές

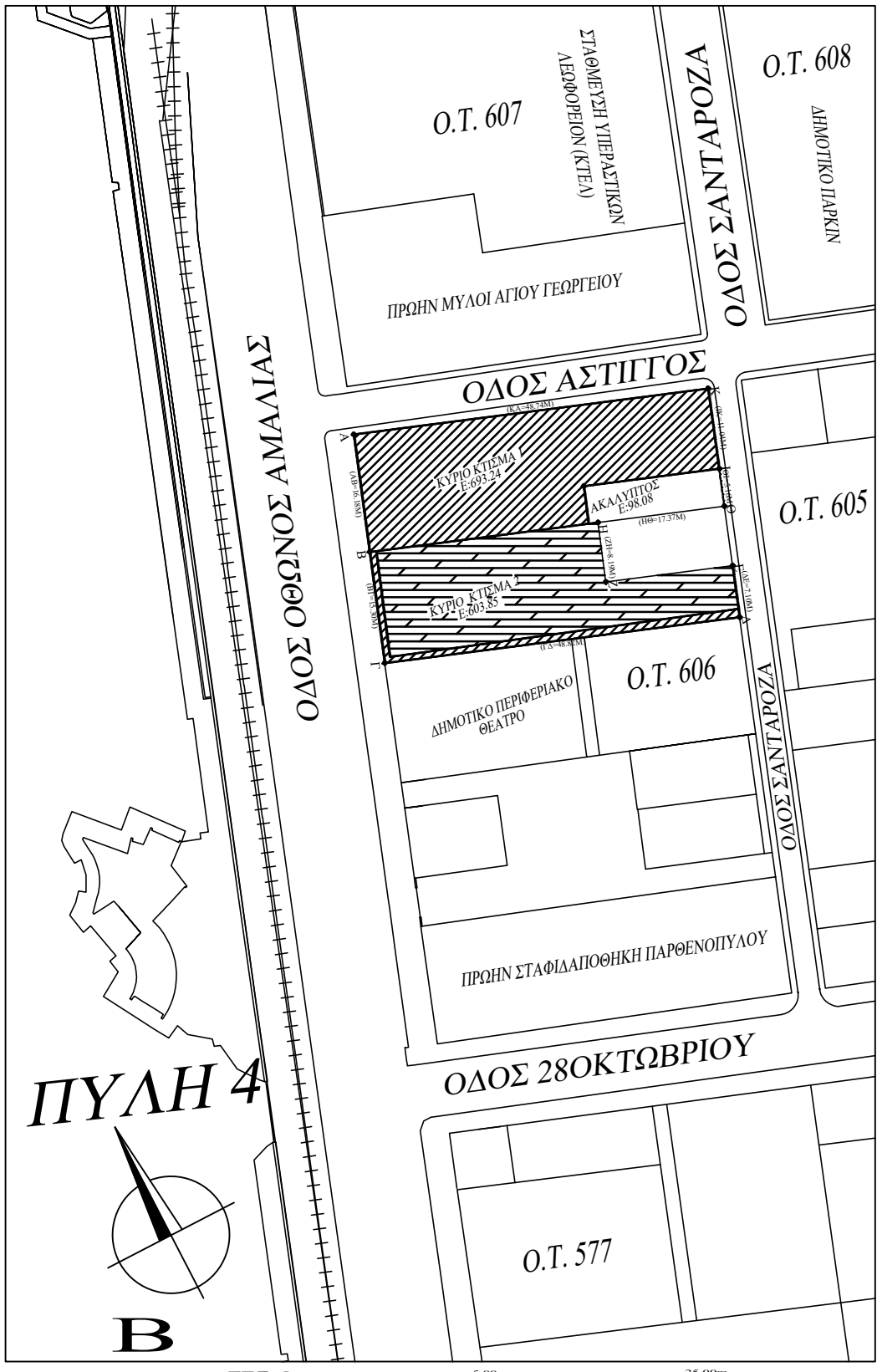
Εικόνα 31: Φθορές στα κουφώματα τα ξύλινα

Εικόνα 32: Φθορές στα κουφώματα τα μεταλλικά

ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ

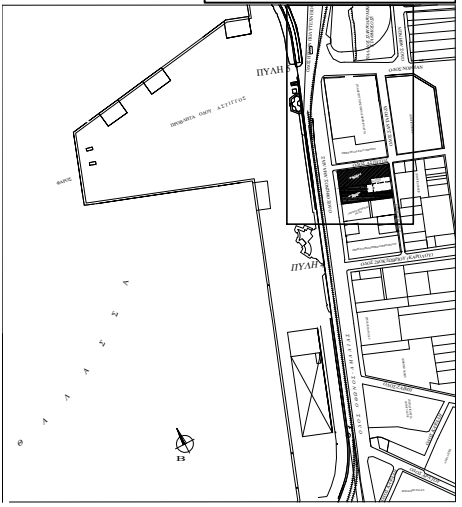

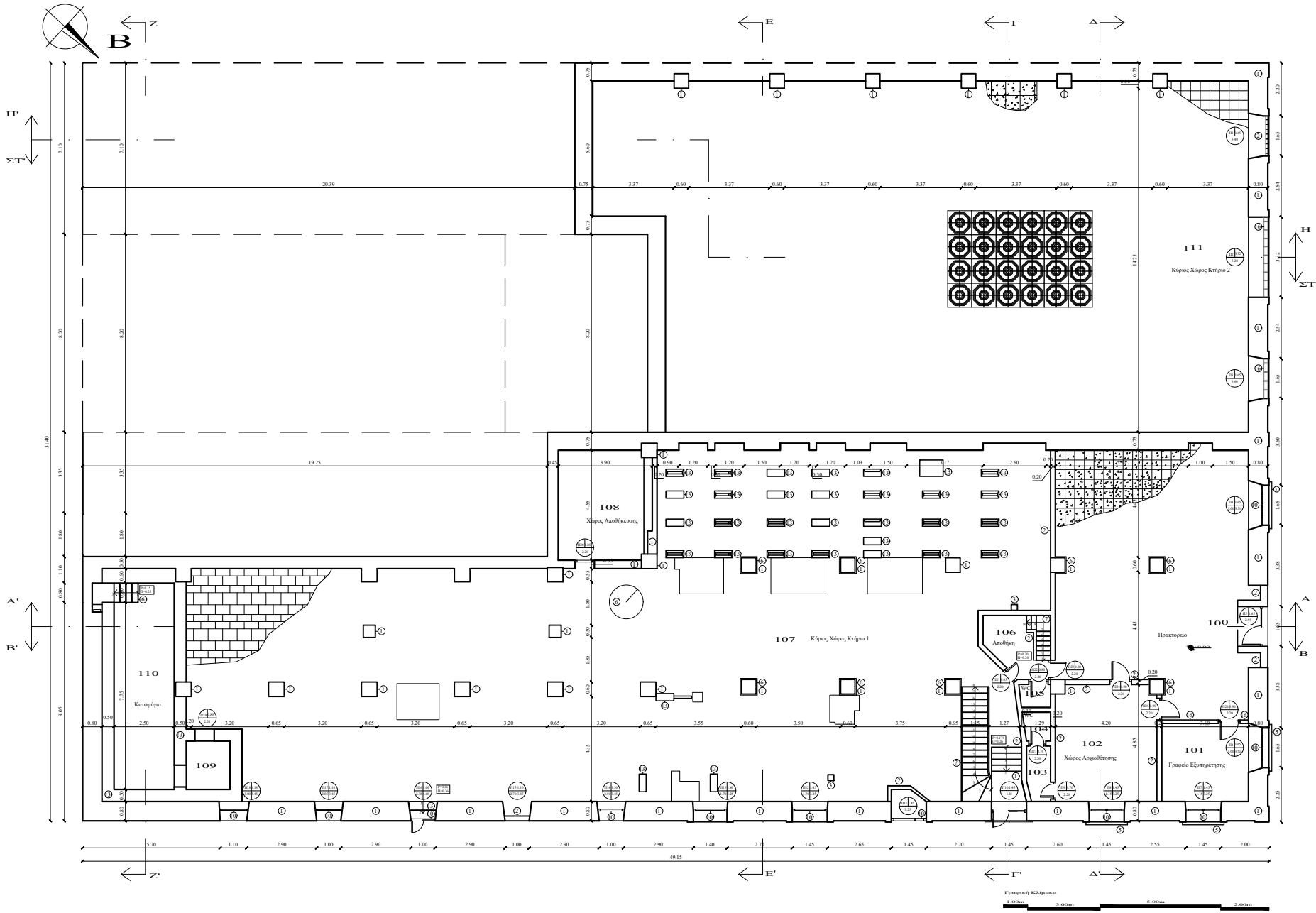

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

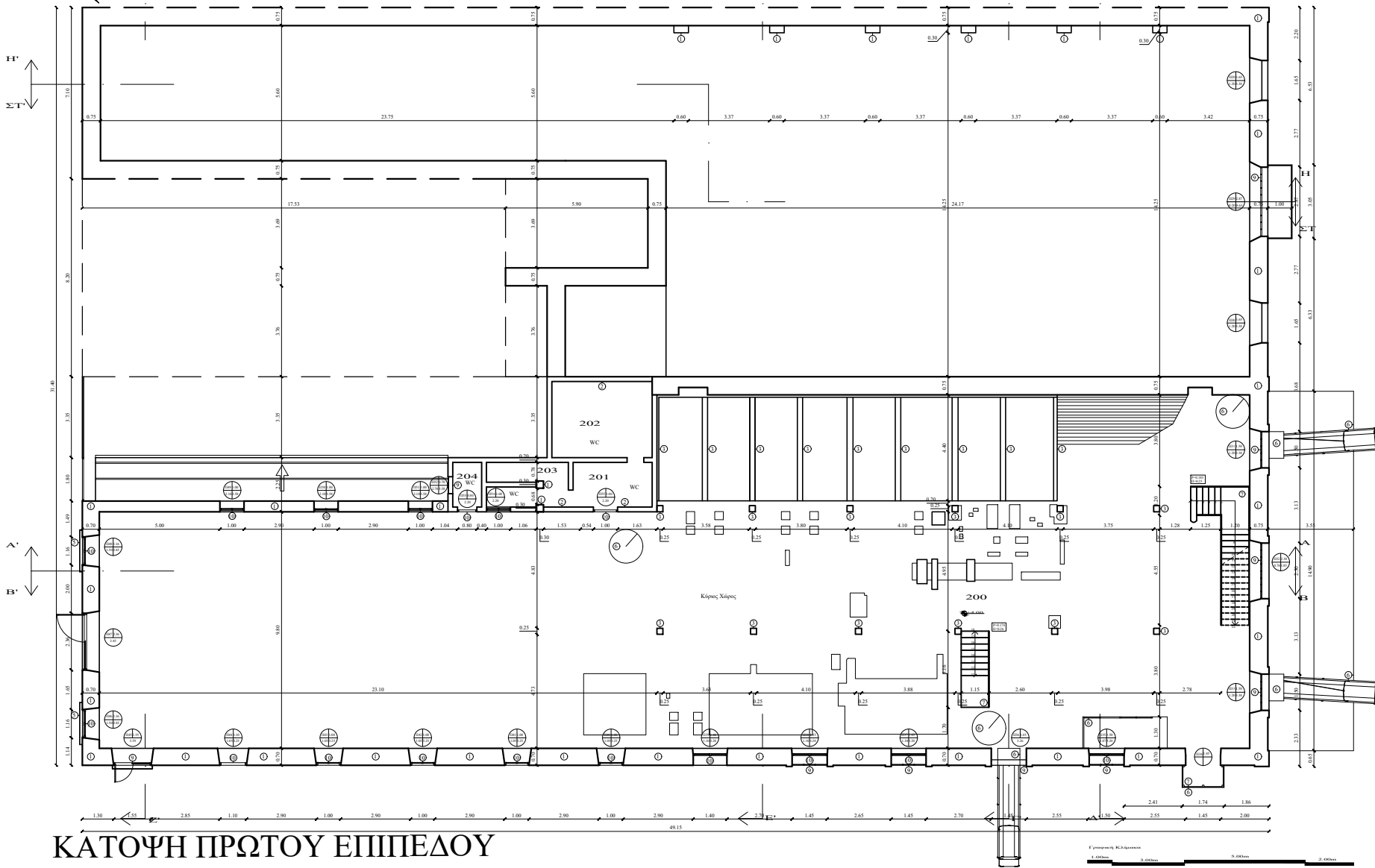
ΥΠΟΜΝΗΜΑ	
	Υπάρχων Κτήριο
	Γκρεμισμένο Κτήριο
	Ακάλυπτος Χώρος Οικοπέδου

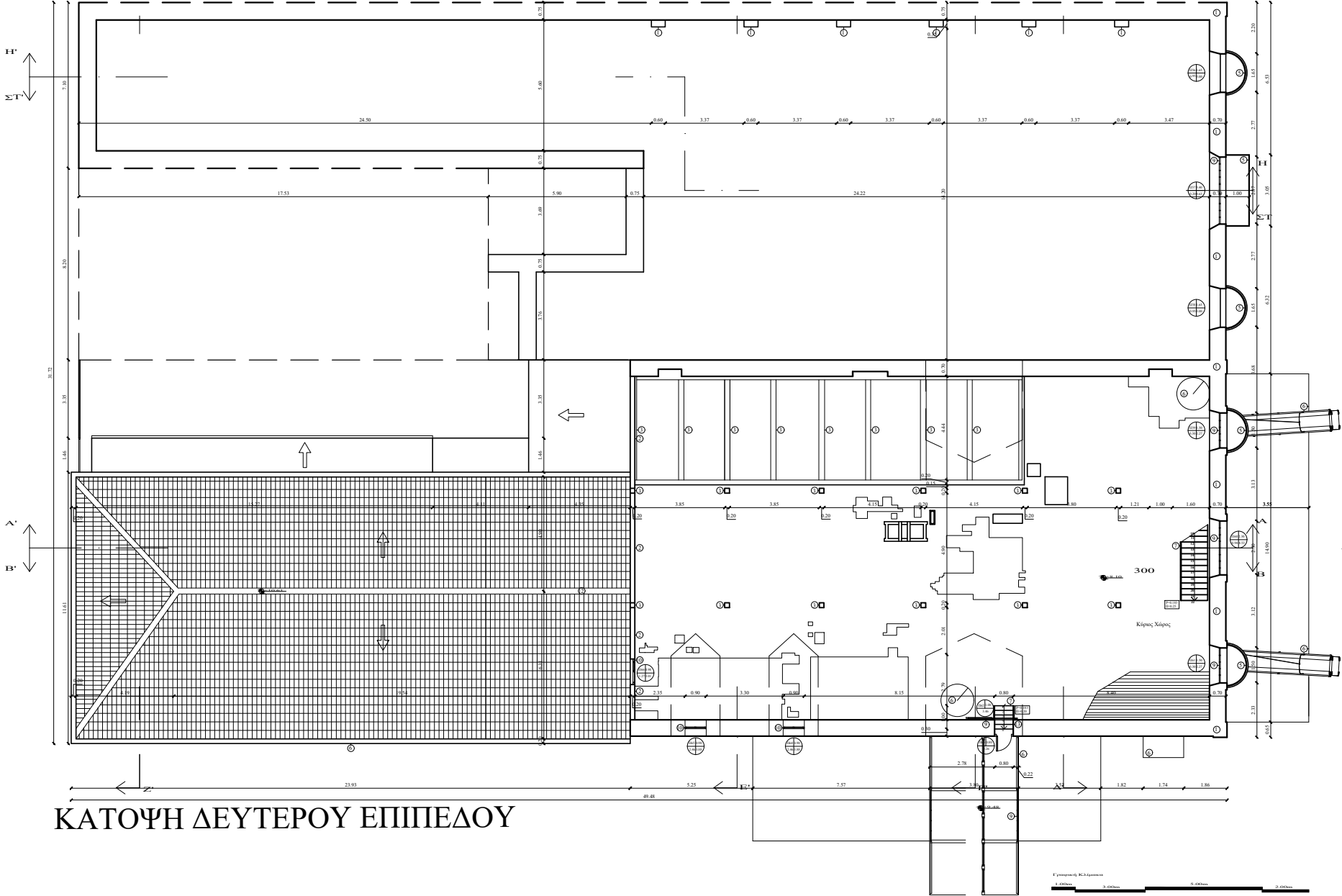
ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1.	Λιθοδομή
2.	Οπτολίθιοδομή
3.	Ξύλινος Φέρον Οργανισμός
4.	Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός
5.	Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6.	Επίχρυσμα
7.	Σκυρόδεμα
8.	Μεταλλικά Κουφώματα
9.	Ξύλινα Κουφώματα
10.	Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11.	Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12.	Γυάλινα Στοιχεία
13.	Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14.	Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15.	Ξύλινα Στοιχεία
16.	Μαρμάρινα Στοιχεία
17.	Διαμορφώσεις Νέρο

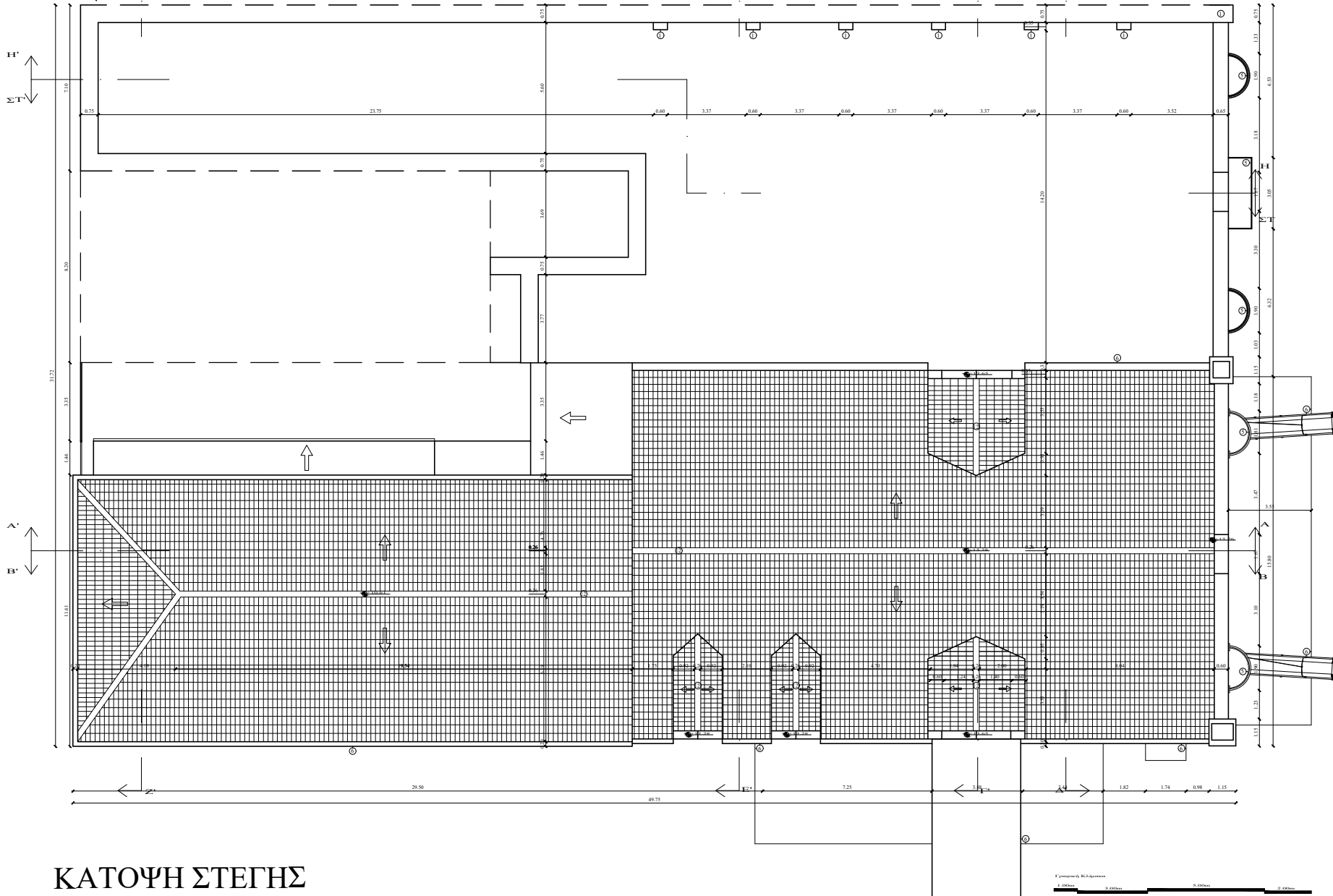

ΚΑΤΟΨΗ ΠΡΩΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1.	Λιθοδομή
2.	Οπτοπλινθοδομή
3.	Ξύλινος Φέρον Οργανισμός
4.	Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός
5.	Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6.	Επίγρσιμα
7.	Σκυρόδεμα
8.	Μεταλλικά Κουφώματα
9.	Ξύλινα Κουφώματα
10.	Κεραμίδια Γαλικά Τύπου
11.	Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12.	Γυάλινα Στοιχεία
13.	Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14.	Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15.	Ξύλινα Στοιχεία
16.	Μαρμάρινα Στοιχεία
17.	Διαμορφώσεις Νέρο

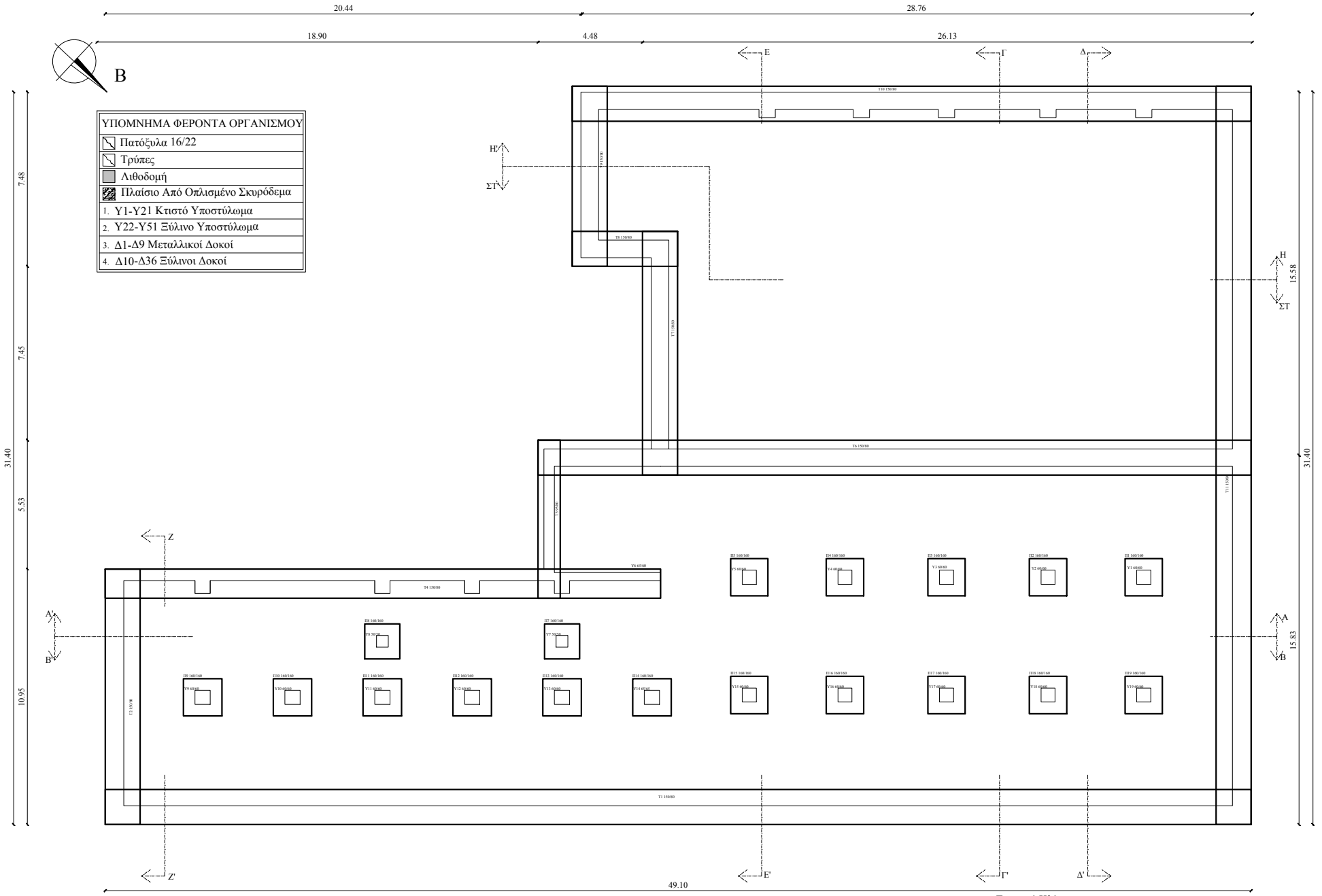

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1.	Λιθοδομή
2.	Οπτοπλινθοδομή
3.	Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4.	Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5.	Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6.	Επίχρισμα
7.	Σκυρόδεμα
8.	Μεταλλικά Κουφώματα
9.	Ξύλινα Κουφώματα
10.	Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11.	Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12.	Γυάλινα Στοιχεία
13.	Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14.	Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15.	Ξύλινα Στοιχεία
16.	Μαρμάρινα Στοιχεία
17.	Διαμορφώσεις Νέρο

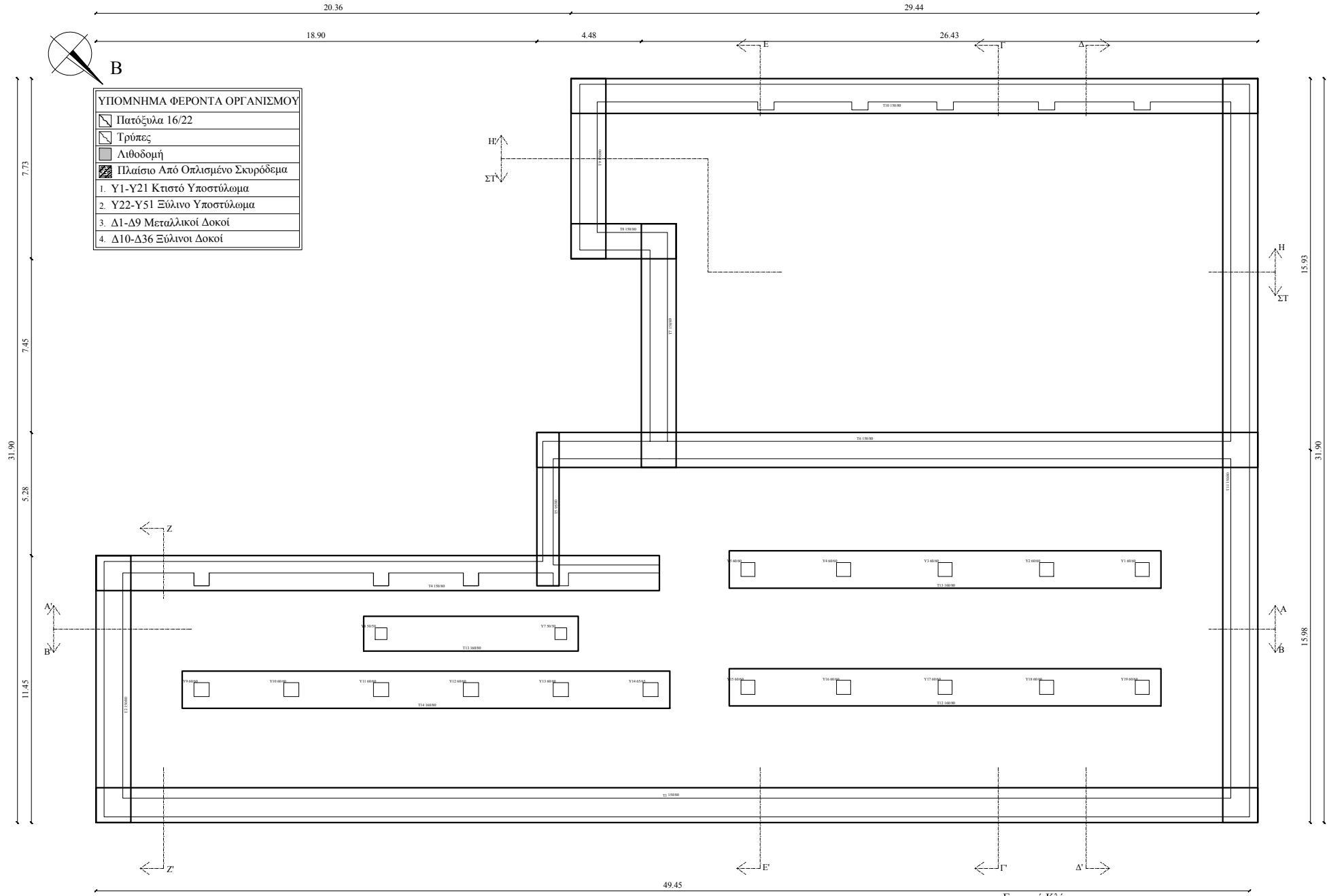
ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΕΓΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1.	Λιθοδομή
2.	Οπτοπλινθοδομή
3.	Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4.	Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5.	Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6.	Επίχρυσμα
7.	Σκυρόδεμα
8.	Μεταλλικά Κουφώματα
9.	Ξύλινα Κουφώματα
10.	Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11.	Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12.	Γυάλινα Στοιχεία
13.	Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14.	Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15.	Ξύλινα Στοιχεία
16.	Μαρμάρινα Στοιχεία
17.	Διαμορφώσεις Νέρου

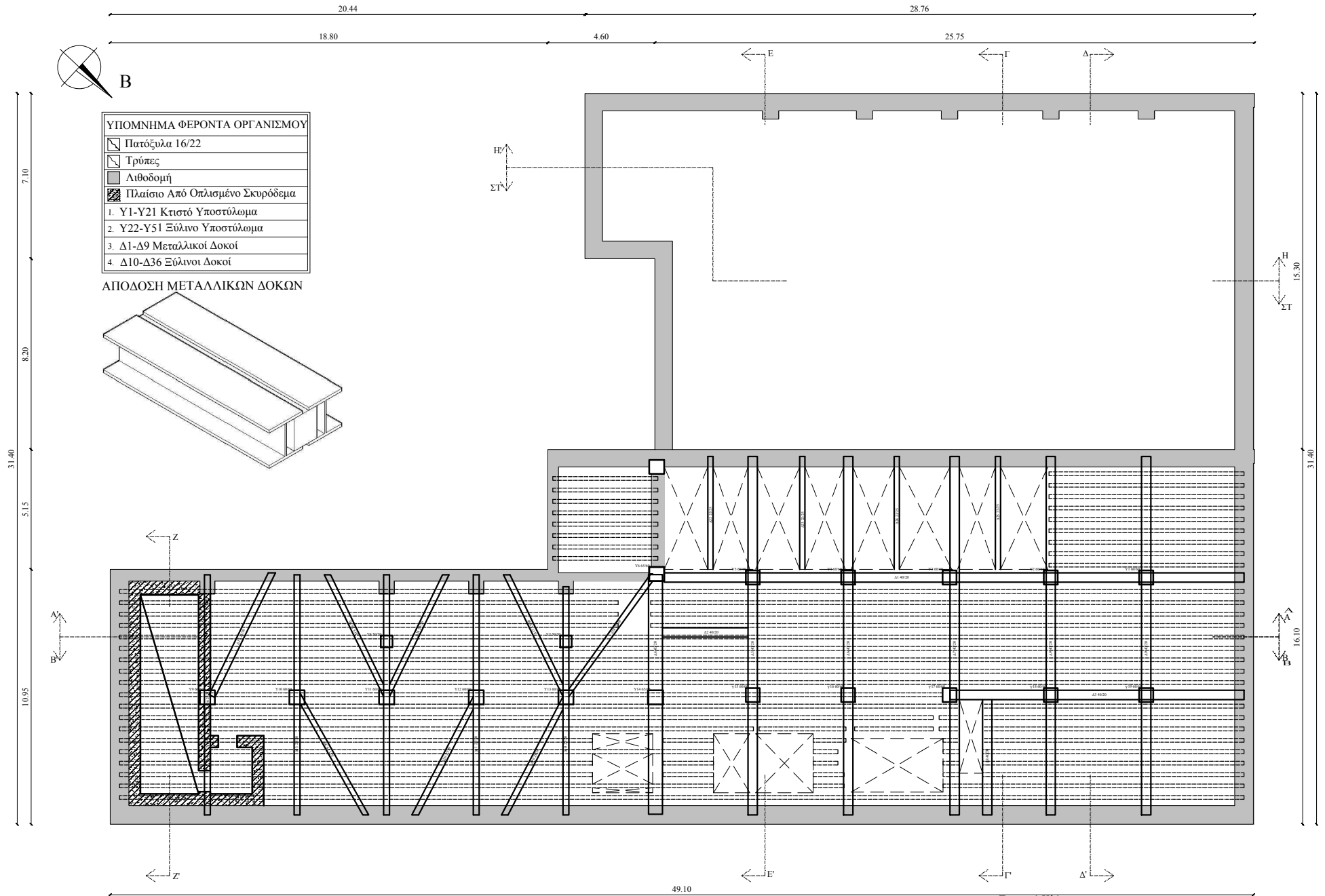
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΦΕΡΟΝΤΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

	Πατόξυλα 16/22
	Τρόπες
	Λιθοδομή
	Πλαίσιο Από Οπλισμένο Σκυρόδεμα
	1. Υ1-Υ21 Κτιστό Υποστύλωμα
	2. Υ22-Υ51 Ξύλινο Υποστύλωμα
	3. Δ1-Δ9 Μεταλλικοί Δοκοί
	4. Δ10-Δ36 Ξύλινοι Δοκοί

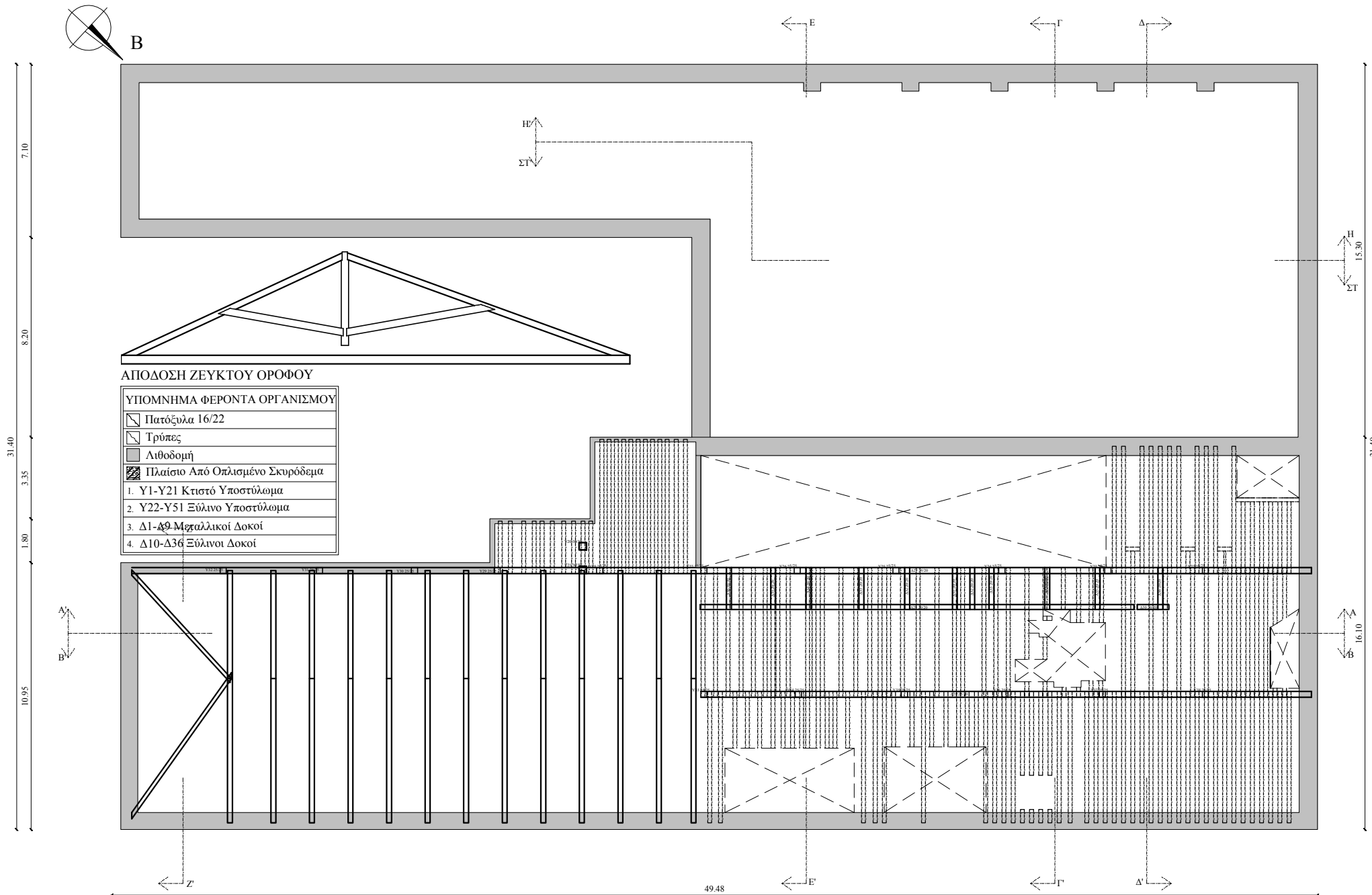

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΦΕΡΟΝΤΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

	Πατόξυλα 16/22
	Τρύπες
	Λιθοδομή
	Πλαίσιο Από Οπλισμένο Σκυρόδεμα
	1. Υ1-Υ21 Κιστό Υποστύλωμα
	2. Υ22-Υ51 Ξύλινο Υποστύλωμα
	3. Δ1-Δ9 Μεταλλικοί Δοκοί
	4. Δ10-Δ36 Ξύλινοι Δοκοί

ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΗΣ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

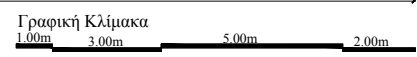
ΑΠΟΔΟΣΗ ΖΕΥΚΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΦΕΡΟΝΤΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

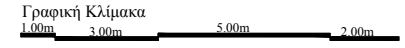
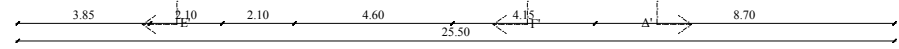
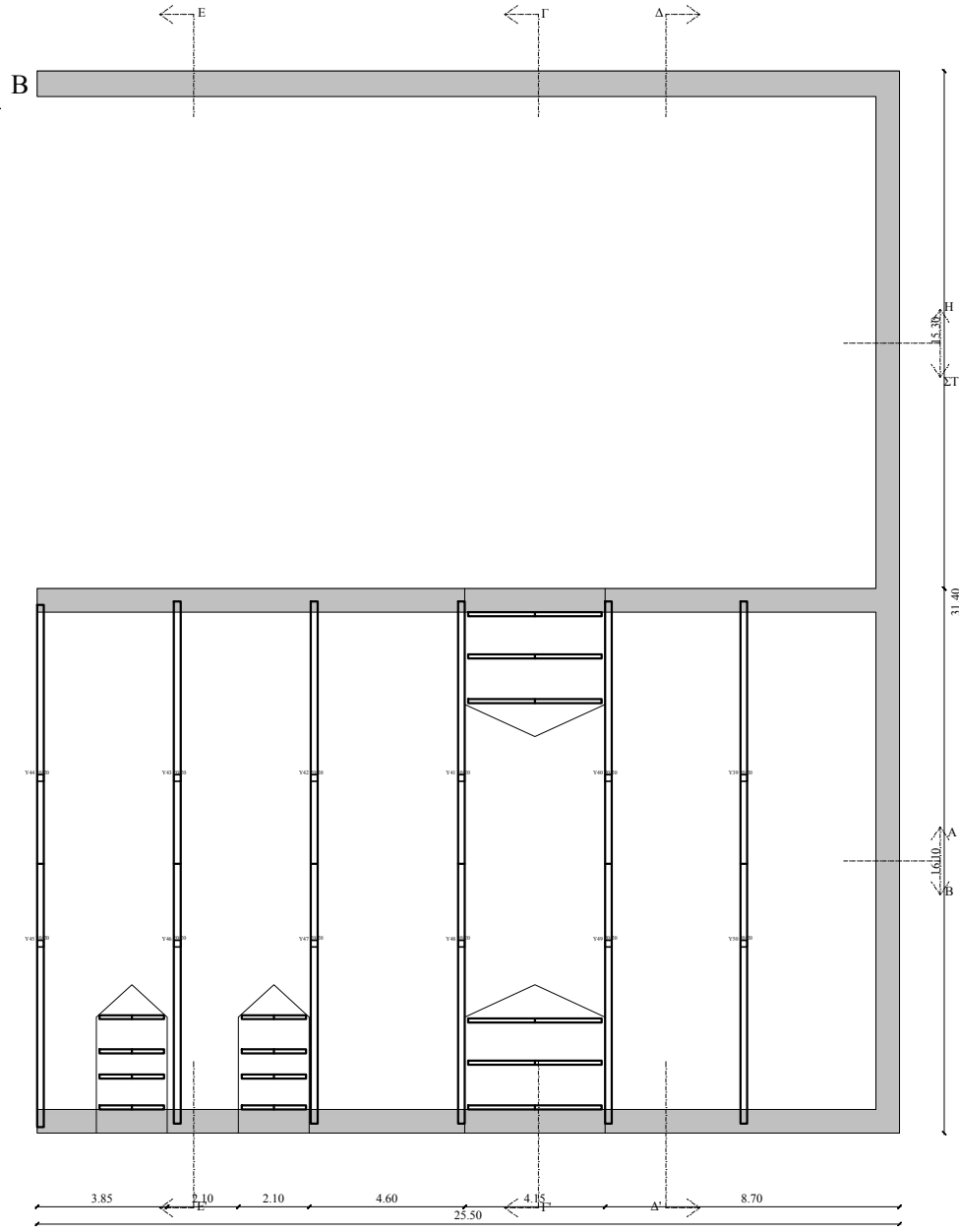
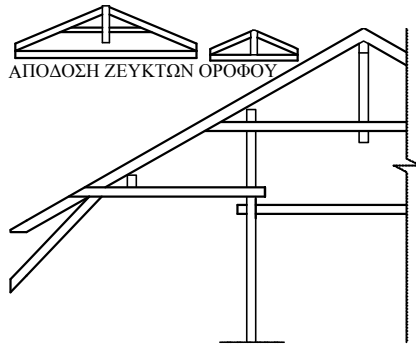
- Πατόξυλα 16/22
- Τρύπεζες
- Λιθοδομή
- Πλαίσιο Από Οπλισμένο Σκυρόδεμα

1. Υ1-Υ21 Κτιστό Υποστύλωμα
2. Υ22-Υ51 Εύλινο Υποστύλωμα
3. Δ1-Δ9 Μεταλλικοί Δοκοί
4. Δ10-Δ36 Εύλινοι Δοκοί

ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΗΣ ΠΡΩΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΦΕΡΟΝΤΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	
	Πατόξυλα 16/22
	Τρύπες
	Λιθοδομή
	Πλαίσιο Από Οπλισμένο Σκυρόδεμα
1.	Y1-Y21 Κτιστό Υποστόλωμα
2.	Y22-Y51 Ξύλινο Υποστόλωμα
3.	Δ1-Δ9 Μεταλλικοί Δοκοί
4.	Δ10-Δ36 Ξύλινοι Δοκοί

ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτοπλίνθοδομή
3. Ξύλινος Φέρον Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός
5. Μεταλλικά Κυκλιόδομα
6. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
7. Ξύλινα Στοιχεία
8. Μαρμάρινα Στοιχεία
9. Μεταλλικά Κουφώματα
10. Ξύλινα Κουφώματα
11. Επίχρσιμα
12. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
13. Σκυρόδεμα
14. Νεότερες Επεμβάσεις (Τσιμεντοκονίαμα)
15. Νεότερες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις
16. Νεότερα Εντελή Υλικά

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ
☒ Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
☒ Ρωγμή Μικρού Εύρους
☒ Ρωγμή Στο Επίχρσιμα
☒ Κατάρρευση Τοιχοποιίας
☒ Κατάρρευση Δαπέδου
☒ Κατάρρευση Επιχρίσματος
☒ Αποκόλληση Επιχρίσματος
☒ Αποσάθρωση Ξύλου
☒ Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
☒ Ανάπτυξη Φυτών
☒ Οξειδωση Μετάλλου
☒ Ρύποι Από Φωτιά
☒ Σφραγισμένα Ανοίγματα
☒ Graffiti

ΠΡΟΣΟΨΗ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1. Λιθοδομή	
2. Οπτοπλινθοδομή	
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός	
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός	
5. Μεταλλικά Κυγκλιόματα	
6. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού	
7. Ξύλινα Στοιχεία	
8. Μαρμάρινα Στοιχεία	
9. Μεταλλικά Κουφώματα	
10. Ξύλινα Κουφώματα	
11. Επίχρυσμα	
12. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου	
13. Σκυρόδεμα	
14. Νεότερες Επεμβάσεις (Τσιμεντοκονίαμα)	
15. Νεότερες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	
16. Νεότερα Ευτελή Υλικά	

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ	
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρυσμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επίχρυσματος
	Αποκόλληση Επίχρυσματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φοτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

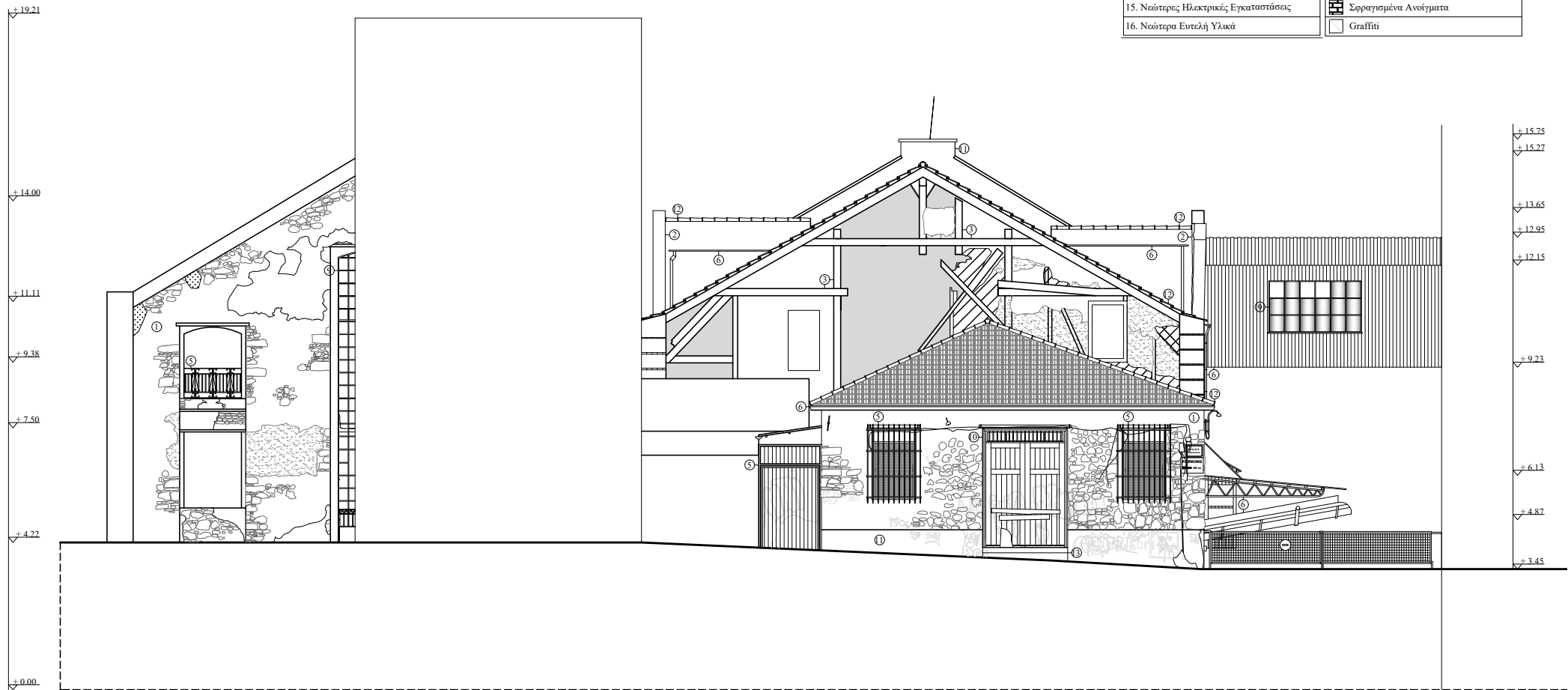

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

Γραφείο ΚΑΔΕΜΕΣ
1:000mm 3:000mm 5:000mm 3:000mm

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1. Λιθοδομή	
2. Οπτολινόδομή	
3. Ξύλινος Φέρον Οργανισμός	
4. Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός	
5. Μεταλλικά Κυγκλιδώματα	
6. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού	
7. Ξύλινα Στοιχεία	
8. Μαρμάρινα Στοιχεία	
9. Μεταλλικά Κουφώματα	
10. Ξύλινα Κουφώματα	
11. Επίχρισμα	
12. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου	
13. Σκυρόδεμα	
14. Νεώτερες Επεμβάσεις (Τσιμεντοκονίαμα)	
15. Νεώτερες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	
16. Νεώτερα Ευτελή Υλικά	

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ	
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επιχρισματος
	Αποκόλληση Επιχρισματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

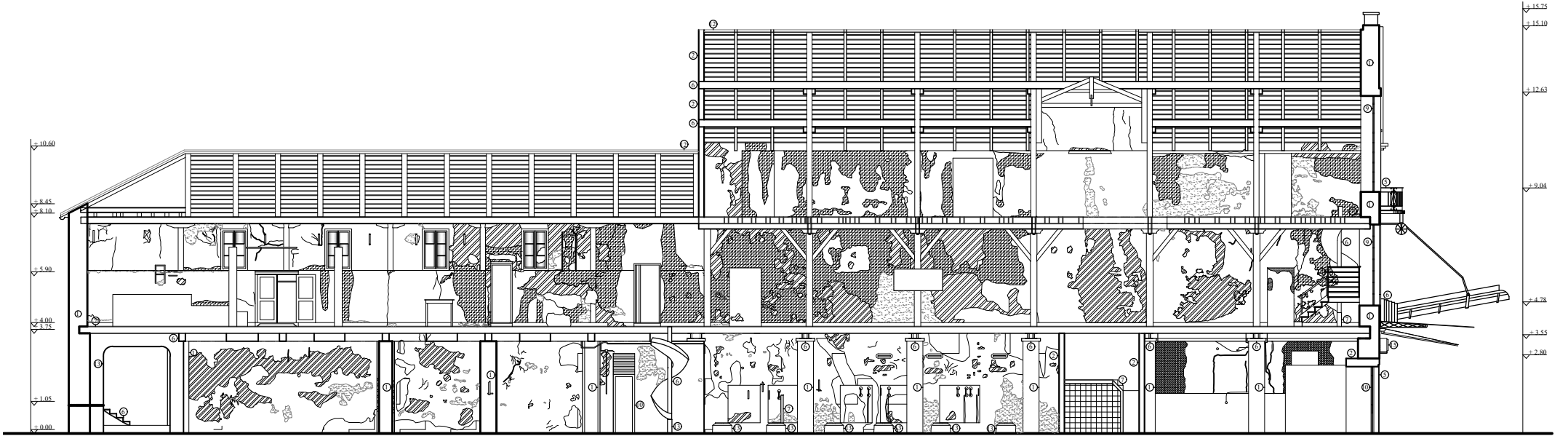

ΠΙΣΩ ΟΨΗ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1. Λιθοδομή	
2. Οπτοπλινθοδομή	
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός	
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός	
5. Μεταλλικά Κυγκλιόματα	
6. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού	
7. Ξύλινα Στοιχεία	
8. Μαρμάρινα Στοιχεία	
9. Μεταλλικά Κοιφώματα	
10. Ξύλινα Κοιφώματα	
11. Επίχρυσμα	
12. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου	
13. Σκυρόδεμα	
14. Νεότερες Επιβάσεις (Γιμεντοκονίαμα)	
15. Νεότερες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	
16. Νεότερα Ευαλή Υλικά	

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ	
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρυσμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επίχρυσματος
	Αποκόλληση Επίχρυσματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φοιτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

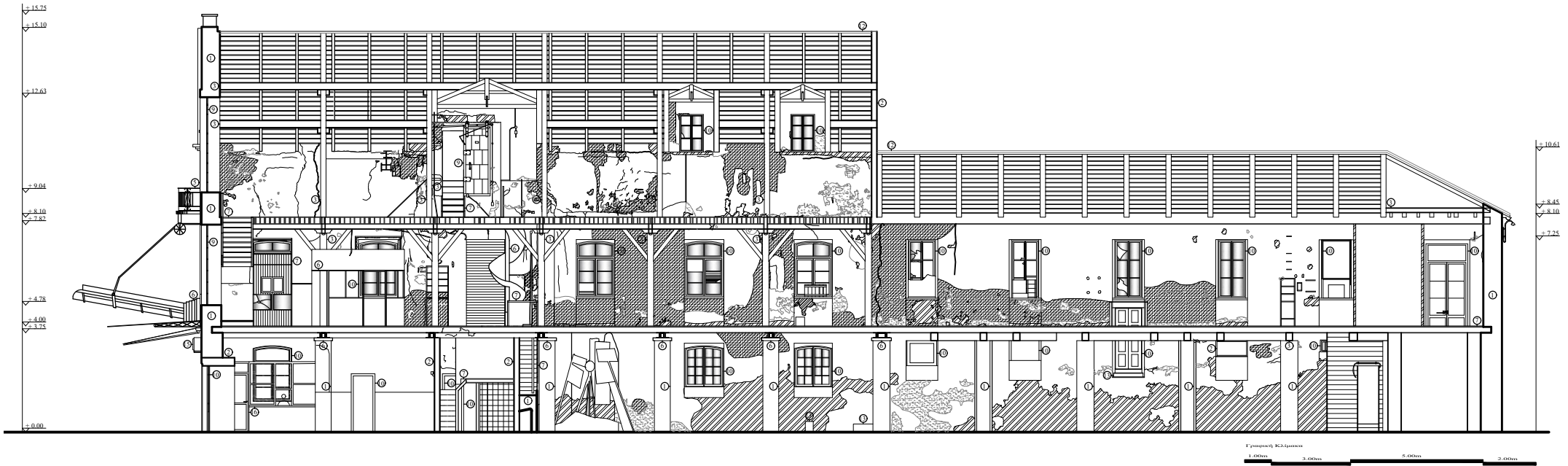

TOMH A-A'

Γραφείο Κάλυπτος
 1:000mm 3:000mm 5:000mm 2:000mm

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1. Λιθοδομή	
2. Οπτοπλίνθοδομή	
3. Ξύλινος Φέρον Οργανισμός	
4. Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός	
5. Μεταλλικά Κυγκλιδόματα	
6. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού	
7. Ξύλινα Στοιχεία	
8. Μαρμάρινα Στοιχεία	
9. Μεταλλικά Κουφώματα	
10. Ξύλινα Κουφώματα	
11. Επίχρισμα	
12. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου	
13. Σκυρόδεμα	
14. Νωότερες Επεμβάσεις (Τσιμεντοκονιάματα)	
15. Νωότερες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	
16. Νωότερα Εντελή Υλικά	

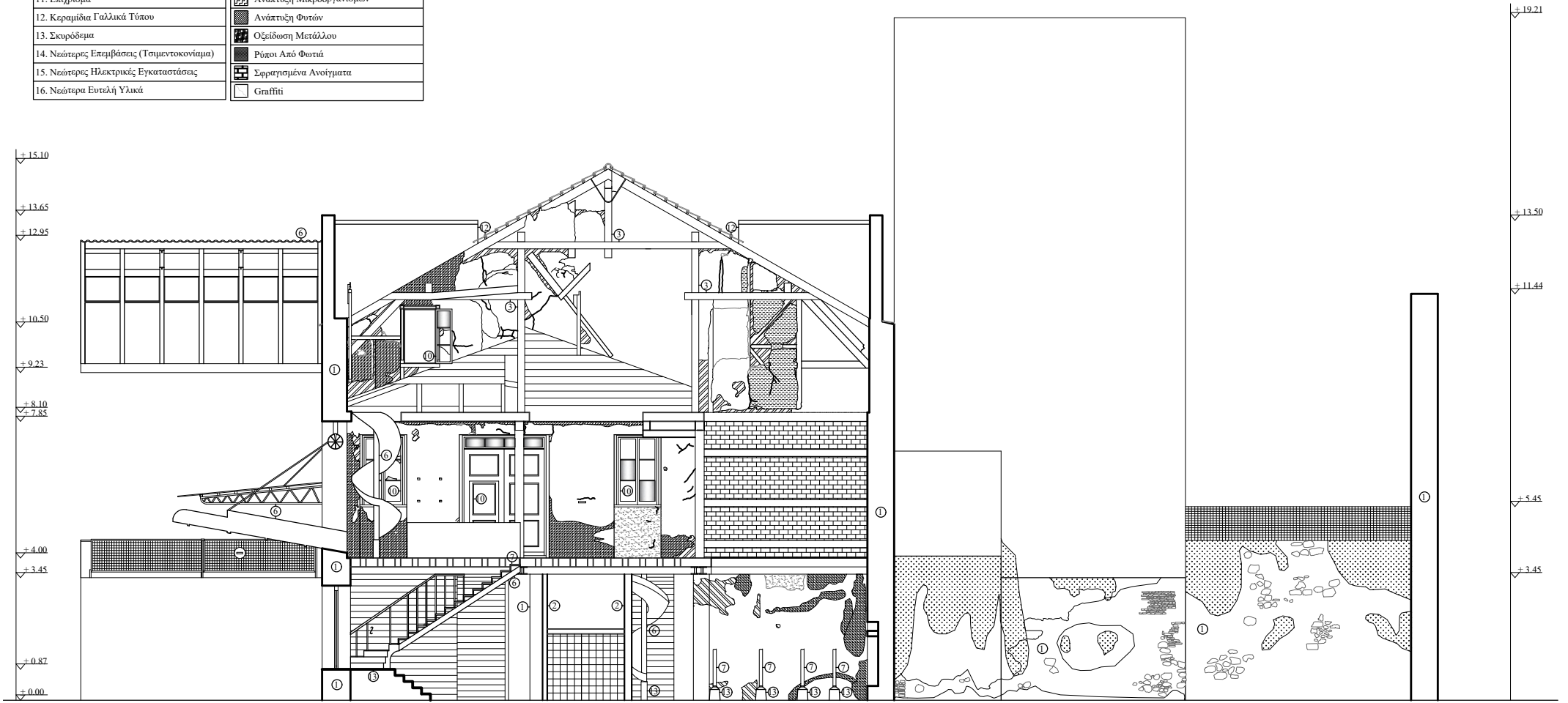
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ	
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επίχρισματος
	Αποκόλληση Επίχρισματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρόποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

ΤΟΜΗ Β-Β'

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1. Λιθοδομή	
2. Οπτοπλινθοδομή	
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός	
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός	
5. Μεταλλικά Κυγκλιόματα	
6. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού	
7. Ξύλινα Στοιχεία	
8. Μαρμάρινα Στοιχεία	
9. Μεταλλικά Κουφώματα	
10. Ξύλινα Κουφώματα	
11. Επίχρισμα	
12. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου	
13. Σκυρόδεμα	
14. Νεότερες Επιμβάσεις (Γιμεντοκονίαμα)	
15. Νεότερες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	
16. Νεότερα Ευτάλη Υλικά	

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ	
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επίχρισματος
	Αποκόλληση Επίχρισματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρόποι Από Φατιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

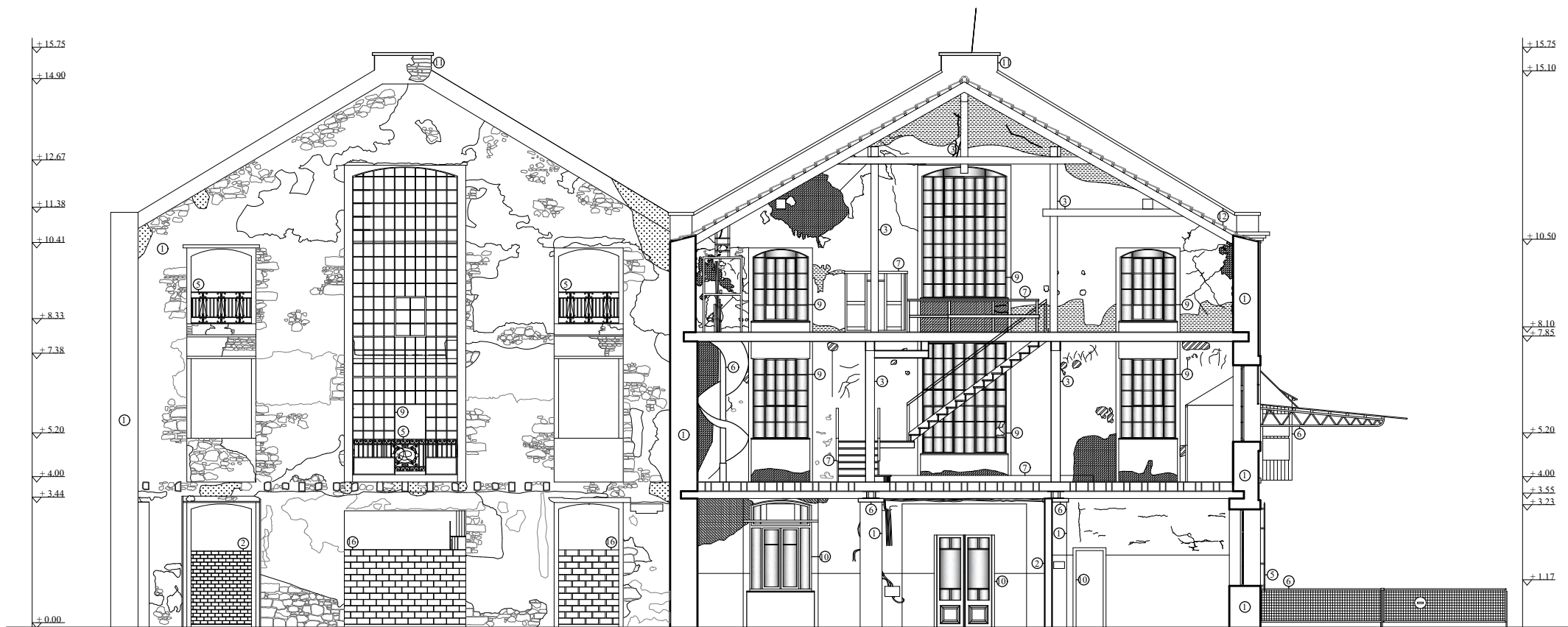

ΤΟΜΗ Γ-Γ'

Γραμμένη Κλίμακα
 1.00m 3.00m 5.00m 2.00m

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1. Λιθοδομή	
2. Οπτοκλινθοδομή	
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός	
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός	
5. Μεταλλικά Κυγκλιδομάτα	
6. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού	
7. Ξύλινα Στοιχεία	
8. Μαρμάρια Στοιχεία	
9. Μεταλλικά Κουφώματα	
10. Ξύλινα Κουφώματα	
11. Επίχρυσμα	
12. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου	
13. Σκυρόδεμα	
14. Νεότερες Επιμβάσεις (Ταμειοκονίαμα)	
15. Νεότερες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	
16. Νεότερα Ευτελή Υλικά	

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ	
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρυσμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επιχρίσματος
	Αποκόλληση Επιχρίσματος
	Ασσοάθρευση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

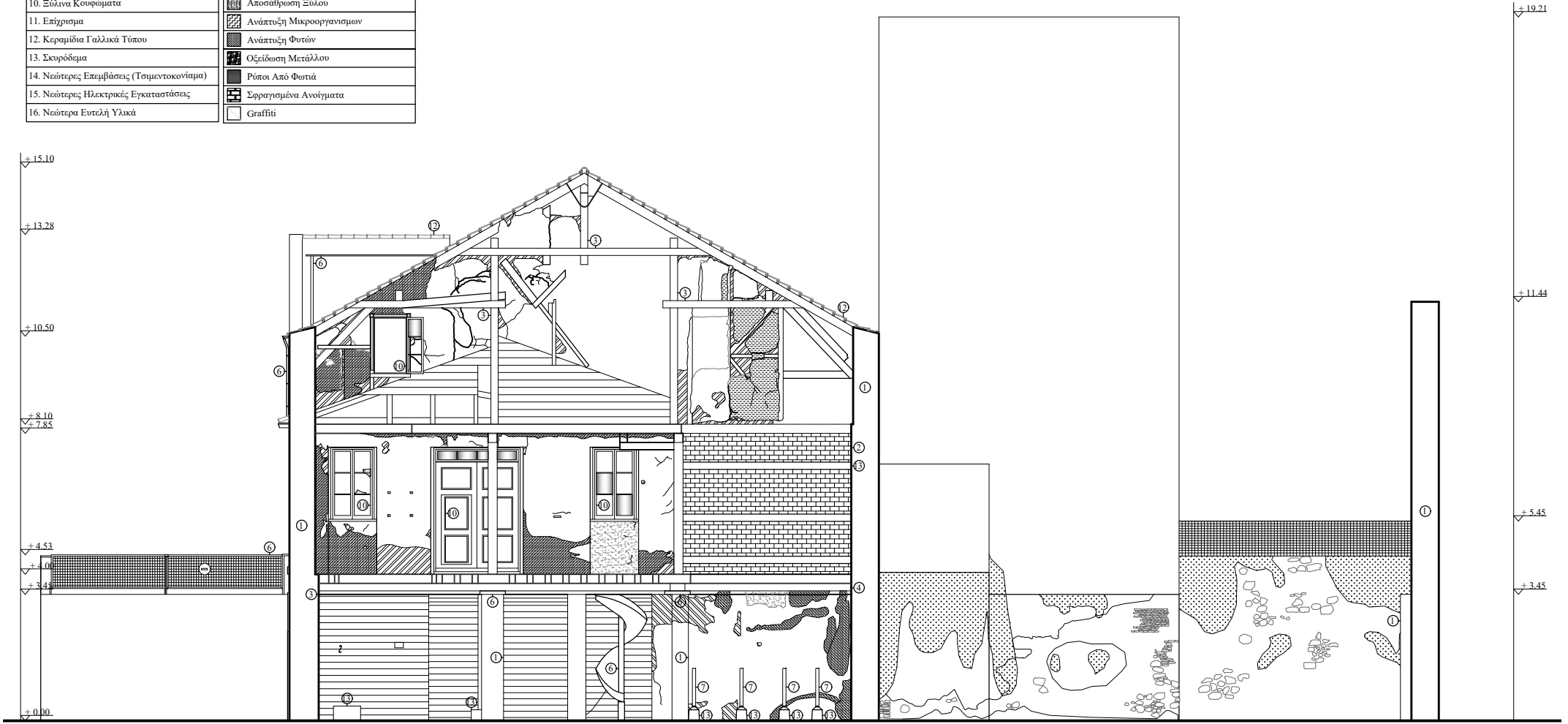

ΤΟΜΗ Δ-Δ'

Γραμμική Κλίμακα
 1.00m 3.00m 5.00m 2.00m

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτοπλινθοδομή
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5. Μεταλλικά Κυγκλιόματα
6. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
7. Ξύλινα Στοιχεία
8. Μαρμάρινα Στοιχεία
9. Μεταλλικά Κουφώματα
10. Ξύλινα Κουφώματα
11. Επίχρισμα
12. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
13. Σκυρόδεμα
14. Νεώτερες Επεμβάσεις (Τσιμεντοκονίαμα)
15. Νεώτερες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις
16. Νεώτερα Ευτελή Υλικά

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ
Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
Ρωγμή Μικρού Εύρους
Ρωγμή Στο Επίχρισμα
Κατάρρευση Τοιχοποιίας
Κατάρρευση Δαπέδου
Κατάρρευση Επιχρίσματος
Αποκόλληση Επιχρίσματος
Αποσάθρωση Ξύλου
Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
Ανάπτυξη Φυτών
Οξείδωση Μετάλλου
Ρύποι Από Φωτιά
Σφραγισμένα Ανοίγματα
Graffiti

TOMH E-E'

Γραφική Κλίμακα

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1. Λιθοδομή	
2. Οπτολίθνοδομή	
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός	
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός	
5. Μεταλλικά Κογκλιδώματα	
6. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού	
7. Ξύλινα Στοιχεία	
8. Μαρμάρινα Στοιχεία	
9. Μεταλλικά Κουφώματα	
10. Ξύλινα Κουφώματα	
11. Επίχρισμα	
12. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου	
13. Σκυρόδεμα	
14. Νεότερες Επεμβάσεις (Τσιμεντοκονίαμα)	
15. Νεότερες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	
16. Νεότερα Ευτελή Υλικά	

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ	
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοχοποιίας
	Κατάρρευση Διαπέδου
	Κατάρρευση Επίχρισματος
	Αποκόλληση Επίχρισματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

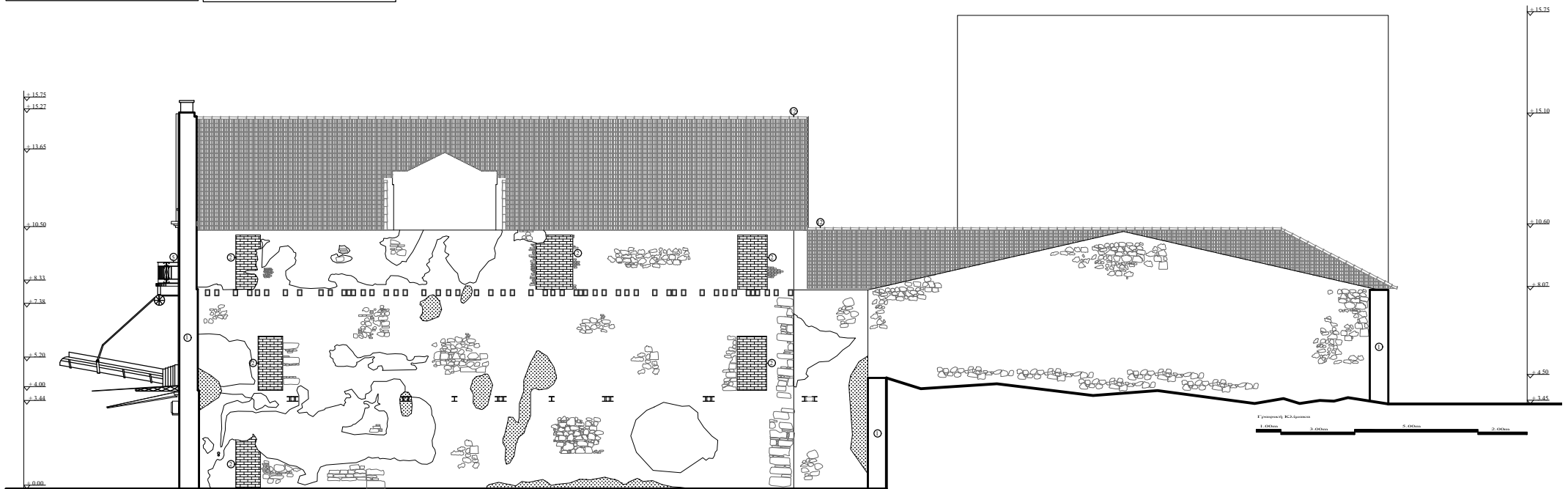

TOMH Z-Z'

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτολίθινοδομή
3. Ξύλινος Φέρον Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός
5. Μεταλλικά Κογκλιδόματα
6. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
7. Ξύλινα Στοιχεία
8. Μαρμάρινα Στοιχεία
9. Μεταλλικά Κουφώματα
10. Ξύλινα Κουφώματα
11. Επίχρισμα
12. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
13. Σκυρόδεμα
14. Νεότερες Επεμβάσεις (Τσιμεντοκονίαμα)
15. Νεότερες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις
16. Νεότερα Εντελή Υλικά

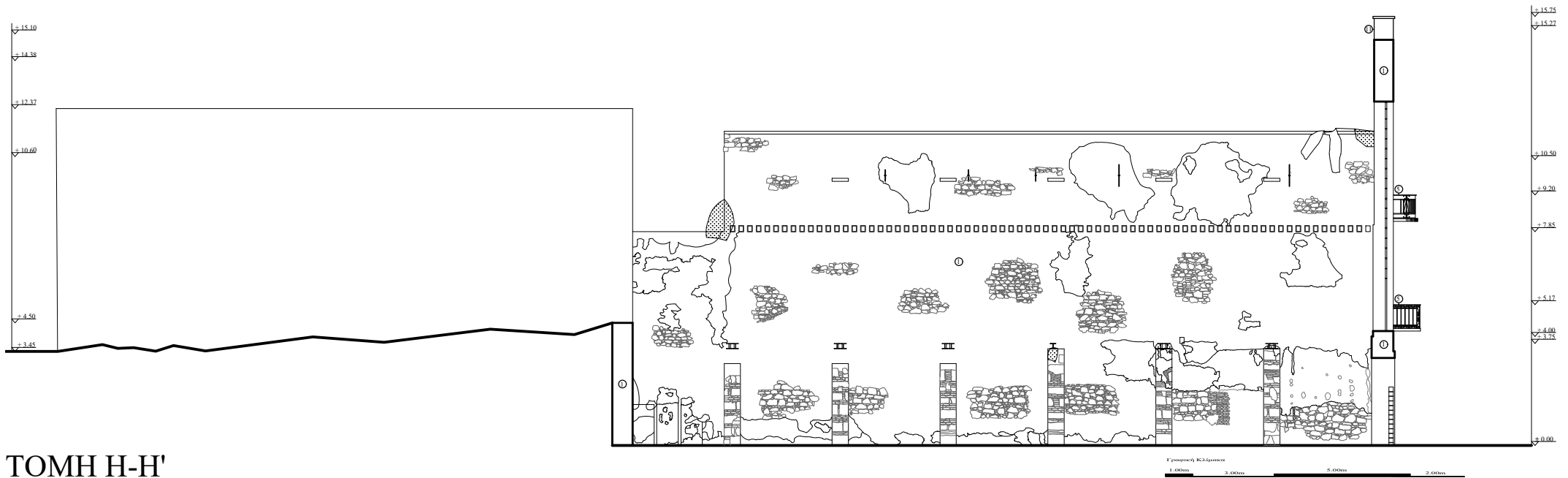
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ
Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
Ρωγμή Μικρού Εύρους
Ρωγμή Στο Επίχρισμα
Κατάρρευση Τοιχοποιίας
Κατάρρευση Δαπέδου
Κατάρρευση Επιχρίσματος
Αποκόλληση Επιχρίσματος
Αποσάθρωση Ξύλου
Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
Ανάπτυξη Φυτιών
Οξείδωση Μετάλλου
Ρύποι Από Φοιτιά
Σφραγισμένα Ανοίγματα
Graffiti

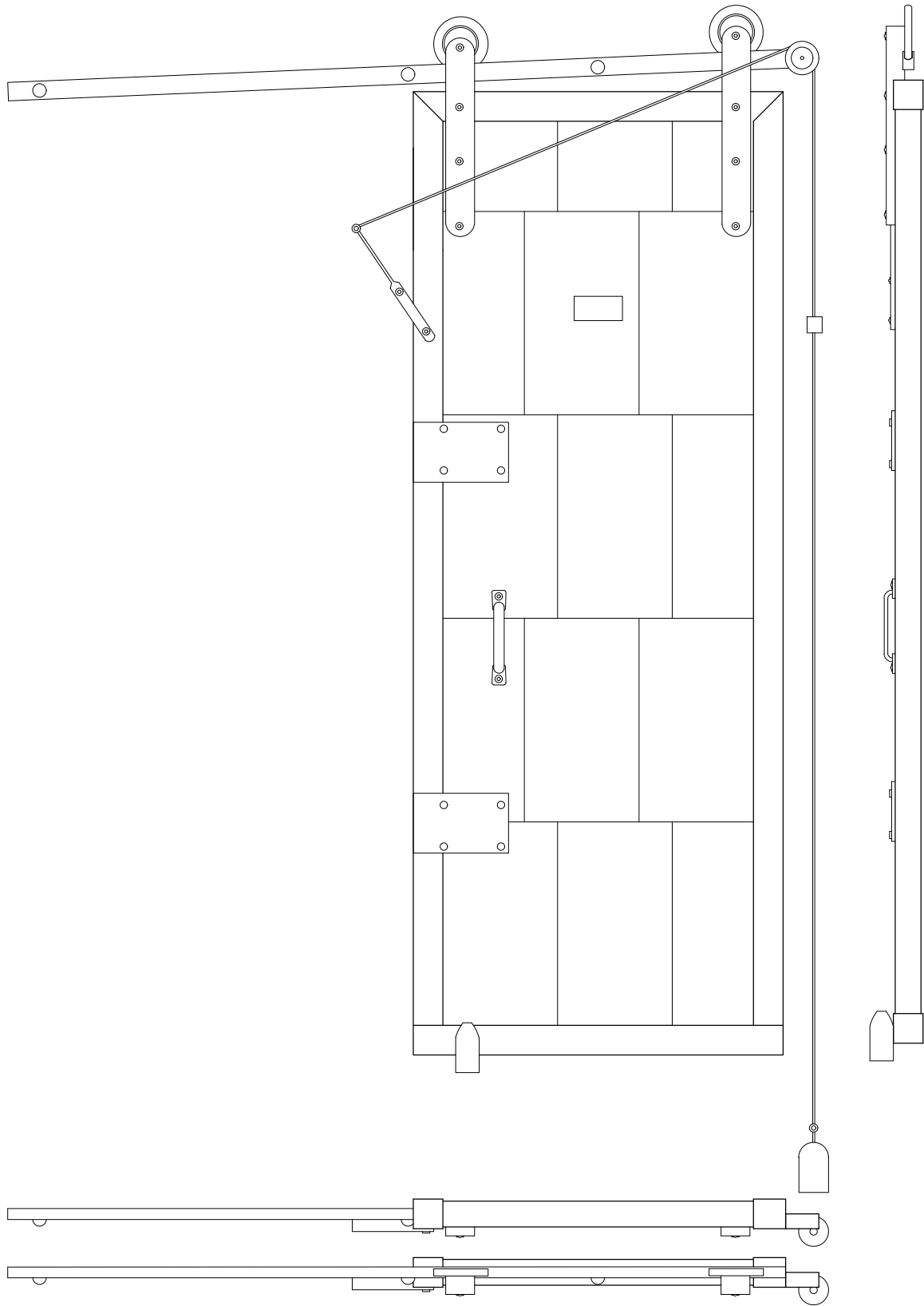

ΤΟΜΗ ΣΤ-ΣΤ'

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1. Λιθοδομή	
2. Οπτοπλινθοδομή	
3. Ξύλινος Φέρον Οργανισμός	
4. Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός	
5. Μεταλλικά Κυκλωδόμενα	
6. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού	
7. Ξύλινα Στοιχεία	
8. Μαρμάρινα Στοιχεία	
9. Μεταλλικά Κουφώματα	
10. Ξύλινα Κουφώματα	
11. Επίχρισμα	
12. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου	
13. Σκυρόδεμα	
14. Νεώτερες Επιμβάσεις (Τσιμεντοκονίαμα)	
15. Νεώτερες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	
16. Νεώτερα Ευτελή Υλικά	

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ	
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επιχρίσματος
	Αποκόλληση Επιχρίσματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΠΟΡΤΑΣ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

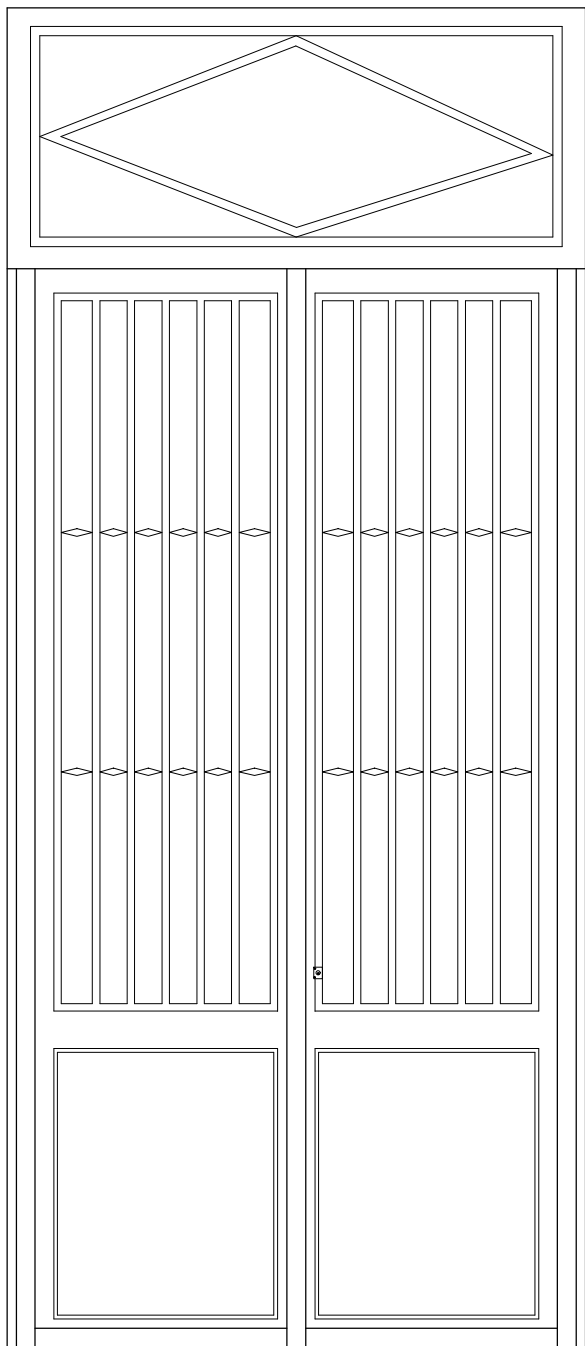
Γραφική Κλίμακα

0.30 m

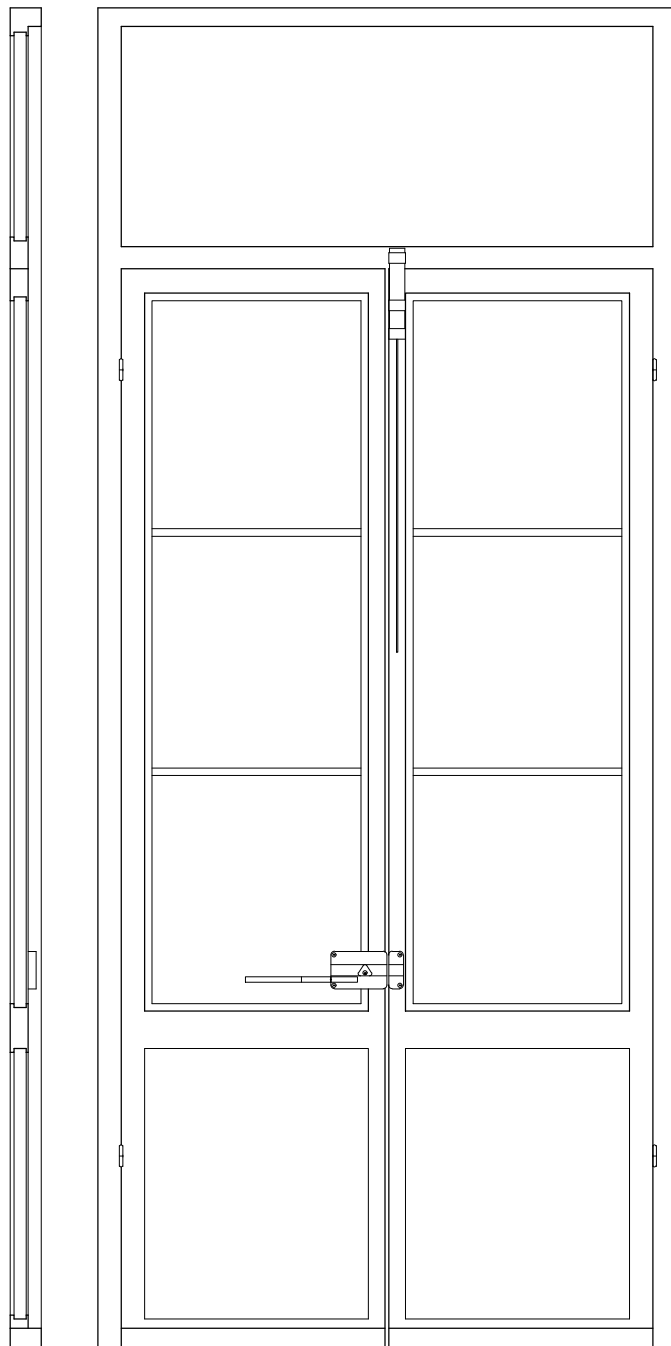
0.50m

1.00m

ΕΞΩ

ΜΕΣΑ

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΗΣ ΠΟΡΤΑΣ

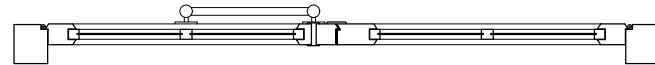
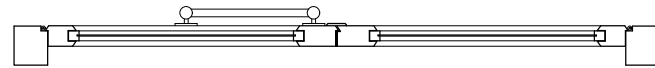
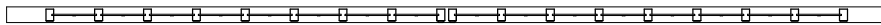
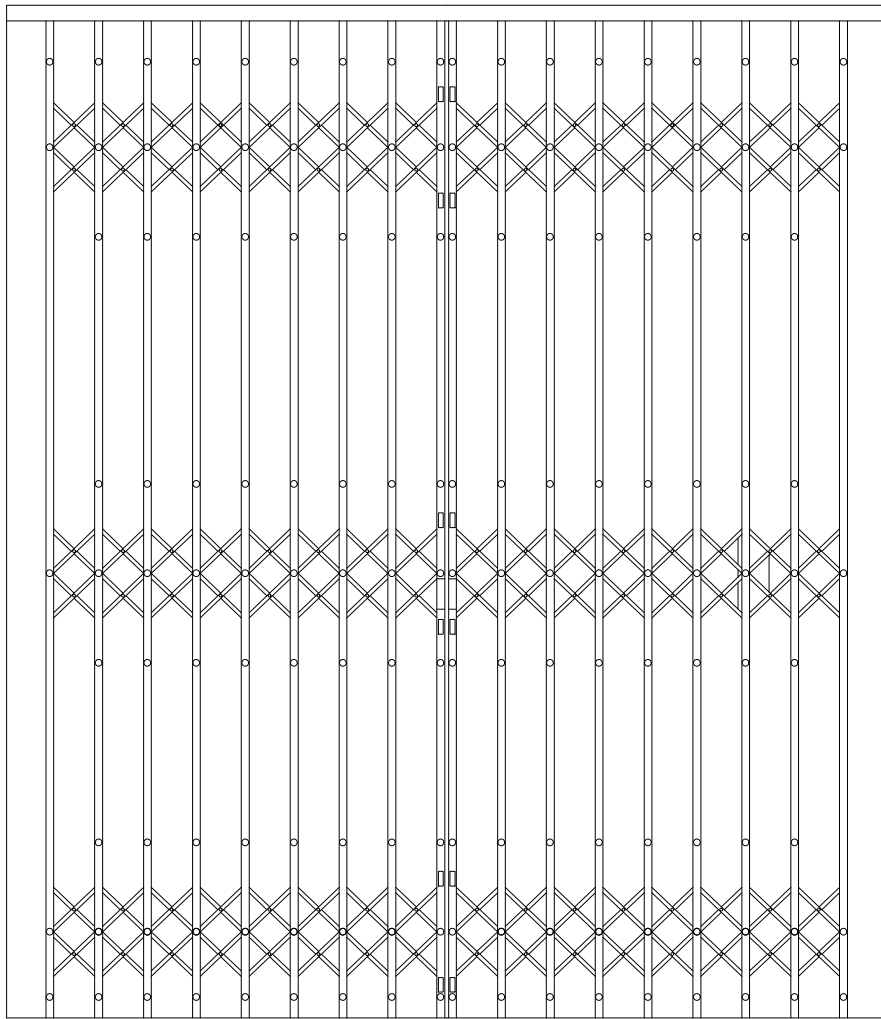
Γραφική Κλίμακα

0.30m

0.50m

1.00m

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ

Γραφική Κλίμακα

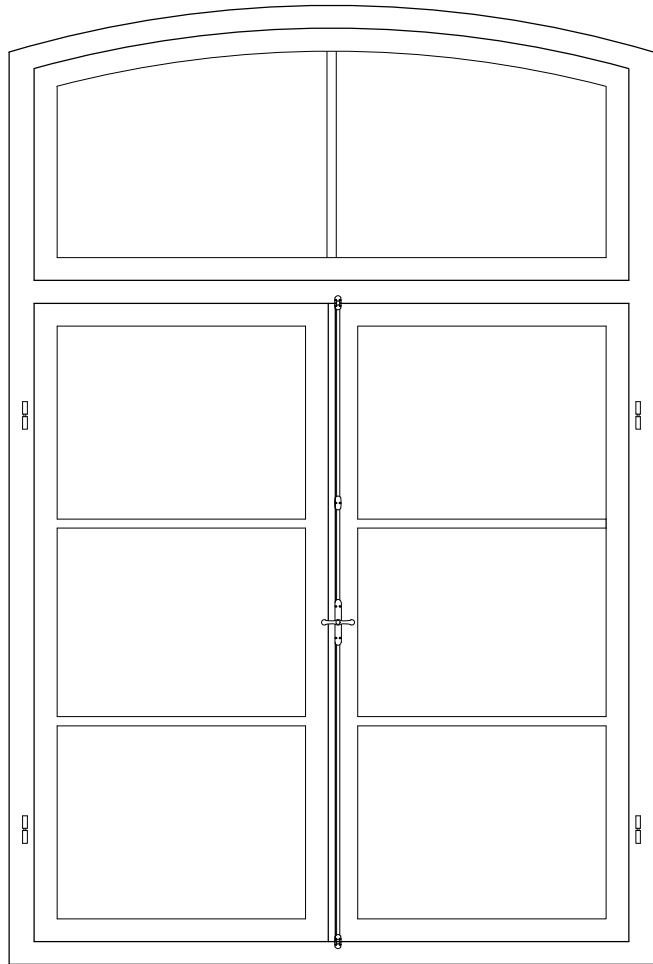
0.30 m

0.50m

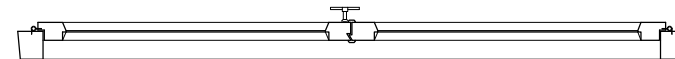
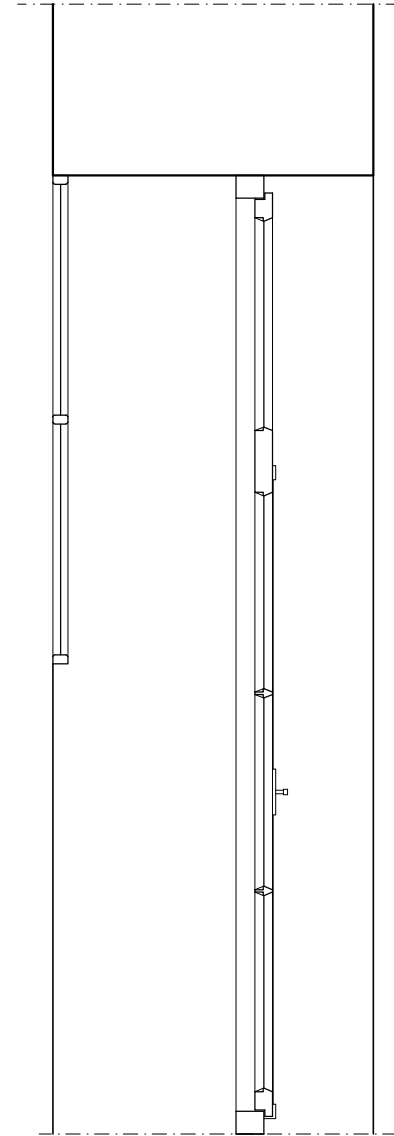
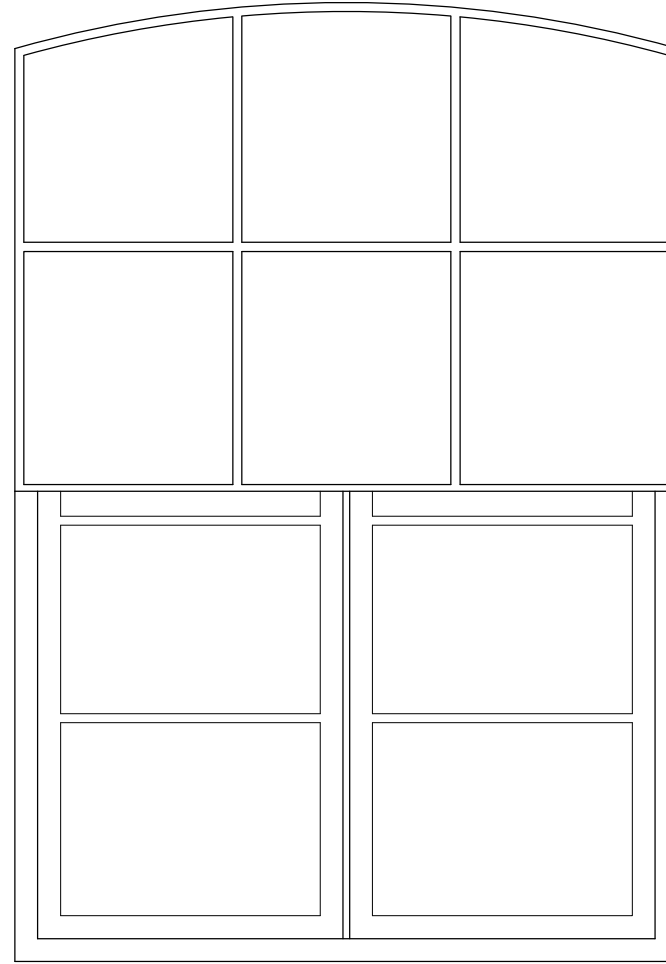
1.00m

ΜΕΣΑ

ΕΞΩ

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΠΑΡΑΘΥΤΟΥ ΤΥΠΟΥ 1

Γραφική Κλίμακα

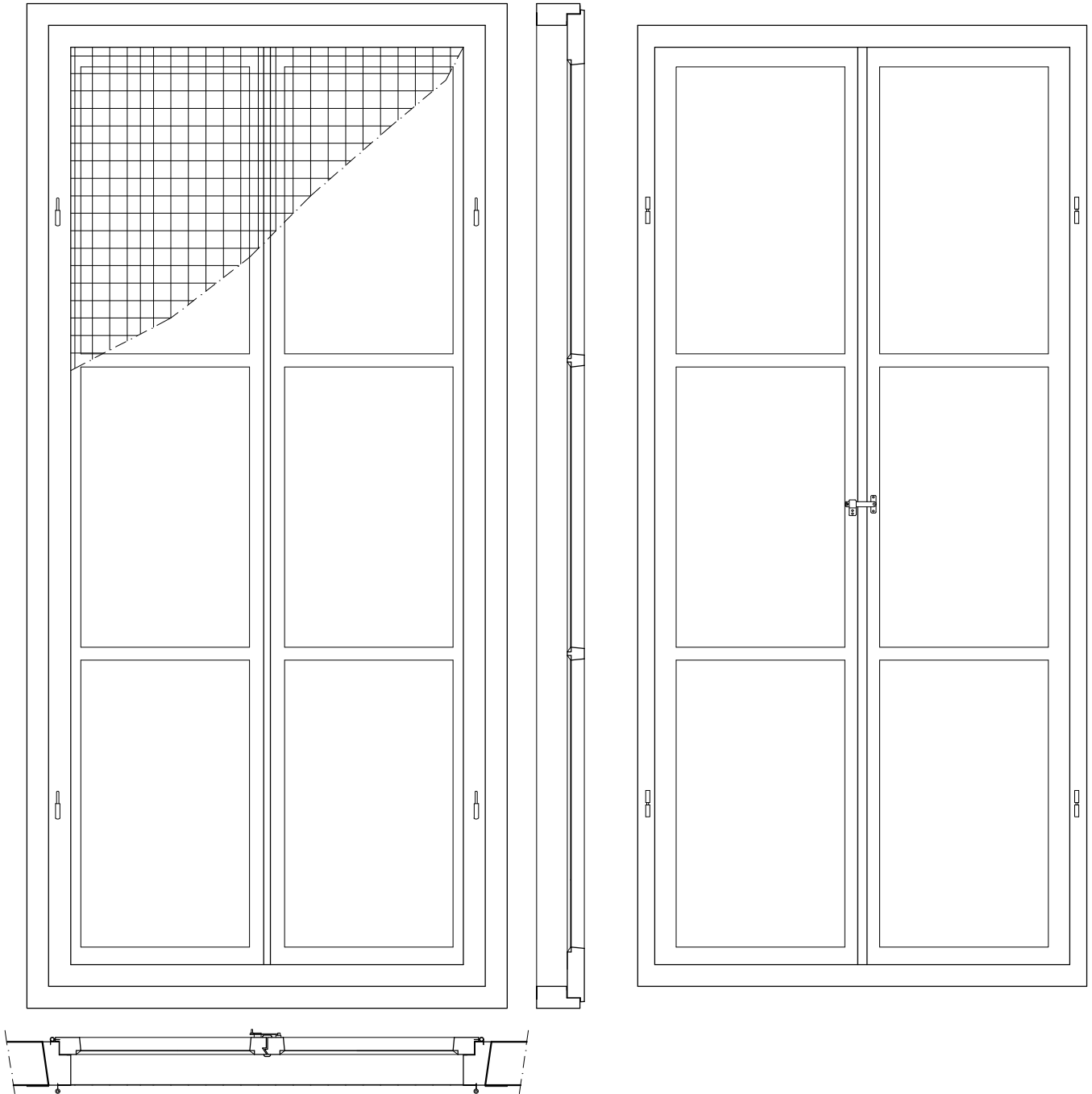
0.30 m

0.50m

1.00m

ΕΞΩ

ΜΕΣΑ

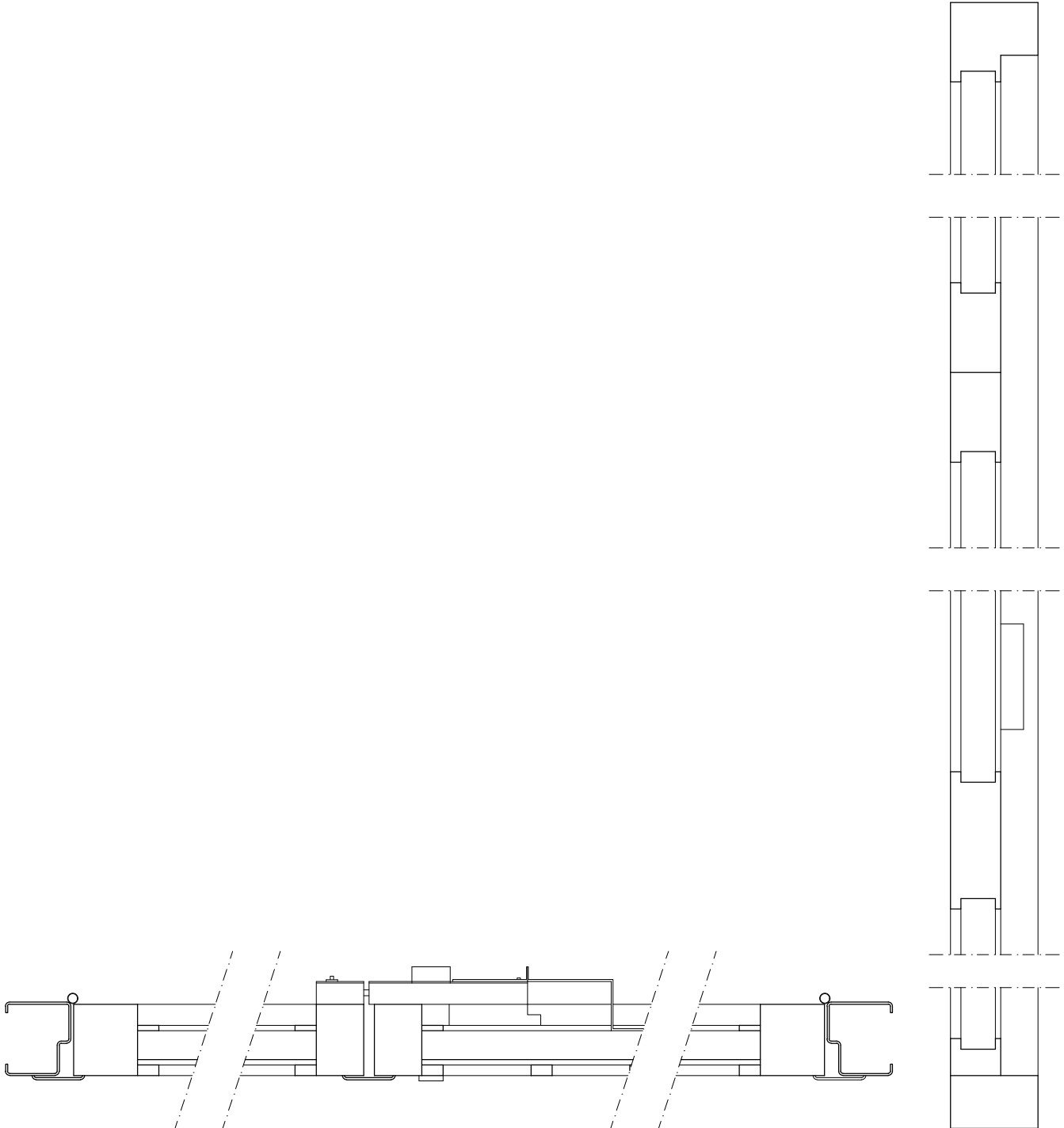
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΠΑΡΑΘΥΡΟΥ ΤΥΠΟΥ 2

Γραφική Κλίμακα

0.30 m

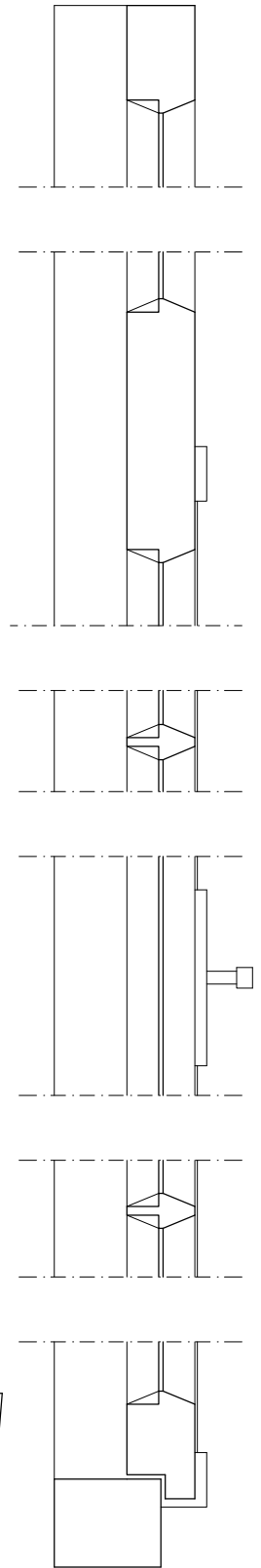
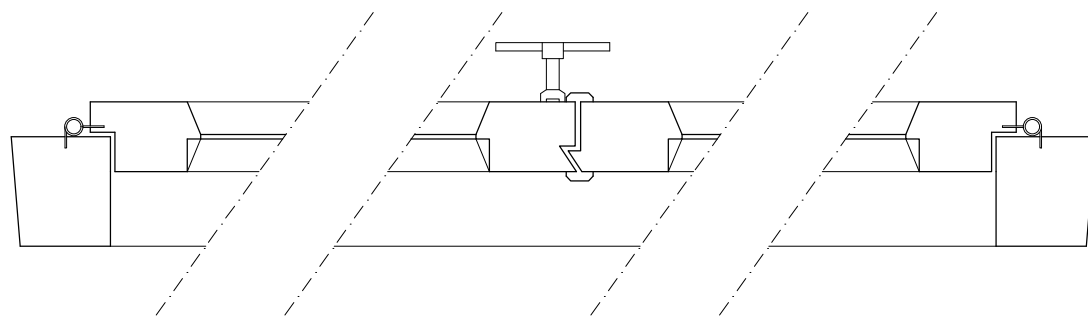
0.50m

1.00m

ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΗΣ ΠΟΡΤΑΣ

Γραφική Κλίμακα
0.10m 0.15m 0.20m

ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΕΥΛΙΝΟΥ ΠΑΡΑΘΥΡΟΥ ΤΥΠΟΥ 1

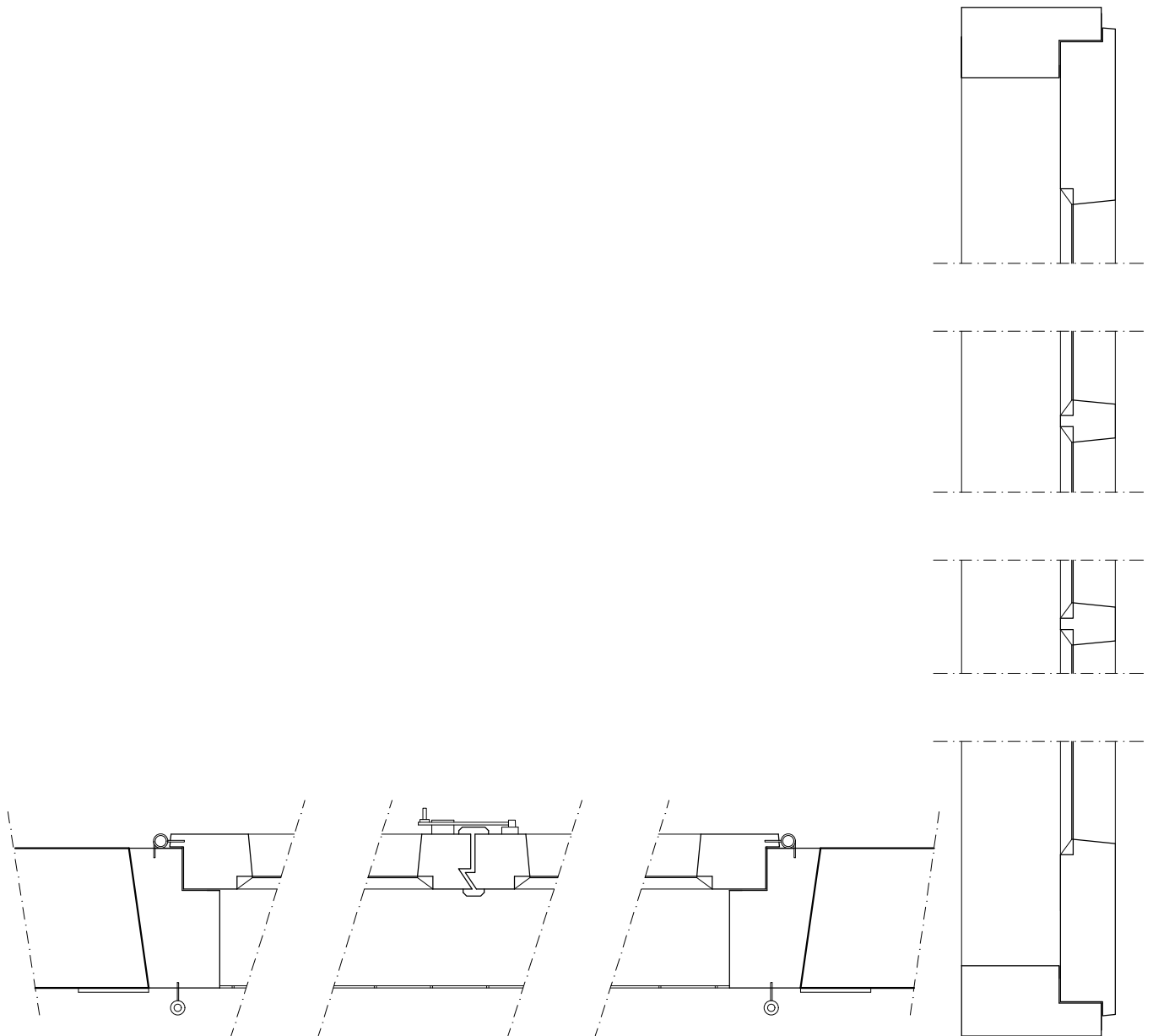
Γραφική Κλίμακα

0.10m

0.15m

0.20m

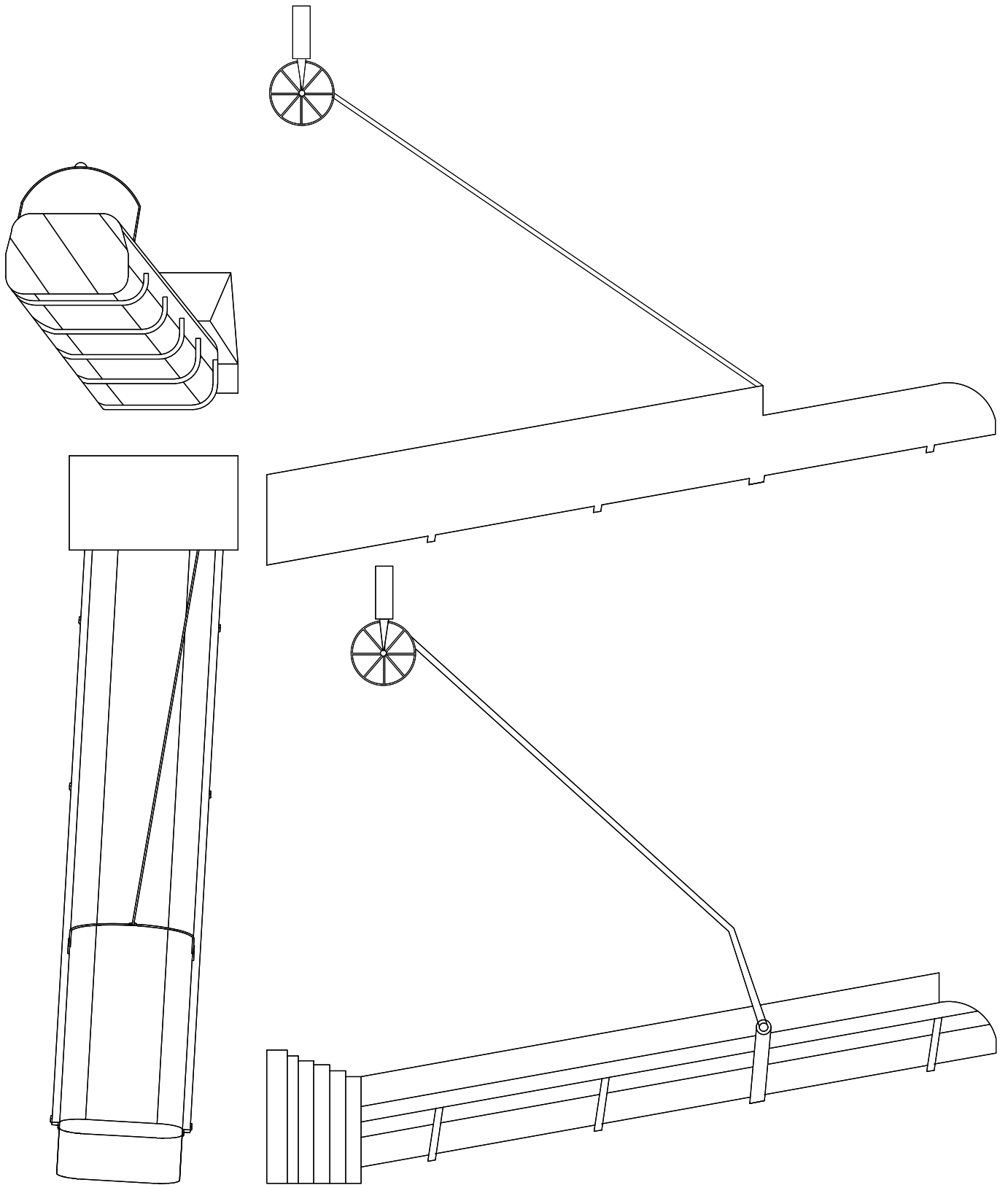

ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΕΥΛΙΝΟΥ ΠΑΡΑΘΥΡΟΥ ΤΥΠΟΥ 2

Γραφική Κλίμακα

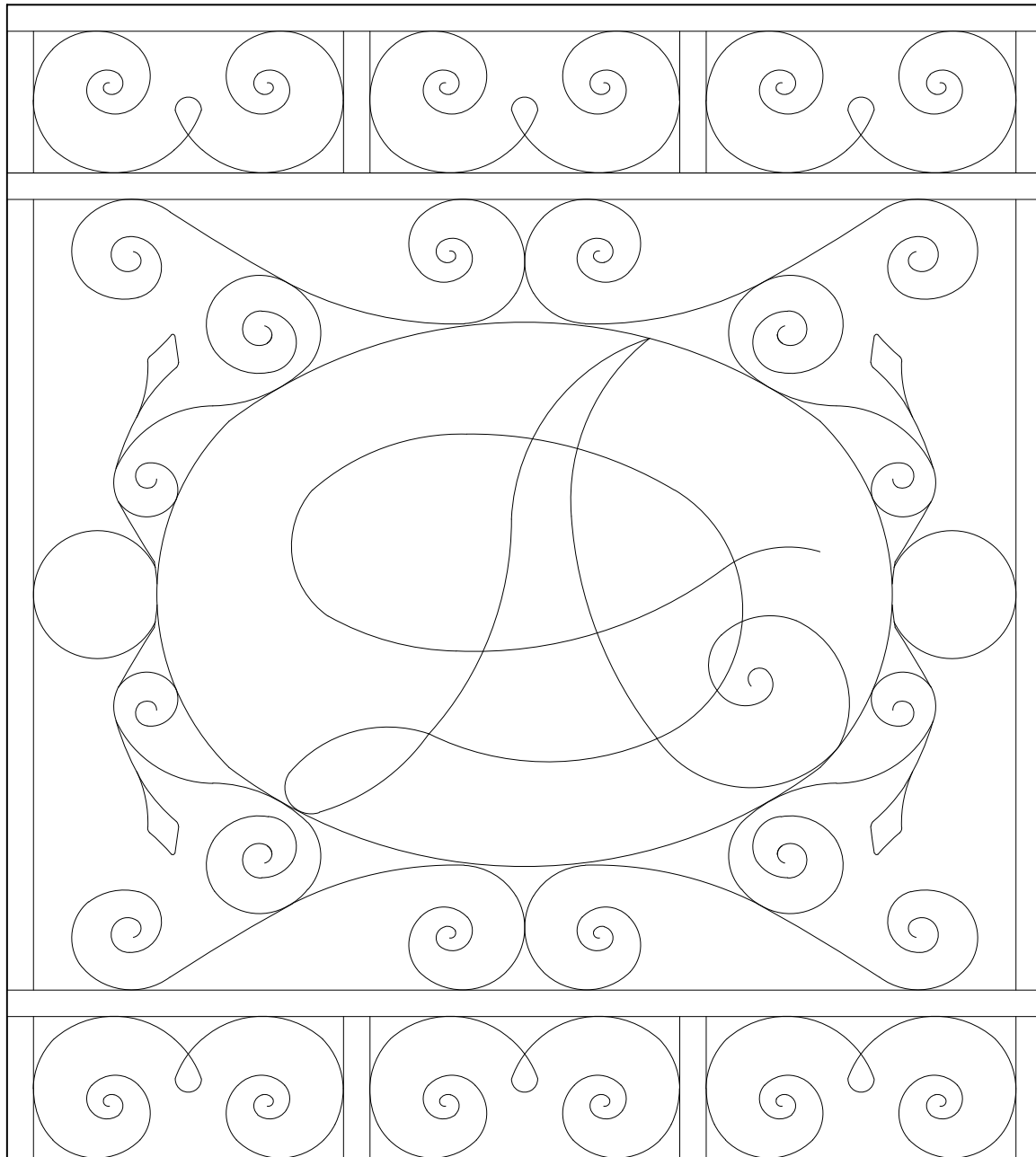
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΑΓΩΓΟΥ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΔΕΜΑΤΩΝ

Γραφική Κλίμακα

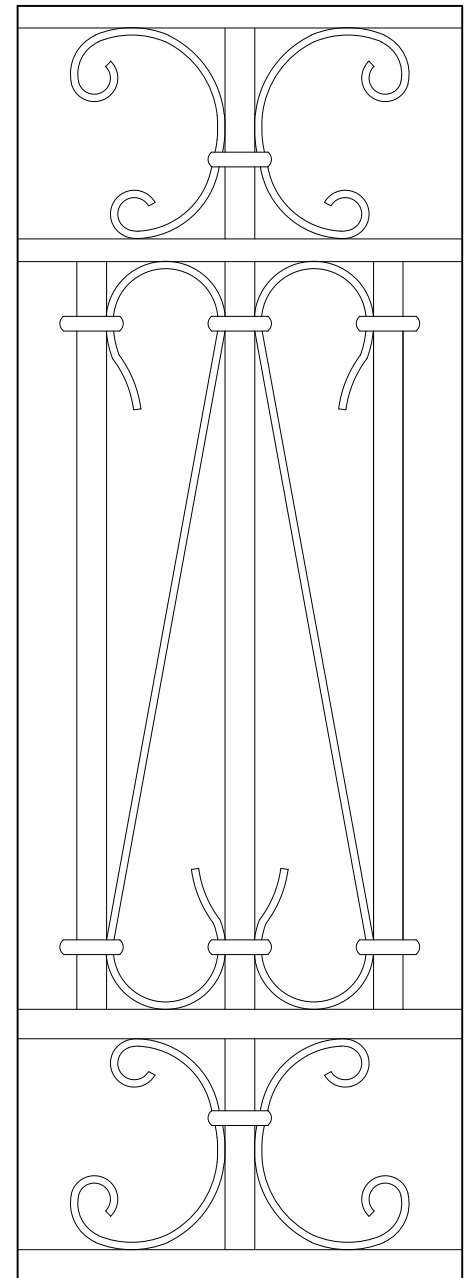
0.50m

1.00m

2.00m

ΚΙΓΚΛΙΔΩΜΑΤΑ

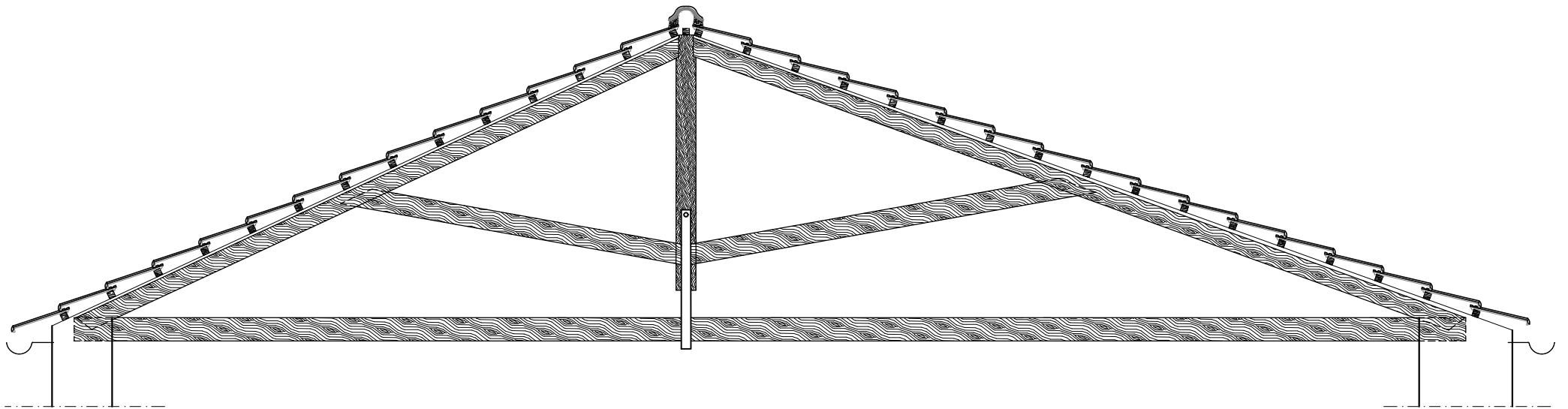
Γραφική Κλίμακα

0.10m

0.15m

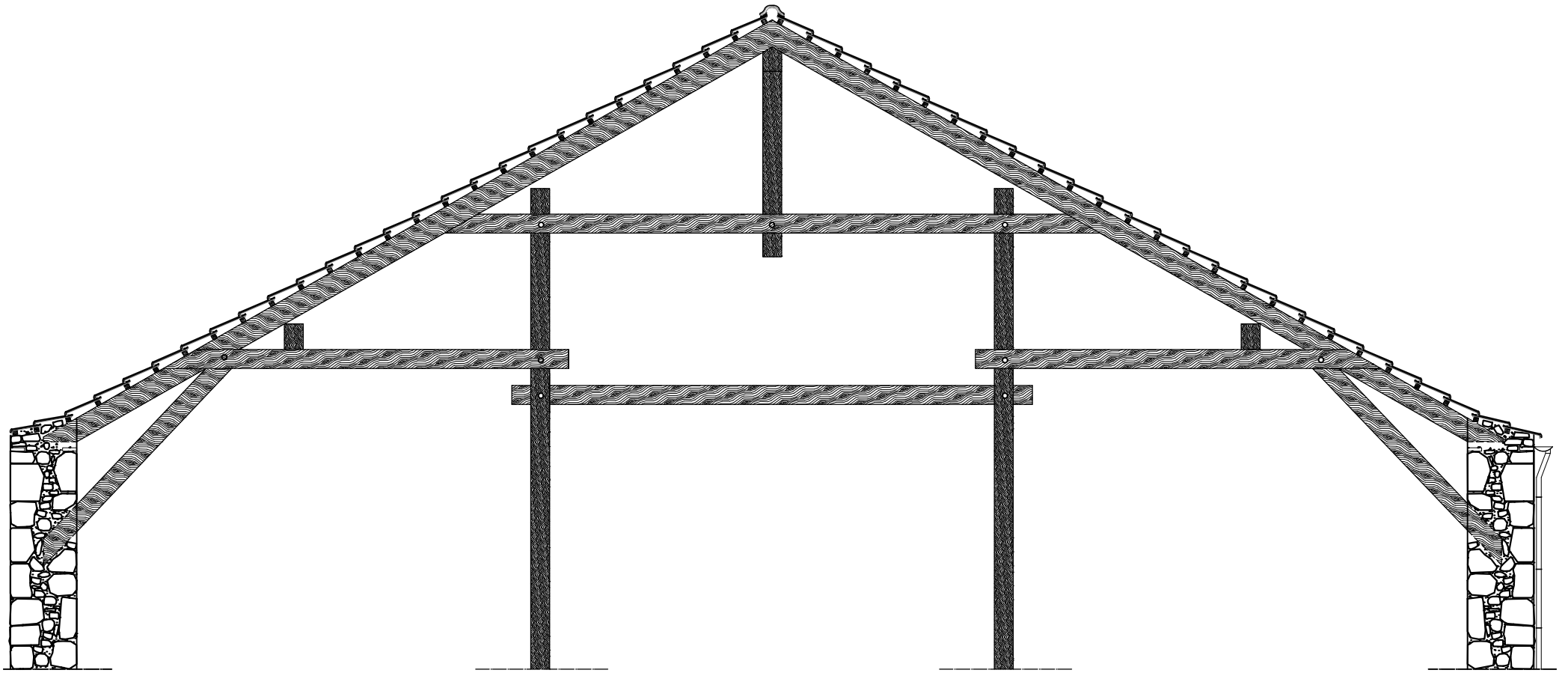
0.20m

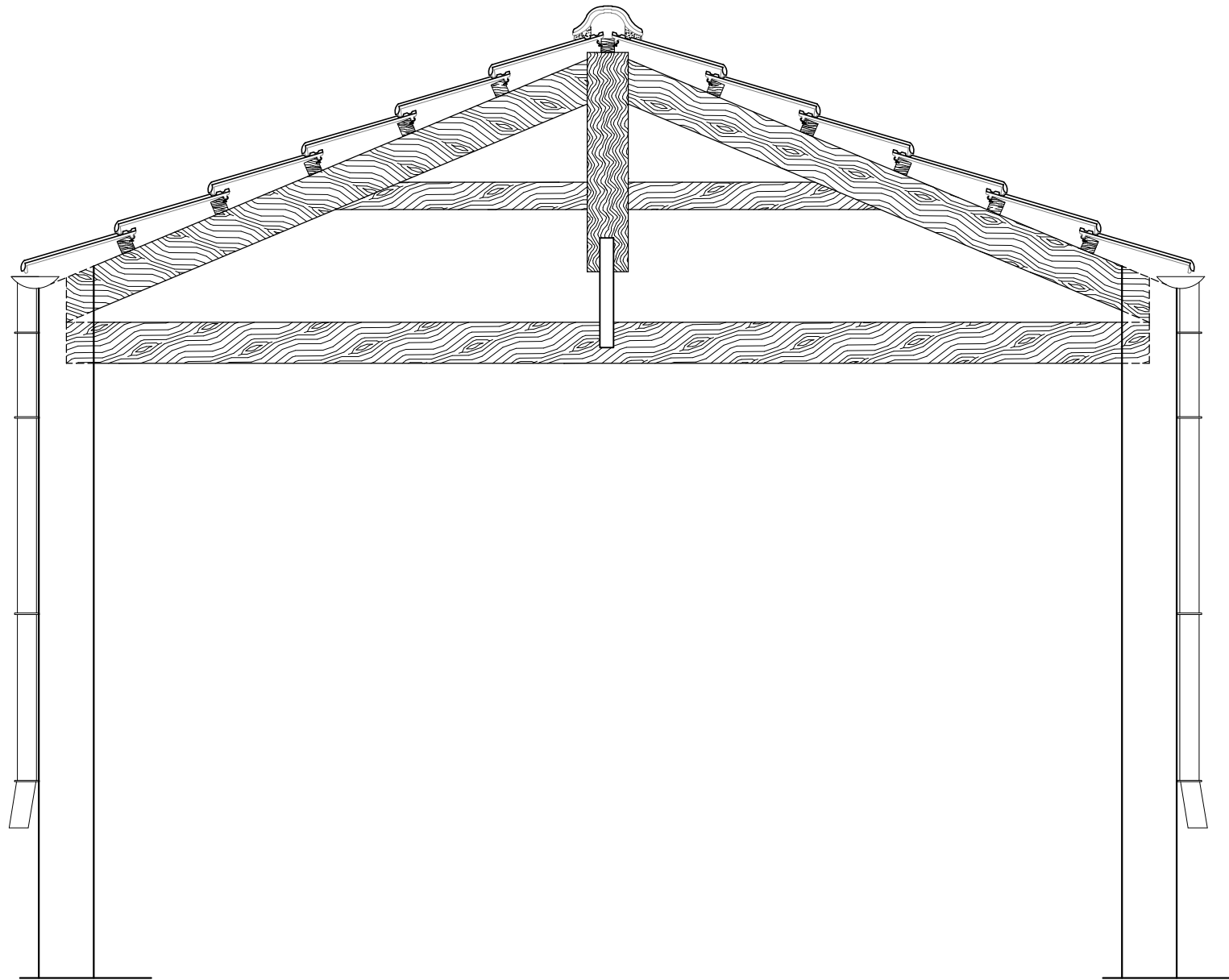
ZEYKTO 1

Γραφική Κλίμακα
0.50m 1.00m 2.00m

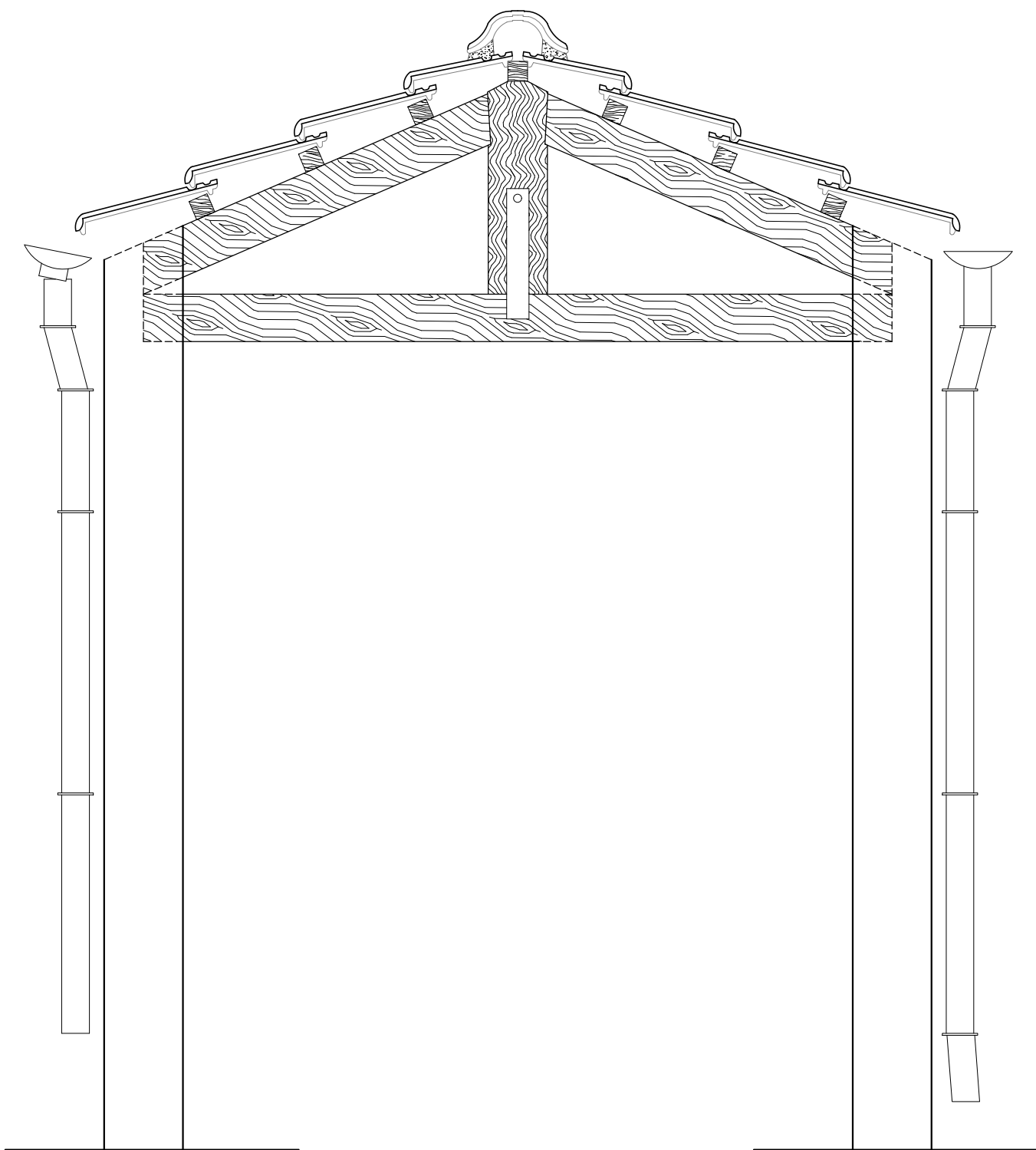
ZEYKTO 2

Γραφική Κλίμακα
0.50m 1.00m 2.00m

ZEYKTO 3

Γραφική Κλίμακα
0.30 m 0.50m 1.00m

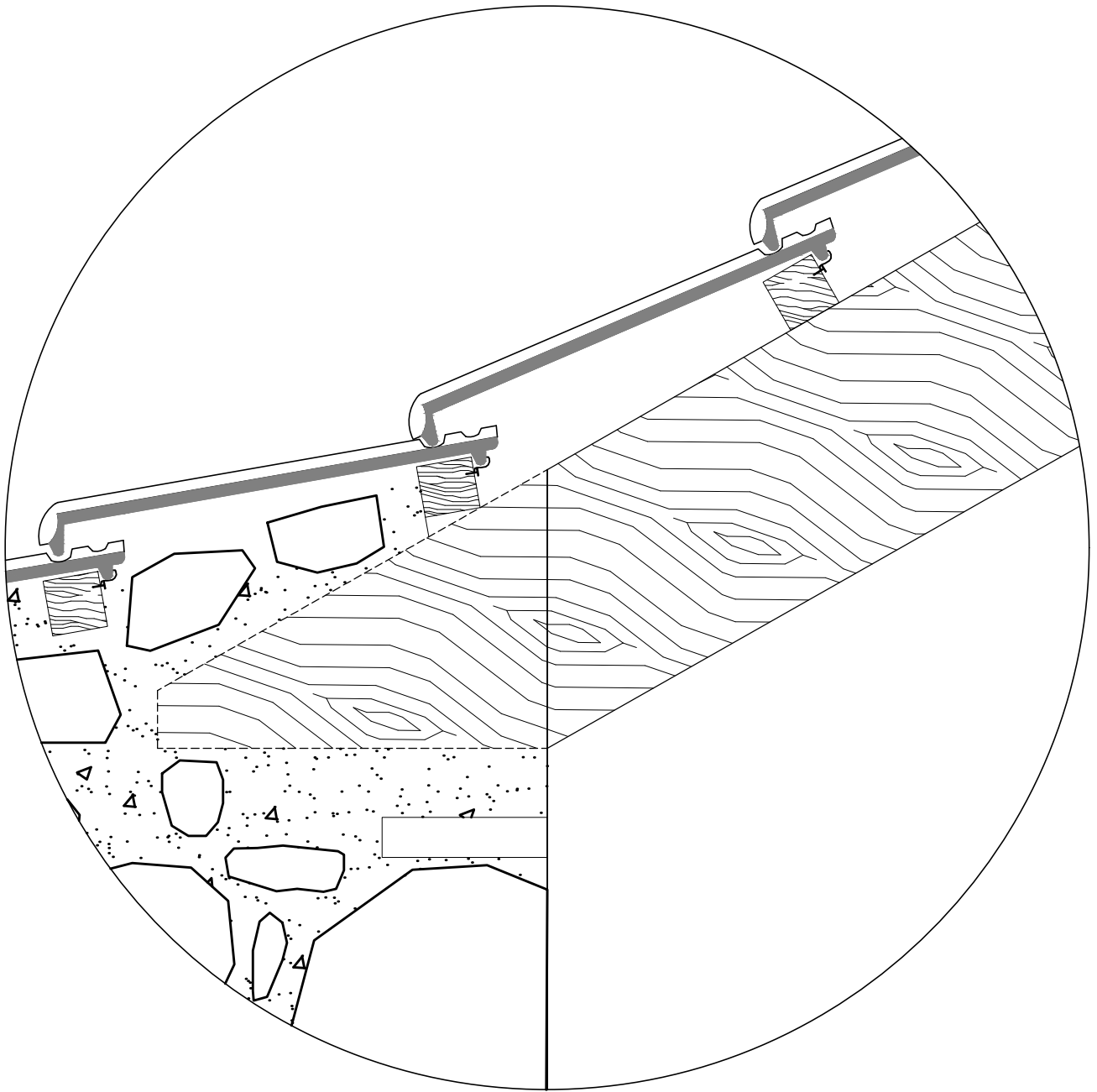
ZEYKTO 4

Γραφική Κλίμακα

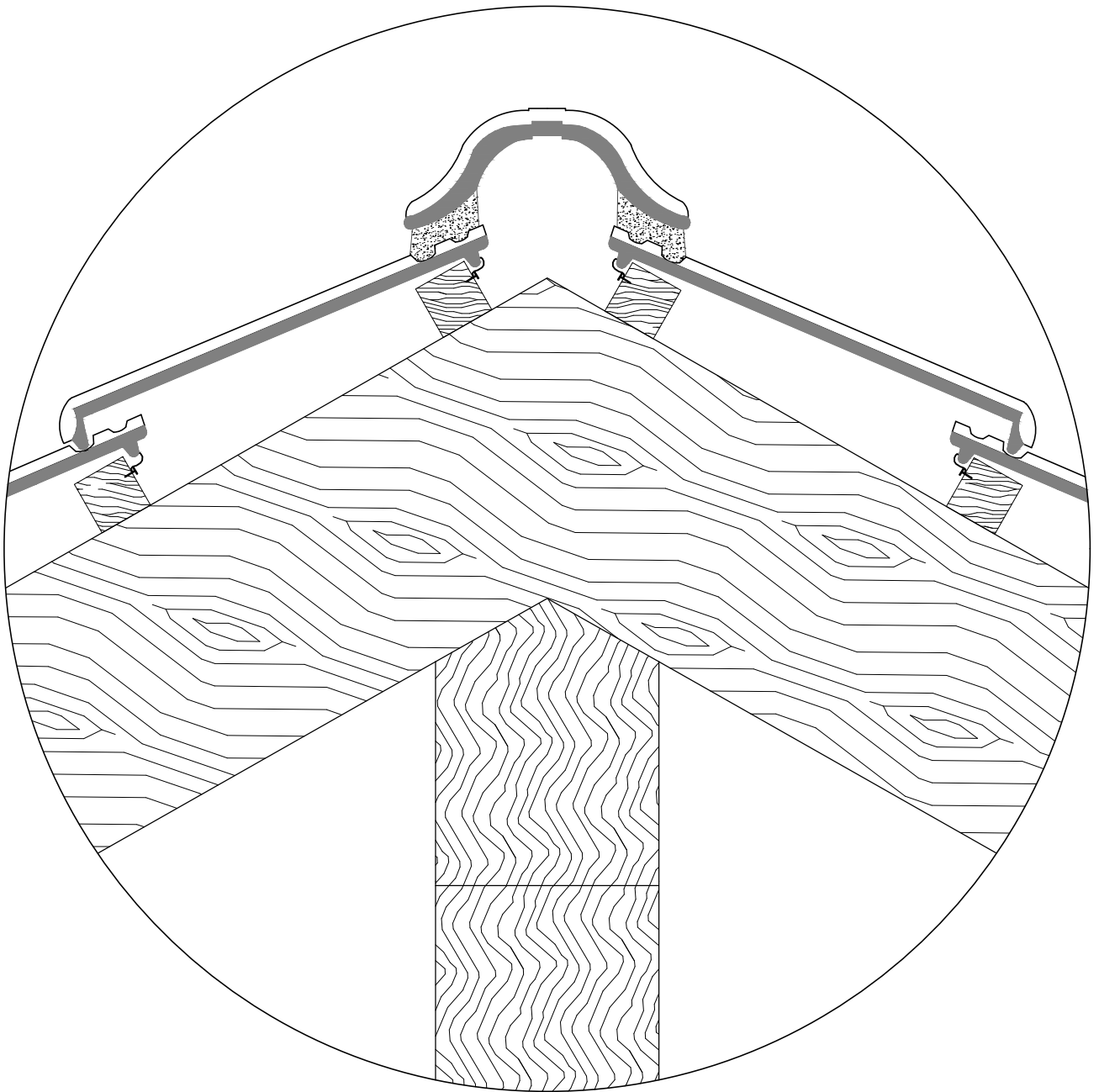
0.30 m

0.50m

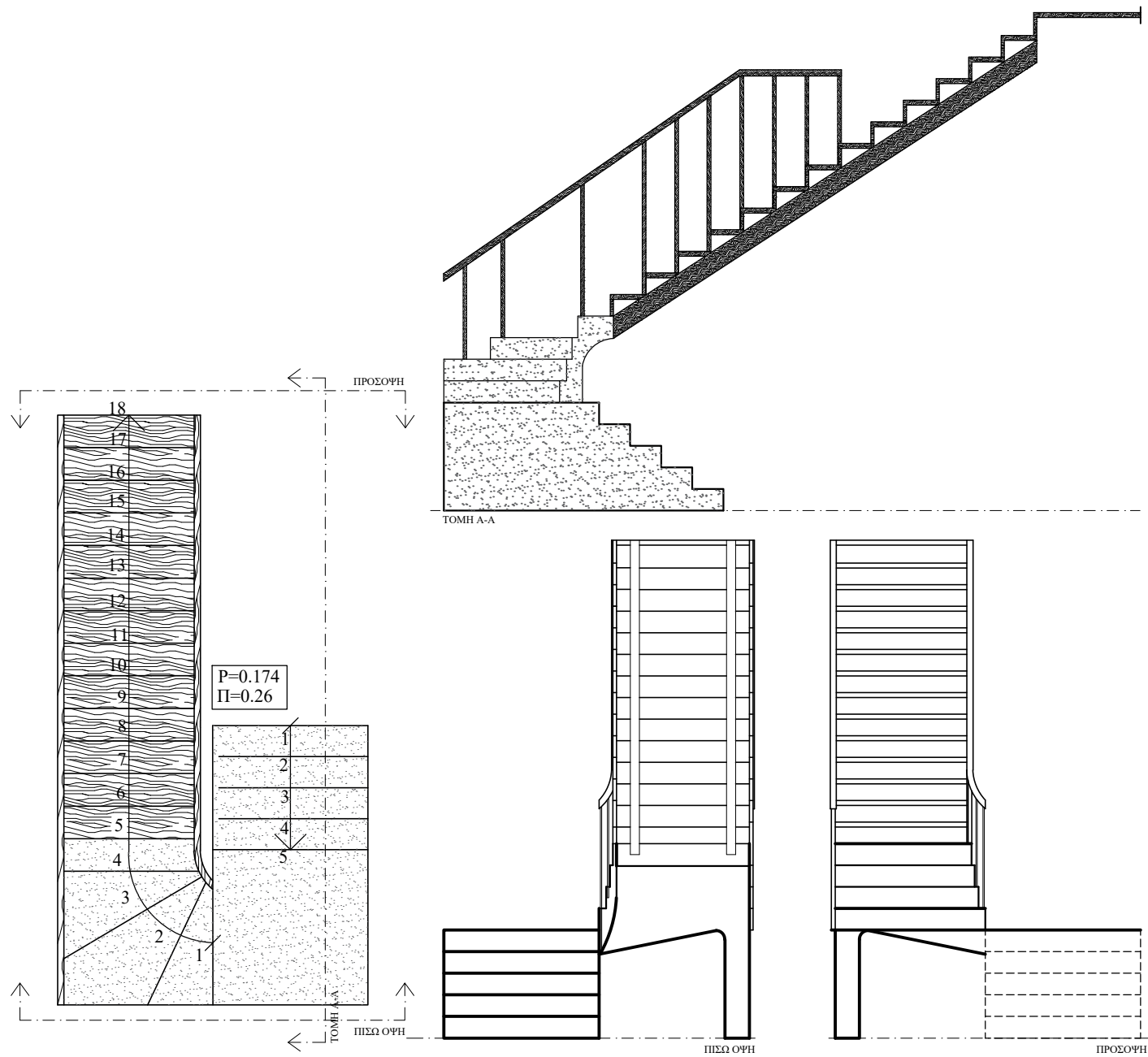
1.00m

ΛΕΙΤΟΜΕΡΕΙΑ ΖΕΥΚΤΩΝ 1

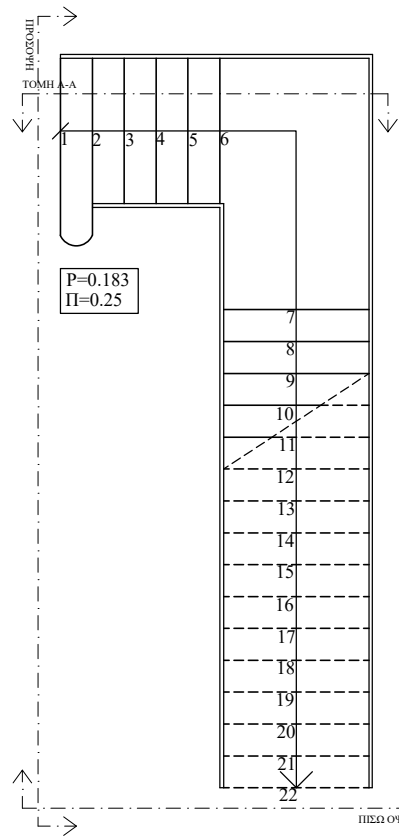

ΛΕΙΤΟΜΕΡΕΙΑ ΖΕΥΚΤΩΝ 2

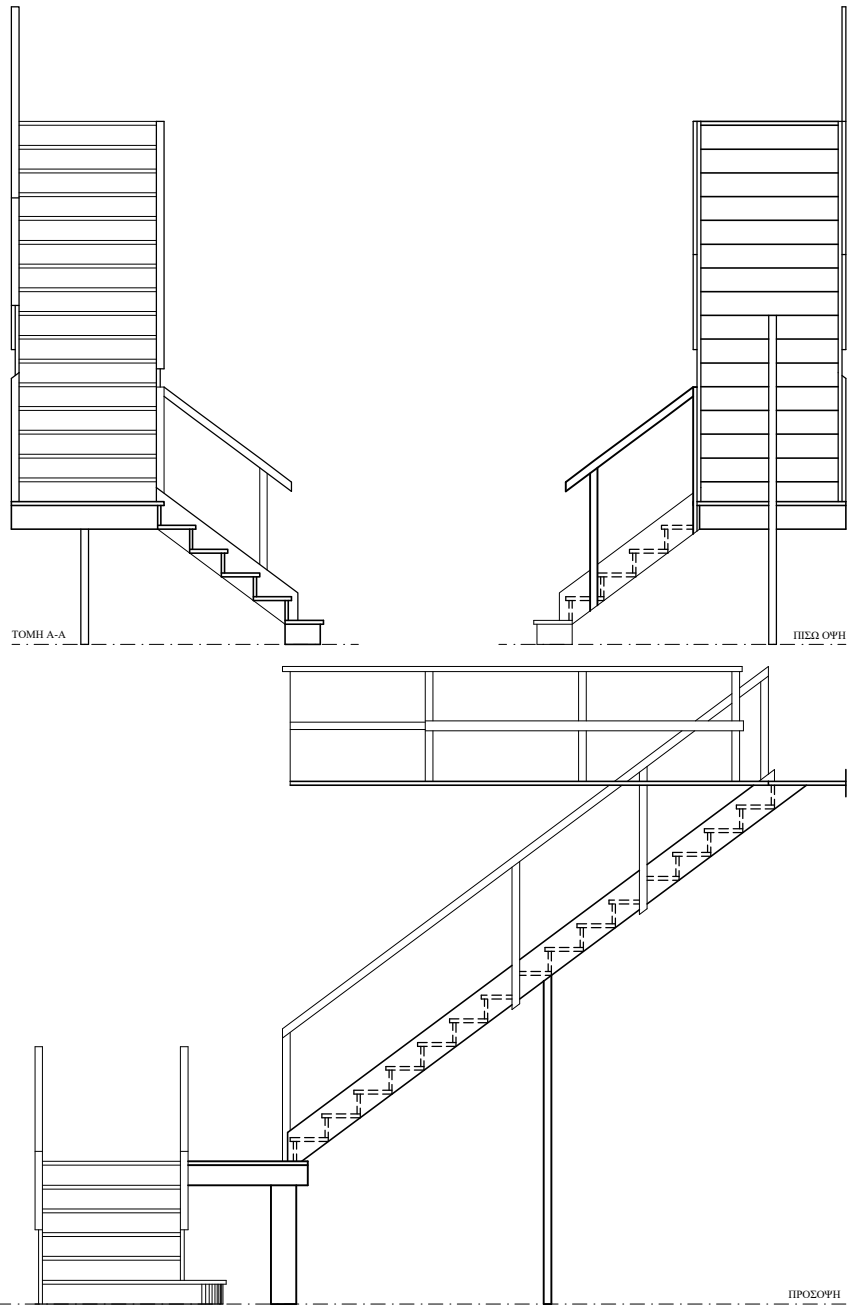

ΣΚΑΛΑ ΙΣΟΓΕΙΟΥ - ΠΡΩΤΟΥ

Γραφική Κλίμακα
 0.50m 1.00m 2.00m

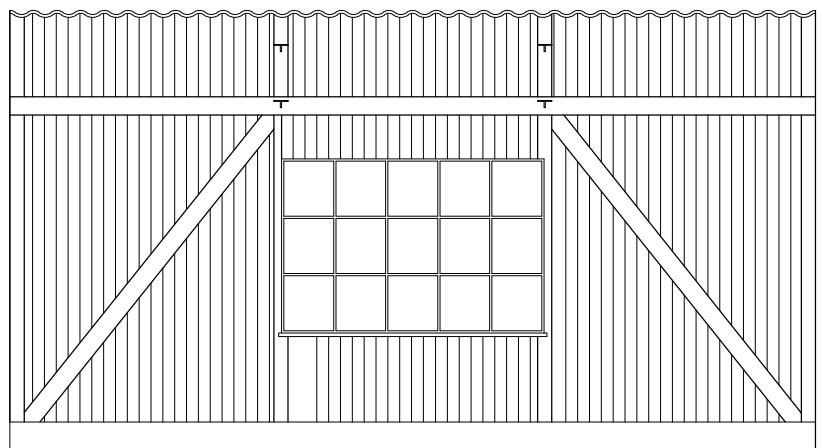
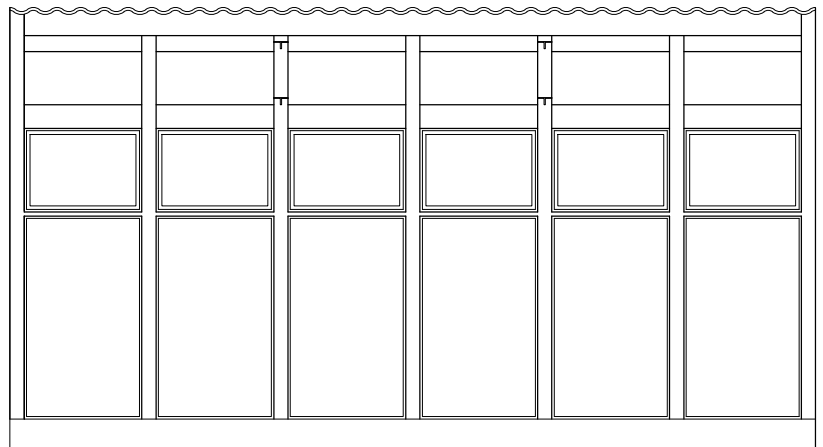
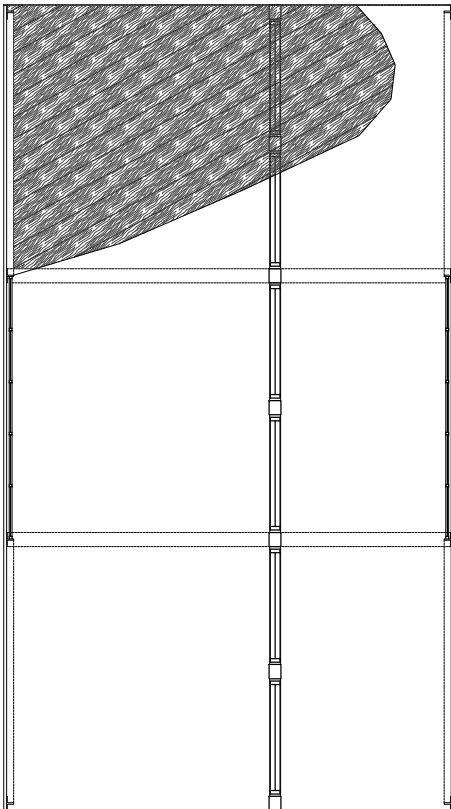
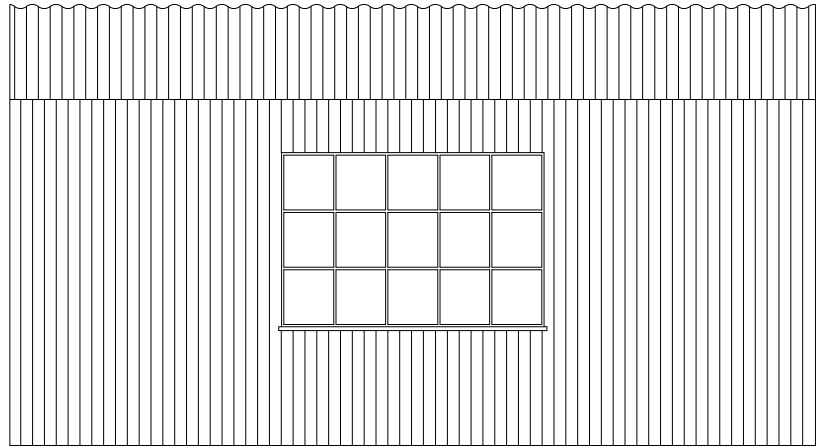
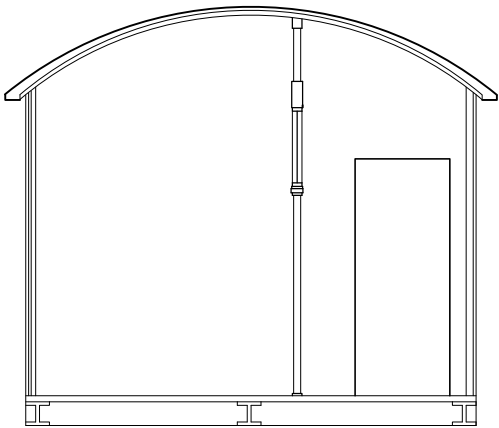

$P=0.183$
 $\Pi=0.25$

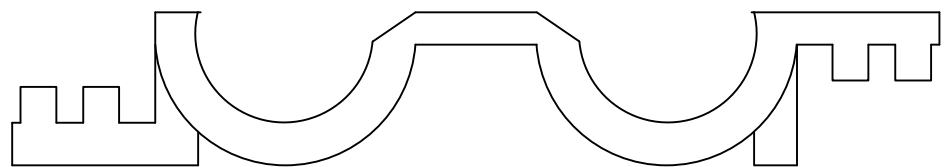
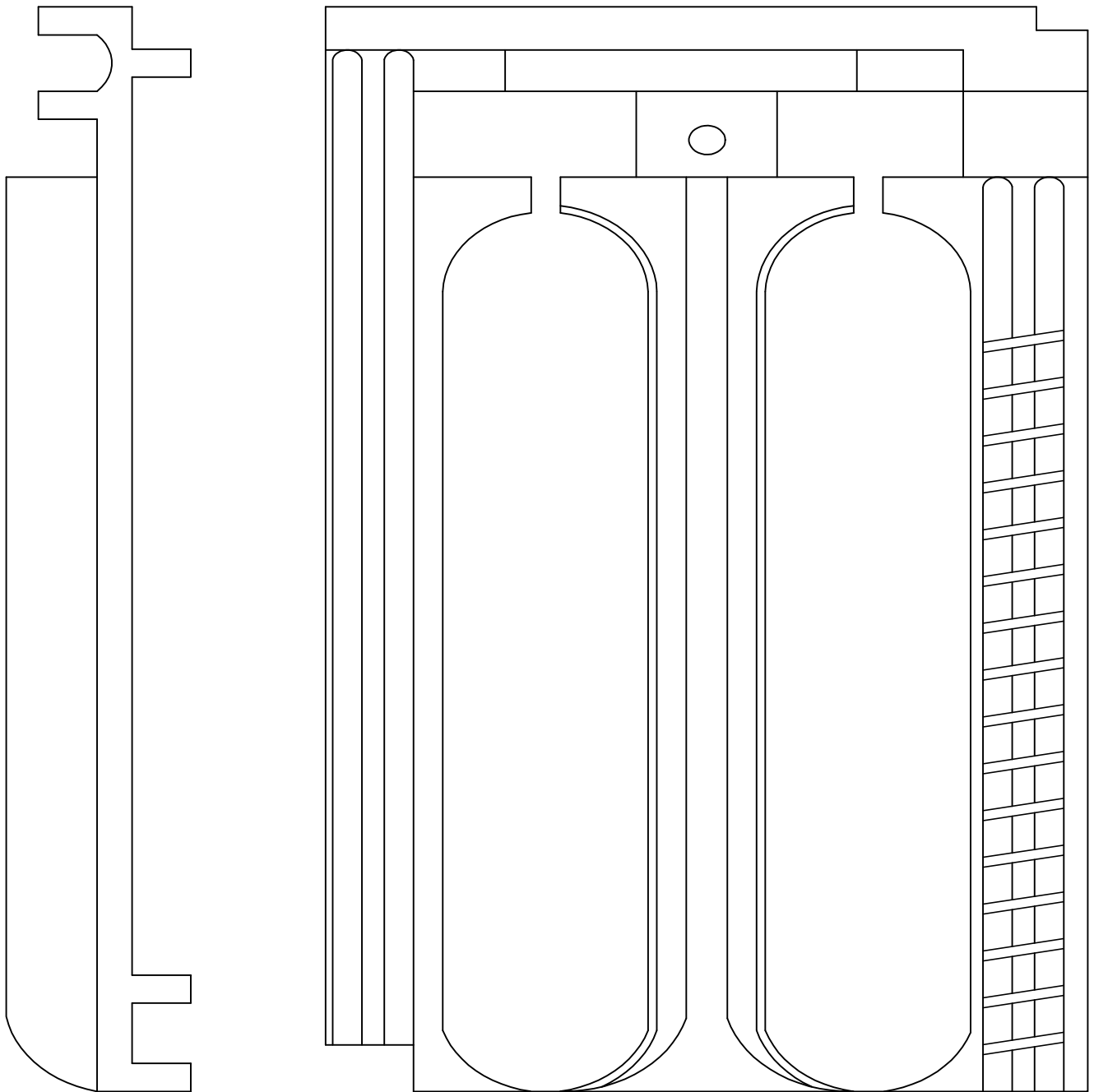

ΣΚΑΛΑ ΠΡΩΤΟΥ - ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Γραφική Κλίμακα
 0.50m 1.00m 2.00m

ΜΕΤΑΛΛΙΚΗ ΣΚΕΠΑΣΤΗ ΓΕΦΥΡΑ

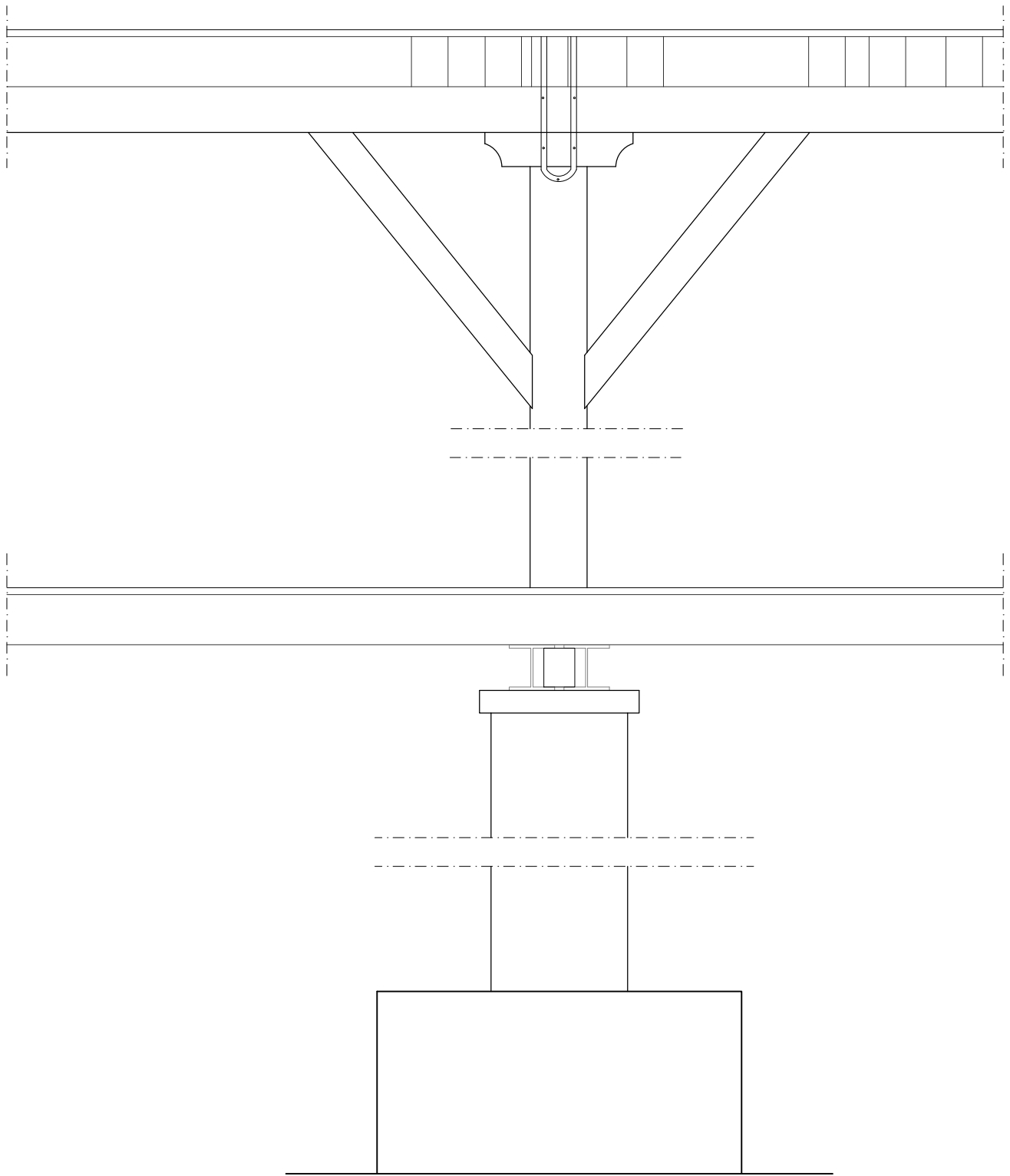
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΚΕΡΑΜΙΔΙΟΥ

Γραφική Κλίμακα

0.05m

0.10m

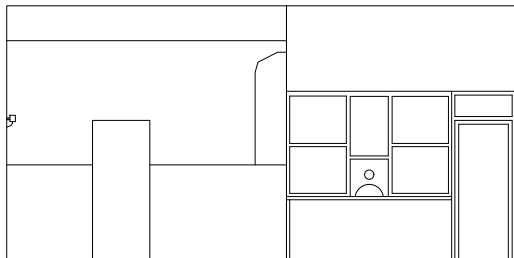
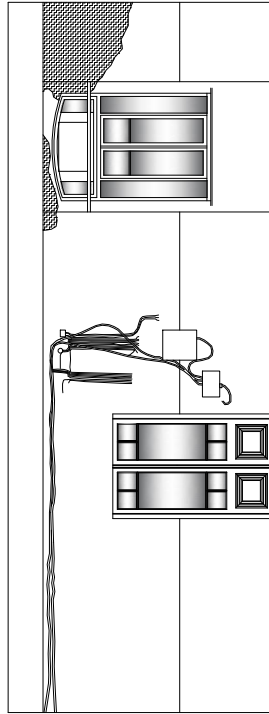
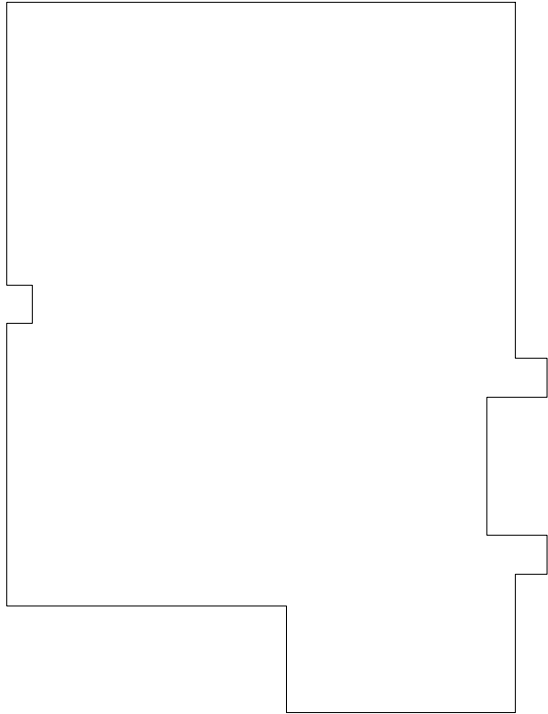
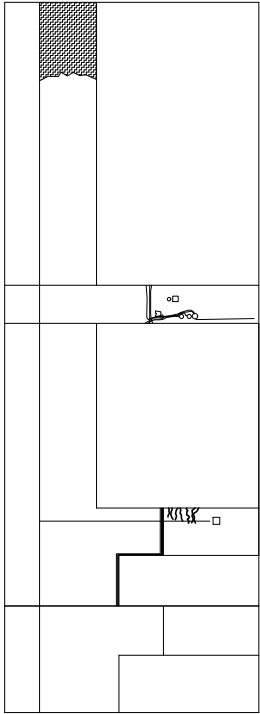
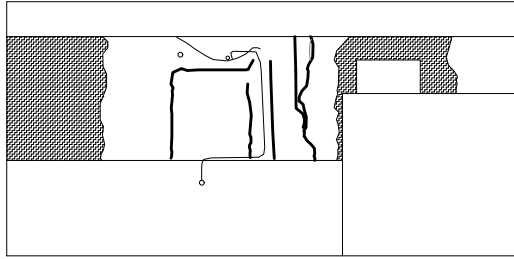
0.15m

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΜΕΣΟΠΙΛΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΥΛΩΜΑΤΩΝ

Γραφική Κλίμακα
0.30m 0.50m 1.00m

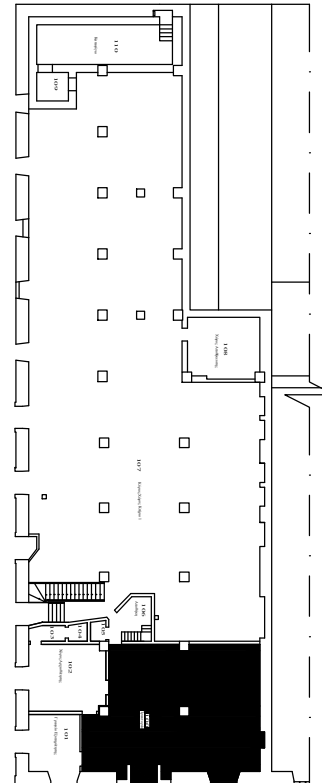
Δ100

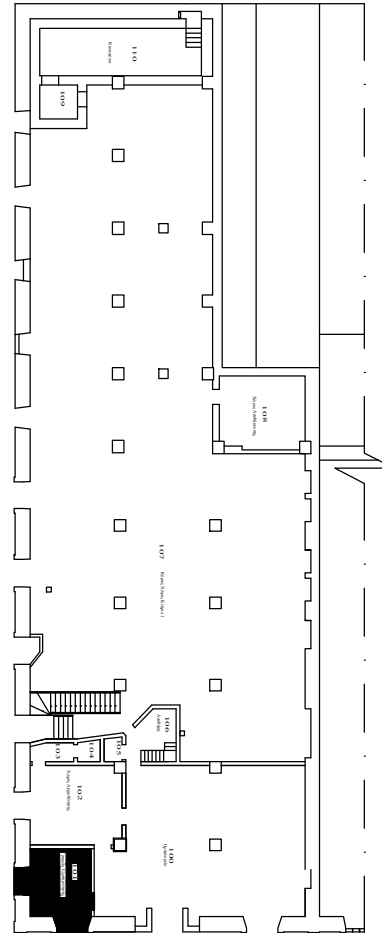
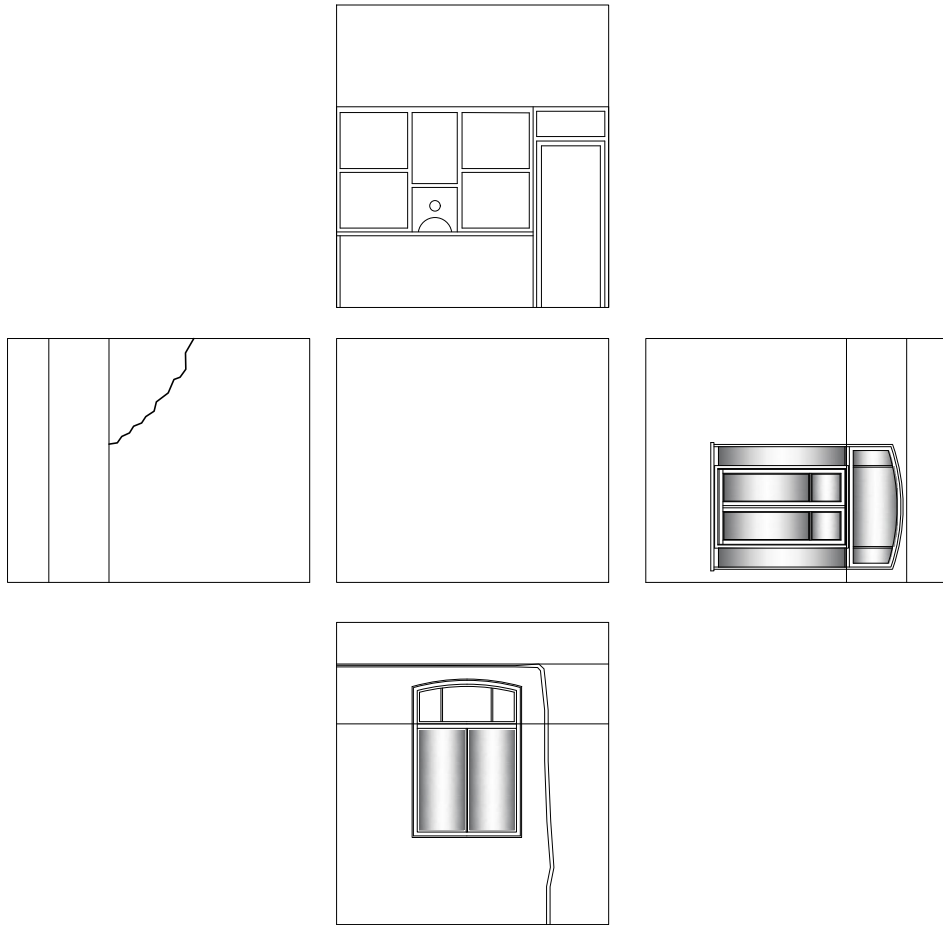
Γραφική Κλίμακα
1.00m 2.00m 3.00m

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

- Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
- Ρωγμή Μικρού Εύρους
- Ρωγμή Στο Επίχρισμα
- Κατάρρευση Τοιχοποιίας
- Κατάρρευση Δαπέδου
- Κατάρρευση Επιχρίσματος
- Αποκόλληση Επιχρίσματος
- Αποσάθρωση Ξύλου
- Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
- Ανάπτυξη Φυτών
- Οξείδωση Μετάλλου
- Ρύποι Από Φωτιά
- Σφραγισμένα Ανοίγματα
- Graffiti

Δ101

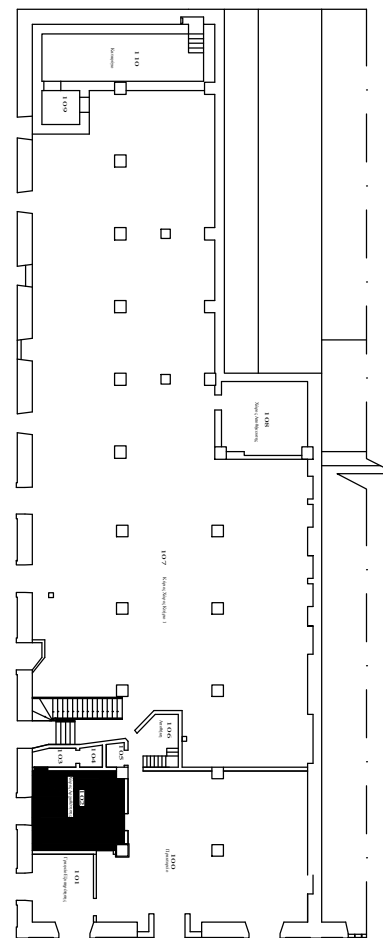
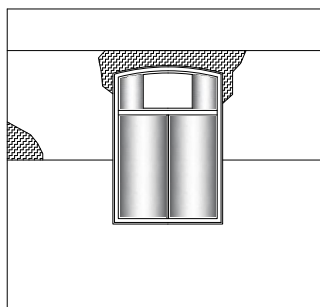
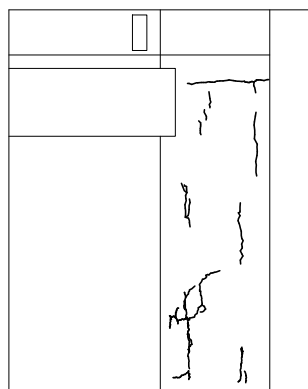
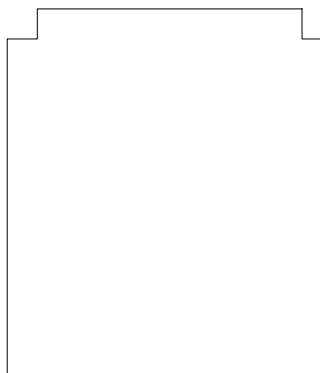
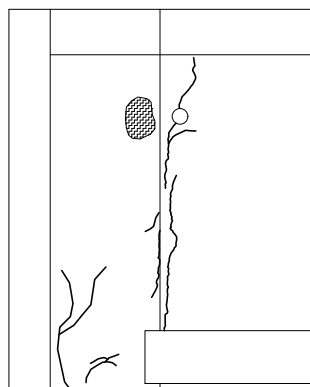
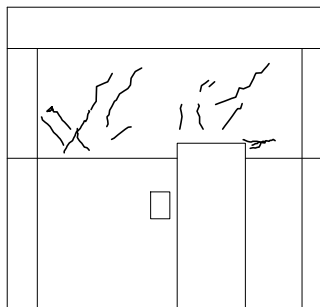
Γραφική Κλίμακα

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επίχρισματος
	Αποκόλληση Επίχρισματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

Δ102

Γραφική Κλίμακα

1.00m

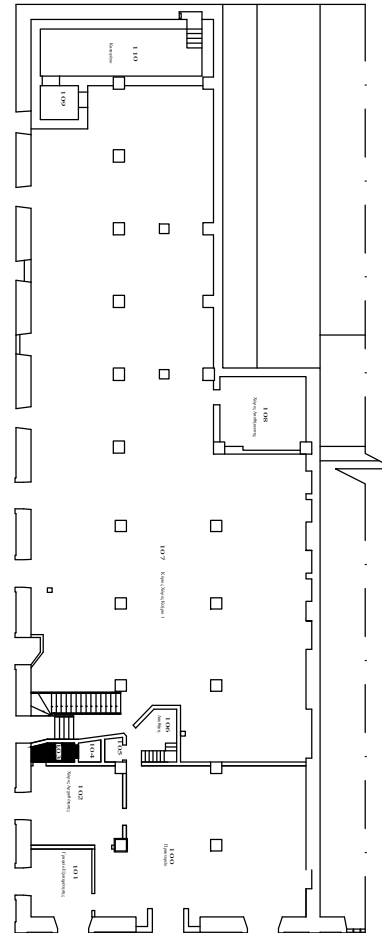
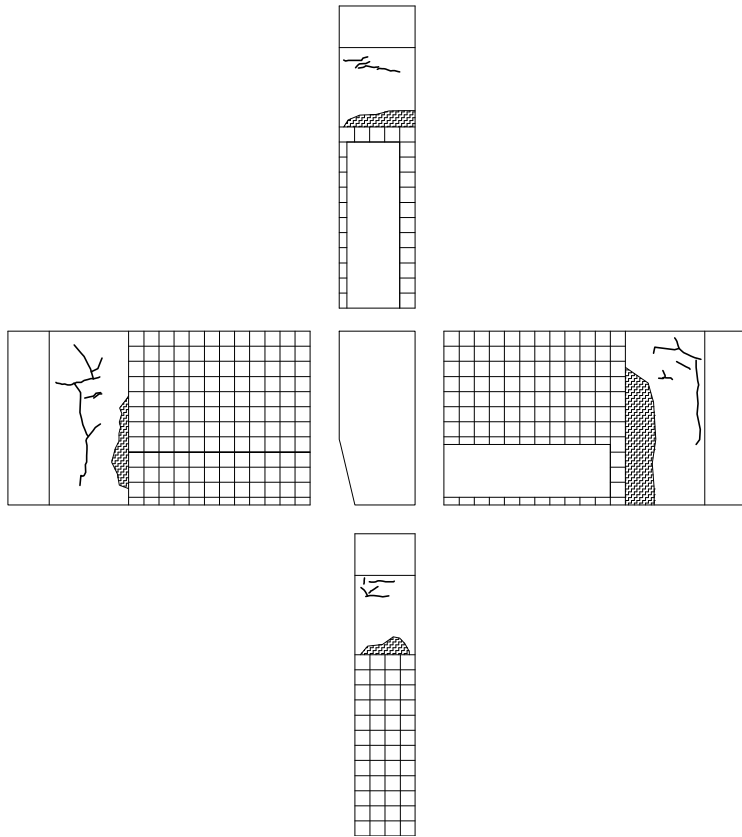
2.00m

3.00m

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επιχρίσματος
	Αποκόλληση Επιχρίσματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

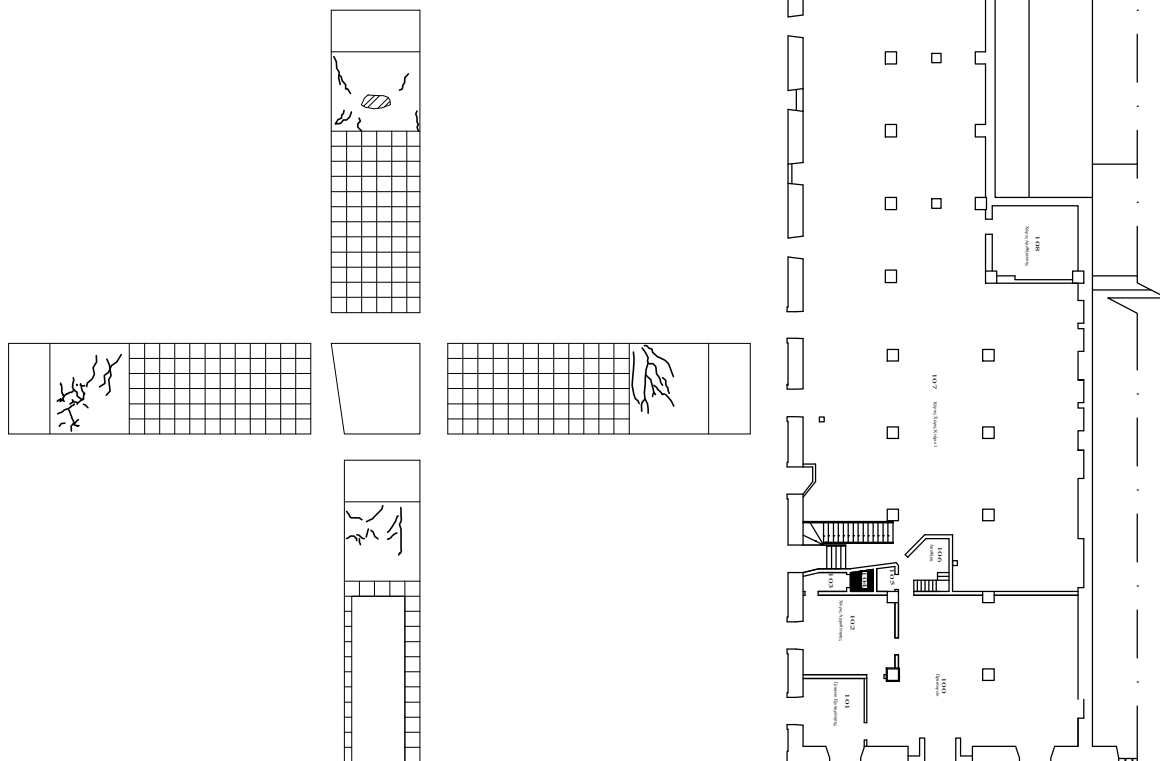
Δ103

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ	
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγή Μικρού Εύρους
	Ρωγή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επιχρίσματος
	Αποκόλληση Επιχρίσματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξειδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

Δ104

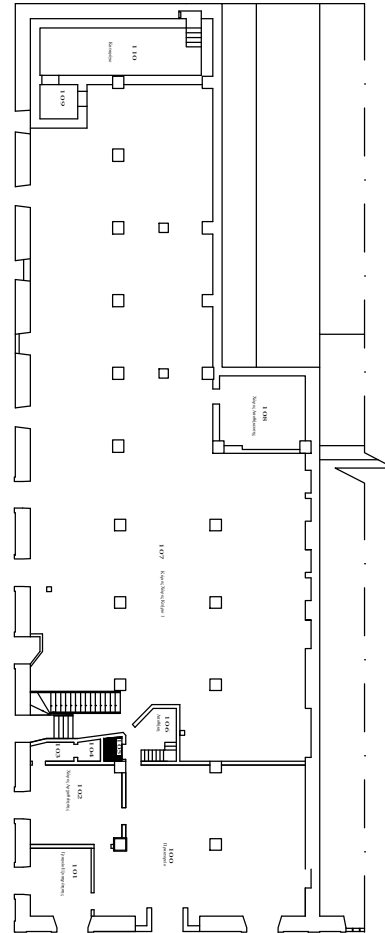
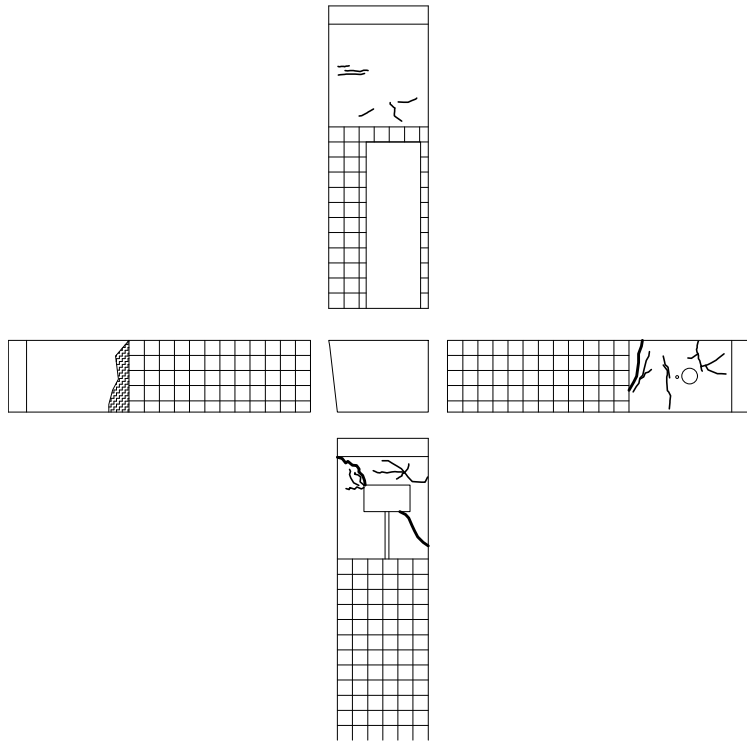
Γραφική Κλίμακα

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επιχρίσματος
	Αποκόλληση Επιχρίσματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξειδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

Δ105

Γραφική Κλίμακα

1.00m

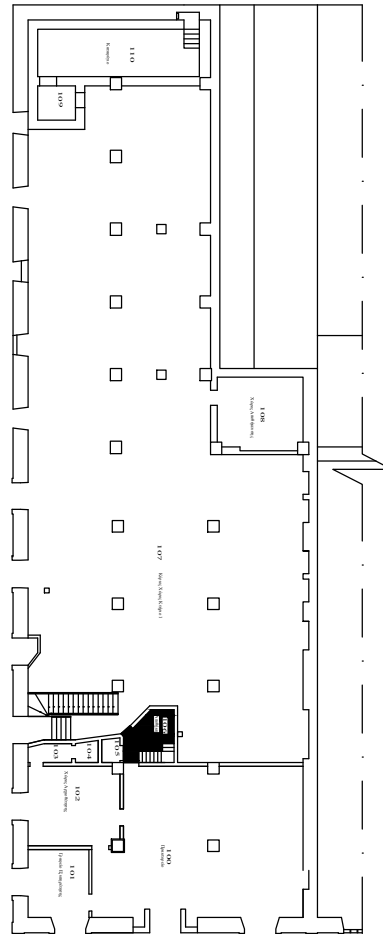
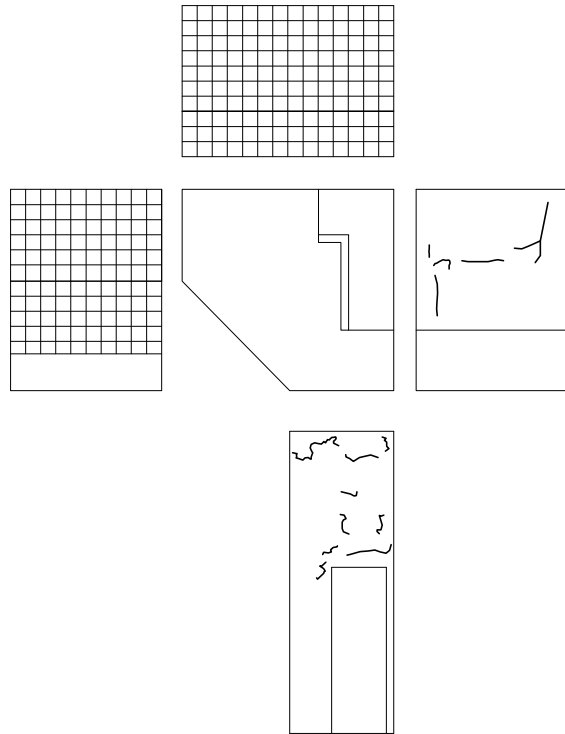
2.00m

3.00m

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επιχρίσματος
	Αποκόλληση Επιχρίσματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

Δ106

Γραφική Κλίμακα

1.00m

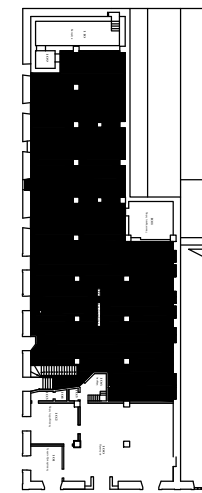
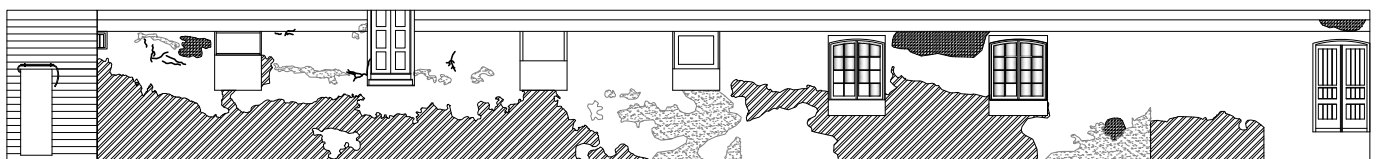
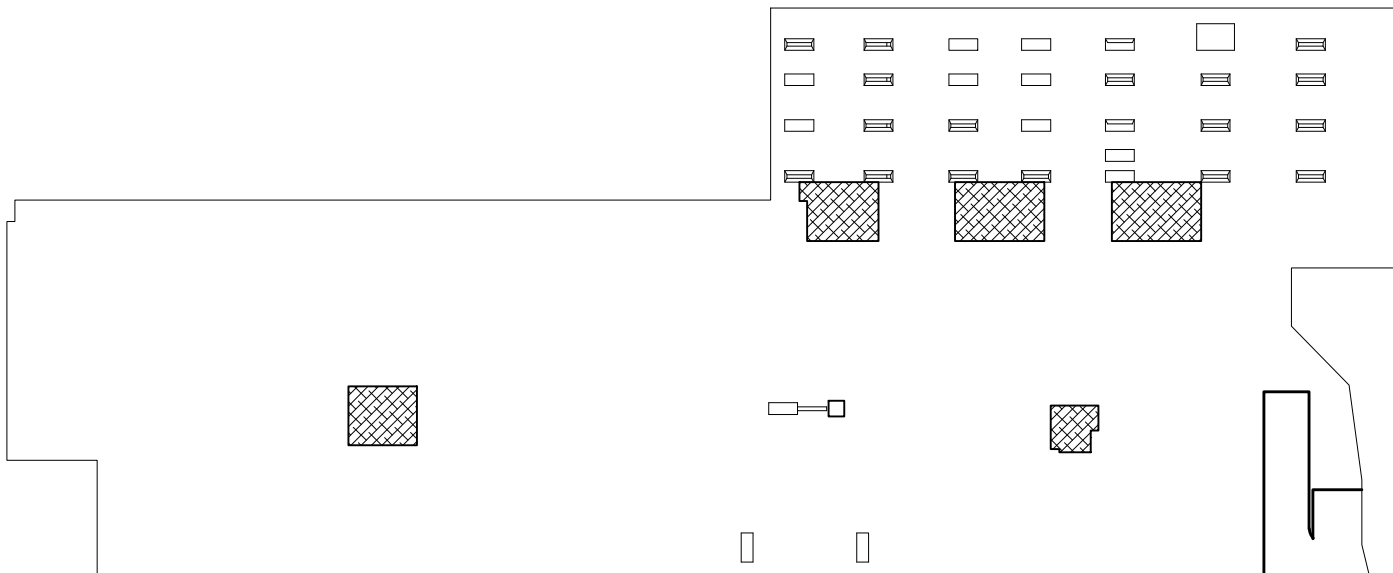
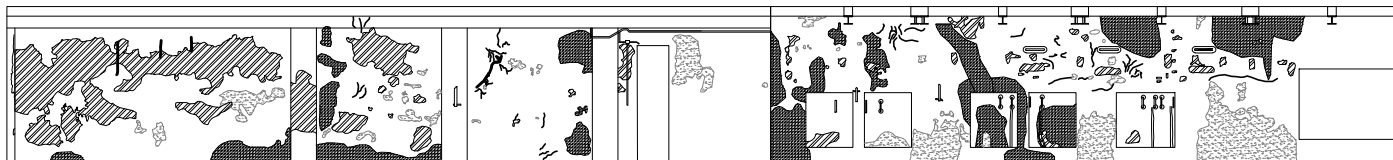
2.00m

3.00m

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

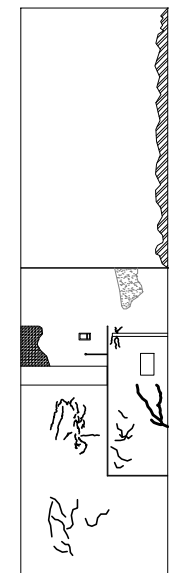
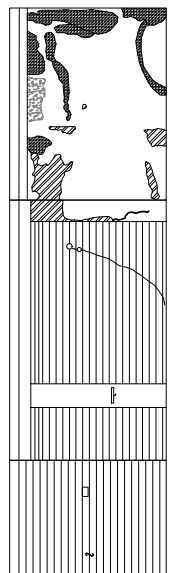
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επιχρίσματος
	Αποκόλληση Επιχρίσματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

Δ107

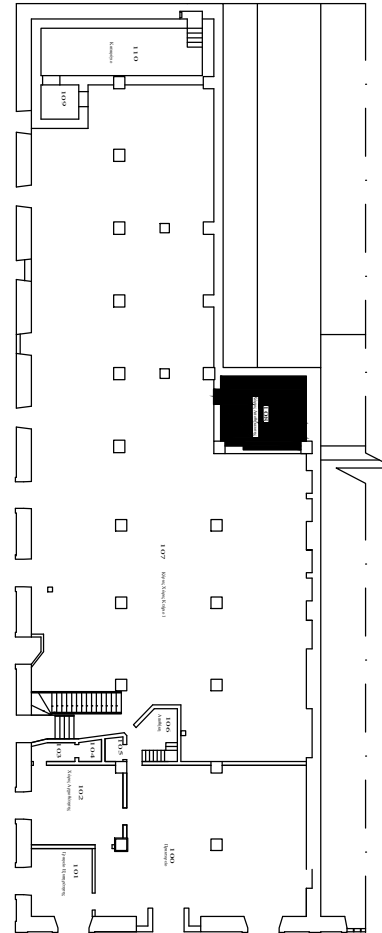
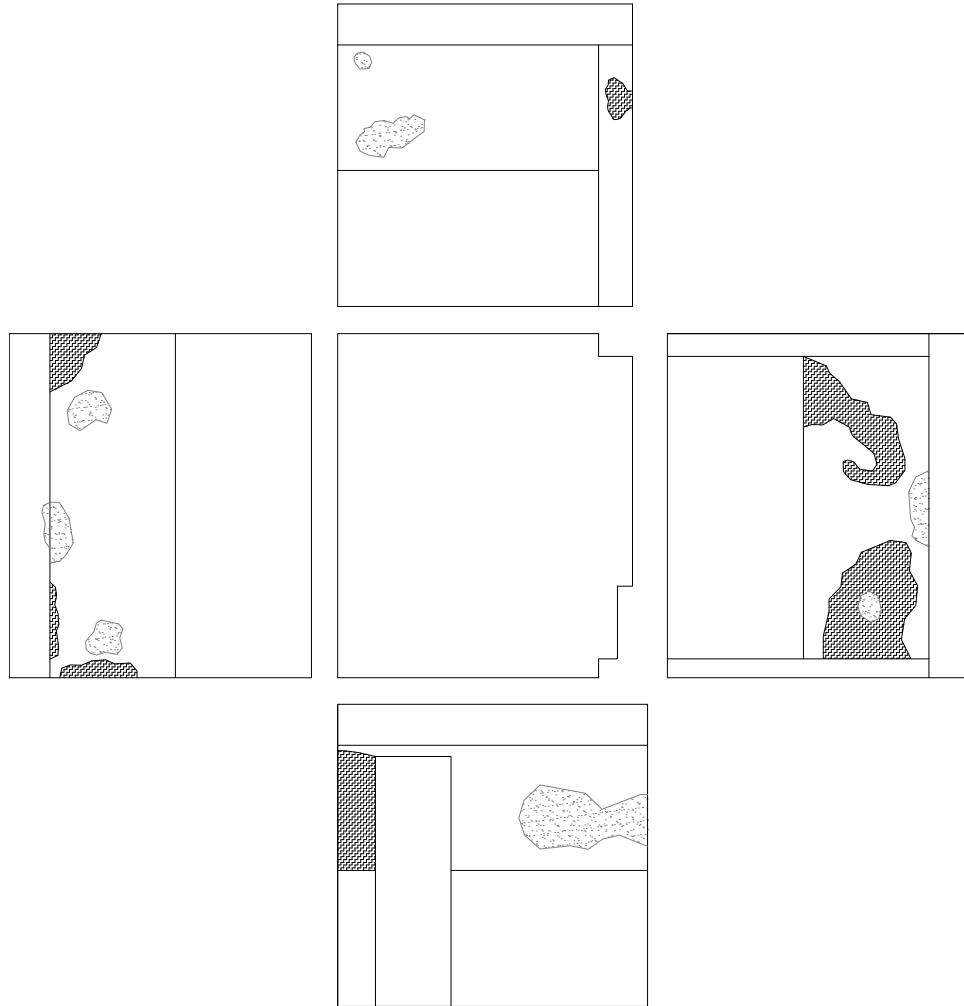

Γραμμική Κλίμακα
 1.00m 2.00m 3.00m

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ	
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επίχρισματος
	Αποκόλληση Επίχρισματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φοτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

Δ108

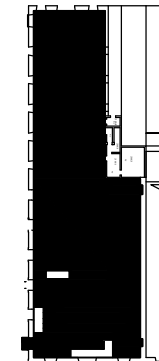
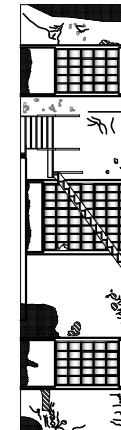
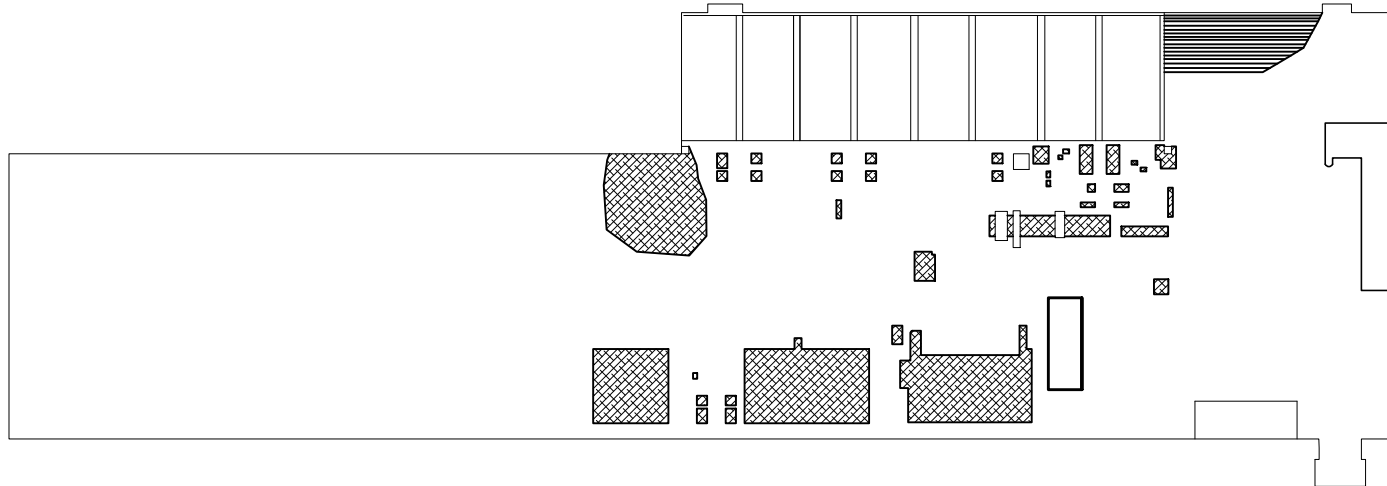
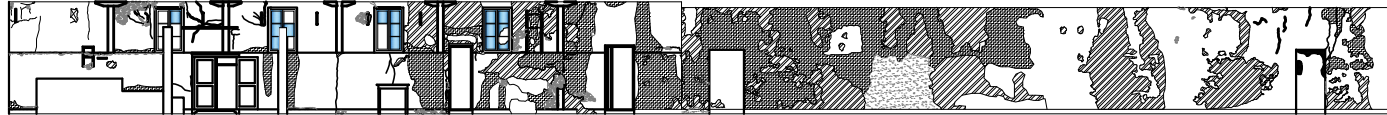
Γραφική Κλίμακα

1.00m 2.00m 3.00m

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επίχρισμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επίχρισματος
	Αποκόλληση Επίχρισματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

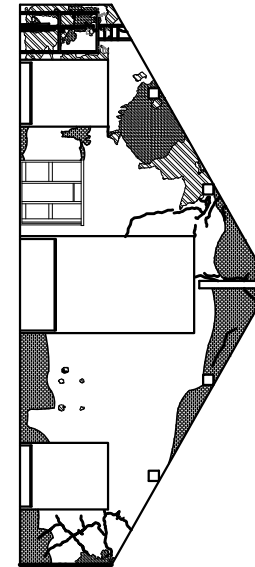
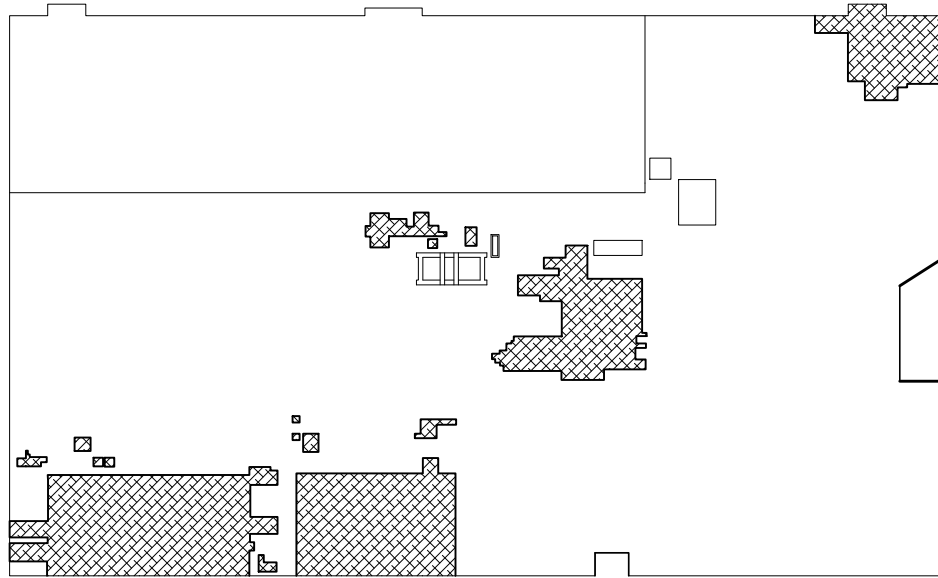
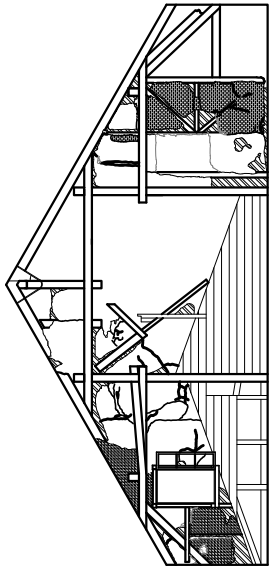
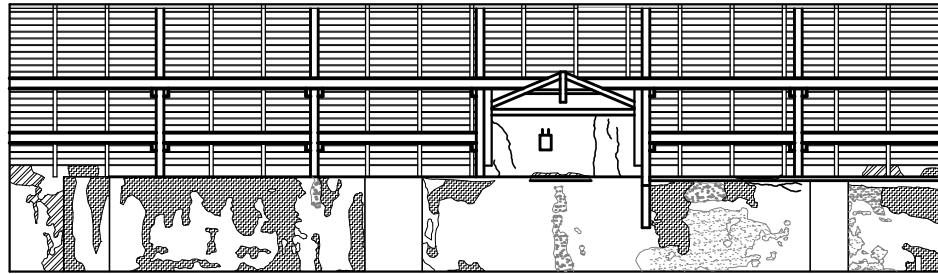
Δ200

Γ. Γεωργίου, Μ. Χαλκιάκου
 1:1000 0 2 4 μέτρα

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ	
	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Ύψους
	Ρωγμή Στο Επίχρυσμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επιχρίσματος
	Αποκόλληση Επιχρίσματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξείδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

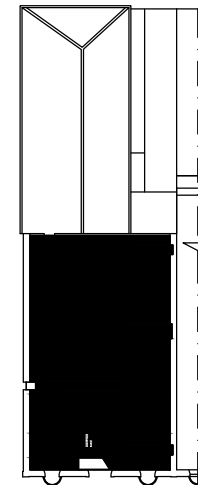
Δ300

Γεννησιμότητα Βελτιστοποιημένη
 0 1.000m 2.000m 3.000m

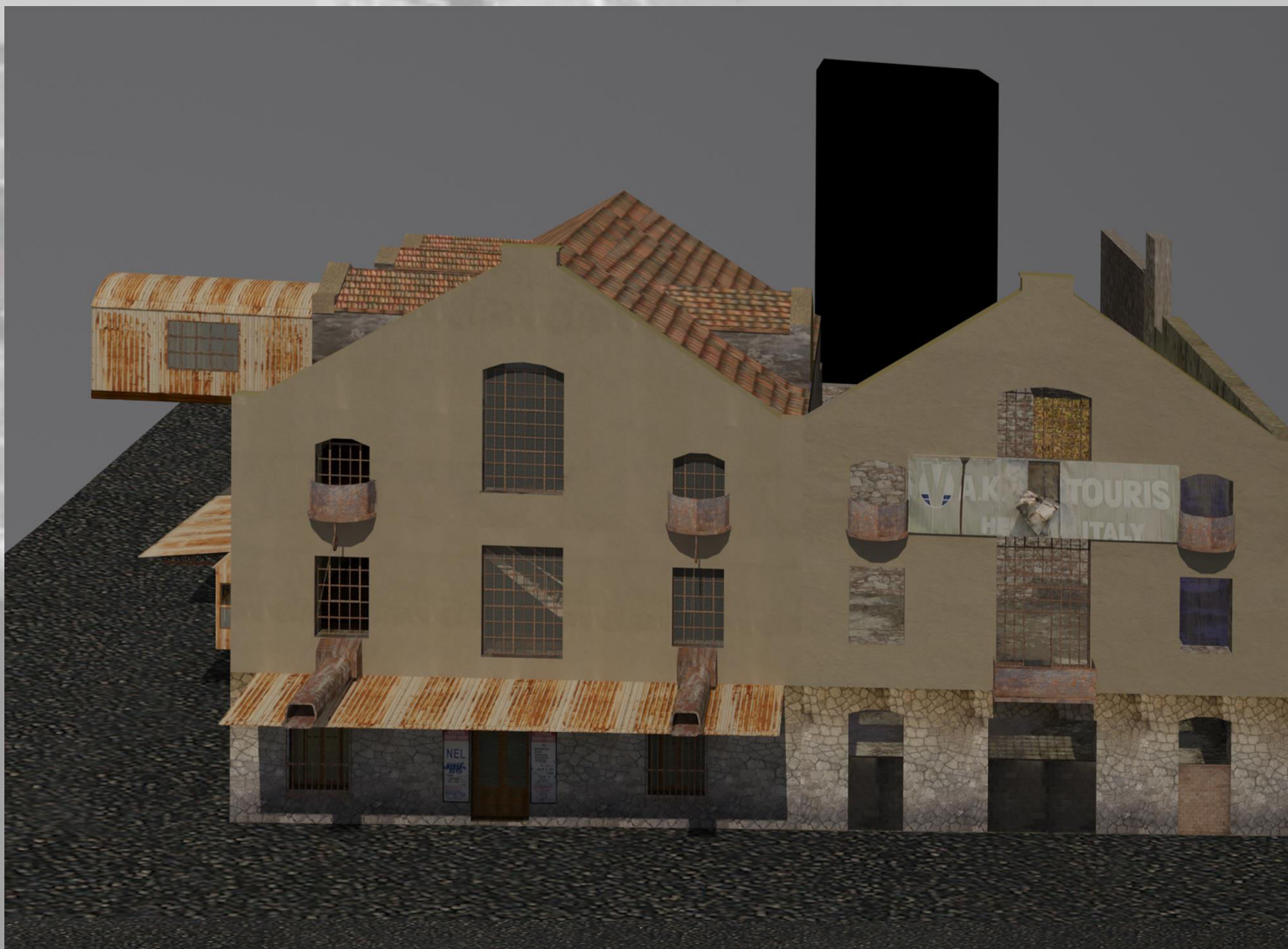
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

	Αποκόλληση Κάθετων Τοίχων
	Ρωγμή Μικρού Εύρους
	Ρωγμή Στο Επιχρίσμα
	Κατάρρευση Τοιχοποιίας
	Κατάρρευση Δαπέδου
	Κατάρρευση Επιχρίματος
	Αποκόλληση Επιχρίματος
	Αποσάθρωση Ξύλου
	Ανάπτυξη Μικροοργανισμών
	Ανάπτυξη Φυτών
	Οξειδωση Μετάλλου
	Ρύποι Από Φωτιά
	Σφραγισμένα Ανοίγματα
	Graffiti

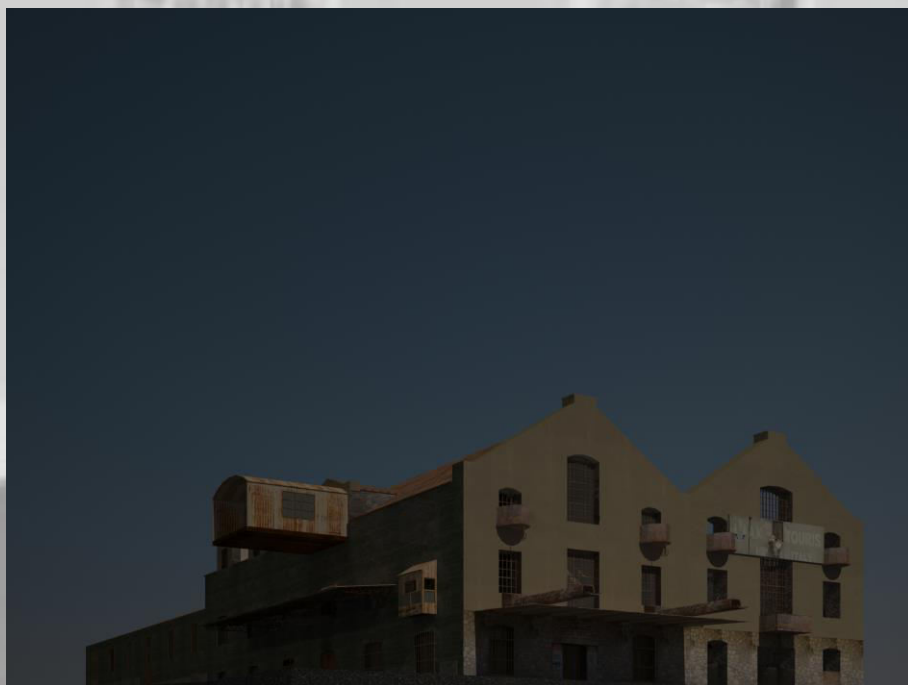

ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟΤΥΠΟΣΗΣ

Εικόνα 137: Αποψη Προσόψεων Κτηρίων 1 και 2

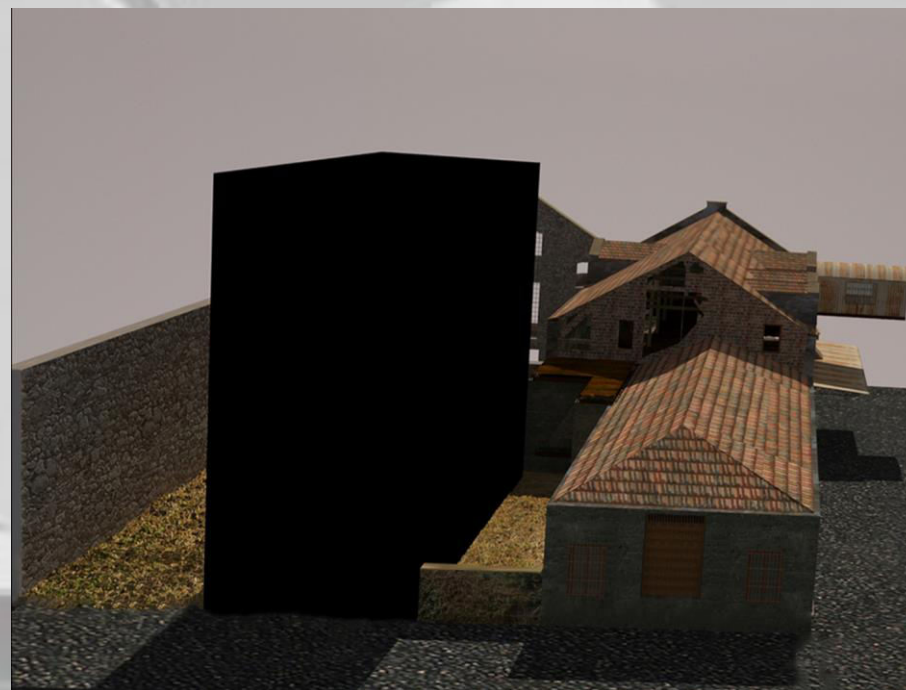
Εικόνα 138: Αξονομετρική Άποψη Κτηρίων 1 και 2

Εικόνα 139: Αξονομετρική Άποψη Κτηρίων 1 και 2

Εικόνα 140: Αποψη Πλάγιας Όψης Κτηρίου 1

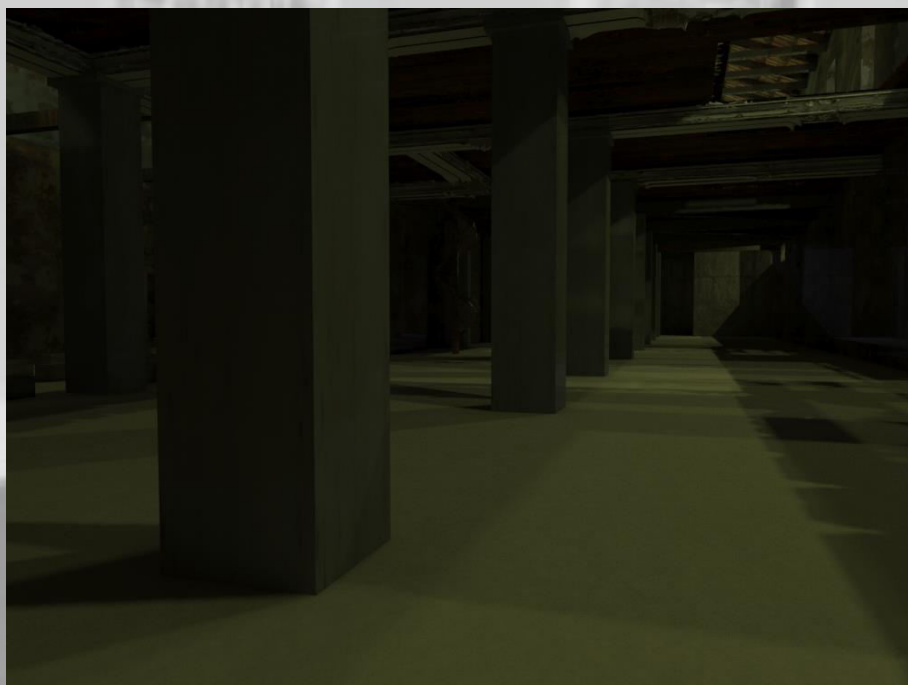
Εικόνα 141: Αποψη Πίσω Όψεων Κτηρίων 1 και 2

Εικόνα 142: Άποψη Πρακτορείου Κτηρίου 1

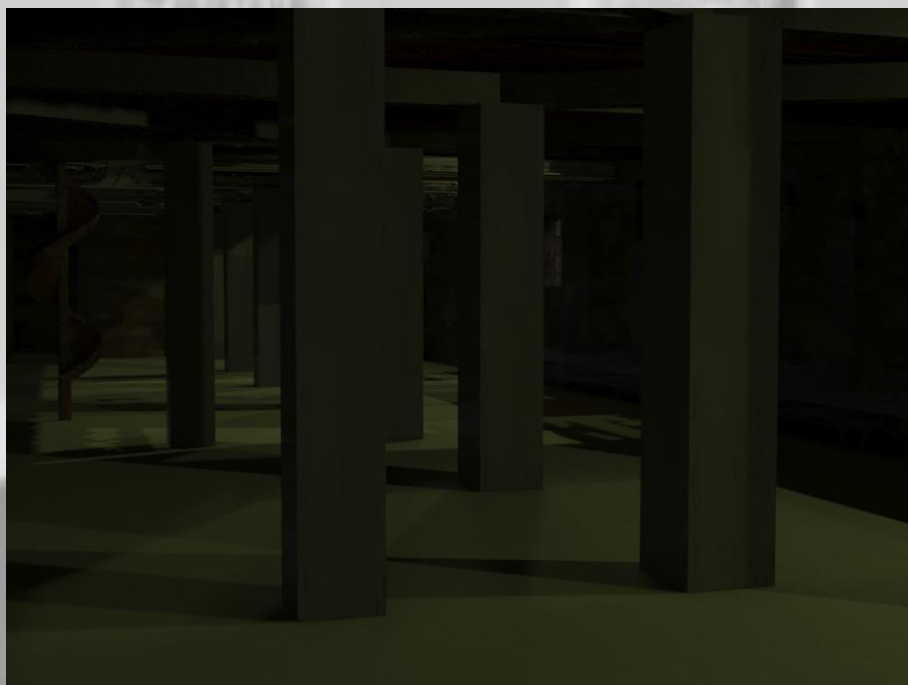
Εικόνα 143: Άποψη Πρακτορείου Κτηρίου 1

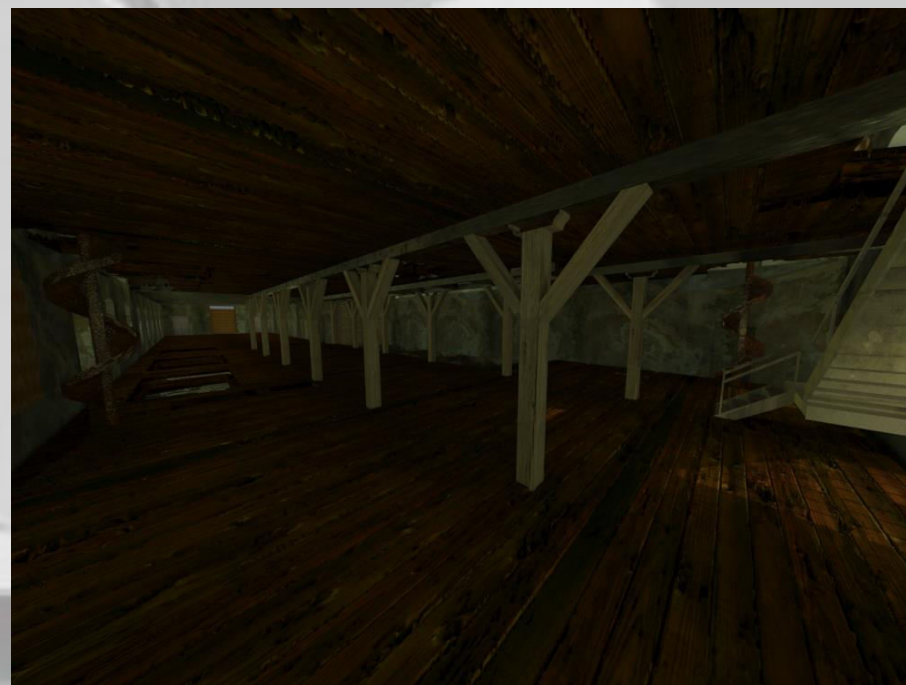
Εικόνα 144: Άποψη Κυρίως Χώρου Κτηρίου 1

Εικόνα 145: Άποψη Κυρίως Χώρου Κτηρίου 1

Εικόνα 146: Άποψη Κυρίως Χώρου Κτηρίου 1

Εικόνα 147: Άποψη Πρώτου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 148: Άποψη Πρώτου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 149: Αποψη Δευτέρου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 150: Αποψη Δευτέρου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 151: Άποψη Κλίμακας Ισογείου-Πρώτου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 152: Άποψη Κλίμακας Ισογείου-Πρώτου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 153: Άποψη Κλίμακας Πρώτου-Δευτέρου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 154: Άποψη Κλίμακας Πρώτου-Δευτέρου Ορόφου Κτηρίου 1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΣΥΜΠΕΡΕΣΜΑΤΑ – ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Το σύμπλεγμα το κτηρίων διατηρείται σε γενικά καλή κατάσταση. Οι βασικότερες φθορές που συναντάμε είναι:

- η αποκόλληση των κάθετων τοίχων η οποία οφείλεται στην προχειρότητα της κατασκευής και στην διαφορά των υλικών.
- οι ρωγμές μικρού εύρους στην τοιχοποιία, οι οποίες οφείλονται στην παλαιότητα και στην ελλιπή συντήρηση του κτηρίου.
- οι καταρρέψεις τοίχων, οι οποίες οφείλονται στην ελλιπή συντήρηση, στην κακή και πρόχειρη κατασκευή.
- οι ρωγμές των επιχρισμάτων που ενδεχομένως οφείλονται στις σεισμικές δονήσεις και την αποκόλληση των επιχρισμάτων από τους τοίχους.
- η αποσάρθρωση όλων των ξύλινων στοιχείων οφείλεται στην υγρασία, την πυρκαγιά, τους ξυλοφάγους οργανισμούς, στις φορτίσεις που δέχονται τα ξύλα και στην ανεπαρκή συντήρηση τους.
- η οξείδωση των μεταλλικών στοιχείων δημιουργήθηκε από τις έντονες καιρικές συνθήκες και την ελλιπή συντήρηση τους.
- οι αισθητικές αλλοιώσεις λόγω των αλλαγών χρήσης των τελευταίων χρόνων και της εγκατάλειψής τους.
- τα σφραγισμένα ανοίγματα τα οποία σφραγίστηκαν εξαιτίας των αλλαγών χρήσεων των κτηρίων και της εγκατάλειψής τους.

Ο τρόπος αντιμετώπισης των φθορών συνοπτικά είναι:

- όσον αφορά την τοιχοποιία αρχικά πραγματοποιείται η αφαίρεση των επιχρισμάτων και ο καθαρισμός όπου χρειάζεται, στην συνέχεια η αποκατάσταση των ρωγμών, έπειτα το αρμολόγημα και τέλος η τοποθέτηση σύγχρονων επιχρισμάτων.
- όσον αφορά τα μεταλλικά στοιχεία θα αφαιρεθεί η σκουριά και έπειτα από κατάλληλη διαδικασία αποκατάστασης θα χρωματιστούν.

όσον αφορά τα ξύλινα στοιχεία θα αντικατασταθούν τα σαθρά με νέα και τα υπόλοιπα θα αποκατασταθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΕΑΣ ΧΡΗΣΗΣ

7.1 ΣΤΟΧΟΙ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

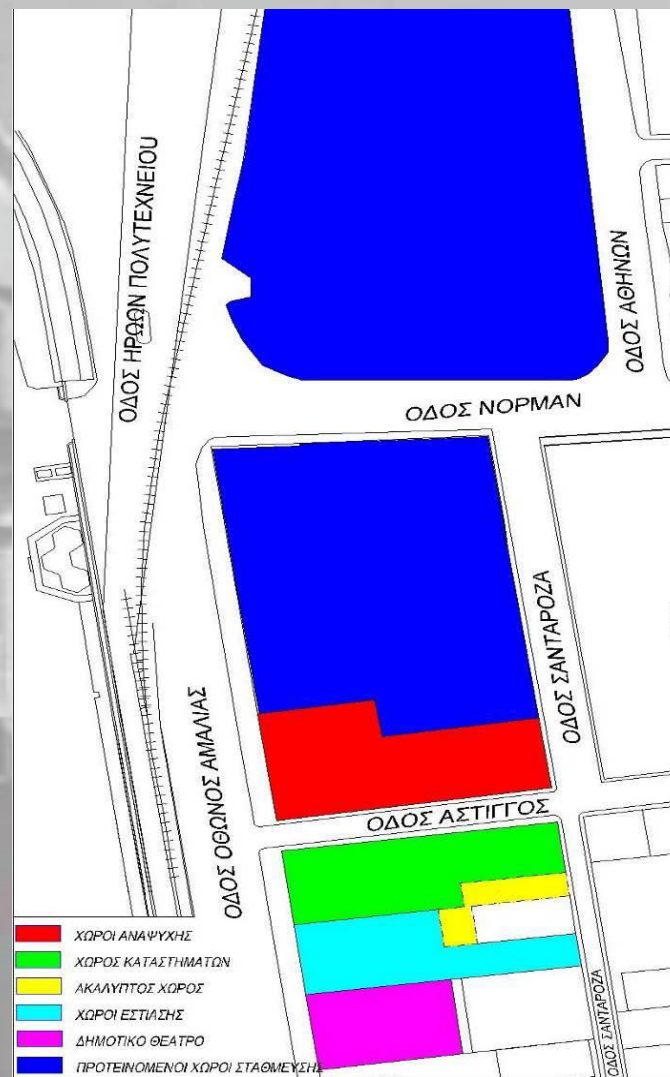
Το συγκρότημα των σταφίδαποθηκών Μπάρρυ το οποίο προτείνουμε να αποκατασταθεί είναι ένα χαρακτηριστικό δείγμα της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής του 19^{ου} αιώνα.

Οι αρχές της επέμβασης πάρθηκαν σύμφωνα με τα άρθρα του χάρτη της Βενετίας και ο κύριος στόχος είναι η πρόταση να αποδοθεί με τις λιγότερες δυνατές επεμβάσεις.

Η νέα χρήση των κτηρίων έχει ως σκοπό την ανάπτυξη της παραλιακής ζώνης. Η συγκεκριμένη ζώνη επί της Όθωνος Αμαλίας έχει καθημερινή διέλευση επισκεπτών κυρίως λόγω του ΚΤΕΛ, του προαστιακού σιδηρόδρομου και του λιμανιού, ωστόσο είναι αρκετά ανεκμετάλλευτη. Με αφορμή αυτό, η νέα χρήση που επιλέχτηκε είναι η επανάχρηση των κτηρίων σε εμπορικό κέντρο. Αναλυτικότερα το κτήριο 1 θα φιλοξενήσει τα καταστήματα του εμπορικού κέντρου και το κτήριο 2 τους χώρους εστίασης και αναψυχής.

Παράλληλα, για την ολοκλήρωση του συνόλου προτείνεται η αποκατάσταση των Μύλων Αγίου Γεωργίου και η επανάχρηση τους σε χώρους αναψυχής όπως, σινεμά, αίθουσες διαλέξεων και εκθεσιακούς χώρους. Όσον αφορά τους χώρους στάθμευσης απορρίφθηκε μια αρχική μελέτη για υπόγεια στάθμευση λόγω της σαθρότητας του εδάφους. Έπειτα από μελέτη της ευρύτερης περιοχής, επιλέχθηκε οι χώροι αυτοί να εγκατασταθούν σε ένα ανεκμετάλλευτο οικόπεδο του ΟΣΕ, με τη δημιουργία πολυώροφου παρκινγκ.

Στόχος της χρήσης του εμπορικού είναι να υπάρχει μια ευρεία ποικιλία επιλογών που απευθύνεται σ' όλες τις ηλικίες.

Σχήμα 7: Χαρακτηρισμός Χώρων

7.2 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

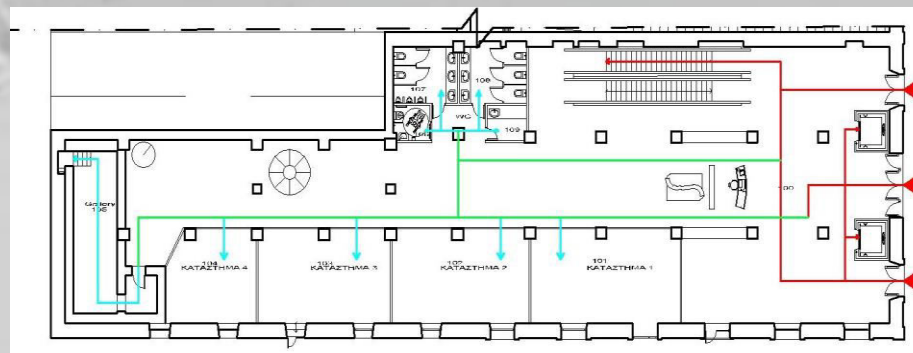
Αισθητικά τα κτήρια θα ακολουθήσουν το βιομηχανικό τους στυλ επομένως τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι κυρίως μέταλλο και ξύλο. Η μόνη αλλαγή θα είναι στις αποχρώσεις των υλικών. Τέλος κυρίαρχο ρόλο θα έχει το γυαλί.

Το κτήριο 1 θα έχει δύο γυάλινους ανελκυστήρες και δύο κυλιόμενες σκάλες για την επικοινωνία μεταξύ των οροφών. Επίσης σε κάθε όροφο θα υπάρχουν χώροι υγιεινής. Το ισόγειο θα έχει καταστήματα με κινητά χωρίσματα για την ενοικίαση συγκεκριμένων τετραγωνικών μέτρων από κάθε μισθωτή. Ακόμα στο ισόγειο το καταφύγιο θα μετατραπεί σε gallery όπου θα αναγράφεται η ιστορία του κτηρίου με συνοδεία φωτογραφικού υλικού. Στον πρώτο όροφο θα υπάρχουν καταστήματα όπως και στο ισόγειο. Το πίσω μέρος του πρώτου ορόφου θα αξιοποιηθεί για τον αποθηκευτικό χώρο που απαιτείται για τα καταστήματα και το εμπορικό κέντρο. Αξίζει να σημειωθεί ότι η θέση των αποθηκών είναι ευνοϊκή για την στάση των οχημάτων με εύκολη πρόσβαση σ' αυτές. Τέλος, έχει προβλεφθεί η αξιοποίηση μεγάλου μέρους για διαφημιστικά περίπτερα και για εποχιακά διακοσμητικά. Ο δεύτερος όροφος προτείνεται να χρησιμοποιηθεί ως κατάσταση βιβλιοθήκη.

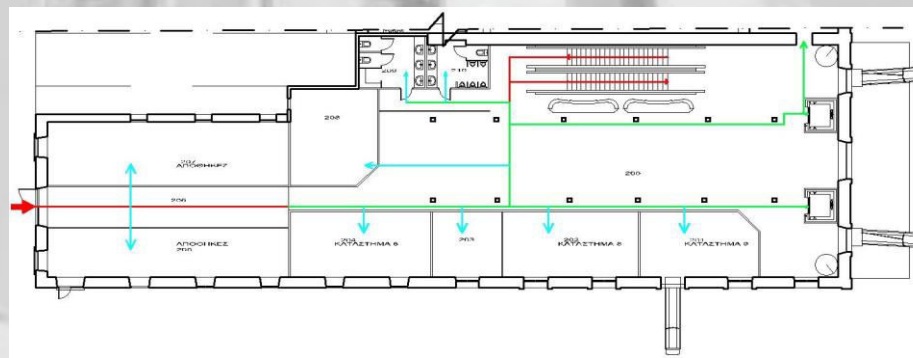
Το κτήριο 2 θα έχει έναν γυάλινο ανελκυστήρα και δύο κυλιόμενες σκάλες για την επικοινωνία μεταξύ των ορόφων. Επίσης σε κάθε όροφο θα υπάρχουν χώροι υγιεινής. Το ισόγειο θα έχει έναν ελεύθερο χώρο παιδικής χαράς, έναν χώρο ειδικά διαμορφωμένο για την φύλαξη των παιδιών και στην είσοδο ένα coffee take away. Στο πρώτο όροφο θα υπάρχει μια καφετέρια, ένα coffee take away και ο χώρος των αποθηκών με ιδιωτικό ανελκυστήρα. Στον δεύτερο όροφο θα υπάρχει ένα εστιατόριο και ένα game center.

7.3 ΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

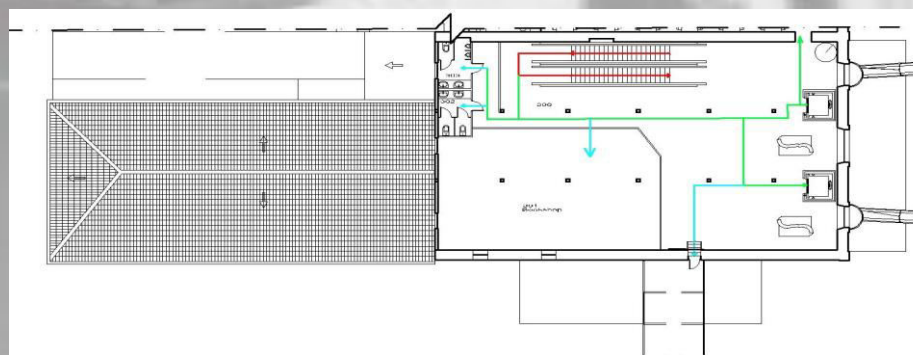
Η πρόσβαση στο κτήριο 1 γίνεται από τρεις εισόδους. Μπαίνοντας από την κεντρική είσοδο παρατηρείται ότι η κάτοψη του ισογείου χωρίζεται σε τρεις ζώνες. Την αριστερή ζώνη που είναι τα καταστήματα, την μεσαία που είναι ο διάδρομος και η ρεσεψιόν του εμπορικού και την δεξιά που είναι οι χώροι υγιεινής και οι κυλιόμενες σκάλες, όπου από εκεί γίνεται η επικοινωνία με τους υπόλοιπους ορόφους. Εκατέρωθεν της κεντρικής εισόδου βρίσκονται οι δύο ανελκυστήρες. Στο τέλος της κάτοψης συναντάτε η gallery. Ανεβαίνοντας τις κυλιόμενες βρίσκεστε στον πρώτο όροφο όπου ακολουθείται η ίδια διάταξη. Στην αριστερή ζώνη αναπτύσσονται τα καταστήματα, στην μεσαία ο χώρος για τα διαφημιστικά περίπτερα και δεξιά οι χώροι υγιεινής και οι κυλιόμενες που οδηγούν στον δεύτερο όροφο. Στο πίσω μέρος της κάτοψης υπάρχουν οι αποθήκες, οι οποίες έχουν πρόσβαση από την οδό Σανταρόζα. Στον δεύτερο όροφο συναντάται η βιβλιοθήκη στα αριστερά της κάτοψης και στα δεξιά οι χώροι υγιεινής. Όσον αφορά τους χώρους υγιεινής, στο ισόγειο θα υπάρχουν τουαλέτες αντρών και γυναικών, μια τουαλέτα για ΑΜΕΑ και ένα baby room. Όσον αφορά τον πρώτο όροφο υπάρχουν τουαλέτες αντρών και γυναικών και ένας χώρος για το προσωπικό που καθαρίζει. Όσον αφορά τον δεύτερο όροφο υπάρχουν τουαλέτες αντρών και γυναικών. Στο κτήριο 1, όλοι οι όροφοι έχουν δημόσια καθίσματα σε μαύρες και κόκκινες αποχρώσεις. Ένα ακόμα χαρακτηριστικό στοιχείο που παρατηρείται εκατέρωθεν της ρεσεψιόν είναι δύο ενυδρεία σε μεγάλη κλίμακα.

Σχήμα 8: Κάτοψη ισογείου κτηρίου 1

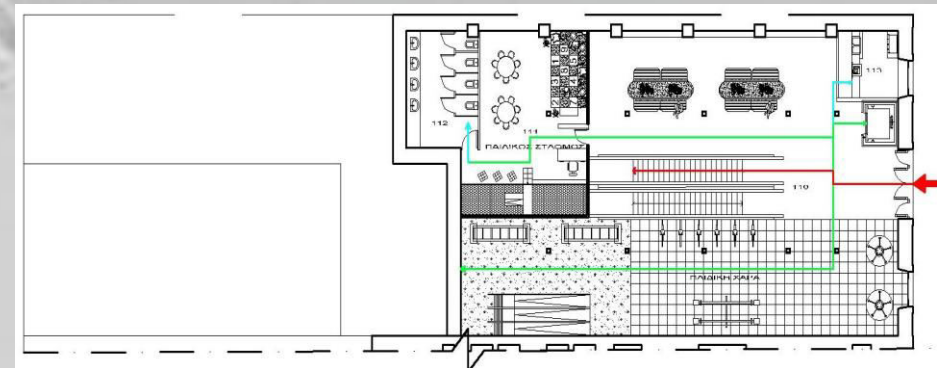

Σχήμα 9: Κάτοψη πρώτου ορόφου κτηρίου 1

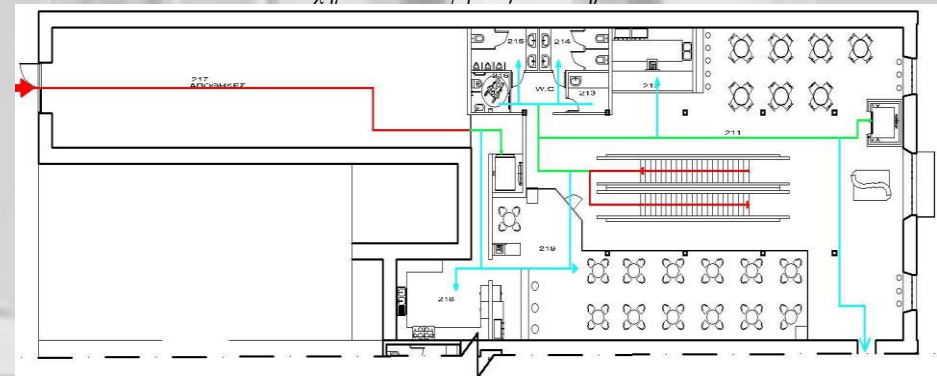

Σχήμα 10: Κάτοψη δεύτερου ορόφου κτηρίου 1

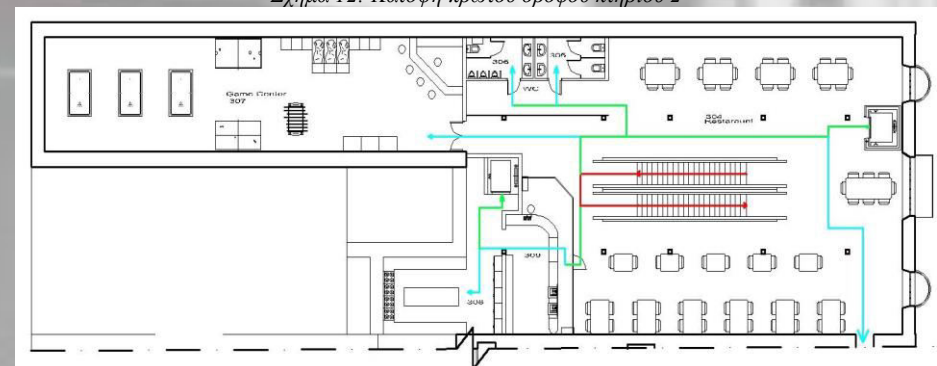
Η πρόσβαση στο κτήριο 2 γίνεται από μια είσοδο. Μπαίνοντας παρατηρείται ότι η κάτοψη του ισογείου χωρίζεται σε τρεις ζώνες. Την αριστερή ζώνη που θα είναι ο ελεύθερος χώρος της παιδικής χαράς, την μεσαία που είναι οι κυλιόμενες σκάλες και την δεξιά που θα είναι το coffee take away και ένας χώρος διαμορφωμένος με επιτοίχια σιντριβάνια (κουρτίνες νερού). Δεξιά της εισόδου θα βρίσκεται ένας ανελκυστήρας και στο τέλος της κάτοψης θα συναντάται ένας χώρος φύλαξης των παιδιών με w.c. Ανεβαίνοντας τις κυλιόμενες βρίσκεστε στον πρώτο όροφο όπου ακολουθείται η ίδια διάταξη. Στην αριστερή ζώνη αναπτύσσεται μια καφετέρια με δικό της χώρο κουζίνας, στην μεσαία θα βρίσκονται οι κυλιόμενες σκάλες που οδηγούν στο δεύτερο όροφο και δεξιά θα είναι οι χώροι υγιεινής. Στο πίσω μέρος της κάτοψης υπάρχουν οι αποθήκες, οι οποίες έχουν εσωτερική πρόσβαση με ιδιωτικό ανελκυστήρα και εξωτερική πρόσβαση από την οδό Σανταρόζα. Στον δεύτερο όροφο συναντάτε στα αριστερά της κάτοψης ένα εστιατόριο, στα δεξιά οι χώροι υγιεινής και στο πίσω μέρος το game center. Όσον αφορά τους χώρους υγιεινής, στον πρώτο όροφο θα υπάρχουν τουαλέτες αντρών και γυναικών, μια τουαλέτα για ΑΜΕΑ και ένα baby room. Όσον αφορά δεύτερο όροφο υπάρχουν τουαλέτες αντρών και γυναικών. Στο κτήριο 2, όλοι οι όροφοι έχουν δημόσια καθίσματα και τραπέζια σε μαύρες και κόκκινες αποχρώσεις.

Σχήμα 11: Κάτοψη ισογείου κτηρίου 2

Σχήμα 12: Κάτοψη πρώτου ορόφου κτηρίου 2

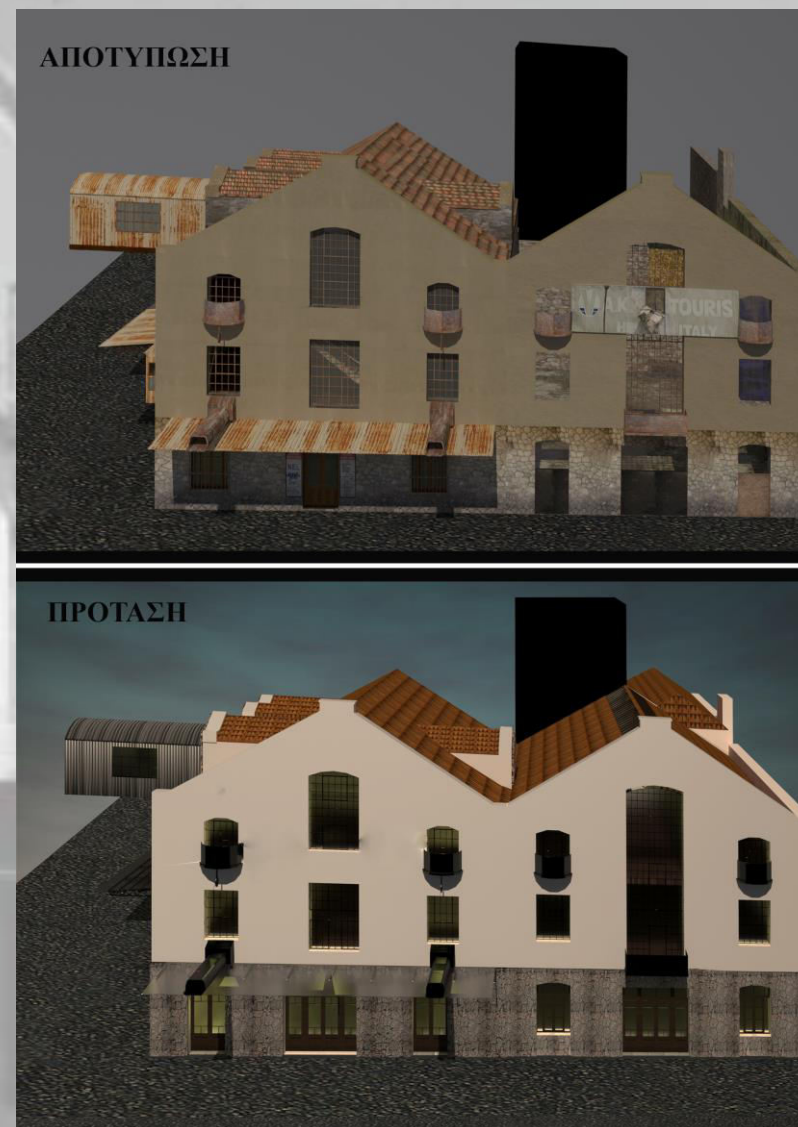
Σχήμα 13: Κάτοψη δεύτερου ορόφου κτηρίου 2

7.4 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Στο κτήριο 1, οι όψεις διατηρούνται μορφολογικά και αποκαθίστανται. Αρχικά προτείνεται να αφαιρεθούν οι ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, οι πλαστικές πινακίδες, οι καλωδιώσεις και η τέντα. Έπειτα προτείνεται η αφαίρεση των επιχρισμάτων και ο καθαρισμός της πέτρινης τοιχοποιίας από τους ρύπους και τα graffiti. Στην συνέχεια, η αποκατάσταση της τοιχοποιίας και η επίχριση του πρώτου και του δεύτερου ορόφου της πρόσοψης με απόχρωση ανοιχτού γκρι. Το ίδιο επίχρισμα χρησιμοποιείται και στο δεύτερο όροφο της πίσω όψης. Τα μεταλλικά στοιχεία που παραμένουν θα αποκατασταθούν και θα βαφτούν σε μαύρο λακ. Όσον αφορά τις παλιές λαμαρίνες θα αφαιρεθούν, στο σκέπαστρο αντικαθίστανται με γυαλί και στη γέφυρα τοποθετούνται νέες.

Στο κτήριο 2, ακολουθείται η ίδια λογική. καθαιρούνται οι καλωδιώσεις, οι ξύλινες και πλαστικές πινακίδες και τα ηλεκτρολογικά στοιχεία. Προτείνεται να πραγματοποιηθεί η ίδια διαδικασία με την τοιχοποιία και να τοποθετηθούν τα ίδια επιχρίσματα. Τα μεταλλικά στοιχεία θα είναι πανομοιότυπα με του κτηρίου 1.

Όσον αφορά την στέγαση των δύο κτηρίων τα ξύλινα ζευκτά θα διατηρηθούν μορφολογικά όπως και η επικεράμωση όπου είναι εφικτό.

Εικόνα 155: Αποψη Όψεων Κτηρίων 1 και 2 Πριν και Μετά

7.5 ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

7.5.1 ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΕΣ

➤ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Η πρώτη εργασία που θα πρέπει να πραγματοποιηθεί είναι η δειγματοληψία του φέροντος οργανισμού ώστε να ελεγχθεί η στατική επάρκεια και η αντοχή των υλικών των κτηρίων. Συγκεκριμένα τα δείγματα και οι μετρήσεις που θα γίνουν στα υλικά θα πρέπει να είναι από πολλά σημεία για ακριβή εικόνα της αντοχής του κτηρίου. Ελέγχους για την αντοχή των υλικών μπορεί να γίνει και με την μέθοδο του κρουσίμετρου που είναι και μη καταστρεπτική μέθοδος.

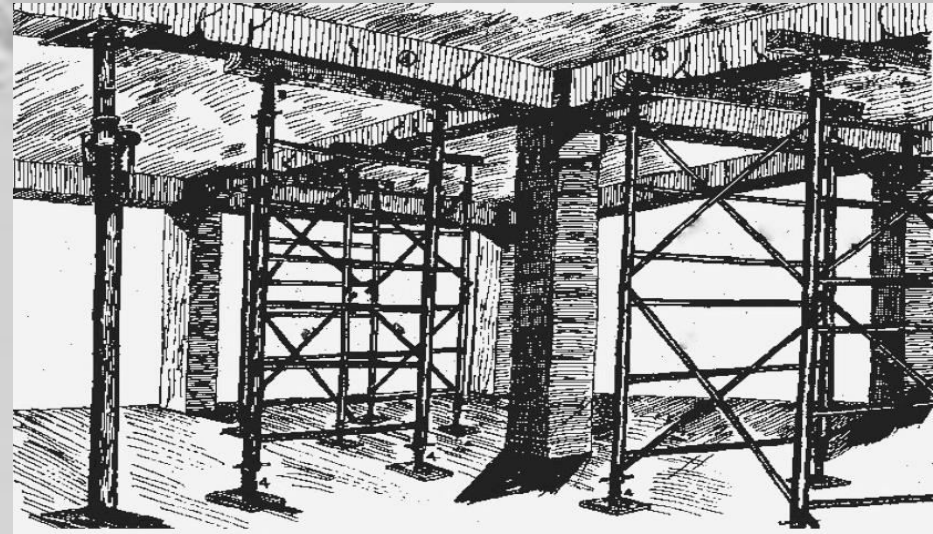
Εικόνα 156: Μέθοδος Δειγματοληψίας

Εικόνα 157: Μέθοδος Κρουσίμετρου

➤ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Για την υλοποίηση των εργασιών πιθανόν θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν οχήματα ειδικής χρήσης - ειδικού σκοπού όπως, γερανοί, οχήματα μεταφοράς υλικών, μπετονιέρες κ.α. Στην συνέχεια για τα μέτρα ασφαλείας είναι απαραίτητο να τοποθετηθούν ειδικές ενδείξεις που θα επιτρέπουν την είσοδο στο εργοτάξιο μόνο σε άτομα με κατάλληλη ενδυμασία (μπότες, γάντια, κράνος, φωσφορούχο γιλέκο και προστατευτικά γυαλιά όπου χρειάζεται). Τέλος, στο κτήριο 1 και 2 θα τοποθετηθούν εσωτερικά και εξωτερικά ικριώματα. Εσωτερικά, θα στηρίζουν τα σημεία που χρήζουν άμεσης ανάγκης. Ενώ, τα εξωτερικά θα χρησιμοποιηθούν για την αποκατάσταση των όψεων, καταλαμβάνοντας το χώρο του πεζοδρομίου αφού έχει αδειοδοτηθεί από την αρμόδια υπηρεσία.

Εικόνα 158: Προσωρινή Στερέωση με Εσωτερικά Ικριώματα

➤ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΥΛΙΚΩΝ

Για την αποθήκευση των υλικών προτείνεται να κατασκευαστεί ένα πρόχειρο μεταλλικό κατάλυμα στον ακάλυπτο χώρο των κτηρίων.

➤ ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΙΣ

Για να ξεκινήσει η διαδικασία των καθαιρέσεων αρχικά θα πρέπει να αφαιρεθούν όλοι οι ρύποι που υπάρχουν μέσα στο κτήριο και να επισκευαστούν πρόχειρα οι τρύπες στα δάπεδα ώστε οι εργάτες να μπορούν να κινηθούν με ασφάλεια μέσα στο εργοτάξιο. Γενικότερα, οι καθαιρέσεις που κρίνονται είναι για όλα τα στοιχεία του κτηρίου αφού πραγματοποιηθεί η σωστή ακολουθία εργασιών.

Εικόνα 159: Πινακίδες Ασφαλείας Εργοταξίου

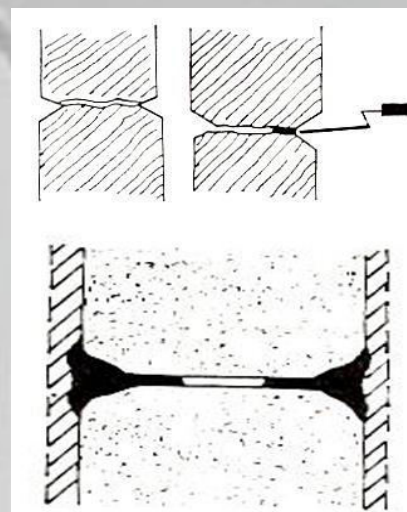
7.5.2 ΦΕΡΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

➤ ΘΕΜΕΛΙΑ

Όσον αφορά τα θεμέλια των δύο κτηρίων για να διαπιστωθεί η κατάσταση που βρίσκονται κρίνεται απαραίτητο να αποκαλυφθούν και να μελετηθούν διεξοδικά. Για να πραγματοποιηθεί αυτό αρχικά θα γίνει η αφαίρεση των δαπέδων και θα ακολουθήσει εκσκαφή σε κατάλληλο βάθος. Ανάλογα την κατάσταση που είναι θα πρέπει να αποκατασταθούν και να ενισχυθούν.

➤ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑ

Οι πέτρινες τοιχοποιίες του φέροντος οργανισμού διατηρούνται σε σχετικά καλή κατάσταση. Έπειτα από στατική μελέτη αν κριθεί απαραίτητο θα τοποθετηθούν μεταλλικοί εντάτηρες για το δέσιμο της τοιχοποιίας. Η μόνη καθαίρεση που προτείνεται να γίνει είναι για λειτουργικούς λόγους, στην μεσοτοιχία των κτηρίων, όπου θα ανοιχτούν τα σφραγισμένα ανοίγματα. Όσον αφορά την συντήρηση της τοιχοποιίας προτείνεται η απόξεση των υπαρχόντων αρμών σε βάθος έως 2 εκατοστών και θα ακολουθηθεί πλύσιμο με νερό υπό πίεση για την απομάκρυνση υπολειμμάτων του κονιάματος και πλήρωση των αρμών με νέο κονίαμα αντίστοιχων μηχανικών ιδιοτήτων με το αρχικό. Παρατηρούνται, ελάχιστες ρηγματώσεις μικρού εύρους οι οποίες προτείνεται να αποκατασταθούν με υδραυλικά ενέματα.

Εικόνα 160: Αρμολόγημα

Εικόνα 161: Υδροβολή σε Πέτρινη Τοιχοποιία

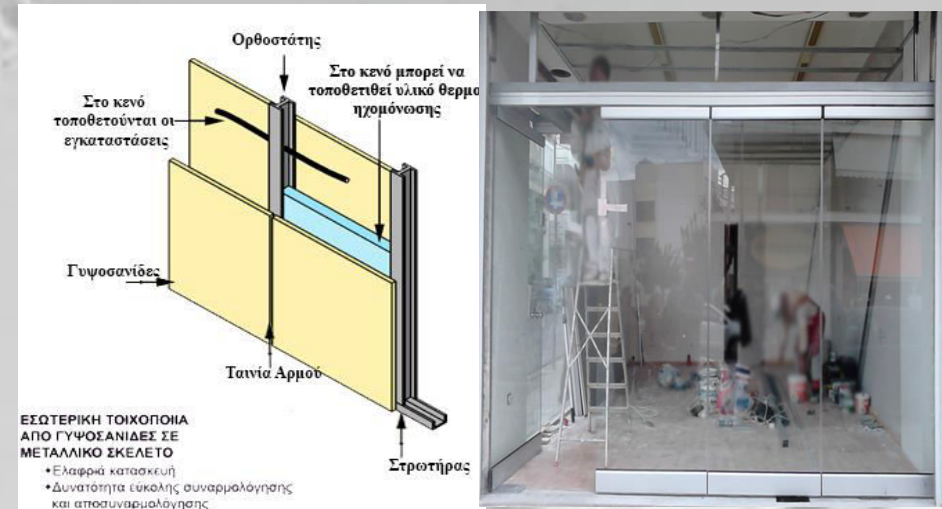

Εικόνα 162: Υδραυλικά Ενέματα σε Πέτρινη Τοιχοποιία

Μια ακόμα καθαίρεση που θα γίνει είναι οι εσωτερικοί τοίχοι του πρακτορείου και κάποιοι τοίχοι των λουτρών. Τα νέα χωρίσματα που θα προστεθούν θα είναι από γυψοσανίδα και από γυαλί. Τα δύο αυτά υλικά επιλέχθηκαν καθώς είναι ελαφρά επομένως δεν θα επιβαρύνουν την κατασκευή αλλά και λόγω της εύκολης τροποποίηση τους. Για τους τοίχους σκυροδέματος στο χώρο που θα εδραστεί η gallery, προτείνεται η συντήρησή τους, αφού πρώτα ακολουθήσει η δειγματοληψία τους. Ακόμα, στο κτήριο 2 στην πίσω όψη θα κατασκευαστεί ένας νέος τοίχος από οπλισμένο σκυρόδεμα και σ' αυτόν θα διαμορφωθούν ανοίγματα πανομοιότυπα με το κτήριο 1. Τέλος, αξίζει η προσπάθεια πλήρους αποκατάστασης της τοιχοποιίας του κτηρίου 1 στο δεύτερο όροφο της πίσω όψης λόγω της μοναδικότητας της κατασκευής της, αφού μελετηθεί η στατική επάρκεια της.

➤ ΜΕΣΟΠΑΤΩΜΑΤΑ

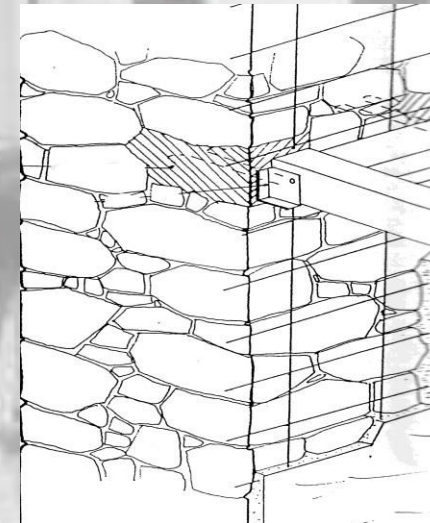
Ο ξύλινος φέρων οργανισμός του κτηρίου 1 φαίνεται να διατηρείται σε μέτρια κατάσταση. Για να διαπιστωθεί η στατική επάρκεια του, κρίνεται απαραίτητη η δειγματοληψία τεμαχίων ξύλου. Από τα αποτελέσματα της μελέτης προκύπτουν δύο πιθανές επιλογές. Ωστόσο, και στις δύο περιπτώσεις προτείνεται να καθαριστούν και να σφραγιστούν οι δοκοθήκες και να τοποθετηθούν οι δοκοί πάνω σε μεταλλική αγκύρωση που θα βρίσκεται περιμετρικά του κτηρίου. Η μια επιλογή είναι ο ξύλινος φέρων οργανισμός του κτηρίου να είναι στατικά επαρκής. Σ' αυτή την περίπτωση προτείνεται η αντικατάσταση των σαθρών ξύλων και η αποκατάσταση των υπολοίπων. Η δεύτερη επιλογή είναι να είναι ανεπαρκής η αντοχή του φέροντος οργανισμού. Σ' αυτή την περίπτωση θα γίνει αντικατάσταση όλης της ξυλείας με ξύλο ίδιας διατομής και προέλευσης. Η ίδια διαδικασία θα ακολουθηθεί και για τον μεταλλικό φέρων οργανισμό.

Εικόνα 163: Τοίχος από Γυψοσανίδα

Εικόνα 164: Γυάλινα Πτυσσόμενα Πετάσματα

Εικόνα 165: Αντικατάσταση παλιού πατώματος με νέα ξύλινη κατασκευή

Όσον αφορά τον φέρον οργανισμό του κτηρίου 2 θα κατασκευαστεί εκ νέου. Όσον αφορά τις δοκοθήκες που υπάρχουν θα ακολουθηθεί η ίδια διαδικασία με το κτήριο 1 και στις μεταλλικές αγκυρώσεις θα τοποθετηθούν οι ξύλινοι δοκοί αντίστοιχης διατομής και προέλευσης με το κτήριο 1.

➤ ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟ

Οι εσωτερικές κλίμακες του κτηρίου 1 θα αφαιρεθούν και θα τοποθετηθούν για την επικοινωνία των ορόφων δύο κυλιόμενες σκάλες. Ακόμα ένας τρόπος επικοινωνίας των ορόφων θα είναι δυο νέοι γυάλινοι ανελκυστήρες που θα τοποθετηθούν στην είσοδο του κτηρίου. Στο ισόγειο, η βοηθητική μεταλλική κλίμακα για την καταπακτή θα διατηρηθεί. Τέλος, θα διατηρηθεί ακόμα η βοηθητική ξύλινη σκάλα που υπήρχε για την επικοινωνία με τους Μύλους, καθώς βρίσκεται σε καλή κατάσταση.

Στο κτήριο 2 θα τοποθετηθούν εκ νέου δύο κυλιόμενες σκάλες για την επικοινωνία των ορόφων. Άλλος ένας τρόπος επικοινωνίας των ορόφων θα είναι ένας νέος γυάλινος ανελκυστήρας που θα τοποθετηθεί στην είσοδο του κτηρίου.

➤ ΕΞΩΣΤΕΣ

Στην πρόσοψη του κτηρίου 1 υπάρχουν δύο μεταλλικοί εξώστες στο δεύτερο όροφο σε μέτρια κατάσταση. Προτείνεται η αποκατάστασή τους με την απομάκρυνση της οξειδωσης και τον χρωματισμό με κατάλληλα αντιδιαβρωτικά βερνίκια σε απόχρωση μαύρου λακ.

Στην πρόσοψη του κτηρίου 2 υπάρχουν τρεις μεταλλικοί εξώστες, ένας στο πρώτο όροφο και δύο στο δεύτερο σε μέτρια κατάσταση και θα ακολουθηθεί η ίδια διαδικασία.

Εικόνα 166: Κυλιόμενη κλίμακα

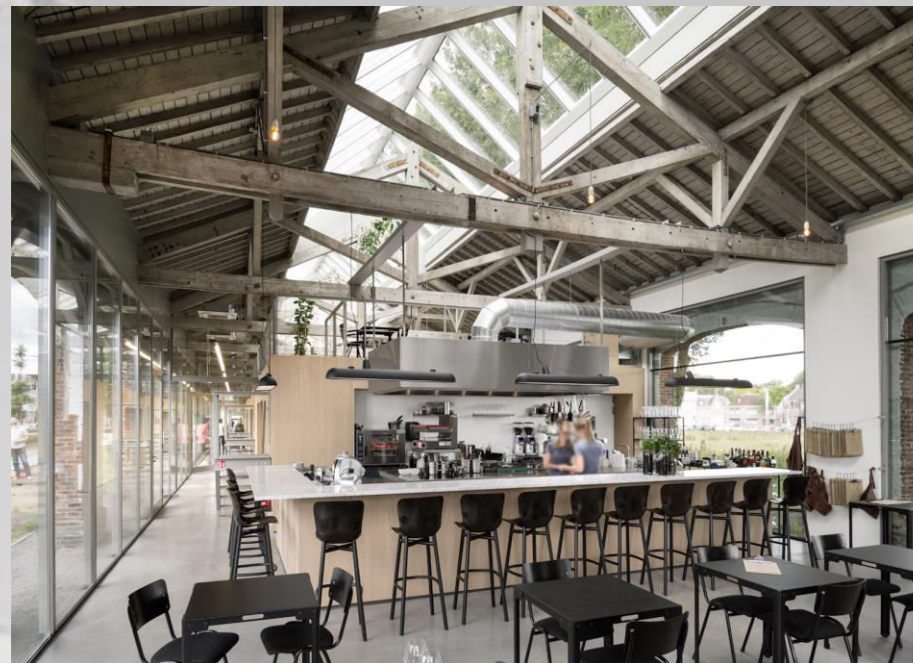

Εικόνα 167: Ανελκυστήρας

➤ ΣΤΕΓΕΣ

Ο φέρον οργανισμός των στεγών του κτηρίου 1 είναι ξύλινος και βρίσκεται σε μέτρια κατάσταση. Για την στατική επάρκεια των στεγών κρίνεται απαραίτητη η δειγματοληψία των ξύλων και ο έλεγχος της αντοχής τους. Ανάλογα τα αποτελέσματα της μελέτης θα αποφασιστεί ποια ξύλα θα αποκατασταθούν και ποια θα συντηρηθούν. Όσον αφορά τα ξυλά που θα συντηρηθούν συστήνεται να γίνει καθαρισμός των ξύλων από ρύπους. Επίσης για να αντιμετωπιστούν οι ξυλοφάγοι οργανισμοί προτείνεται ο εμποτισμός με ειδικά μυκητοκτόνα και προστατευτικά βερνίκια. Για την σύνδεση των ζευκτών θα χρησιμοποιηθούν νέα μεταλλικά ανοξείδωτα ελάσματα. Πάνω από το ζευκτό θα τοποθετηθεί θερμομόνωση σπρέι αφρού πολουρεθάνης κλειστής κυψέλης και στην συνέχεια μεμβράνες για την υγραμόνωση. Τέλος, θα τοποθετηθούν οι τεγίδες πάνω στις οποίες θα καρφωθούν τα κεραμίδια. Όσον αφορά τα κεραμίδια θα αντικατασταθούν όπου κρίνεται απαραίτητο.

Για το κτήριο 2 η διαρρύθμιση των στεγών θα είναι αντίστοιχη με το κτήριο 1. Η βασική ιδιαιτερότητα που συναντάται είναι στην κεντρική στέγη όπου στο άνω μέρος της θα έχει φεγγίτες για το επαρκή φωτισμό του κτηρίου εσωτερικά.

Εικόνα 168: Ιδέα Ξύλινης Στέγης

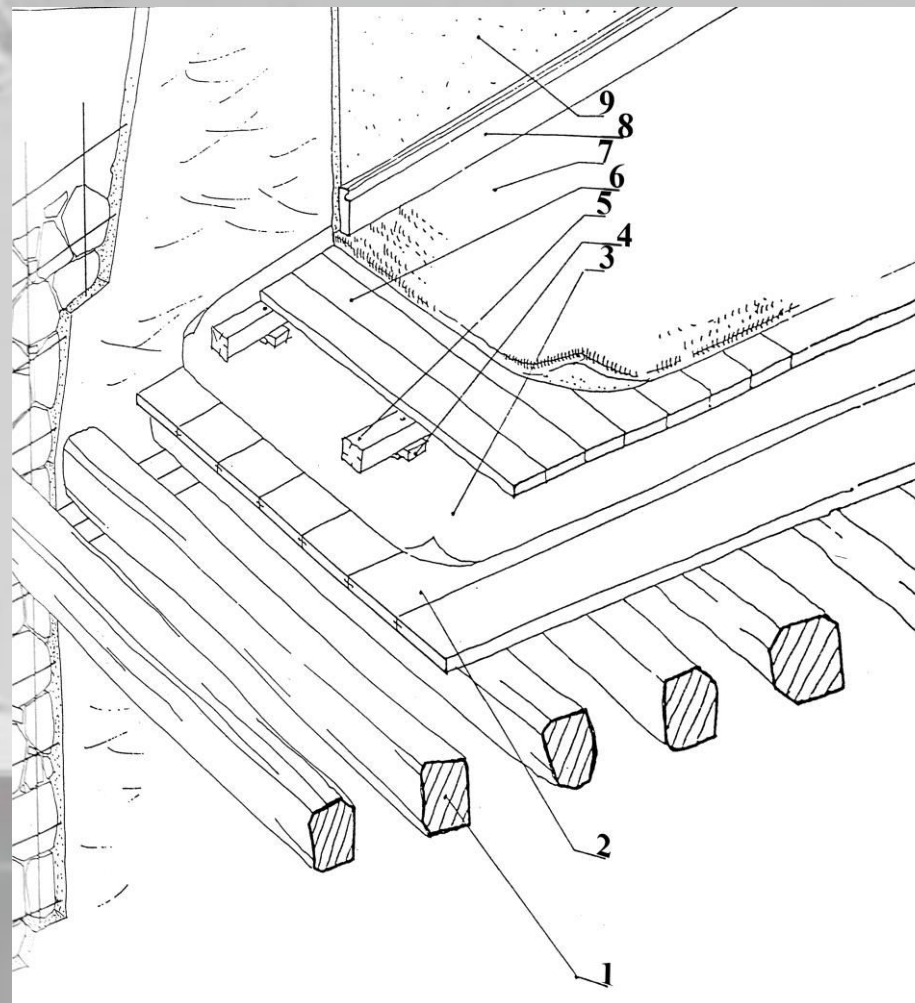
7.5.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ

➤ ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΑ

Τα επιχρίσματα των κτηρίων όπου υπάρχουν θα αφαιρεθούν με αποτέλεσμα να γίνει σωστά το αρμολόγημα της τοιχοποιίας. Μετά την ολοκλήρωση των επισκευών της τοιχοποιίας θα τοποθετηθεί νέο επίχρισμα με μηχανικές ιδιότητες που ανταποκρίνονται στην χρήση του χώρου. Τα νέα εσωτερικά επιχρίσματα θα χρωματιστούν σε κρεμ αποχρώσεις και τα εξωτερικά σε γκρι αποχρώσεις, ενώ προτείνεται και η αδιαβροχοποίηση τους.

➤ ΔΑΠΕΔΑ

Τα δάπεδα του κτηρίου 1 φαίνεται να έχουν διαβρωθεί αρκετά λόγω των καιρικών συνθηκών. Κρίνοντας από αυτό θεωρείται ότι είναι καλύτερο αυτά να αντικατασταθούν με νέα αντίστοιχης μορφής. Οι στρώσεις των ξύλινων δαπέδων θα έχουν ως εξής, πάνω από τον φέροντα οργανισμό θα τοποθετηθεί το πέτσωμα, από πάνω η ηχομόνωση από πολυουρεθάνη, έπειτα θα τοποθετηθούν νέα πατόξυλα αντίστοιχα με τα ήδη υπάρχοντα, στην συνέχεια το ψευδοπάτωμα και πάνω σ' αυτό θα καρφωθεί το τελικό ξύλινο δάπεδο. Όσον αφορά το δάπεδο του ισογείου είναι κυρίως πέτρινο και σε κακή κατάσταση. Προτείνεται να αφαιρεθεί και να αντικατασταθεί από ξύλινο με ιδιαίτερη προσοχή στα μονωτικά υλικά που θα τοποθετηθούν από κάτω του για την πρόληψη της υγρασίας.

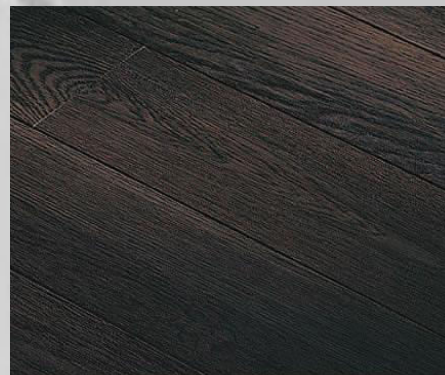

Εικόνα 169: Ξύλινο Δάπεδο (1 υφιστάμενοι δοκοί, 2 πέτσωμα, 3 μόνωση, 4σφίνα για την οριζοντιοποίηση, 5 πατόξυλα, 6 ψευδοπάτωμα, 7 τελική επιφάνεια δαπέδου, 8 σοβατεπί, 9 επίχρισμα)

Τα ξύλινα δάπεδα του κτηρίου 2 θα είναι αντίστοιχα με του κτηρίου 1. Όσον αφορά το ισόγειο όλο το υπόστρωμα θα είναι υγρομονωμένο. Τα δάπεδα που έχουν επιλεχτεί είναι πλακίδια τύπου πεζοδρομίου για το χώρο όπου είναι τα καθιστικά. Ο χώρος της παιδικής χαράς θα έχει στο ένα μέρος άμμο και στο υπόλοιπο αντικραδασμικά πλακίδια ασφαλείας από καουτσούκ. Επίσης αντικραδασμικά πλακίδια ασφαλείας θα έχει και ο χώρος φύλαξης των παιδιών.

➤ ΟΡΟΦΕΣ

Τα ίχνη των ψευδοροφών που παρατηρούνται στο κτήριο 1 στο χώρο του πρακτορείου θα αφαιρεθούν διότι, είναι νεότερες προσθήκες και αλλοιώνουν την εικόνα του κτηρίου.

Εικόνα 170: Ξύλινο Δάπεδο

Εικόνα 171: Πλακάκια Τύπου Πεζοδρομίου

Εικόνα 172: Αντικραδασμικές Πλάκες

Εικόνα 173: Αντικραδασμικό Δάπεδο Χώρου φύλαξης παιδιών

7.5.4 ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ

Η ιδιαίτερη κατασκευή της μεταλλικής σκεπαστής γέφυρας αποφασίστηκε να παραμείνει παρότι είναι μεταγενέστερη. Για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί, προτείνεται η στατική της ανάλυση και η αφαίρεση της μεσοτοιχίας της. Οι υπάρχουσες λαμαρίνες θα αφαιρεθούν και θα τοποθετηθούν νέες παρόμοιας κατασκευής.

Το σημειωματάριο θεωρείται ότι είναι μια προσθήκη που δεν προσδίδει κάποιο χαρακτήρα στο κτήριο και γι' αυτό προτείνουμε να αφαιρεθεί και στην θέση του να τοποθετηθεί το παλαιό κούφωμα. Οι μεταλλικοί αγωγοί εξαγωγής δεμάτων είναι ένα χαρακτηριστικό στοιχείο των όψεων στο κτήριο 1 και γι' αυτό προτείνεται η πλήρης αποκατάστασή τους. Αρχικά προτείνεται να αφαιρεθούν ώστε να αποκατασταθούν πλήρως και να βαφτούν με αντισκουριακά βερνίκια σε απόχρωση μαύρο λακ. Ακόμα οι τρύπες που είχα δημιουργηθεί παλιά στις τοιχοποιίες συστήνεται να σφραγιστούν για την καλύτερη μόνωση του κτηρίου.

Τα σκέπαστρα του κτηρίου 1, όπου βρίσκονται στην πρόσοψη και στην πλάγια όψη για την προστασία του από τις καιρικές συνθήκες είναι σε μέτρια κατάσταση. Αυτά, θα διατηρηθούν αφού αποκατασταθούν οι βάσεις τους. Θα αντικατασταθεί επίσης η μεταλλική λαμαρίνα με αμμοβολισμένο γυαλί κατάλληλου πάχους. Όσον αφορά το σκέπαστρο του ακάλυπτου θα αφαιρεθεί.

Οι τρεις μεταλλικές τσουλήθρες θα διατηρηθούν στο χώρο του κτηρίου 1 αλλά θα αλλάξουν θέση. Η τσουλήθρα του ισογείου θα μετακινηθεί στη πίσω γωνία εξωτερικά της gallery και οι άλλες δύο τσουλήθρες του πρώτου ορόφου θα μετακινηθούν στο μπροστά μέρος στα άκρα της κάτοψης. Όσον αφορά την συντήρησή τους, θα

αποκατασταθούν και θα βαφτούν σύμφωνα με τα υπόλοιπα μεταλλικά στοιχεία του κτηρίου.

7.5.5 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Οι παλαιές ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις θα αφαιρεθούν εξ' ολοκλήρου. Οι νέες ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις θα μελετηθούν διεξοδικά και οι κεντρικές μονάδες θα τοποθετηθούν στους χώρους των αποθηκών.

Για την θέρμανση και την ψύξη των κτηρίων θα πραγματοποιηθεί η αρμόδια μελέτη. Ωστόσο γνωρίζοντας τα χαρακτηριστικά του κτηρίου και τα μονωτικά υλικά που έχουν επιλεχτεί πιστεύετε ότι τα κτήρια ίσως μπορούν να λειτουργούν και βιοκλιματικά.

Οι υδρορροές των κτηρίων θα αφαιρεθούν και θα τοποθετηθούν νέες αντίστοιχών χαρακτηριστικών με τις παλιές. Επίσης θα μελετηθούν ώστε, να αποφευχθεί η πιθανότητα η υπερχειλίσης. Τέλος, προτείνεται να πραγματοποιείται τακτικός καθαρισμός των υδρορροών.

Το αποχετευτικό σύστημα θα αφαιρεθεί και θα τοποθετηθεί νέο αφού πρώτα πραγματοποιηθεί η αντίστοιχη μελέτη. Ωστόσο, οι θέσεις των w.c και των μαγειρείων έχουν επιλεχτεί για την ευκολία των αποχετευτικών εγκαταστάσεων.

Όσον αφορά τον φωτισμό των κτηρίων κρίνεται απαραίτητη μια αντίστοιχη μελέτη που θα αναδεικνύει τα στοιχεία των κτηρίων.

Επίσης για τις εγκαταστάσεις εξαερισμού είναι απαραίτητη μια αντίστοιχη μελέτη.

Κρίνεται ακόμα απαραίτητο να γίνει μια μελέτη παθητικής και ενεργητικής πυροπροστασία.

7.5.6 ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ

Όλα τα ανοίγματα των κτηρίων διατηρούνται σε καλή κατάσταση. Οι αλλαγές που θα πραγματοποιηθούν είναι στα σφραγισμένα ανοίγματα της μεσοτοιχίας της πρόσοψης του κτηρίου 2 και στις πλάγιες όψεις του κτηρίου 1. Ακόμα, τα ανοίγματα της όψης του κτηρίου 1 επιλέχθηκε να επανέλθουν στην αρχική τους μορφή, δηλαδή όλα σε ανοίγματα θυρών. Τέλος, αντικατάσταση χρήζουν κάποια μεταλλικά ανώφλια και κάποιες μαρμαρίνες ποδιές.

Τα κουφώματα δεν διατηρούνται σε καλή κατάσταση ως επί των πλείστων. Αυτά που διατηρούνται, θα αποκατασταθούν και θα ενισχυθούν με διπλά υαλοστάσια. Τα υπόλοιπα θα αντικατασταθούν με κουφώματα με την ίδια τυπολογία και αναβαθμισμένα με διπλά υαλοστάσια για την καλύτερη μόνωση των κτηρίων. Τέλος, τα κουφώματα που θα προστεθούν, θα σχεδιαστούν σύμφωνα με τα αντίστοιχα υπάρχοντα τους.

Εικόνα 174: Πόρτα WC ΑΜΕΑ (Π174,Π89)

Εικόνα 175: Πόρτα WC (Π176,Π177,Π178,Π179,Π180,Π184,Π185,Π186,Π193,Π194, Π197,Π199,Π100,Π101,Π106,Π109,Π110)

Εικόνα 176: Πόρτα WC Χώρου Φύλαξης (Π169,Π170,Π171,Π172)

*Εικόνα 177: Πόρτα Game Center
(Π104)*

*Εικόνα 178: Πόρτα Αποθηκών
(Π91, Π98)*

*Εικόνα 180: Πόρτα Χώρου Φύλαξης
(Π73)*

*Εικόνα 181: Πόρτα εξωτερική WC
(Π68,Π75,Π81,Π82,Π87,Π88,Π90,Π95,Π96,
Π102,Π103,Π107,Π180)*

*Εικόνα 179: Πόρτα Μαγειρείου
(Π92,Π105)*

ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

B

H'
ΣΤ'

E

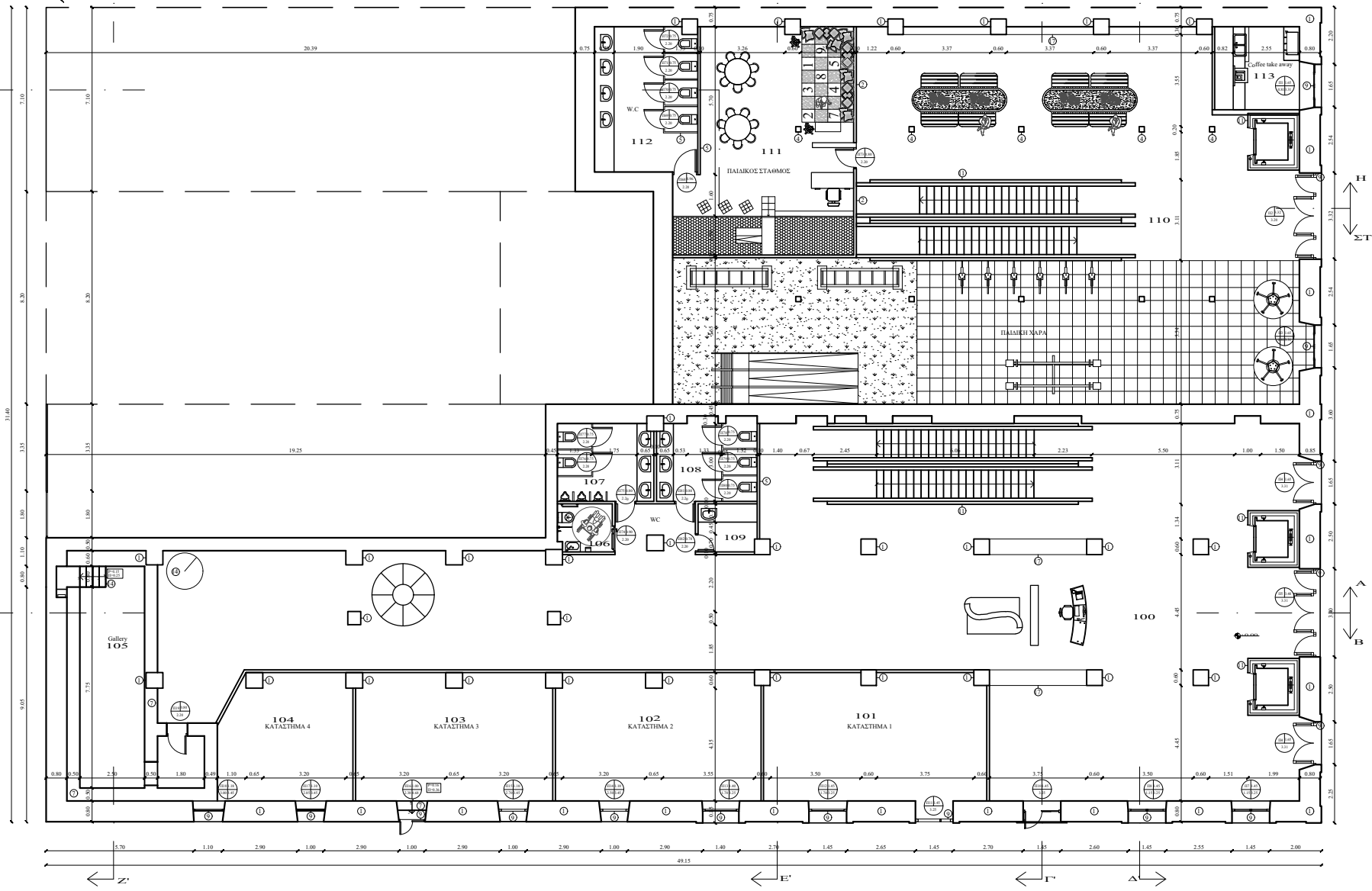
Γ

Α

Λ'
B'

H
ΣΤ'

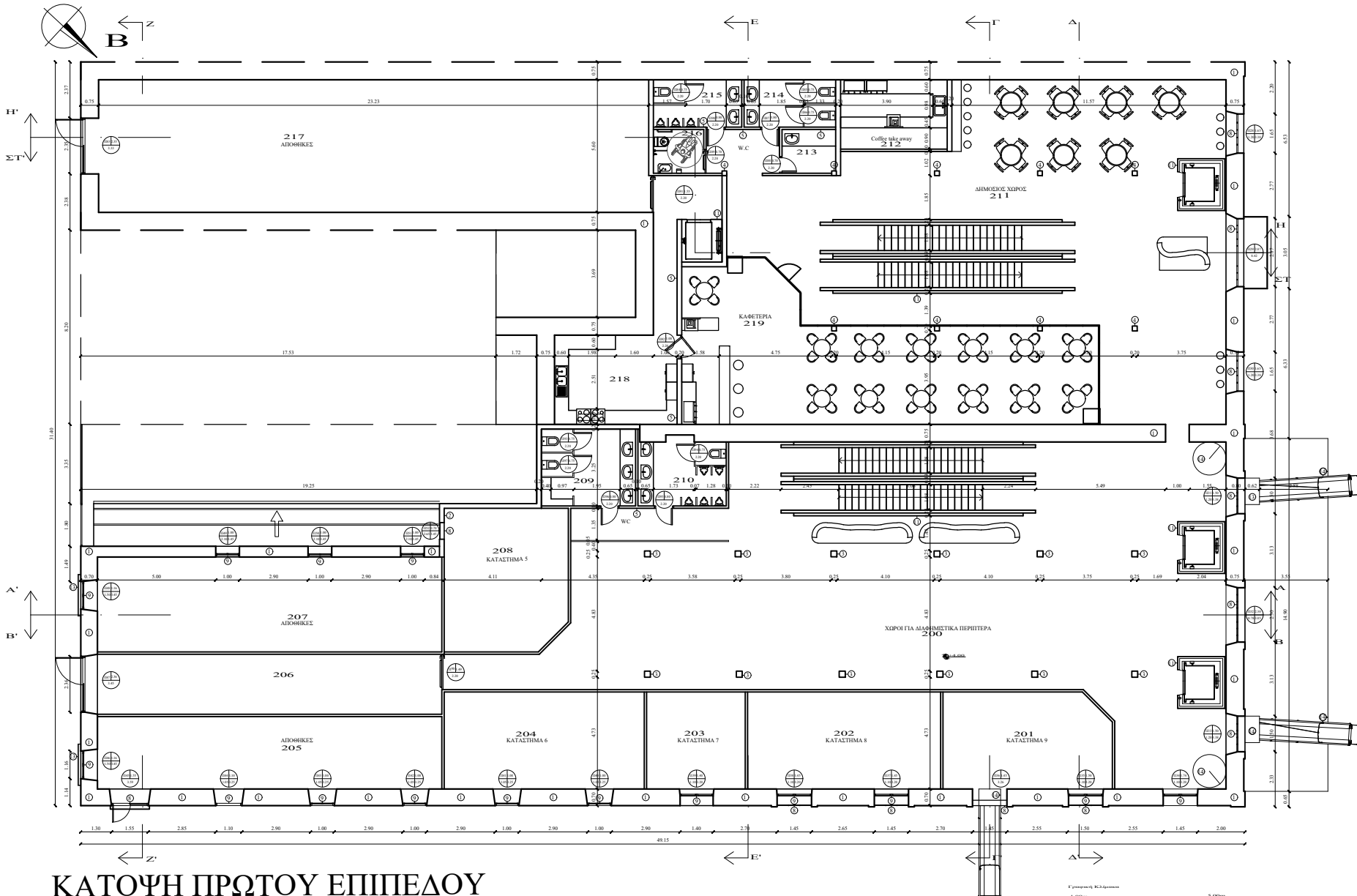
Λ
B

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1.	Λιθοδομή
2.	Οπτολίθινοδομή
3.	Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4.	Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5.	Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6.	Επίχρσιμα
7.	Σκυρόδεμα
8.	Μεταλλικά Κουφώματα
9.	Ξύλινα Κουφώματα
10.	Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11.	Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12.	Γυάλινα Στοιχεία
13.	Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14.	Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15.	Ξύλινα Στοιχεία
16.	Μαρμάρινα Στοιχεία
17.	Διαμορφώσεις Νέρου

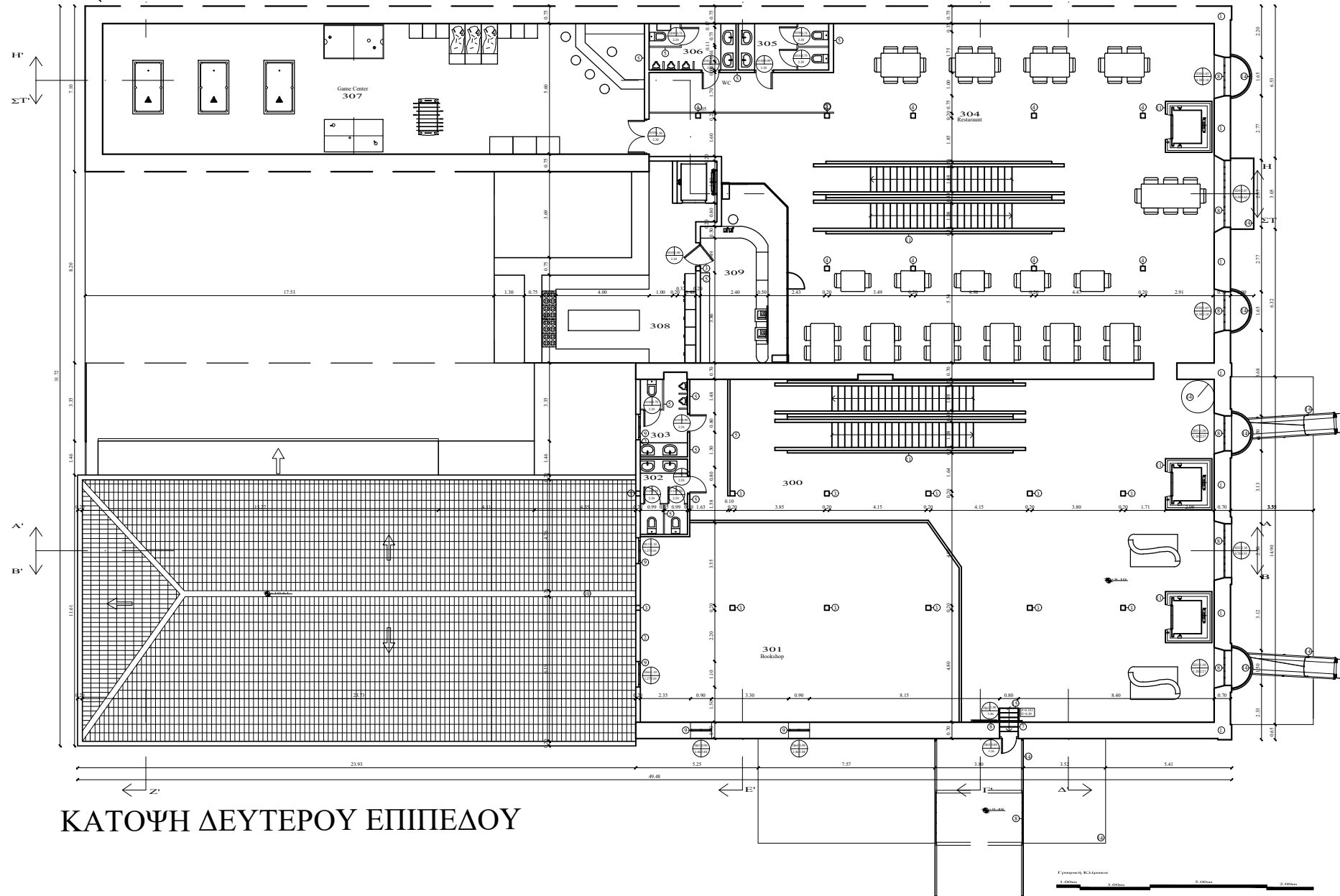
Γραφείο ΚΑΛΙΣΤΡΑΦΗ
 1:400
 3.00m 6.00m 2.00m

ΚΑΤΟΨΗ ΠΡΩΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1.	Λιθοδομή
2.	Οπτολίνθοδομή
3.	Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4.	Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5.	Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6.	Επίχρυσμα
7.	Σκυρόδεμα
8.	Μεταλλικά Κουφώματα
9.	Ξύλινα Κουφώματα
10.	Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11.	Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12.	Γυάλινα Στοιχεία
13.	Μεταλλικά Κυγκλιδομάτα
14.	Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15.	Ξύλινα Στοιχεία
16.	Μαρμάρια Στοιχεία
17.	Διαμορφώσεις Νέρο

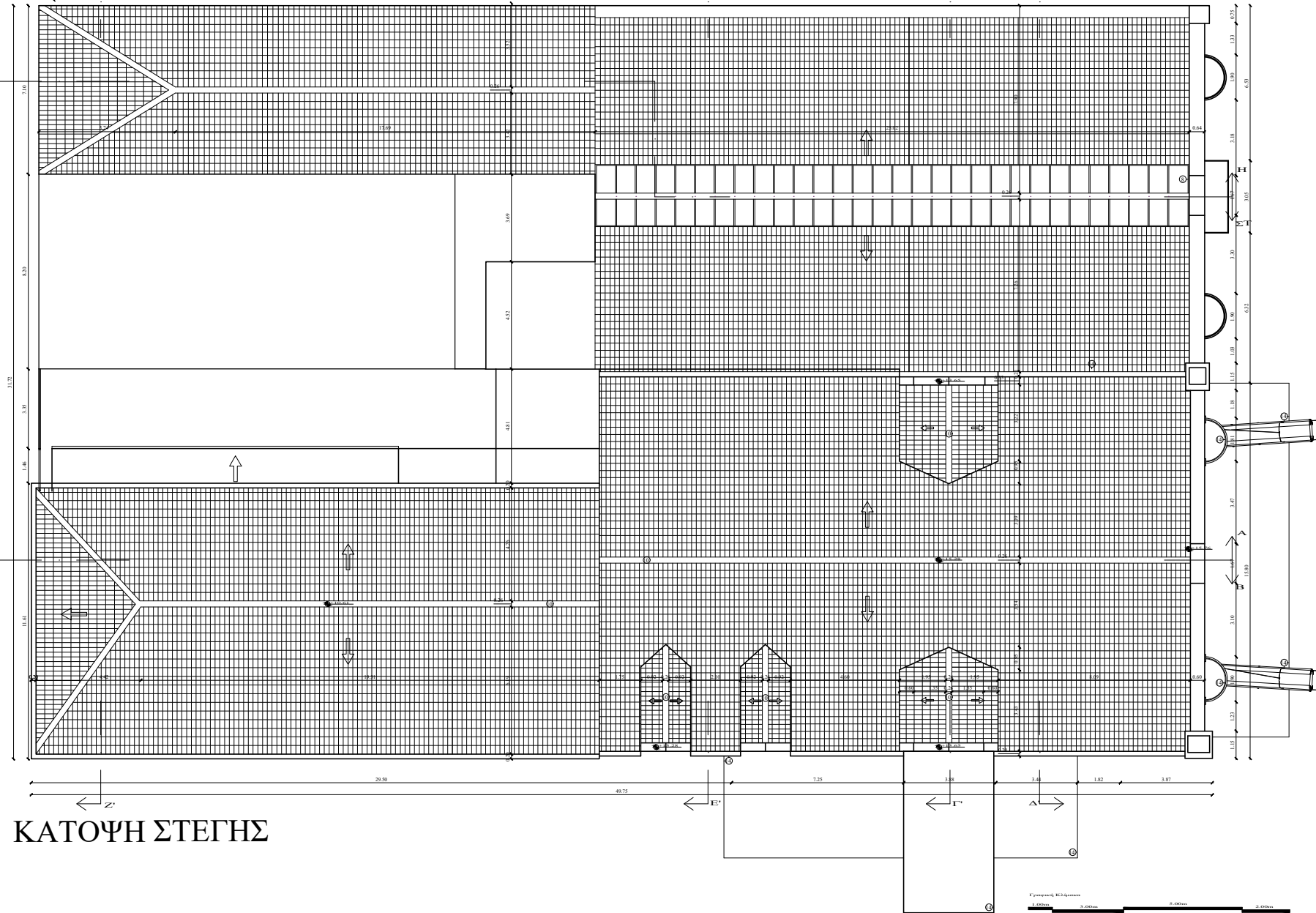
Επιγραφή Κ. Χαλκιάτσας
 5.400mm

ΚΑΤΟΨΗ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

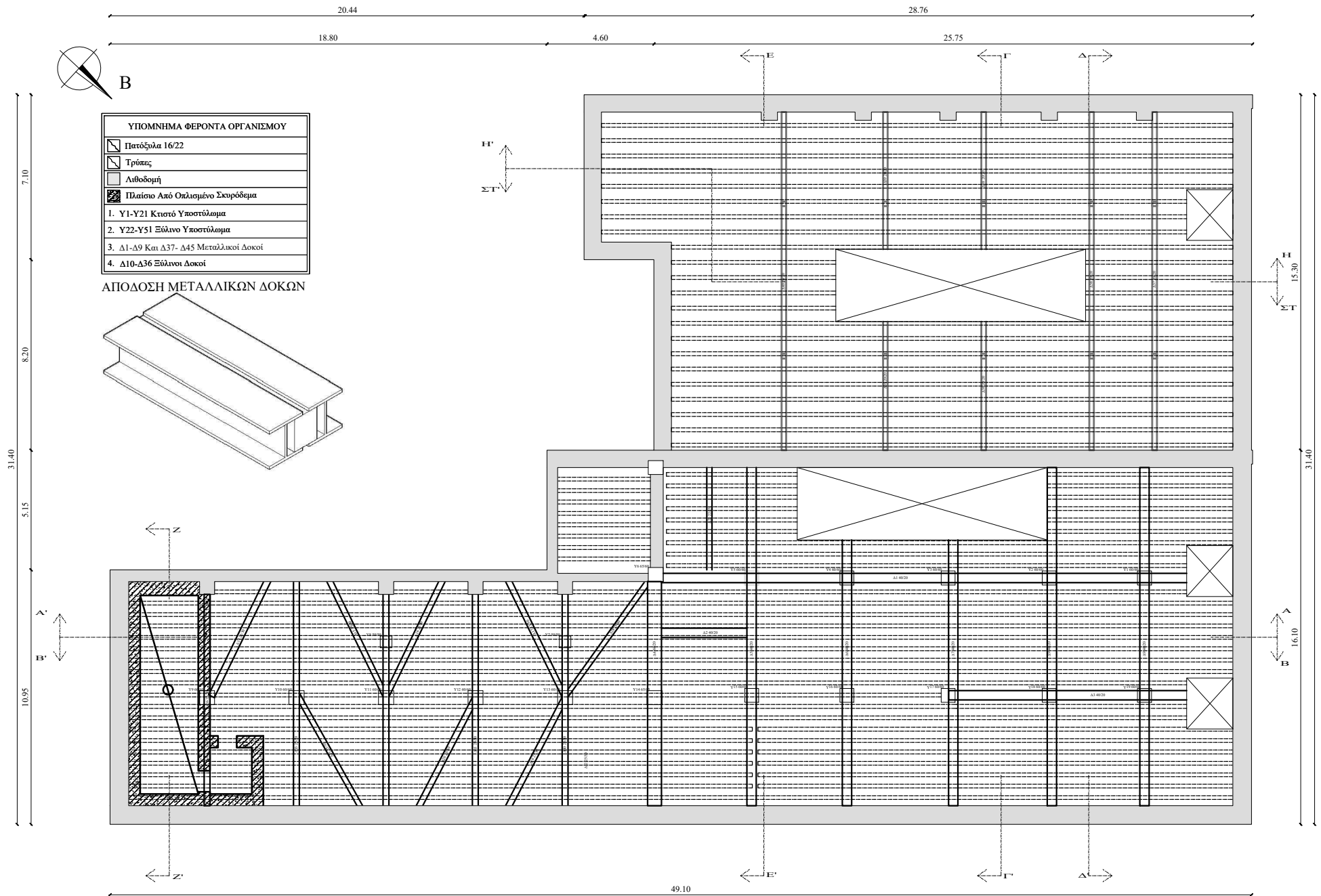
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1.	Λιθοδομή
2.	Οπτοκλινθοδομή
3.	Ξύλινος Φέρον Οργανισμός
4.	Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός
5.	Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6.	Επίχρισμα
7.	Σκυρόδεμα
8.	Μεταλλικά Κουφώματα
9.	Ξύλινα Κουφώματα
10.	Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11.	Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12.	Γυάλινα Στοιχεία
13.	Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14.	Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15.	Ξύλινα Στοιχεία
16.	Μαρμάρινα Στοιχεία
17.	Διαμορφώσεις Νέρου

Γραμμοπλάτη ΚΑΤΑΝΟΜΗ
 0 2 4 6 8 10 μέτρα

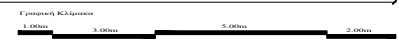

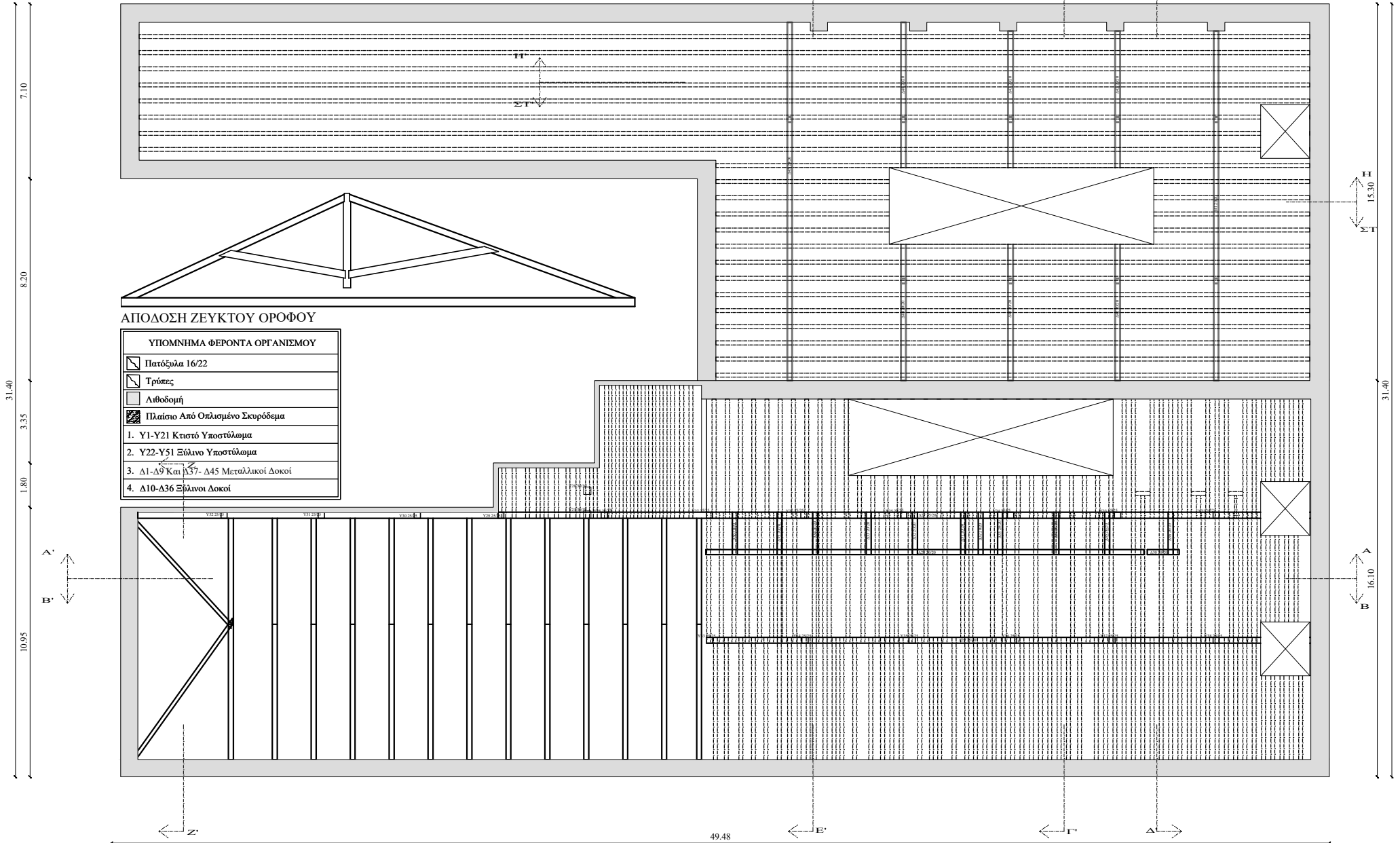
ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΕΓΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1.	Λιθοδομή
2.	Οπτοπλινθοδομή
3.	Ξύλινος Φέρον Οργανισμός
4.	Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός
5.	Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6.	Επίχρσιμα
7.	Σκυρόδεμα
8.	Μεταλλικά Κουφώματα
9.	Ξύλινα Κουφώματα
10.	Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11.	Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12.	Γυάλινα Στοιχεία
13.	Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14.	Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15.	Ξύλινα Στοιχεία
16.	Μαρμάρινα Στοιχεία
17.	Διαμορφώσεις Νέρου

ΚΑΤΩΦΗ ΟΡΟΦΗΣ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

ΑΠΟΔΟΣΗ ΖΕΥΚΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

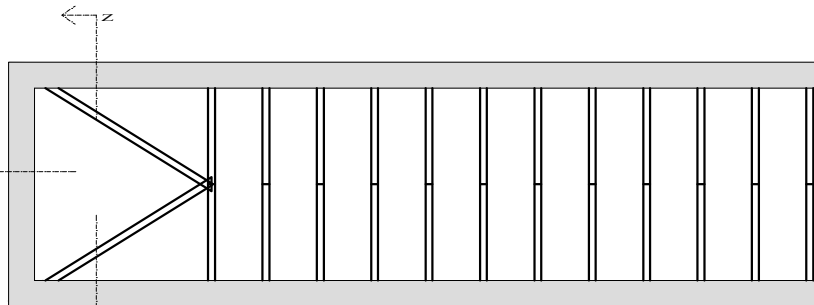
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΦΕΡΟΝΤΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	
	Πατόξυλα 16/22
	Τρύπες
	Λιθοδομή
	Πλαίσιο Από Οπλισμένο Σκυρόδεμα
	1. Υ1-Υ21 Κτιστό Υποστύλωμα
	2. Υ22-Υ51 Εύλινο Υποστύλωμα
	3. Δ1-Δ9 Και Δ37- Δ45 Μεταλλικοί Δοκοί
	4. Δ10-Δ36 Ξύλινοι Δοκοί

ΚΑΤΟΥΗ ΟΡΟΦΗΣ ΠΡΩΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

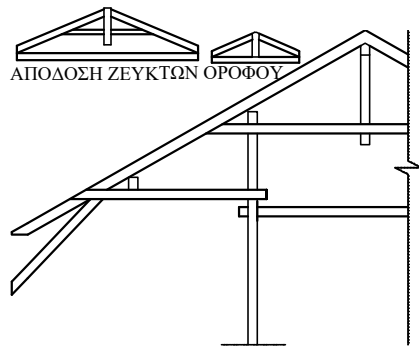

H'
ΣΤ

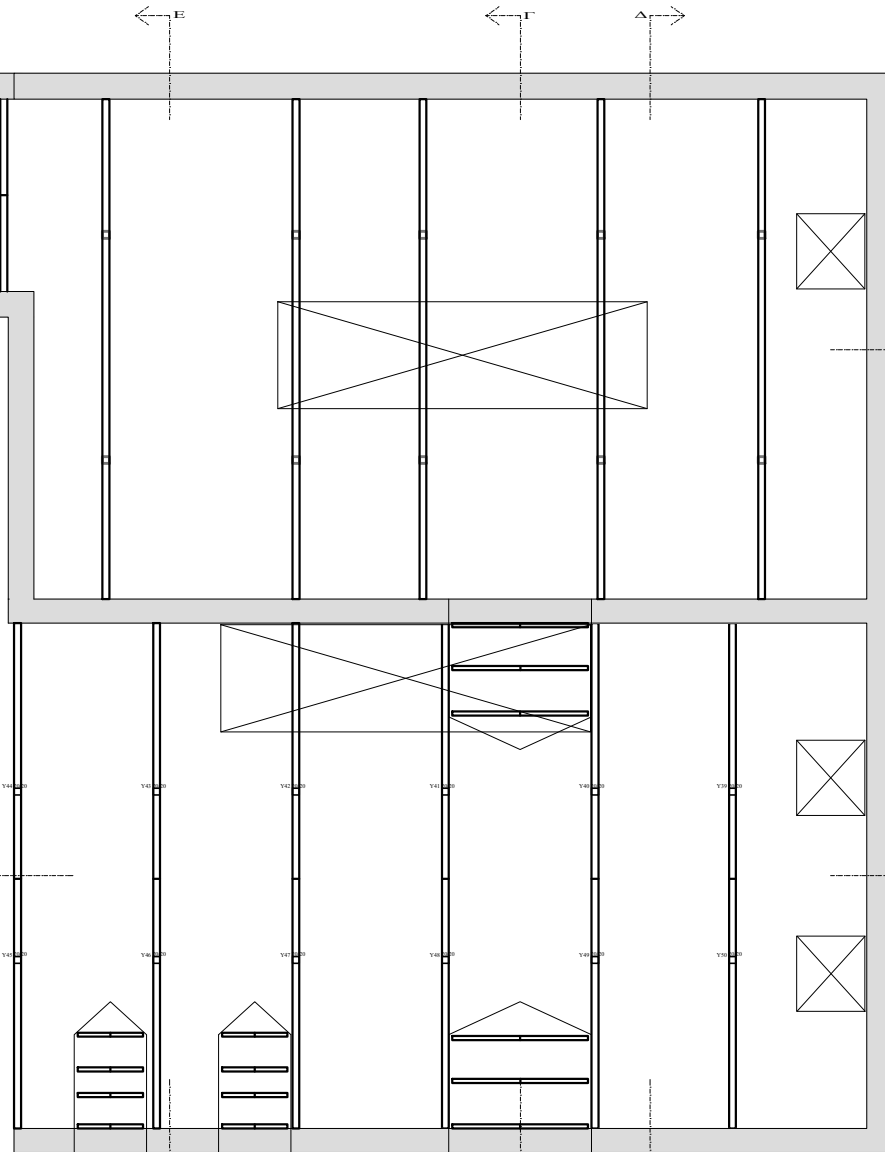
ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΦΕΡΟΝΤΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	
	Πατόξυλα 16/22
	Τρόικες
	Λιθοδομή
	Πλαίσιο Από Οπλισμένο Σκυρόδεμα
1.	Υ1-Υ21 Κιστό Υποστόλιμα
2.	Υ22-Υ51 Ξόλινο Υποστόλιμα
3.	Δ1-Δ9 Και Δ37- Δ45 Μεταλλικοί Δοκοί
4.	Δ10-Δ36 Ξόλινοι Δοκοί

ΑΠΟΔΟΣΗ ΖΕΥΚΤΩΝ ΟΡΟΦΟΥ

Λ'
Β'

H
15.30
ΜΤ

16.10
Β

3.85 2.10 2.10 4.60 25.50 4.15 8.70

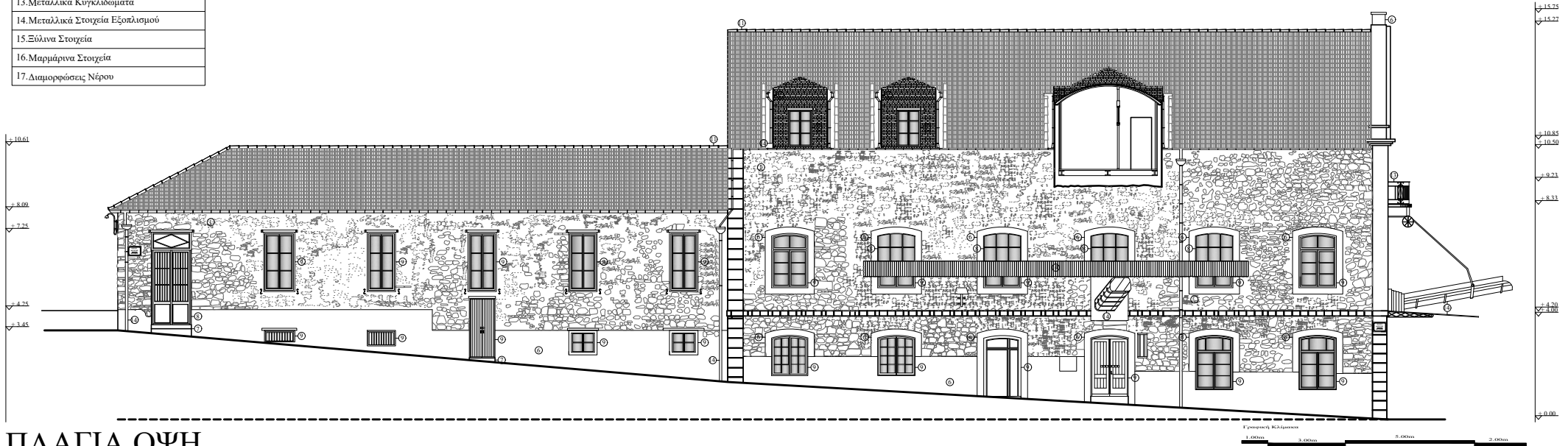
Γραμμάτιο Κελύμενο
1:00mm 3:00mm 5:00mm 2:00mm

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτοπλινθοδομή
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5. Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6. Επίχρυσμα
7. Σκυρόδεμα
8. Μεταλλικά Κουφώματα
9. Ξύλινα Κουφώματα
10. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11. Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12. Γυάλινα Στοιχεία
13. Μεταλλικά Κυγκλιόματα
14. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15. Ξύλινα Στοιχεία
16. Μαρμάρινα Στοιχεία
17. Διαμορφώσεις Νέρου

ΠΡΟΣΟΨΗ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτοπλινθοδομή
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5. Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6. Επίγρυσμα
7. Σκυρόδεμα
8. Μεταλλικά Κουφώματα
9. Ξύλινα Κουφώματα
10. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11. Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12. Γυάλινα Στοιχεία
13. Μεταλλικά Κυγκλιδώματα
14. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15. Ξύλινα Στοιχεία
16. Μαρμάρινα Στοιχεία
17. Διαμορφώσεις Νέρου

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

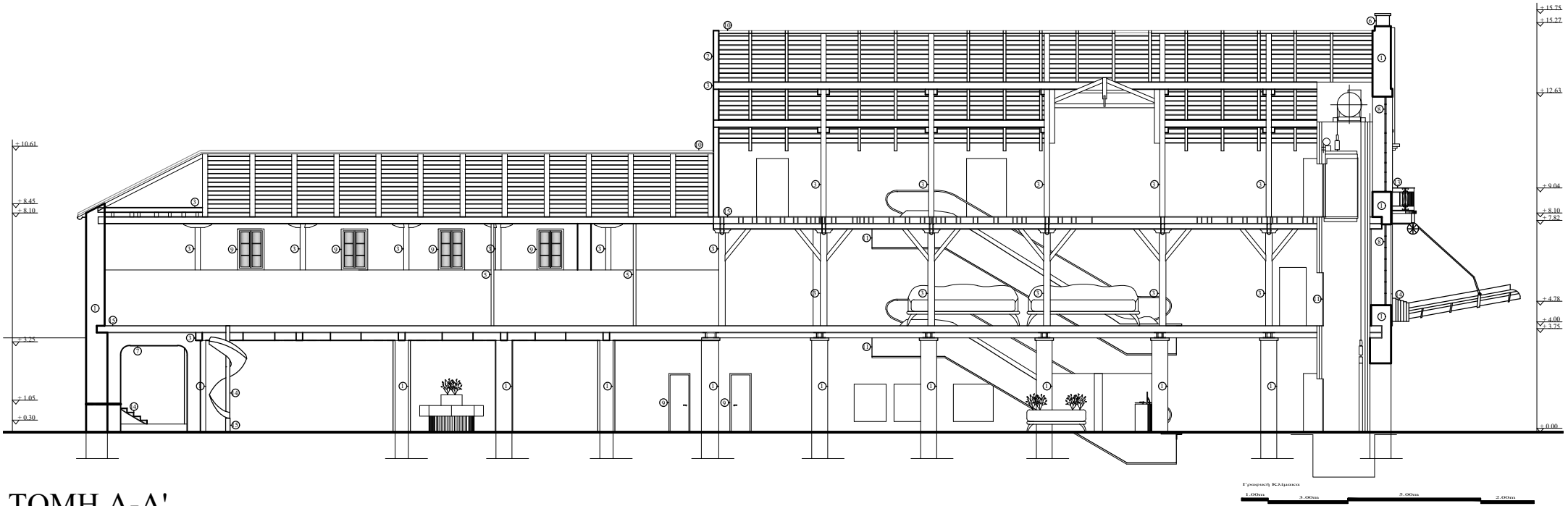
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτολίθθοδομή
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5. Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6. Επίχρυσμα
7. Σκυρόδεμα
8. Μεταλλικά Κουφώματα
9. Ξύλινα Κουφώματα
10. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11. Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12. Γούλινα Στοιχεία
13. Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15. Ξύλινα Στοιχεία
16. Μαρμάρινα Στοιχεία
17. Διαμορφώσεις Νέρου

ΠΙΣΩ ΟΨΗ

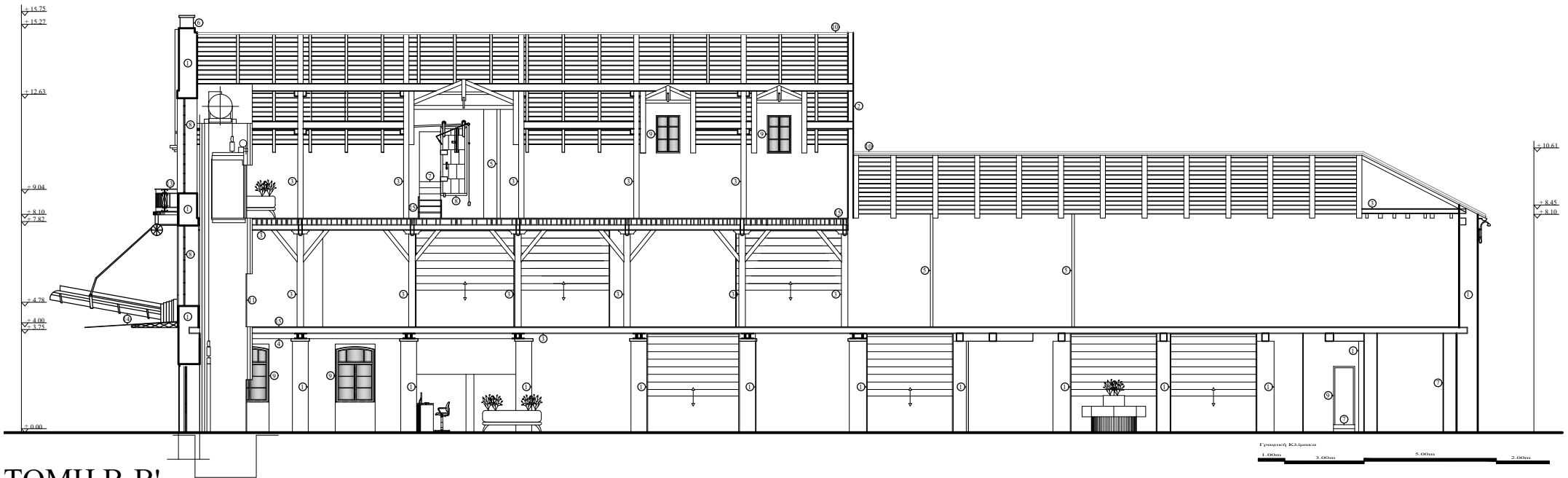

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτοπλινθοδομή
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5. Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6. Επίχρυσμα
7. Σκυρόδεμα
8. Μεταλλικά Κουφώματα
9. Ξύλινα Κουφώματα
10. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11. Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12. Γυάλινα Στοιχεία
13. Μεταλλικά Κυκλιδομάτα
14. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15. Ξύλινα Στοιχεία
16. Μαρμάρινα Στοιχεία
17. Διαμορφώσεις Νέρου

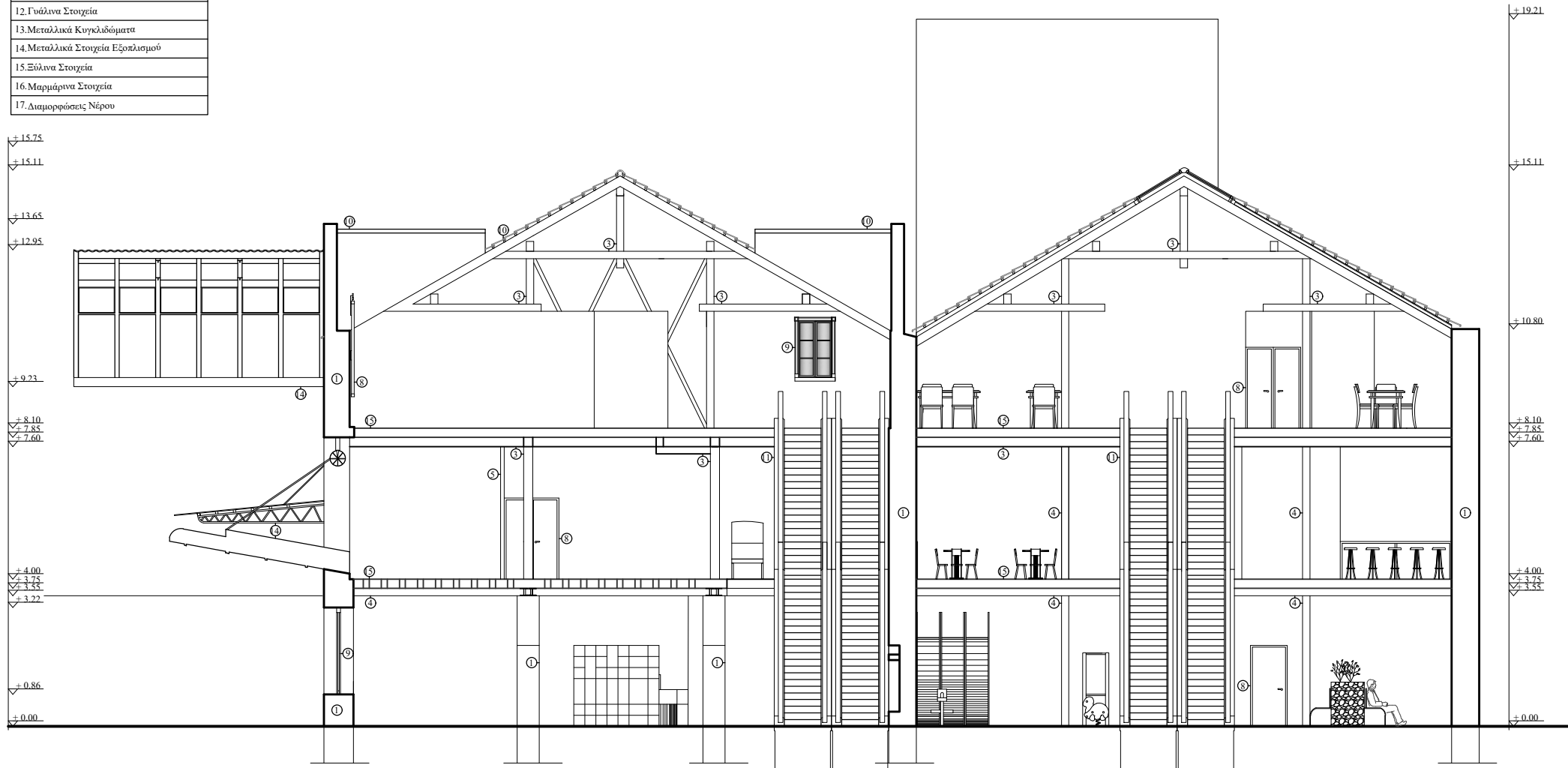
ΤΟΜΗ Α-Α'

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ	
1.	Λιθοδομή
2.	Οπτοπλινθοδομή
3.	Ξύλινος Φέρον Οργανισμός
4.	Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός
5.	Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6.	Επίχρισμα
7.	Σκυρόδεμα
8.	Μεταλλικά Κουφώματα
9.	Ξύλινα Κουφώματα
10.	Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11.	Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12.	Γυάλινα Στοιχεία
13.	Μεταλλικά Κυγκλιδώματα
14.	Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15.	Ξύλινα Στοιχεία
16.	Μαρμάρινα Στοιχεία
17.	Διαμορφώσεις Νέρου

ΤΟΜΗ Β-Β'

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτοπλινθοδομή
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5. Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6. Επίχρυσμα
7. Σκυρόδεμα
8. Μεταλλικά Κουφώματα
9. Ξύλινα Κουφώματα
10. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11. Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12. Γυάλινα Στοιχεία
13. Μεταλλικά Κυγκλιδώματα
14. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15. Ξύλινα Στοιχεία
16. Μαρμάρινα Στοιχεία
17. Διαμορφώσεις Νέρου

ΤΟΜΗ Γ-Γ'

Γραφική Κλίμακα

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτοκλίνθοδομή
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5. Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6. Επίχρσμα
7. Σκυρόδεμα
8. Μεταλλικά Κουφώματα
9. Ξύλινα Κουφώματα
10. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11. Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12. Γυάλινα Στοιχεία
13. Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπισμού
15. Ξύλινα Στοιχεία
16. Μαρμάρια Στοιχεία
17. Διαμορφώσεις Νέρου

Γραφική Κλίμακα
 1.00m 3.00m 5.00m 2.00m

ΤΟΜΗ Δ-Δ'

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτοπλινθοδομή
3. Ξύλινος Φέρον Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός
5. Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6. Επίχρσιμα
7. Σκυρόδεμα
8. Μεταλλικά Κουφώματα
9. Ξύλινα Κουφώματα
10. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11. Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12. Γυάλινα Στοιχεία
13. Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15. Ξύλινα Στοιχεία
16. Μαρμάρινα Στοιχεία
17. Διαμορφώσεις Νέρου

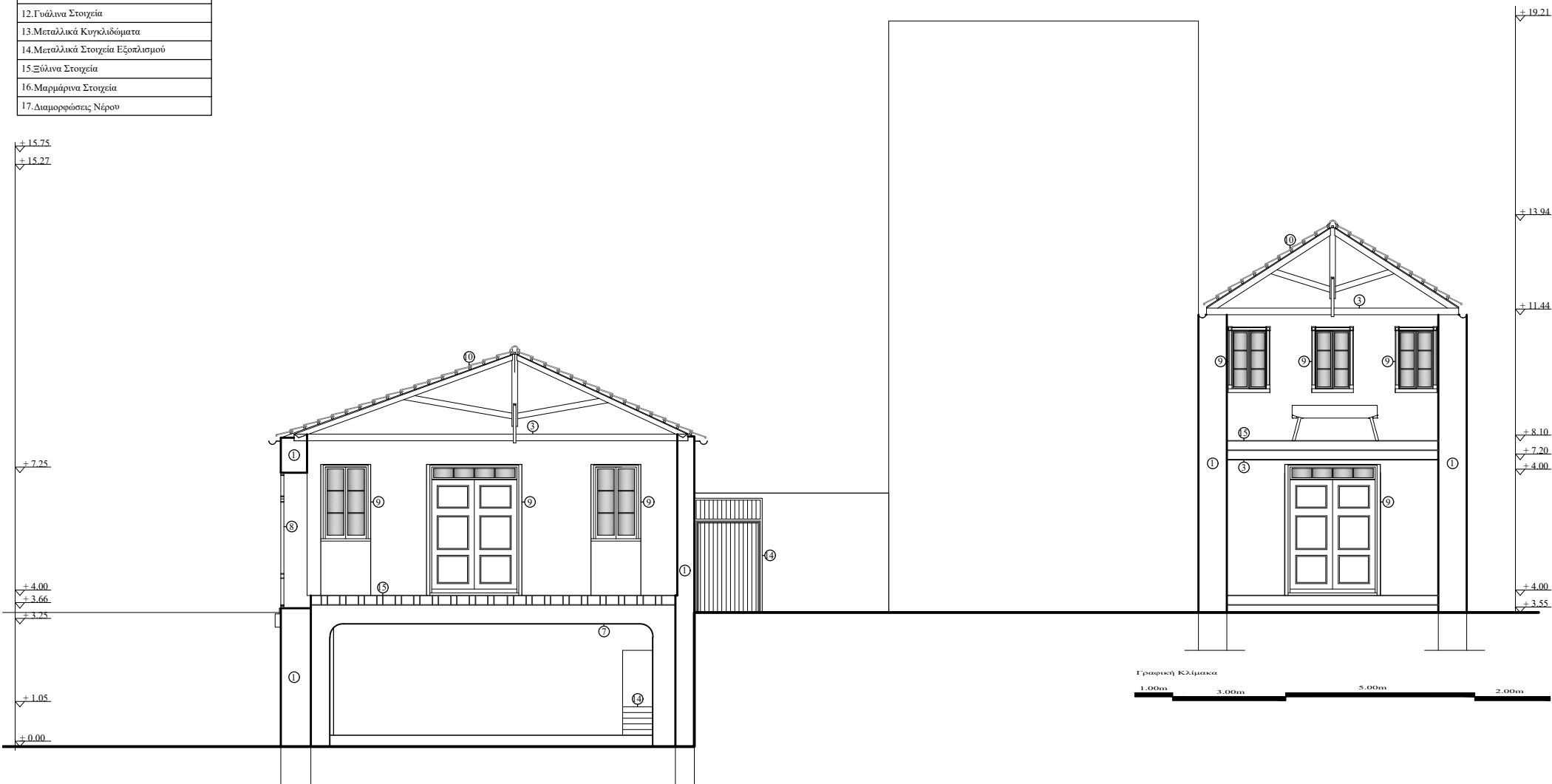

Γραφική Κλίμακα

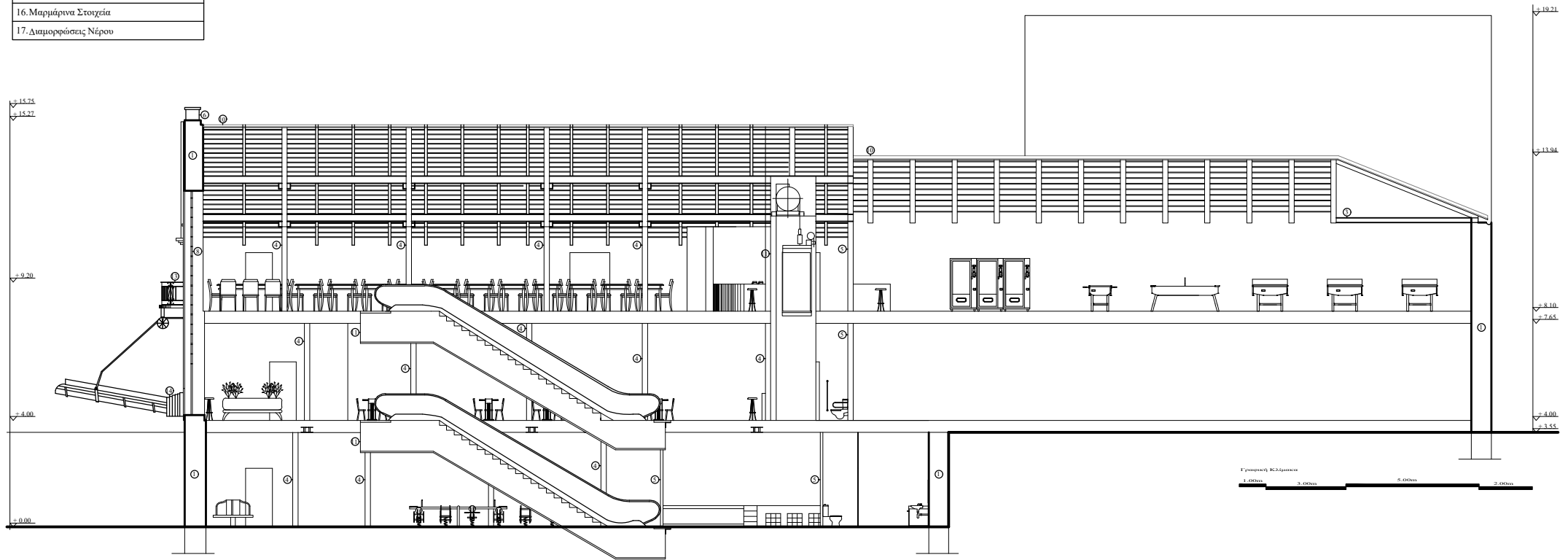
TOMH E-E'

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτοπλινθοδομή
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5. Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6. Επίχρσιμα
7. Σκυρόδεμα
8. Μεταλλικά Κουφώματα
9. Ξύλινα Κουφώματα
10. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11. Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12. Γυάλινα Στοιχεία
13. Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15. Ξύλινα Στοιχεία
16. Μαρμάρινα Στοιχεία
17. Διαμορφώσεις Νέρου

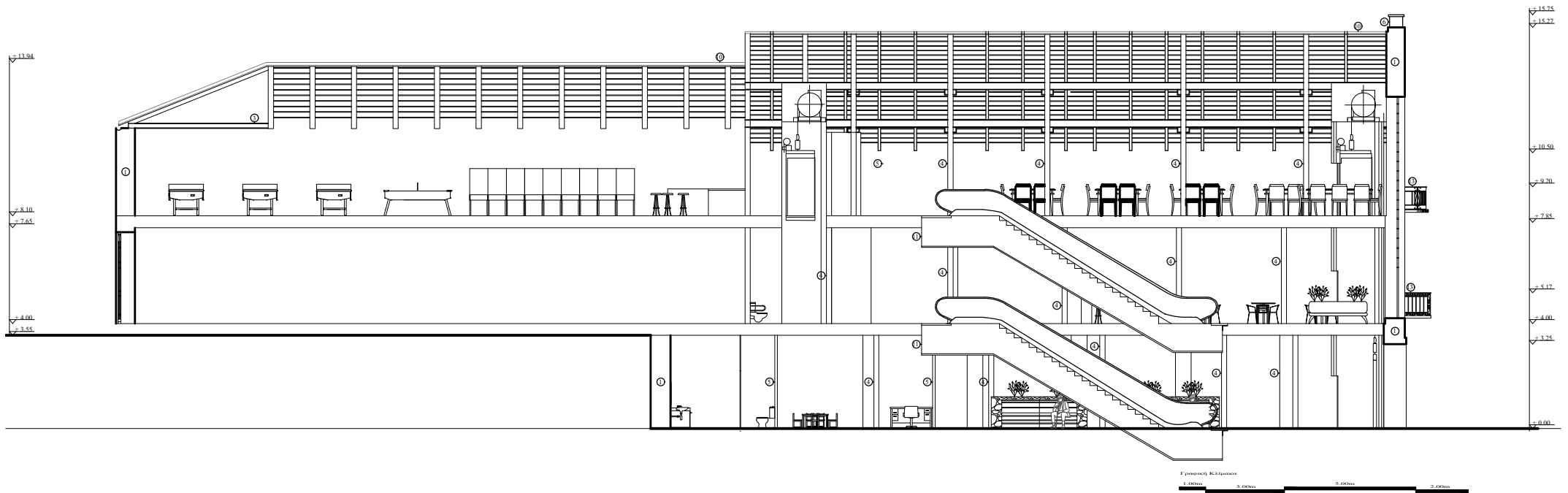
ΤΟΜΗ Z-Z'

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτολίθοδομή
3. Ξύλινος Φέρων Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρων Οργανισμός
5. Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6. Επίχρσιμα
7. Σκυρόδεμα
8. Μεταλλικά Κουφώματα
9. Ξύλινα Κουφώματα
10. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11. Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12. Γυάλινα Στοιχεία
13. Μεταλλικά Κυγκλιδόματα
14. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15. Ξύλινα Στοιχεία
16. Μαρμάρινα Στοιχεία
17. Διαμορφώσεις Νέρου

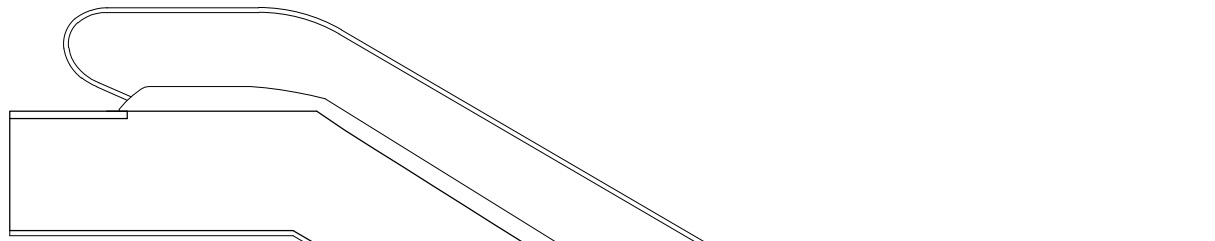

ΤΟΜΗ ΣΤ-ΣΤ'

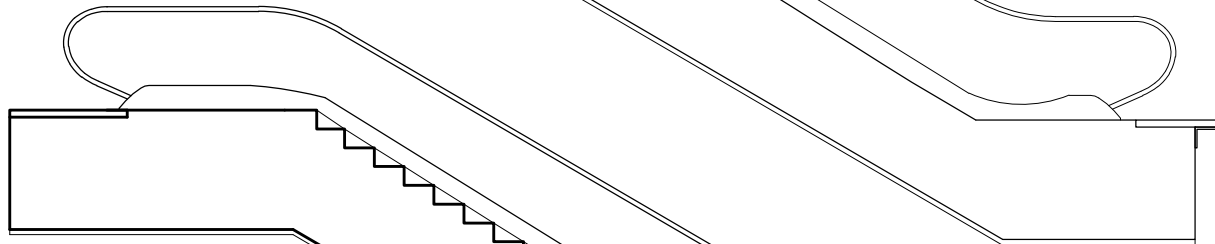
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ
1. Λιθοδομή
2. Οπτοπλινθοδομή
3. Ξύλινος Φέρον Οργανισμός
4. Μεταλλικός Φέρον Οργανισμός
5. Τοιχοποιία Από Γυψοσανίδα
6. Επίχρυσμα
7. Σκυρόδεμα
8. Μεταλλικά Κουφώματα
9. Ξύλινα Κουφώματα
10. Κεραμίδια Γαλλικά Τύπου
11. Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις
12. Γυάλινα Στοιχεία
13. Μεταλλικά Κυκλιδομάτα
14. Μεταλλικά Στοιχεία Εξοπλισμού
15. Ξύλινα Στοιχεία
16. Μαρμάρινα Στοιχεία
17. Διαμορφώσεις Νέρου

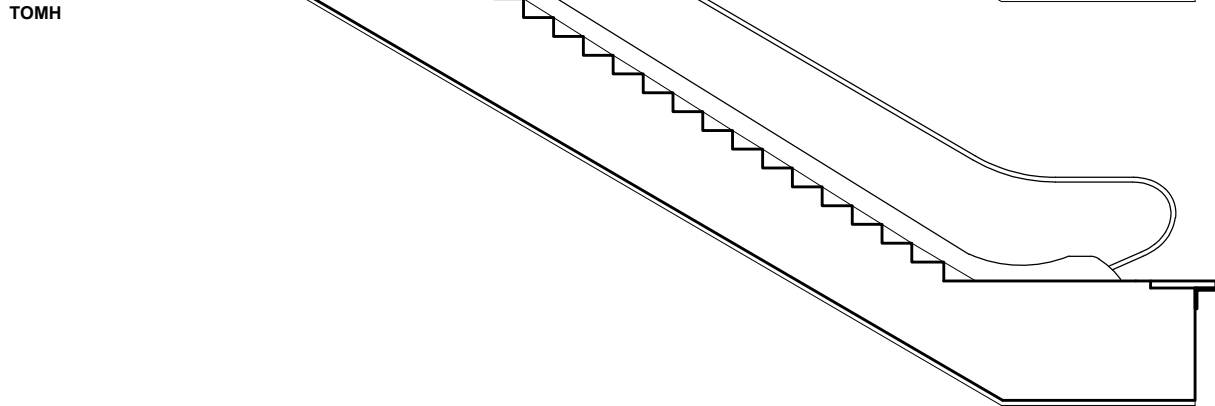
ΤΟΜΗ Η-Η'

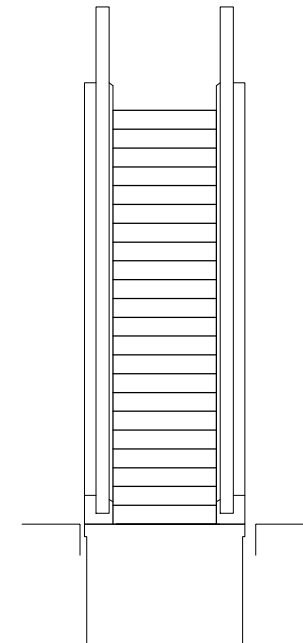
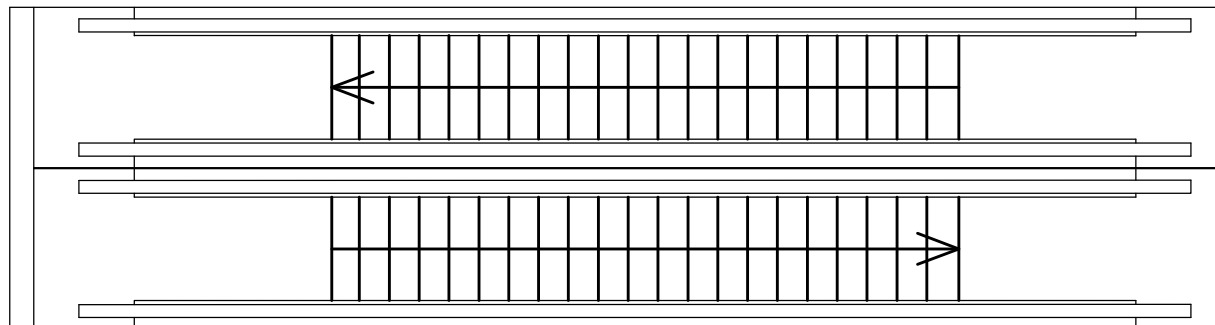
ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

ΤΟΜΗ

ΚΑΤΟΨΗ

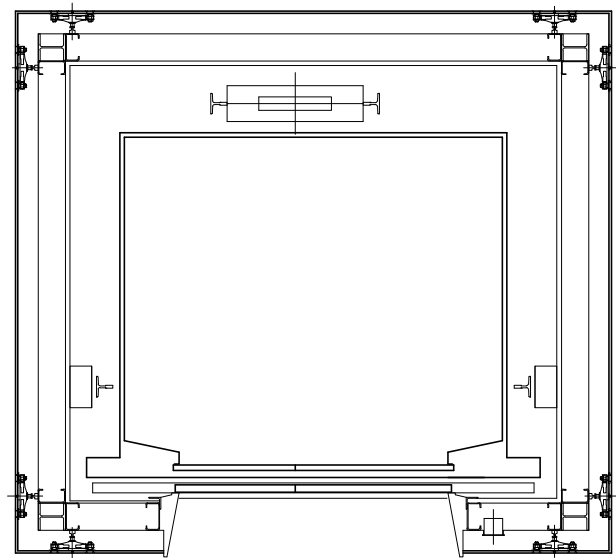
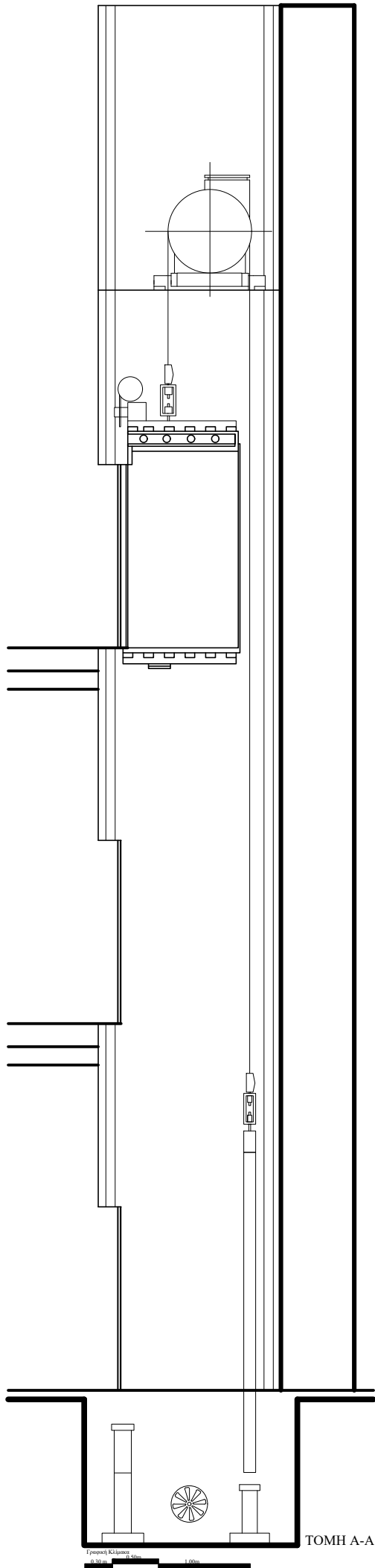

ΠΡΟΣΟΨΗ

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΚΥΛΙΟΜΕΝΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ

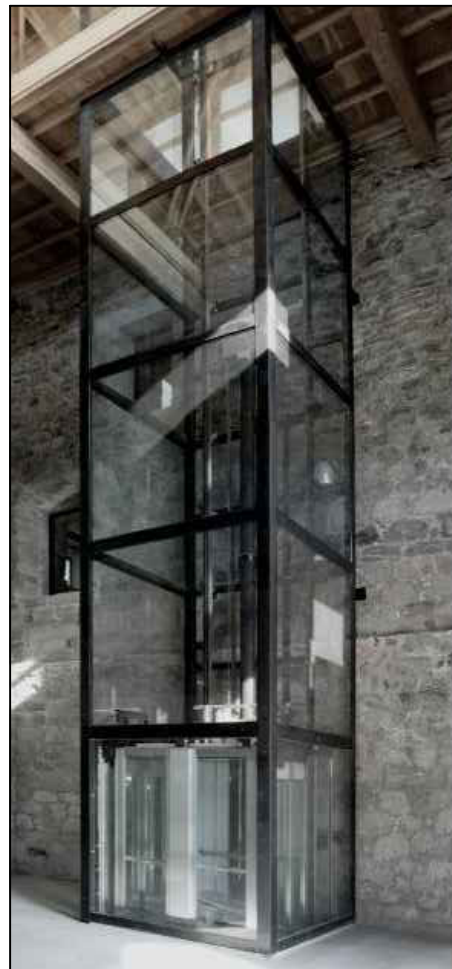
ΚΑΤΟΥΨΗ

Γραφική Κλίμακα

0.30m

0.50m

1.00m

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΑ

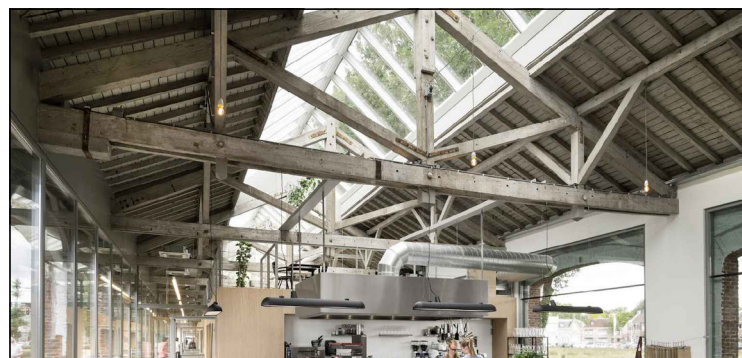
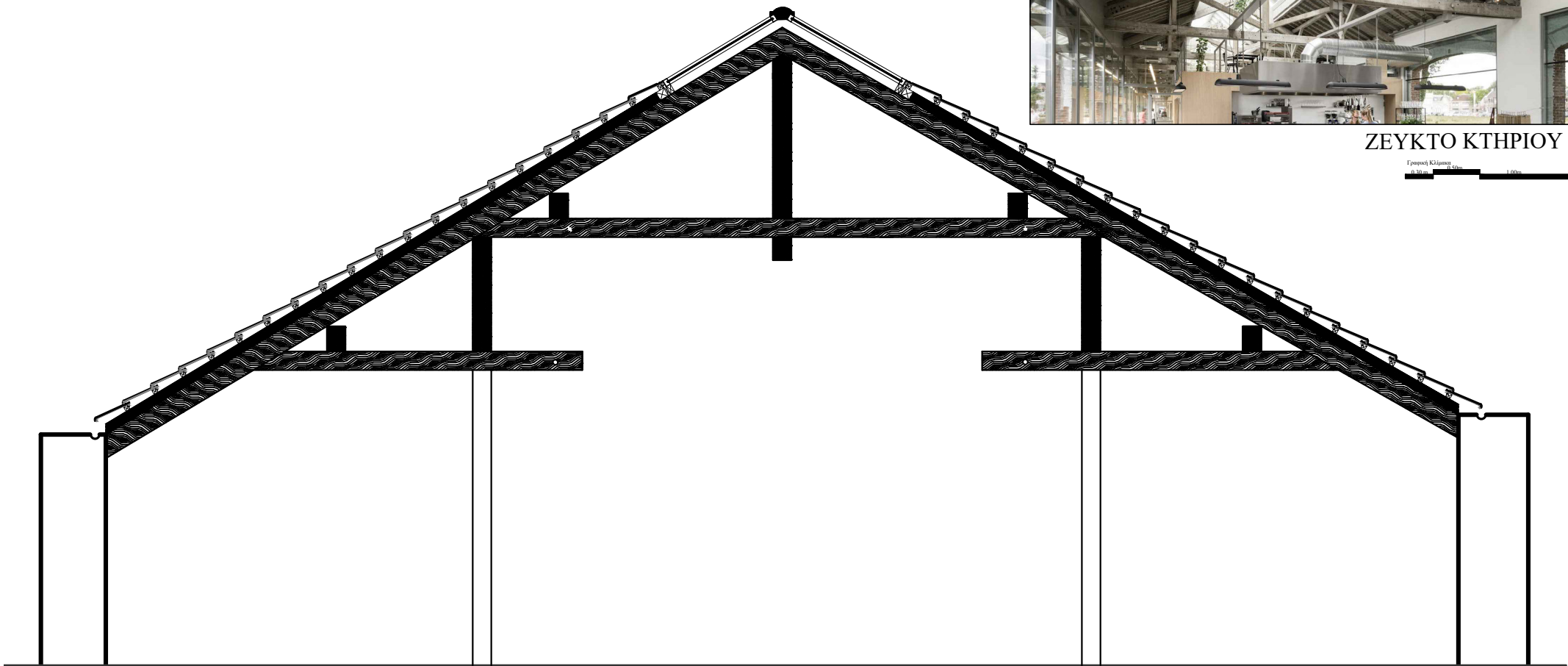
Γραφική Κλίμακα

0.30m

0.50m

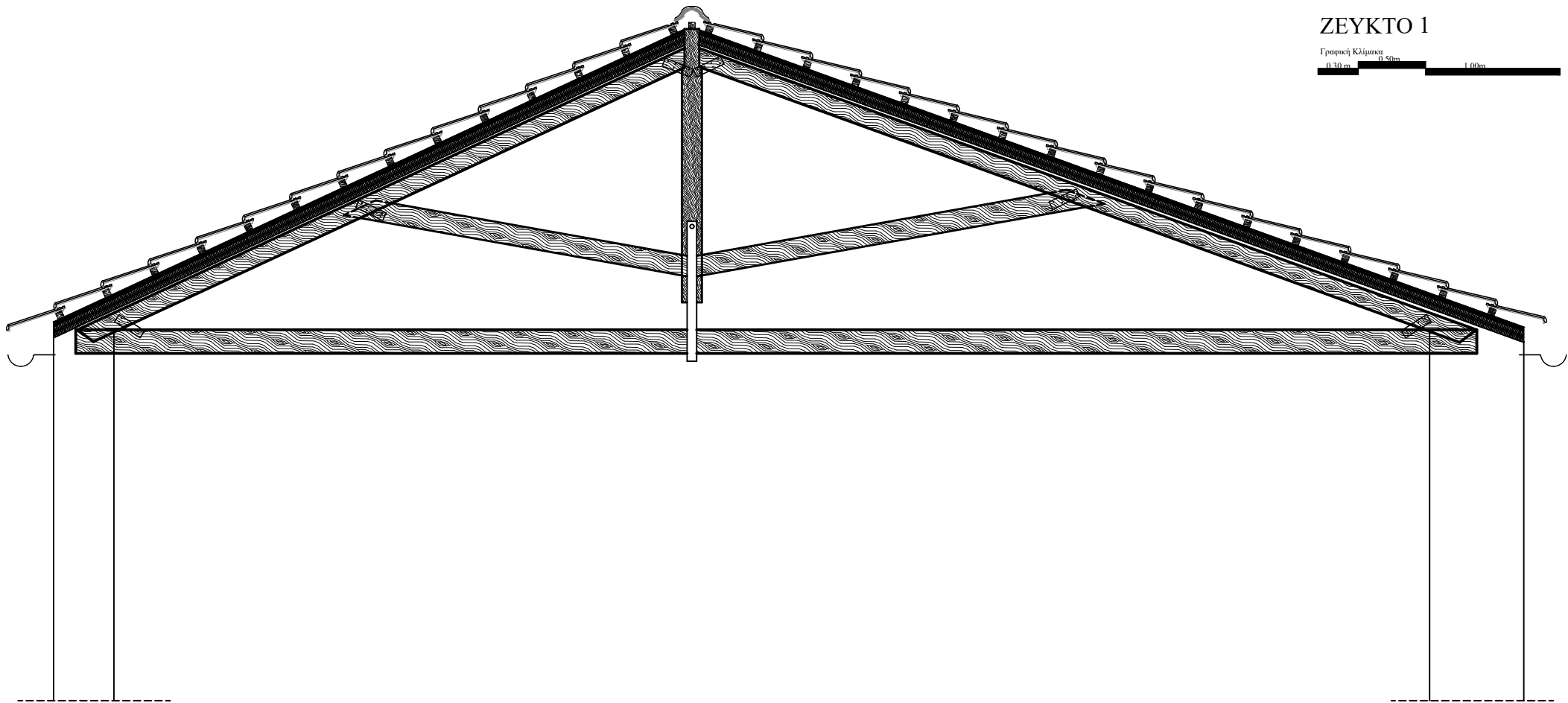
1.00m

ΤΟΜΗ Α-Α

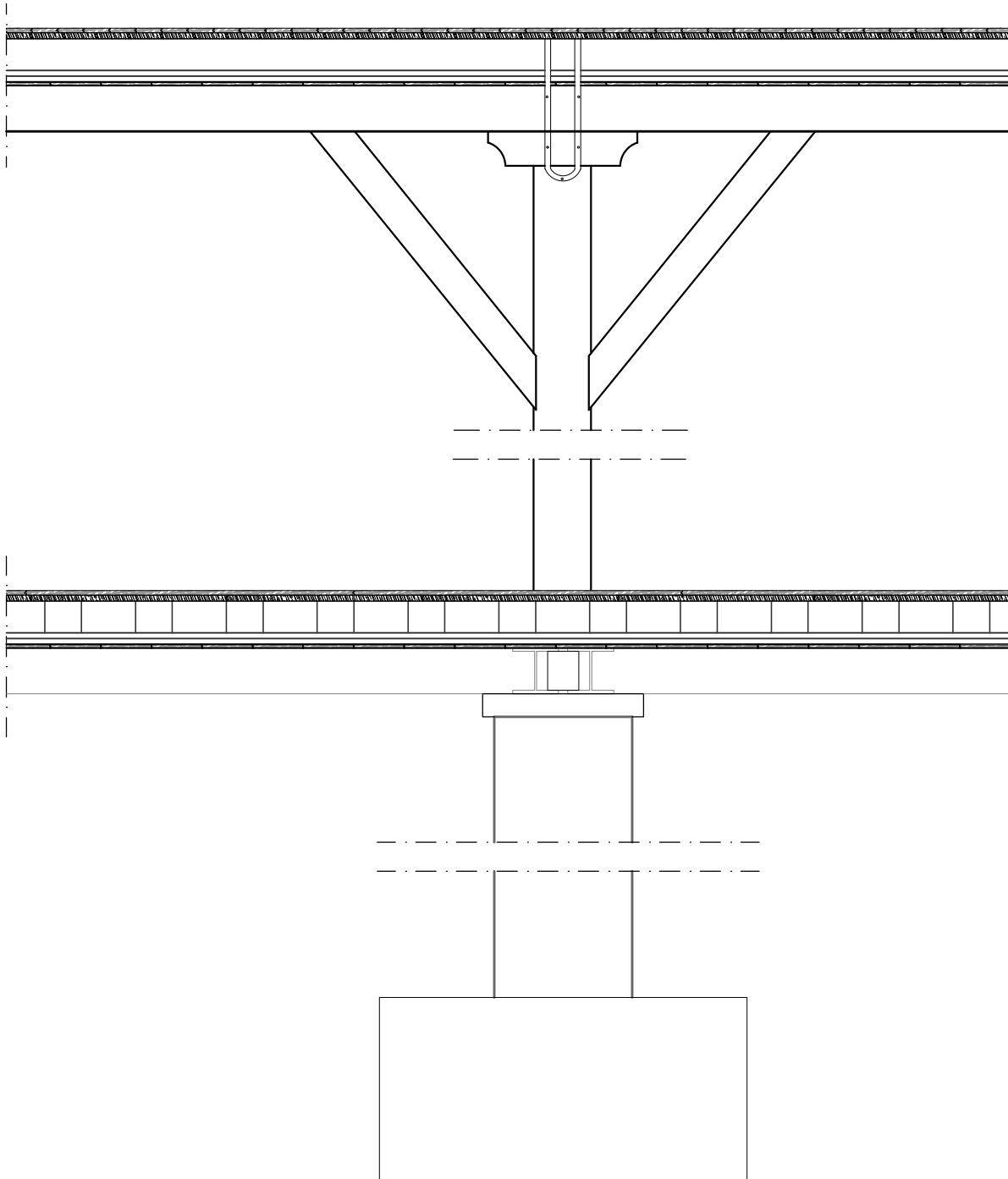
ZEYKTO KTHPIOY 2

Γραφείο Κλίμακας
0-20m 20m 40m

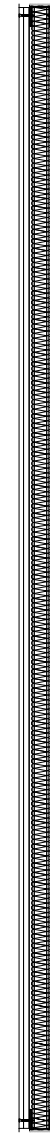
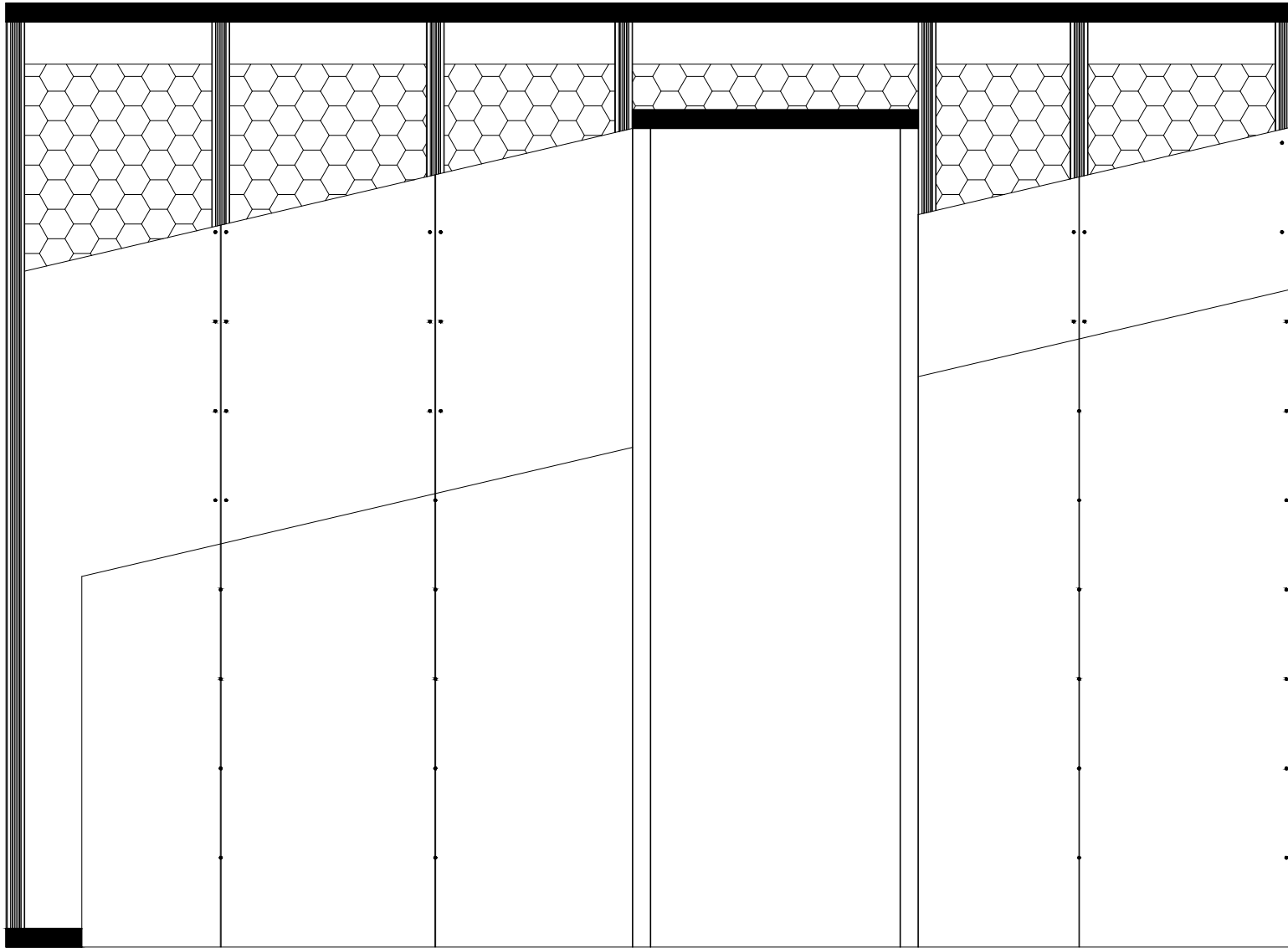
ZEYKTO 1

Γραφική Κλίμακα
0.30m 0.50m 1.00m

Γραφική Κλίμακα
0.30m 0.50m 1.00m

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΜΕΣΟΠΙΛΩΝ ΥΠΟΣΤΥΛΩΜΑΤΩ

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΓΥΨΟΣΑΝΙΔΑΣ

Γραφική Κλίμακα

0.30 m

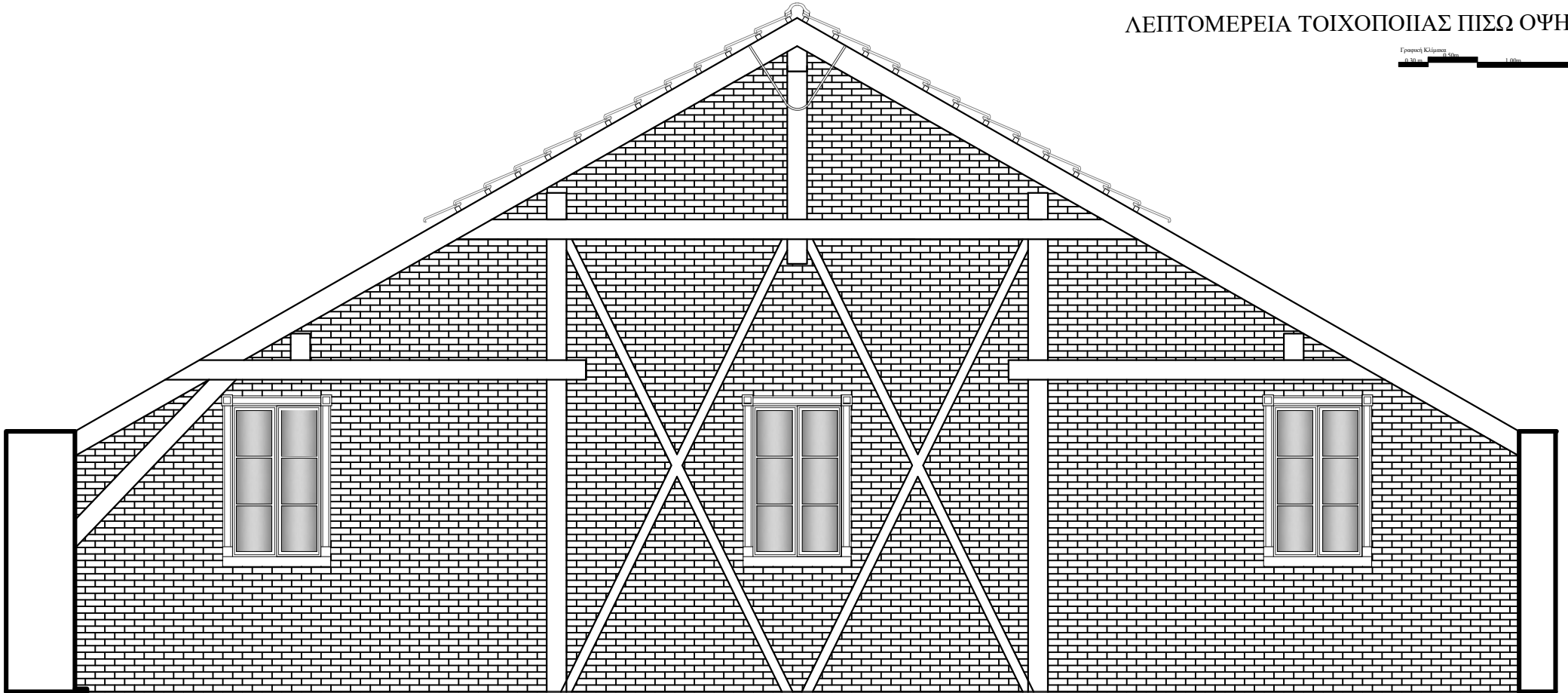
0.50m

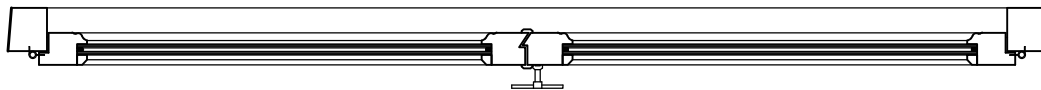
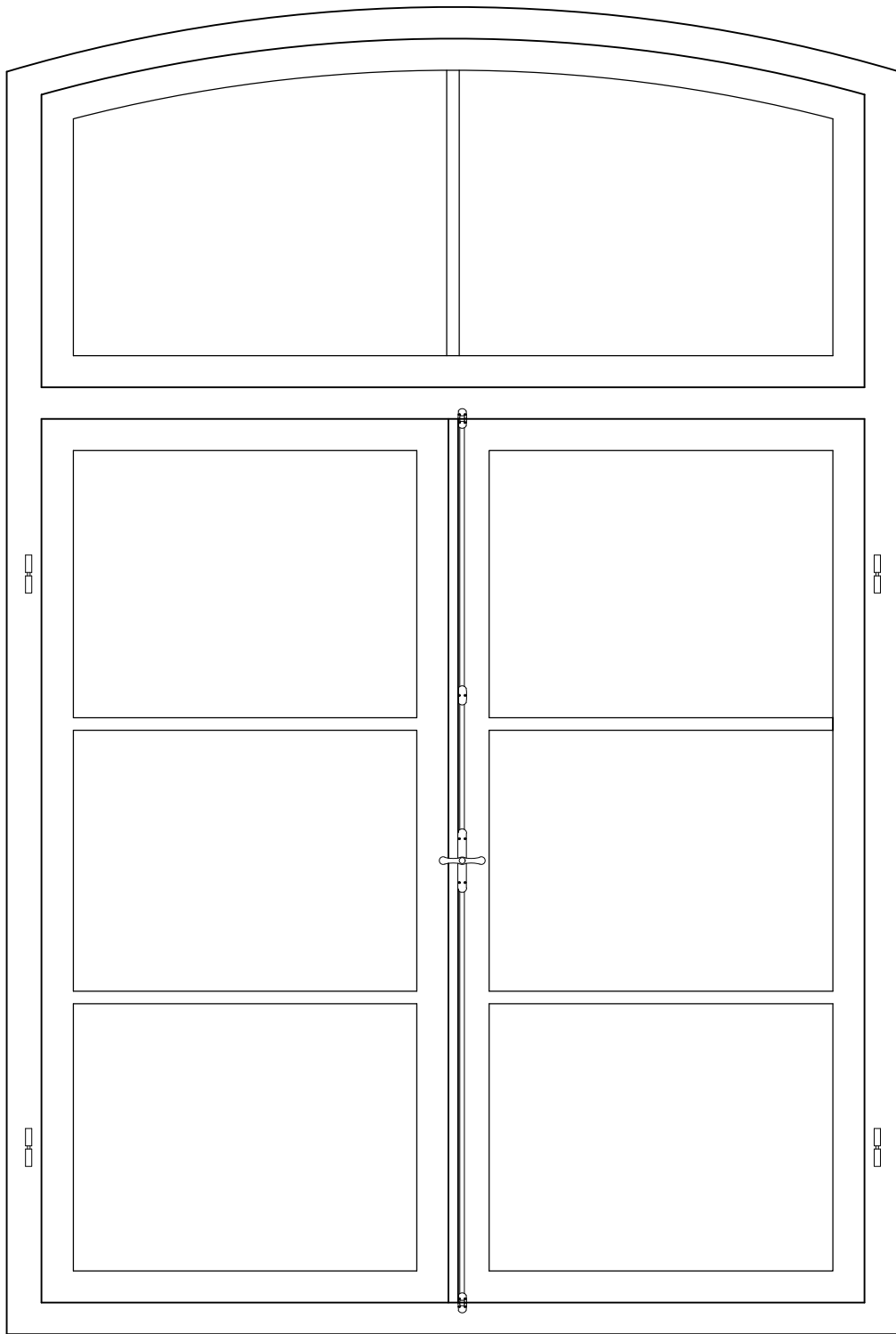
1.00m

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑΣ ΠΙΣΩ ΟΨΗΣ

Γραφική Κλίμακα
0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

Γραφική Κλίμακα

0.30 m

0.50m

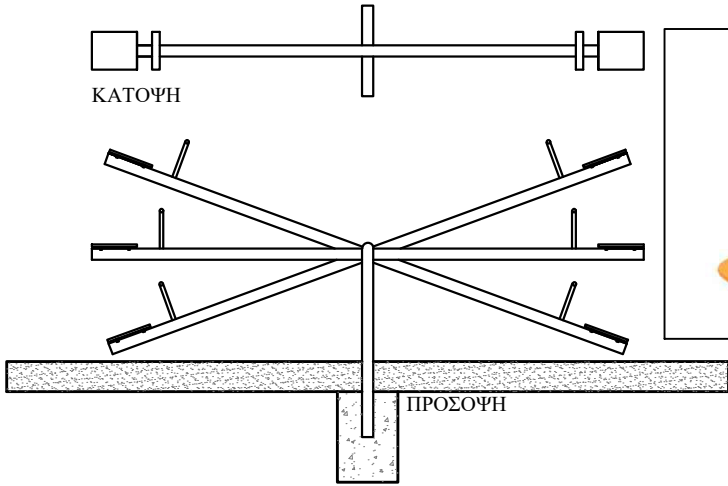
1.00m

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΠΑΡΑΘΥΡΟΥ ΔΙΠΛΟ ΤΖΑΜΙ

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΧΑΡΑΣ

Γραφική Κλίμακα
0 30cm 0 50cm 1 00cm

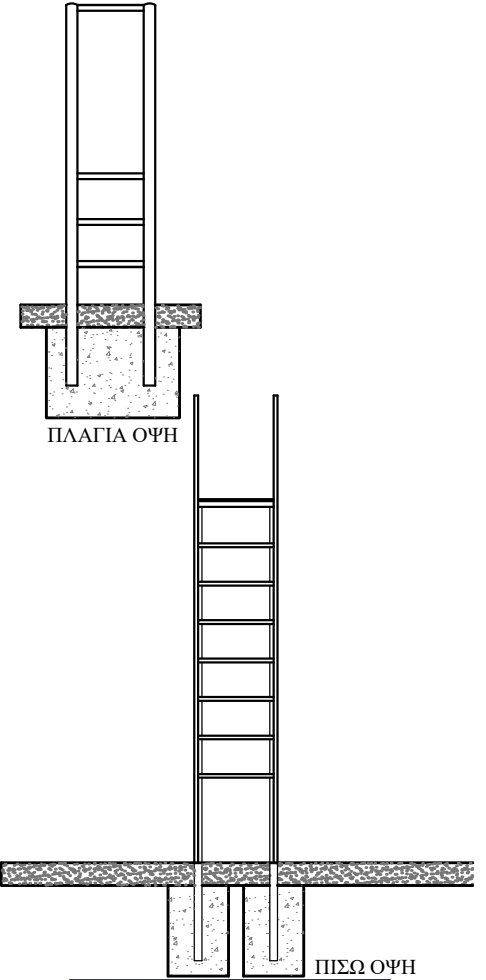
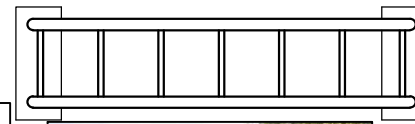
ΤΡΑΜΠΑΛΑ

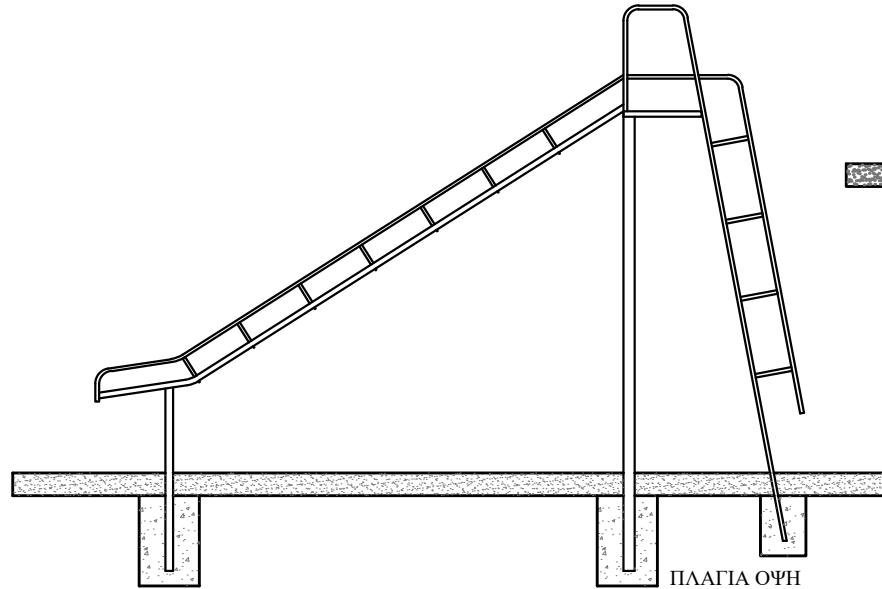
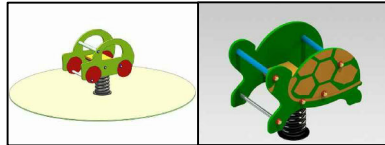
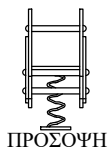
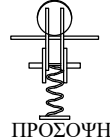
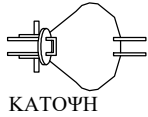
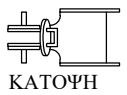
ΤΣΟΥΛΗΘΡΑ

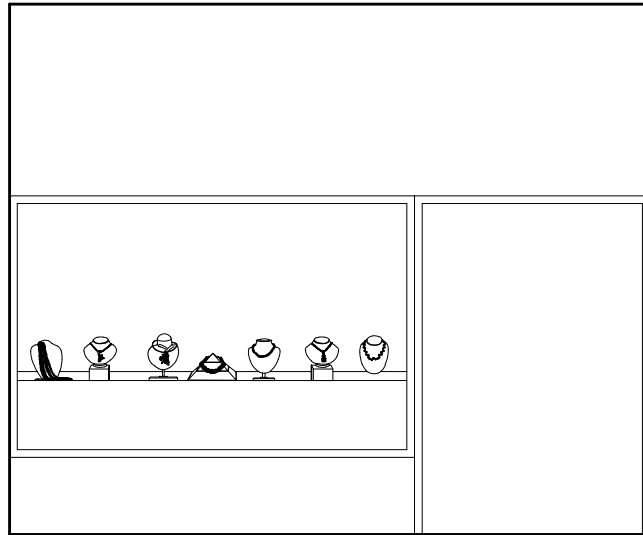
ΜΟΝΟΖΥΓΟ

ΚΑΤΟΥΗ

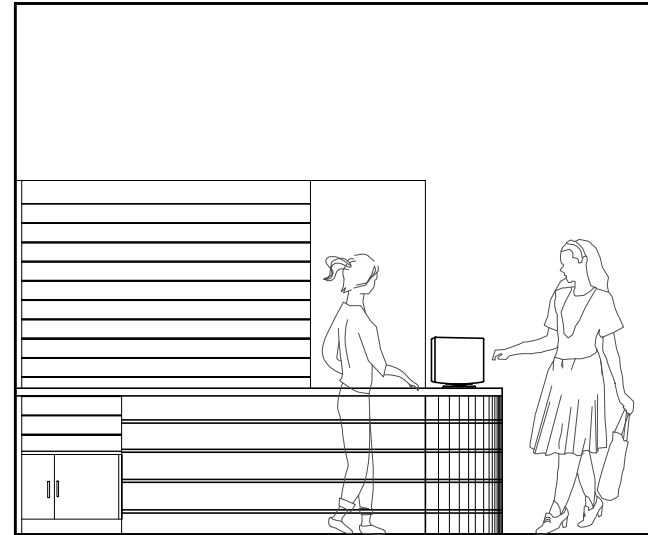

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΜΕ ΕΛΛΑΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

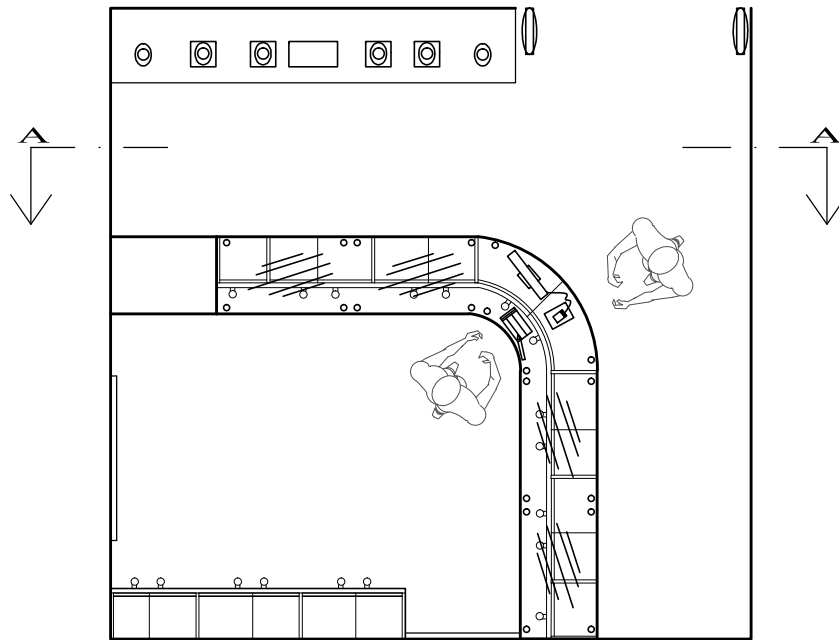

ΠΡΟΣΟΨΗ

ΤΟΜΗ Α-Α

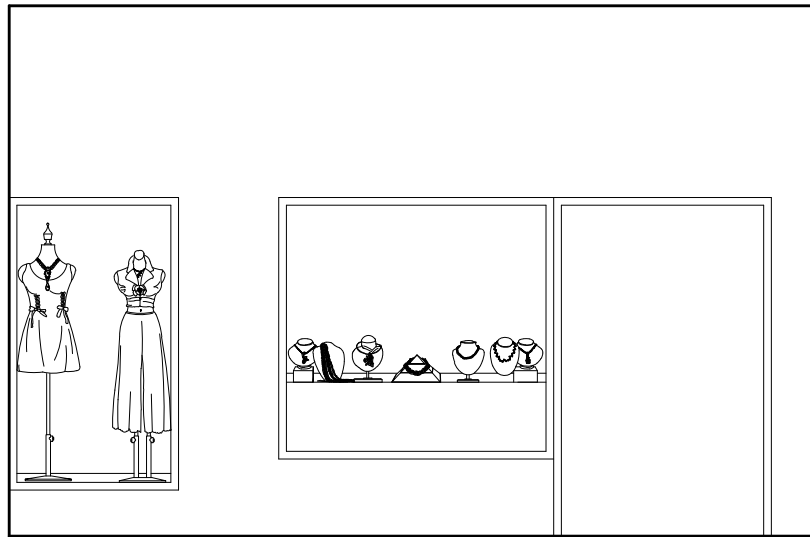
Συμπληρωματικό Σχέδιο Κατάστημα Κοσμημάτων 1

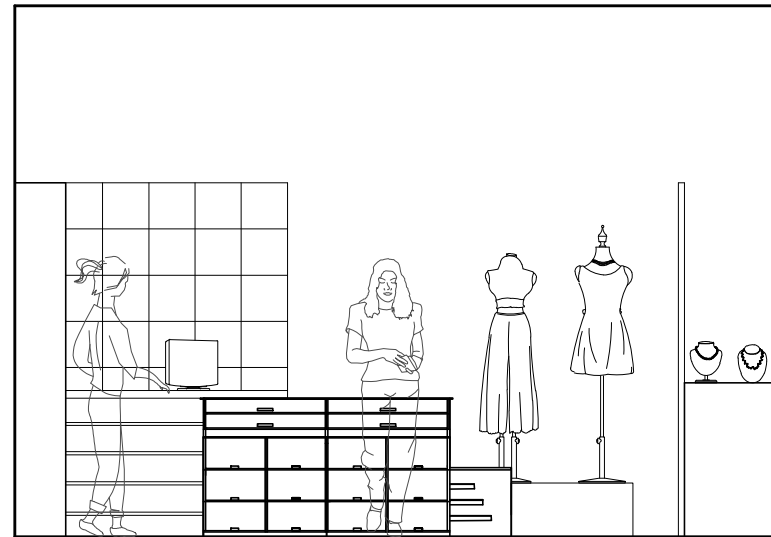
ΚΑΤΟΨΗ

Γραφική Κλίμακα

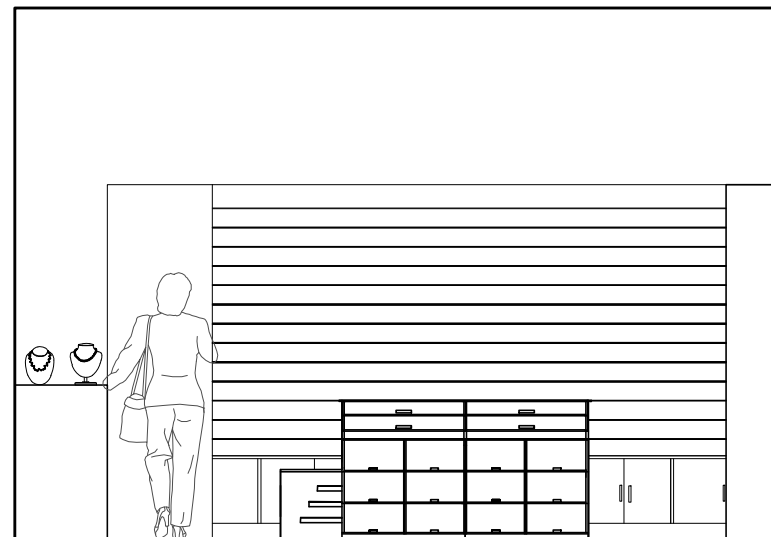
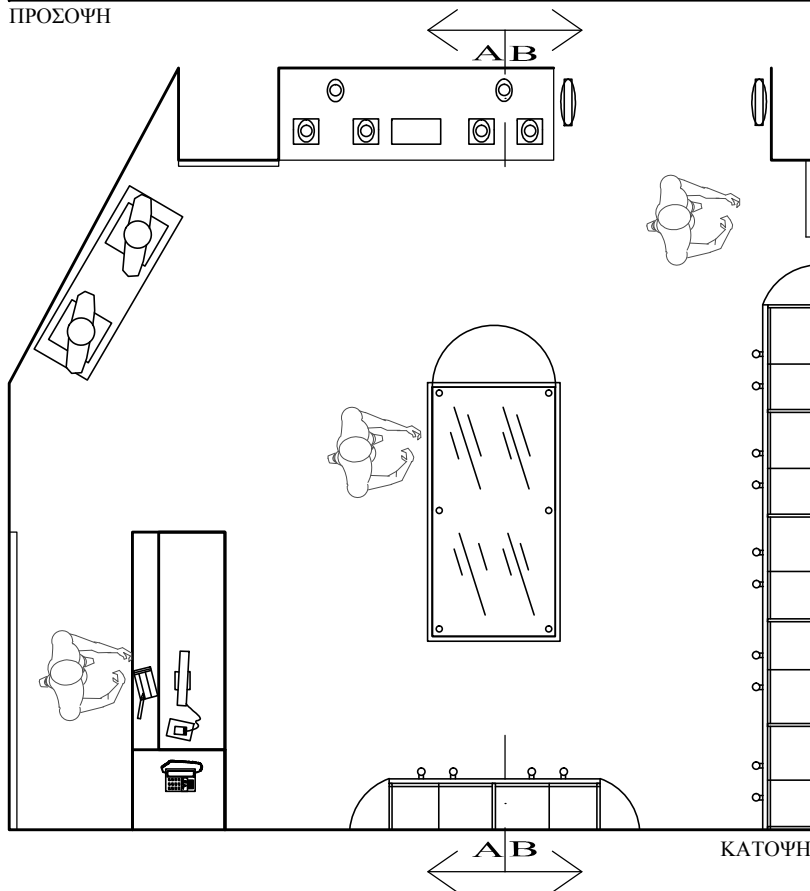
0.30m 0.50m 1.00m

ΠΡΟΣΟΨΗ

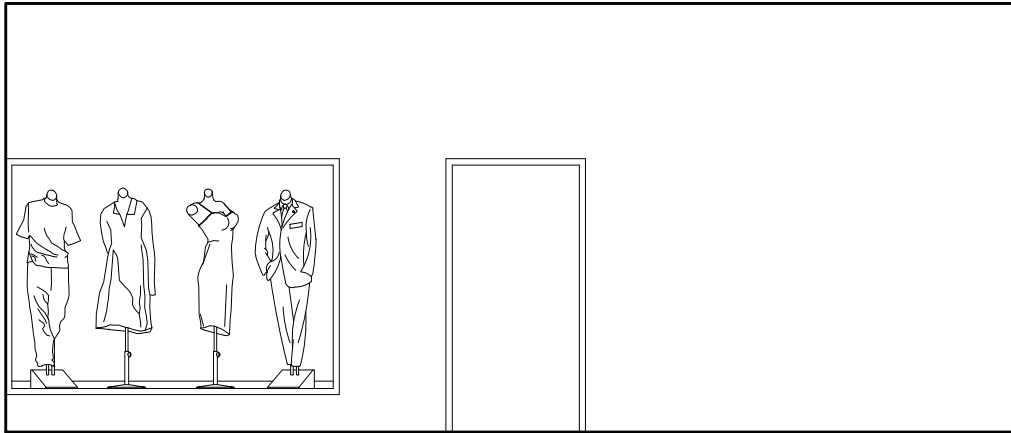
ΤΟΜΗ Α-Α

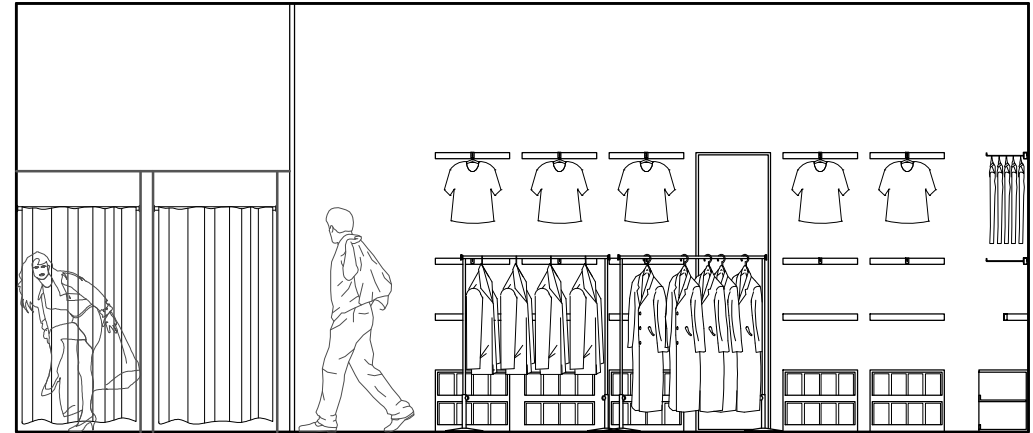
ΤΟΜΗ Β-Β

Συμπληρωματικό Σχέδιο Κατάστημα Κοσμημάτων 2

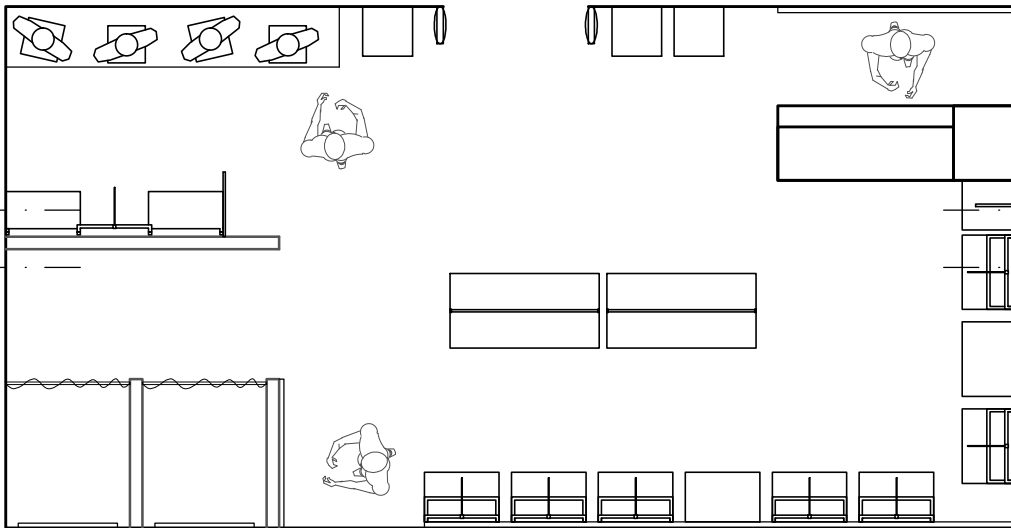
Γραφική Κλίμακα
 0.30m 0.50m 1.00m

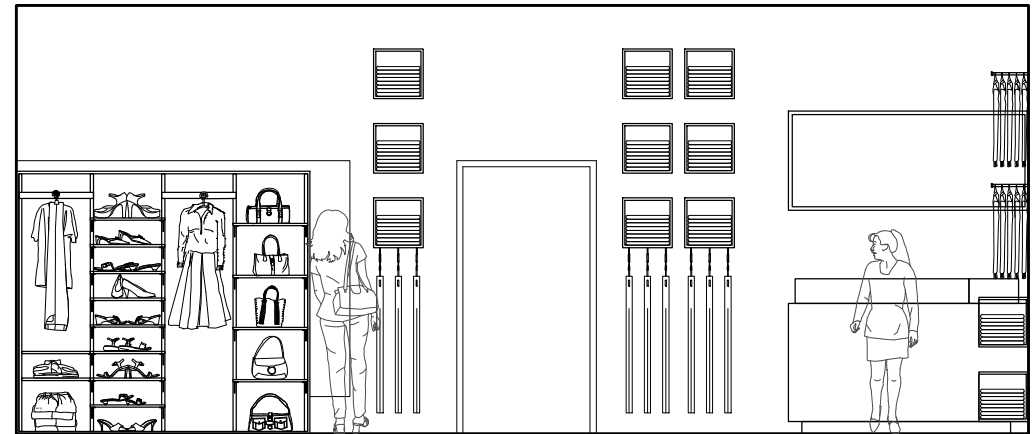
ΠΡΟΣΩΨΗ

ΤΟΜΗ Α-Α

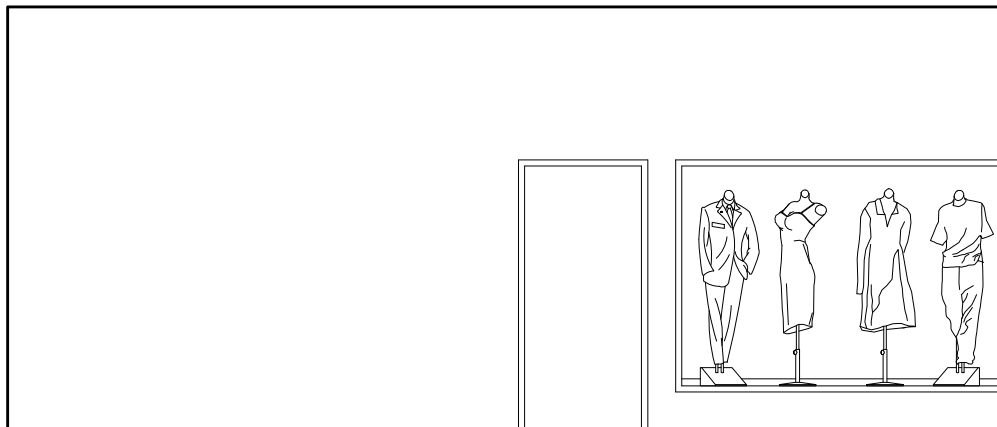
ΚΑΤΩΨΗ

ΤΟΜΗ Β-Β

Συμπληρωματικό Σχέδιο Κατάστημα ρούχων 1

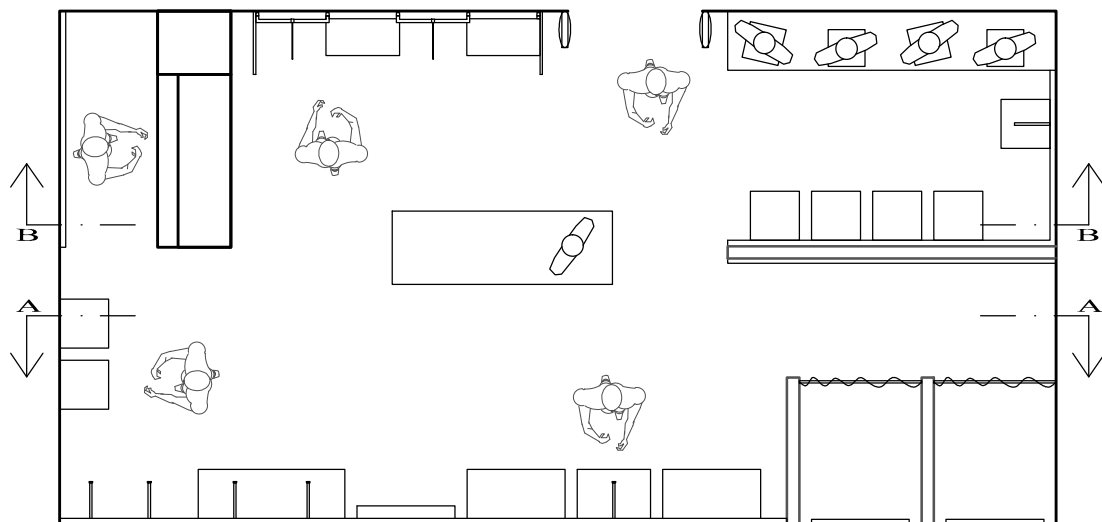
Γραφική Κλίμακα
 0.30m 0.50m 1.00m

ΠΡΟΣΩΨΗ

ΤΟΜΗ Α-Α

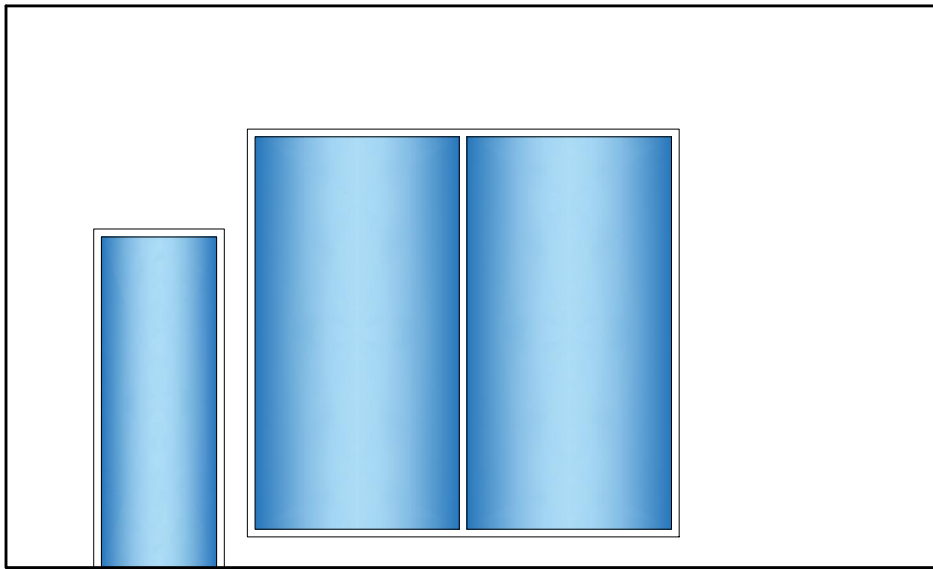
ΚΑΤΟΨΗ

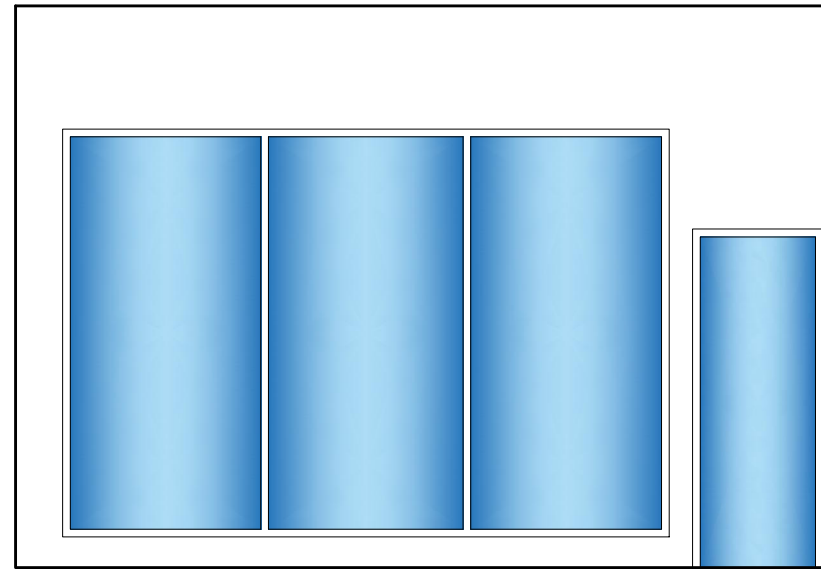
ΤΟΜΗ Β-Β

Συμπληρωματικό Σχέδιο Κατάστημα ρούχων 2

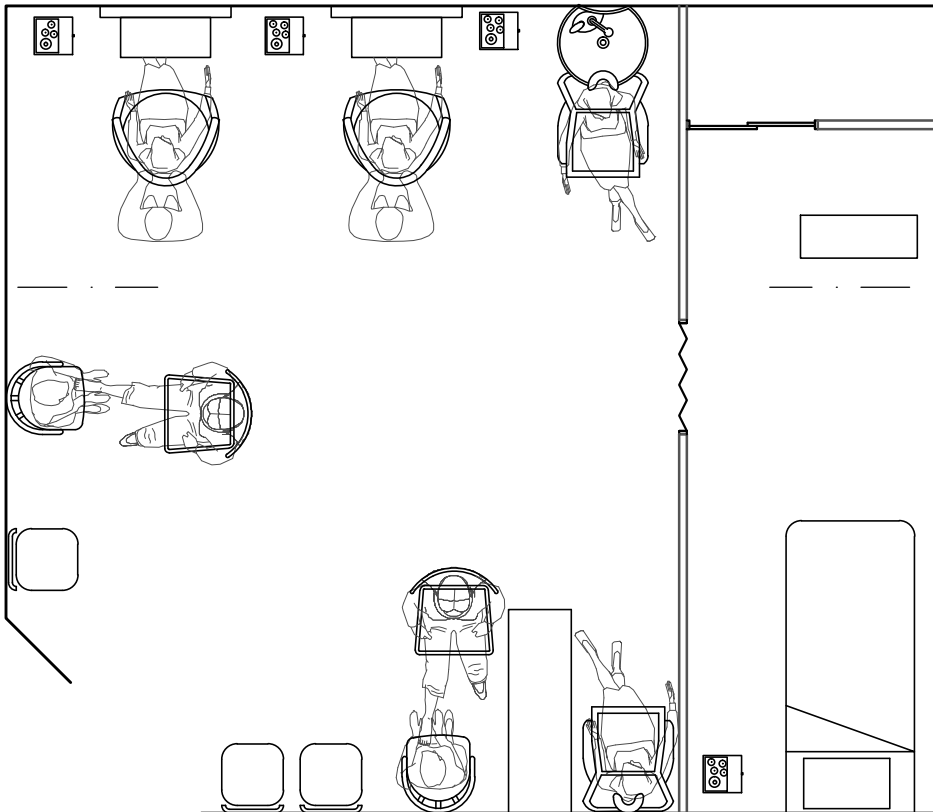
Γραφική Κλίμακα
 0.30m 0.50m 1.00m

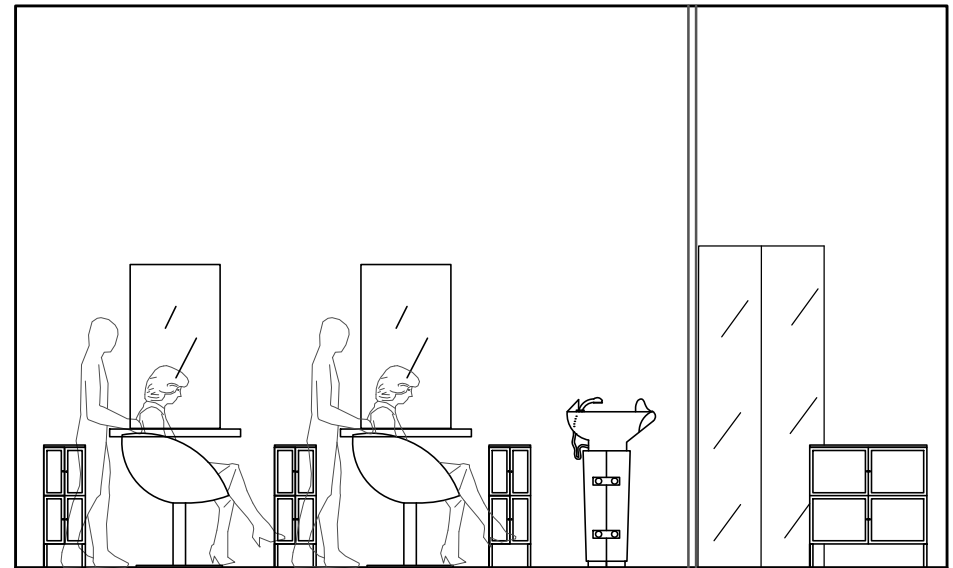
ΠΡΟΣΟΨΗ

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

ΚΑΤΟΨΗ

ΤΟΜΗ Α-Α

Συμπληρωματικό Σχέδιο Σαλόνι ομορφιάς

Γραφική Κλίμακα
 0.30m 0.50m 1.00m

ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ

Εικόνα 182: Αποψη Προσώπων Κτηρίων 1 και 2

Εικόνα 183: Αξονομετρική Άποψη Κτηρίων 1 και 2

Εικόνα 184: Αξονομετρική Άποψη Κτηρίων 1 και 2

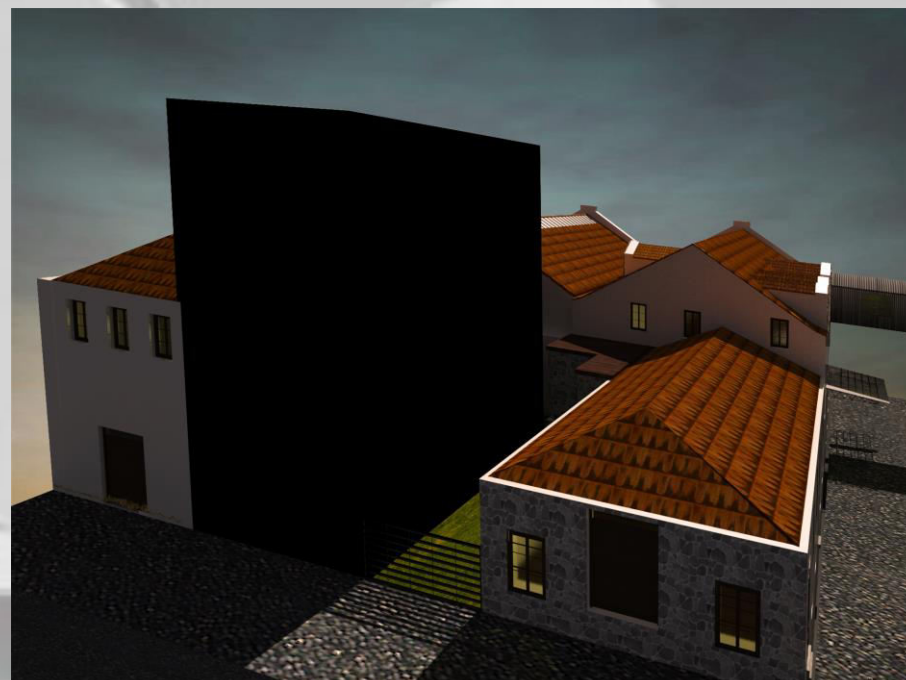
Εικόνα 185: Αποψη Πλάγιας Όψης Κτηρίου 1

Εικόνα 186: Αποψη Πίσω Όψεων Κτηρίων 1 και 2

Εικόνα 187: Αξονομετρική Άποψη Κτηρίων 1 και 2

Εικόνα 189: Αξονομετρική Άποψη Κτηρίων 1 και 2

Εικόνα 190: Αξονομετρική Αποψη Εισόδου Ισογείου Κτηρίου 1

Εικόνα 191: Αξονομετρική Αποψη Εισόδου Ισογείου Κτηρίου 1

Εικόνα 192: Αξονομετρική Άποψη Πίσω Μέρους Ισογείου Κτηρίου 1

Εικόνα 193: Όψη Ενδρείων Ισογείου Κτηρίου 1

Εικόνα 194: Αξονομετρική Άποψη WC Ισογείου Κτηρίου 1

Εικόνα 195: Αξονομετρική Άποψη Gallery Ισογείου Κτηρίου 1

Εικόνα 196: Όψη Εισόδου Κτηρίου 2

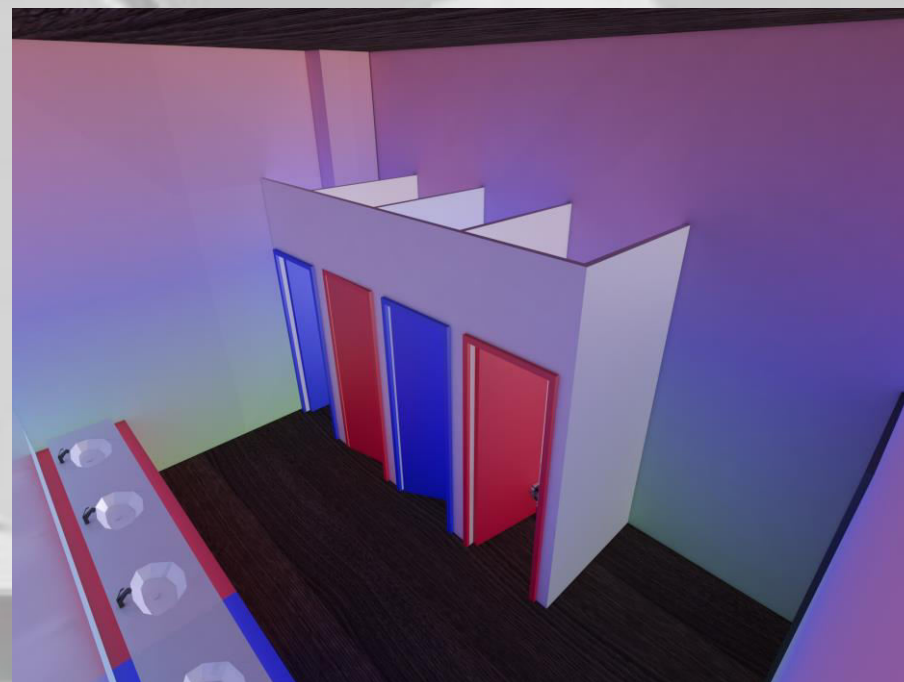
Εικόνα 197: Αξονομετρική Άποψη Παιδικής Χαράς Κτηρίου 2

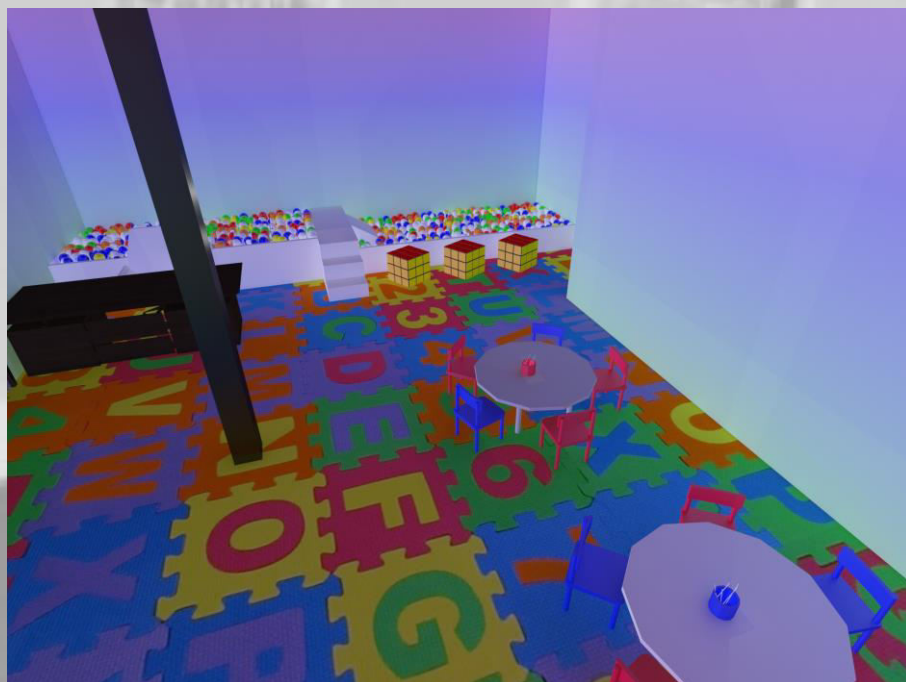
Εικόνα 198: Αξονομετρική Άποψη Παιδικής Χαράς Κτηρίου 2

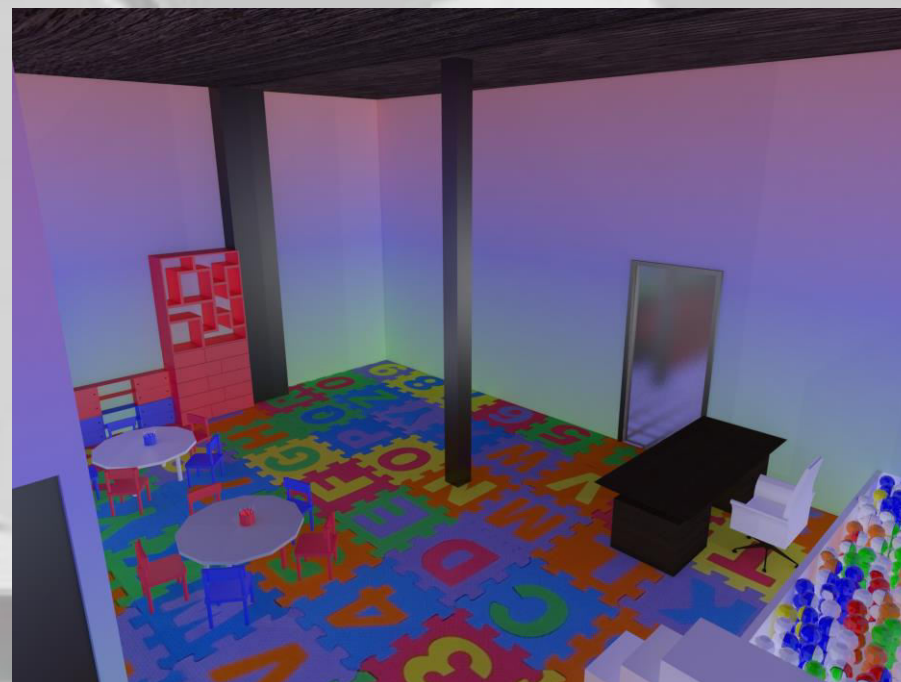
Εικόνα 199: Αξονομετρική Άποψη WC Χώρου Φύλαξης Κτηρίου 2

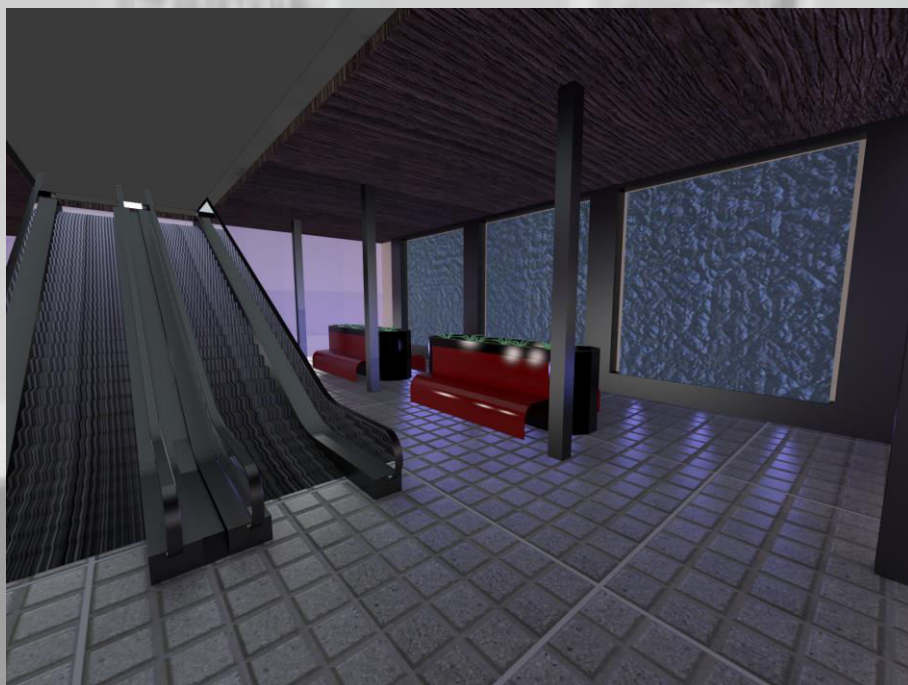
Εικόνα 200: Αξονομετρική Άποψη WC Χώρου Φύλαξης Κτηρίου 2

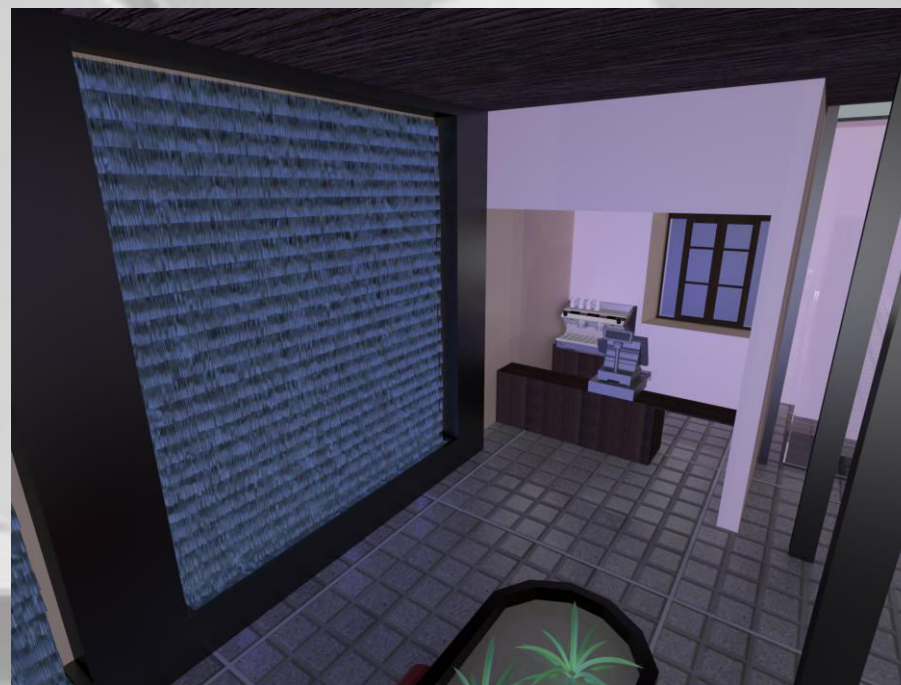
Εικόνα 201: Αξονομετρική Άποψη Χώρου Φύλαξης Κτηρίου 2

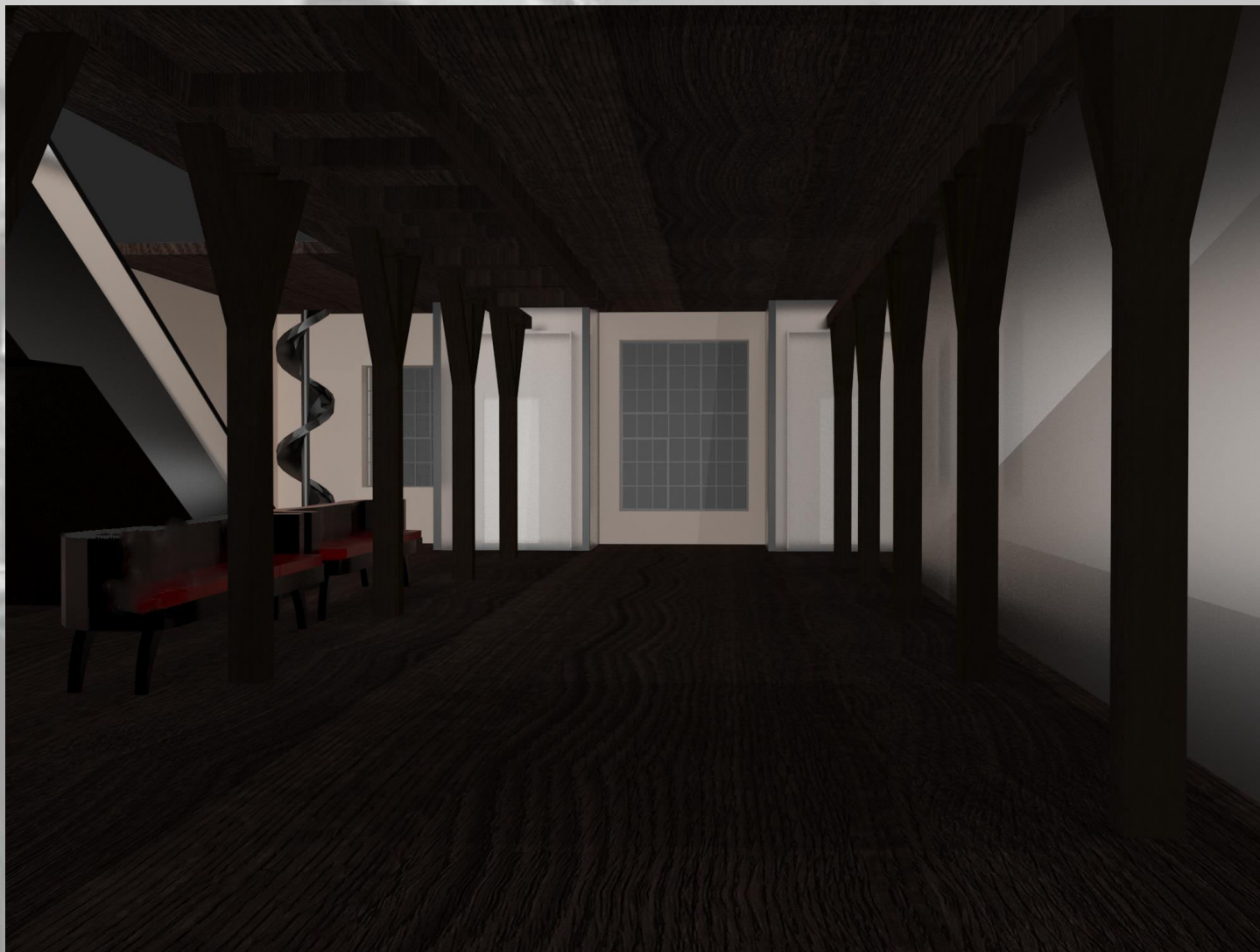
Εικόνα 202: Αξονομετρική Άποψη Χώρου Φύλαξης Κτηρίου 2

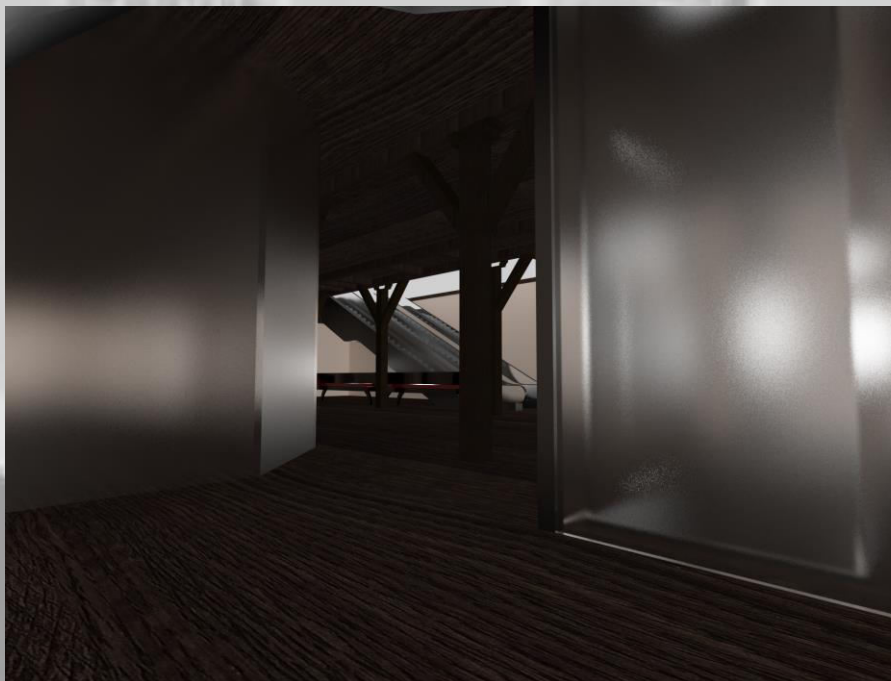
Εικόνα 203: Αξονομετρική Άποψη Καθιστικού Ισογείου Κτηρίου 2

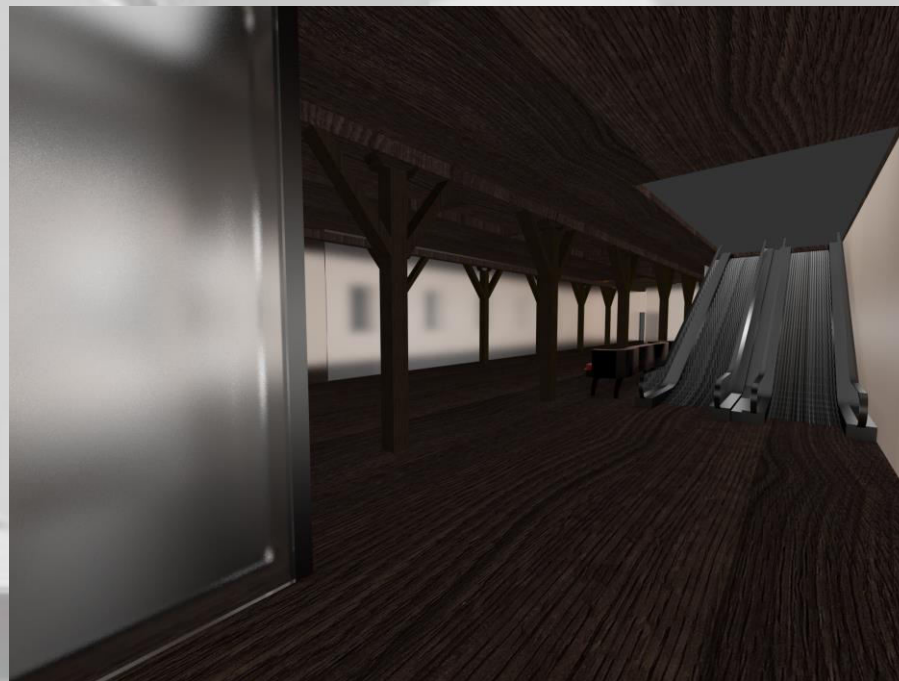
Εικόνα 204: Αξονομετρική Άποψη Cafe Take Away Ισογείου Κτηρίου 2

Εικόνα 205: Όψη Πρώτου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 206: Αξονομετρική Άποψη Πρώτου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 207: Αξονομετρική Άποψη Πρώτου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 208: Αξονομετρική Άποψη Πρώτου Ορόφου Κτηρίου 1

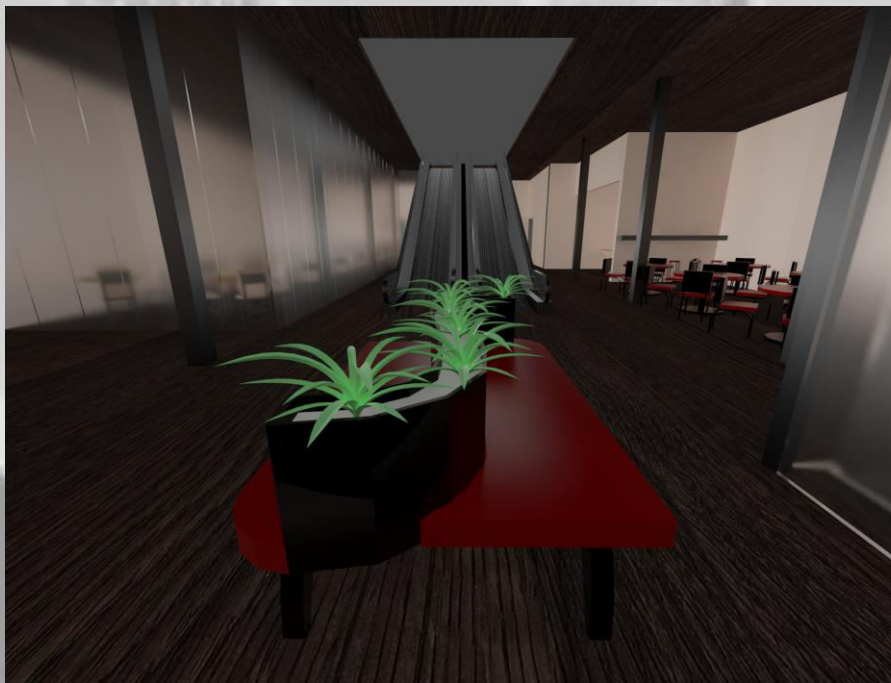
Εικόνα 209: Αξονομετρική Άποψη Πρώτου Ορόφου Κτηρίου 1

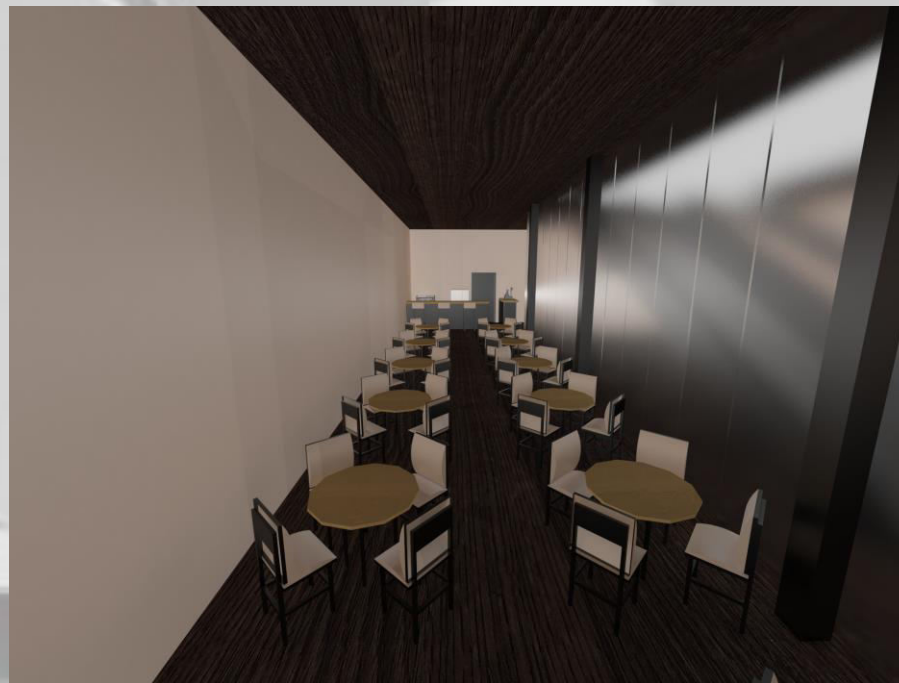
Εικόνα 210: Αξονομετρική Άποψη Πρώτου Ορόφου Δημοσίων Τραπεζίων Κτηρίου 2

Εικόνα 211: Αξονομετρική Άποψη Πρώτου Ορόφου Κτηρίου 2

Εικόνα 212: Όψη Πρώτου Ορόφου Κτηρίου 2

Εικόνα 213: Αξονομετρική Αποψη Πρώτου Ορόφου Χώρου Καφετέριας Κτηρίου 2

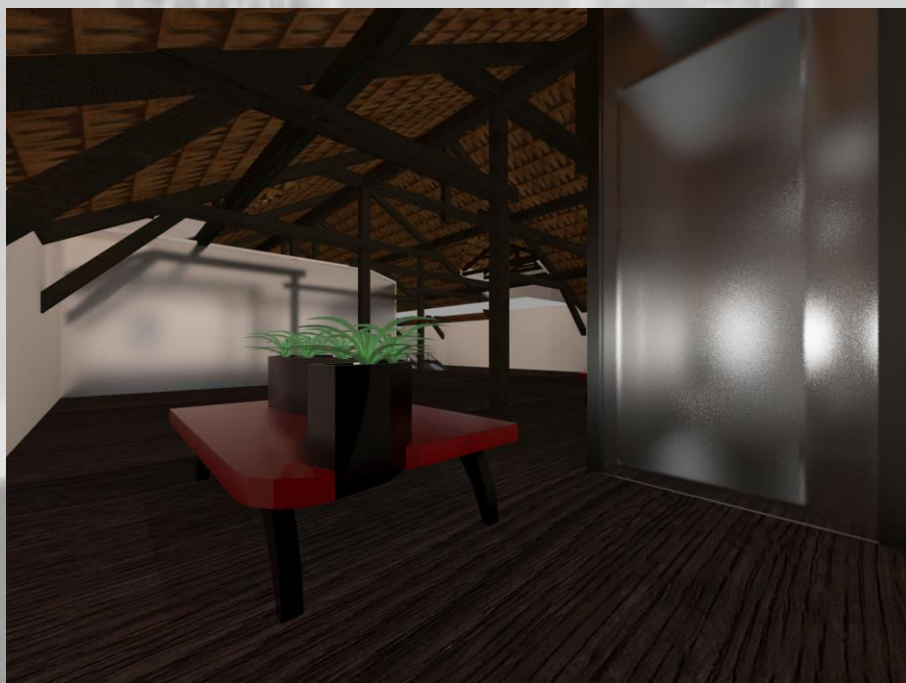
Εικόνα 214: Αξονομετρική Άποψη Πρώτου Ορόφου Μπαρ Καφετέριας Κτηρίου 2

Εικόνα 215: Αξονομετρική Άποψη Πρώτου Ορόφου Cafe Take Away Κτηρίου 2

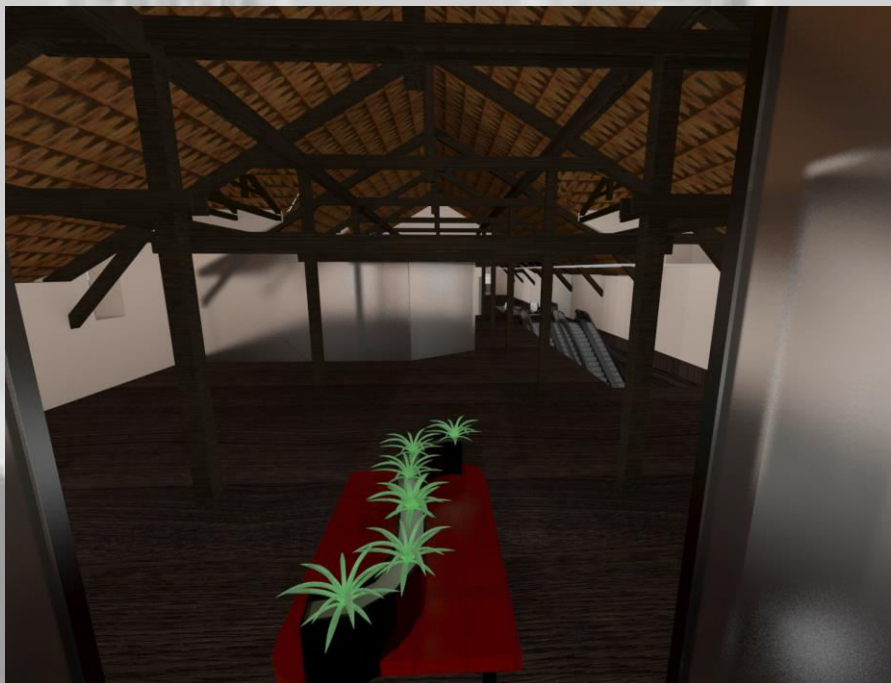
Εικόνα 216: Όψη Δευτέρου Ορόφου Κτηρίου 2

Εικόνα 217: Αξονομετρική Άποψη Δευτέρου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 217: Αξονομετρική Άποψη Δευτέρου Ορόφου Κτηρίου 1

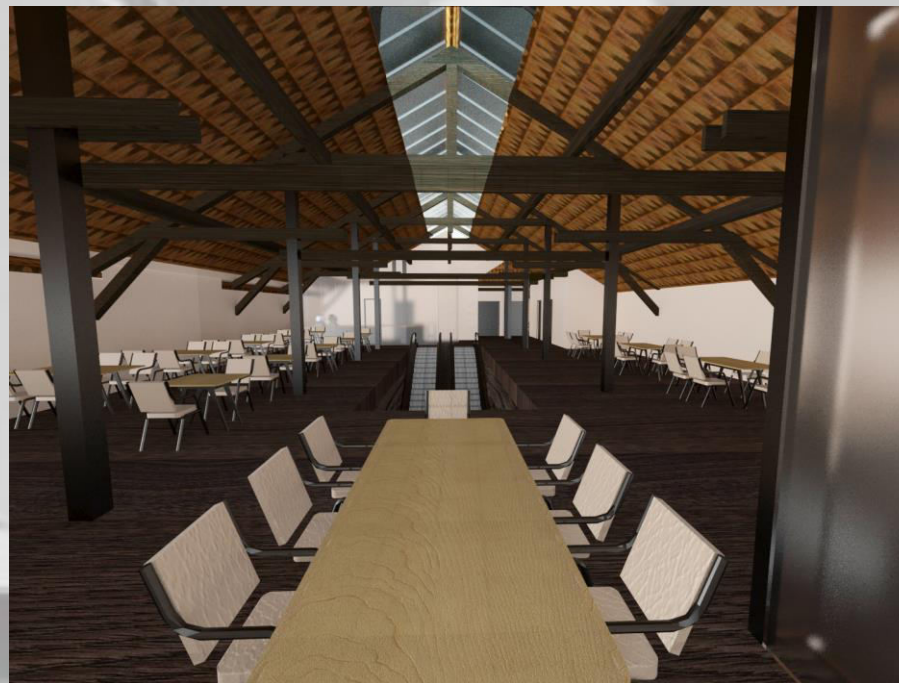
Εικόνα 218: Όψη Άποψη Δευτέρου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 219: Αξονομετρική Άποψη Δευτέρου Ορόφου Κτηρίου 1

Εικόνα 220: Όψη Δευτέρου Ορόφου Κτηρίου 2

Εικόνα 221: Όψη Δευτέρου Ορόφου Κτηρίου 2

Εικόνα 222: Αξονομετρική Άποψη Δευτέρου Ορόφου Μπαρ Εστιατόριο Κτηρίου 2

Εικόνα 223: Αξονομετρική Άποψη Δευτέρου Ορόφου Μπαρ Εστιατόριο Κτηρίου 2

Εικόνα 224: Αξονομετρική Άποψη Δευτέρου Εστιατόριο Κτηρίου 2

Εικόνα 225: Αξονομετρική Άποψη Δευτέρου Εστιατόριο Κτηρίου 2

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πηγές Βιβλίων:

1. Αγγελίδης Α. «Εύλινη σκεπή: Κοπή και Συναρμολόγηση», Αθήνα 1990
2. Αραβαντινός Α. «Πολεοδομικός Σχεδιασμός», Αθήνα 2007
3. Δούκας Σ. «Οικοδομικά σχέδια», Αθήνα 1966
4. Ε.Μ.Π. Τμήμα Αρχιτεκτόνων - Μακρής Γ., Γουλιέλμος Φ., Μπίρης Δ., Εφesiού Ε., Μυλωνάς Κ. «Σημειώσεις για την συντήρηση και τις επισκευές παραδοσιακών κτιρίων», Αθήνα 1986
5. Μούλιας Χ. «Το λιμάνι της Σταφίδας: Πάτρα 1828-1900. Εμπόριο, βιομηχανία, τράπεζες, ασφάλειες», Πάτρα 2000
6. Μπίρης Μ. «Αθηναϊκή Αρχιτεκτονική 1875-1925», Αθήνα 2003
7. Μπούρας Χ. «Σημειώσεις του μαθήματος "Αποκαταστάσεως των μνημείων Ι"», Αθήνα 1983
8. Neufert E. «Οικοδομική & αρχιτεκτονική σύνθεση», Αθήνα 2004
9. Ξενοφών Αργ. Παπαευθυμίου «Βιομηχανικά κτίρια της δυτικής Ελλάδας : αρχιτεκτονική φυσιογνωμία, δυνατότητες αξιοποίησης», Πάτρα 2007
10. Ορφανουδάκης Δ. «Μελέτη αποκατάστασης μνημείων και συνόλων», Πειραιάς 1992
11. Παπαδάτου Γιαννοπούλου Χ. «Εξέλιξη του σχεδίου πόλεως των Πατρών 1829-1989», Αχαΐα 1991
12. Σαραφόπουλος Ν. «Λεύκωμα Αχαϊκής βιομηχανίας: 1840-1940», Πάτρα 1997
13. Συναδινός Π. «Πάτρα : Πολιτισμός ανάπτυξη πολεοδομία», Αχαΐα 1990
14. Τάσιου Θ. Π. «Η μηχανική της τοιχοποιίας», Αθήνα 1992
15. Τζάρτζανος Ζ. «Βιβλιοθήκη του τεχνικού " Οικοδομική Τόμος Α και Β"», Αθήνα 1995
16. Τεχνικό επιμελιτήριο Ελλάδας, Τμήμα Μαγνησίας "Αργυρόπουλος Θ., Σαμουήλ Σ., Κωτσιόπουλος Α., Ξανθόπουλος Θ., Χολέβας Ν., Βαλασσά Μ., Atwell D., Ξεναρίου - Μανασσή Α., Λάββας Γ., Χριστοφιλόπουλος Δ., Ιωαννίδου Λ., Δημακόπουλος Ι., Θεοχαρίδης Π., Lang C., Τριανταφυλλίδης Γ." «Συντήρηση και αναβίωση παραδοσιακών κτιρίων και συνόλων», Ελλάς 1983

Πηγές Διαλέξεων

1. Αλεξίου Μαργαρίτα και Εμμανουλοπούλου Ελένη «Οι παλιές σταφιδαποθήκες στο λιμάνι του Αιγίου», Αθήνα 1999
2. Φραγκιαδάκης Αλέξης «Τα βιομηχανικά κτίρια της Πάτρας», Αθήνα 2000
3. Κοκκίνη Αποστολία «Τα παλιά βιομηχανικά κτίρια στην Ελλάδα και την Ιταλία: αρχές επανάχρησης και σύγκριση παραδειγμάτων: Πάτρα - Βόρεια Ιταλία», Αθήνα 2004

Διαδικτυακές Πηγές

1. <https://www.google.gr/>
2. <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%8D%CE%BB%CE%B7:%CE%9A%CF%8D%CF%81%CE%B9%CE%B1>
3. https://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page
4. <http://www.paliapatra.gr/> (τελευταία επίσκεψη 20/09/2016)
5. <http://www.iplus.gr/index.php/gr/2014-10-17-17-31-30/2014-10-13-13-49-05/1813-old-patras-limani> (τελευταία επίσκεψη 15/09/2016)
6. <http://www.fixmyroof.co.uk/videos-and-guides/roof-windows/fitting-a-velux/> (τελευταία επίσκεψη 02/08/2016)
7. <http://www.laescandella.com/assets/manuals/pdf/es/guia-colocacion-plana.pdf> (τελευταία επίσκεψη 26/09/2015)
8. <http://www.christoforidis.gr/gr/corrosion.php> (τελευταία επίσκεψη 24/01/2017)
9. <http://www.protectguard.gr/gr/produits/32-AntiGraffiti%20Guard> (τελευταία επίσκεψη 02/02/2017)